

לקראת שבת מלאכתא

Dirshu

דרשן ד' ועוזן

קרן עולמית לחיזוק
ועידוד לימוד התורה

אוגדן עלוני השבת

פרשת נשא - חג השבועות

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת נשא - שבועות | גליון מס' 225 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

"ויהי בלילה", המשיך הגרב"ש שניאורסון זצ"ל לספר, "השעה היתה 2 אחר חצות. לפתע שמעתי רעש מכיוון היכל הישיבה. הלכתי אחרי הקול, ואת מי אני פוגש שם? את הבחור שלא רצו לקבל לישיבה, וכולו בוכה, הבכי שלו היה כה עז, שלא יכולתי גם אני להתגבר, ופרצתי בבכי. וידעתי שאני הולך לעשות מעשה. פניתי לביתו של אחד הר"מים שהמליץ שלא לקבלו לישיבה, הערתי אותו משנתו וביקשתיו שיבוא יחד אתי לעזרת הנשים..."

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א "חזו בני חביבי"

לישיבה. "למי אם לא לירא שמים שכזה, נועדה ישיבת 'חכמי לובלין', הבעתי את דעתי בפני ראשי הישיבה, שלא קיבלו את דברי, ולא שילבו את הבחור ברשימת 'המקובלים'. ויהי בלילה, המשיך הגרב"ש לספר, ואני צועד לחדרי בבנין הישיבה. השעה היתה שתים ומשהו אחר חצות. אף אחד כבר לא הסתובב בחוץ. לפתע שמעתי רעש מסוים מכיוון היכל הישיבה. חזרתי מעט

הסיפור דלהלן אירע בעת שהגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל, ראש ישיבת טשיבין, למד בישיבת חכמי לובלין אצל הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל. הגרב"ש זצ"ל התייחד בכך שהתקופה שלמד בישיבה בלובלין היתה ארוכה, ונמשכה על פני כמה שנים. מההתייחסות שגילו לו כבר אז ראשי הישיבה, ובמיוחד הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, אפשר ללמוד על ערכו הרם והנשגב כבר בהיותו נער צעיר, עד כדי כך שראש הישיבה מינה אותו להיות 'בוחן' לתלמידים החדשים שבקשו להתקבל לישיבה. כשהגיע כבר לירושלים, וזכה לעמוד בראש ישיבת טשיבין, סיפר לתלמידיו את 'נהלי הקבלה' בישיבות של הימים ההם, שהיו שונים בתכלית השינוי מהתנאים של ימינו. אם היום מקדישים תשומת לב עיקרית ל'ידיעותיו' של הנבחן, ופחות ליראת השמים שלו, הרי שבתקופתי, סיפר הגרב"ש זצ"ל, בררו ראשי הישיבות בעיקר על דמותו ואישיותו של הבחור, אם כי - הוסיף - בישיבת חכמי לובלין הקפידו גם על רמה גבוהה בלימוד ובהבנה. פעם, סיפר, הגיע לבחינות בחור שהיה באמת קשה-הבנה, וכמעט שלא הבין מאומה בתלמודו, אבל, יראת השמים שלו היתה למופת. הלה נבחן אצל כמה מראשי הישיבה, שפסלוהו על הסף, ואילו כאשר הגיע לבחינה אצלי. הבינותי שאי אפשר שלא לקבל בחור שכזה

המשך בעמוד 30

הבאים הגיעו ללא הודעה מוקדמת, וכאשר רבינו שב מברית שנערכה בבית מדרשו, הוא הופתע לראות את האורחים הנכבדים ממתינים לו בביתו. רבינו ניגש לשולחן לבדו, כמלך בלא גדוד, כשהוא ניצב בגפו לקרב כנגד צעירים ורבים ממנו. במהלך הפגישה נראה כיצד הוא מכבד את אורחיו בכבוד רב, ולאחר שבירכם לשלום, הוא מישיר את מבטו לנגדם ושואל בחדות: "כן, לשם מה באתם אלי?!"

מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל במלחמתה של תורה

"וְכָאוּ כָלֶם בְּבְרִית יַחַד"

ונוראה מזו לשלמות כרם ישראל. בעוד רבינו זועק במר ליבו ומורה כי הכרה זו עשויה להביא להתבוללות איומה, העלולה להשריש זמורת זר בקרב נטיעות ישראל, היו שעמדו מנגד ובזדון לב הציגו את הענין כמחלוקת הפוסקים או כמחלוקת במציאות ועוד טענות שונות ומשונות, שכוחן רב לקרר את האמבטיה הרותחת.

מלבד רבינו נחלצו למערכה כמה וכמה מגדולי הדור, שחשו בסכנה הכבדה לשלמות עם ישראל. ברם כאשר נשמעו קולות מבית, שבאו למעט מחומרת הענין, ואף אחד הגדיל לעשות ומנה בפני מרן ארבעה נימוקים שונים, שמהם עלה כי יש להשתיק את הענין ולהימנע מכל מחאה, קם רבינו בן המאה בעוז, סתר את דבריו טענה אחר טענה והכריז בתעצומות לב: "כל הסיבה המניעה אותך שלא למחות הינה, משום שהפחד אוהז בליבך, אך אני איני מפחד!"

באותה העת הגיעו לבית רבינו מספר אישים נכבדים שבאו למחיצתו, בנסיון להניא אותו מלמחות ולהשתיק את הנושא. הבאים הגיעו ללא הודעה מוקדמת, וכאשר רבינו שב מברית שנערכה בבית מדרשו, הוא הופתע לראות את האורחים הנכבדים ממתינים לו בביתו.

סח רבי יוסף שיינין: כאשר החל להגיע לארץ זרם של 'גרים', שלא התכוונו מעולם לשמור תורה ומצוות, באתי לפני מרן והצגתי בפניו את דרכי המאבק האפשריות בעניין: "ישנן שתי דרכים למנוע את התופעה. האחת הינה לפרסם בשער בת רבים ולהודיע לכל רבני הערים, כי פלוני או פלונית אינם גרי אמת ואסור לחתנם. ואילו הדרך השנייה היא לומר להם: 'קריינא דאיגרתא איהו ליהווי פרונקא', כלומר מי שגייר אתכם הוא יחתן אתכם, וידי אל תהי במעל הזה."

רבינו כרה אוזנו לדברים וברוב חכמתו השיב: "הדרך הראשונה לא תועיל במאומה, משום שתמיד ימצא איזה 'שייגעץ' שיחתן אותם, ואתה תכלה את כוחך לריק. ועל כן, הדרך השנייה היא הנכונה, כלומר שידינו אל תהי במעל הזה."

ככלל הורה רבנו בענייני גירות, שכאשר נכרים פונים בבקשה להסתפח לעם ישראל ומבקשים לסייע בידם להגשים את שאיפתם, יש לדחותם ככל האפשר, כפי הנפסק בשולחן ערוך. אולם כאשר ניצבים בפנינו בני זוג מעורב, שאחד מהם יהודי והשני אינו בן ישראל ואי אפשר להפריד ביניהם, יש לעודד את בן הזוג הנכרי להתגייר וללמדו היטב את כל הלכות התורה ואת השקפת היהדות הטהורה. ועם זאת יש לחייב אף את בן הזוג היהודי ללמוד גם הוא את יסודות היהדות על בוריים, מתוך תקווה שהמתגייר ישפיע על בן הזוג היהודי לחזור בתשובה שלמה.

ואכן מתוך הנסיון ראינו, שכביכול נבואה נזרקה מפה קדשו, ובמקרים רבים בהם נהגנו כעצתו, שני בני הזוג הפכו להיות יהודים יראים ושלמים, ובניהם התחנכו וצמחו לבני ישבות ובנותיהם נישאו לבני תורה.

כחומה בצורה

בשנת תשע"א, בשלהי ימי מרן, דובר בשער בת רבים על נושא ההכרה בגיורי הצבא. רבינו נזעק על הדבר ופסק, שאין סכנה גדולה

בשנים, בשעה שאדם מן השורה זוכר את לימודו באופן מעורפל עם חלוף שבוע, לאחר כחודש הוא אינו יכול לדבר על הסוגיות בלימוד, וכעבור שנה הדברים משתכחים מליבו כליל?
"האם הדבר תלוי בחזרות המרובות?!", הוספתי לשאול.
"אכן הדבר תלוי בחזרה!", פתח מרן, "אך צריכים לדעת כיצד לחזור, מכיוון שעיקר התועלת מן החזרה נעשית כאשר לומדים את הדברים פעם נוספת באופן יסודי מתחילתם ועד סופם. אמנם חזרה שכזו דורשת יותר זמן, אבל התועלת היא אך ורק מחזרות כגון אלו!".

רבינו שהה קמעה והוסיף: "אמנם מטבע הדברים, בכל פעם שחוזרים על הלימוד, החזרה נעשית באופן מהיר יותר מאשר בפעם שקדמה לה, כיון שהלומד כבר מונח בתוך העניינים, אבל עדיין נדרש לכך זמן!".

ואכן רבינו היה "נאה דורש ונאה מקיים", וכבר לפני עשרות שנים היה שמו ידוע לתהילה בכל קצוות העולם, כגאון בעל ידע אדיר ופוסק מיחידי הדור, כל גדולי ארץ ישראל ורבנים נכבדים מאירופה, ארצות הברית ואוסטרליה הריצו אליו את שאלותיהם, כפי שמעידות אגרות התשובות הרבות הנושאות את חותם רבנו. ואם כן ברור אפוא, כי כבר באותה תקופה ידע מרן את כל התורה כולה על בוריה. ומה גם שבעודו בן עשרים ושמונה שנים כתב עליו זקן רבני הדור, רבי זעליג ראובן בנגיס זצ"ל: "בקי בכלי תלמודא עם דברי הראשונים הנהירים ליה היטב והלכה כמותו בכל מקום". מכיון שכך, תמה אחד מנכדי רבינו, מדוע נוהג סבו ללמוד שוב ושוב בעיון את דברי הגמרא עם פירושי רש"י והתוספות, ולחזור עליהם פעם אחר פעם, כלומד את משנתו בפעם הראשונה?!

"ואמנם לפעמים היה עולה במחשבתו", המשיך הנכד בדבריו, "כי סבי נוהג לחזור על הדברים שוב ושוב כדי לרענן את זכרונו, אך עד מהרה נפרכה הנחתו, כאשר נוכחתי לראות כיצד הוא מסכם את המחלוקות השונות בין רש"י ובעלי התוספות, ומבאר בעל פה ובקול רם את שיטת המהרש"א בדברי התוספות, את דברי הפני יהושע החולק על המהרש"א, ואת דברי רבותינו האחרונים, והכל כאמור בעל פה מבלי לפתוח ספר אחד. ואם כן עולה מן הדברים, כי על אף שסוגיות הש"ס על כל פרטיהן ודקדוקיהן היו חרוטות במוחו הכביר, היה רבנו מרבה לחזור עליהן בעיון ובעמל, כשהוא מסדר לעצמו את הדברים כאילו לומד אותם עתה לראשונה!".

"ומכל זאת", סיים הנכד את דבריו, "למדים אנו מהי דרך הלימוד בעמל, בעיון, בעומק, בעריכת שפתיים, בקול רם ובשינון אחר שינון, עד שגם כאשר הסוגיא בהירה ונהירה כמונחת בקופסא, יש לחזור עליה כאילו היא נלמדת עתה לראשונה!".

נכד רבינו, הרב ליפא ישראלזון, מספר: "פעם שאלתי את בנו של רבי משה פיינשטיין, הלוא הוא רבי דוד פיינשטיין, שרבנו העיד עליו כי היה מגדולי הפוסקים בארה"ב, כיצד ניתן להבין את אופן לימודו של סבי החוזר על תלמודו פעמים כה רבות באותה עמקות ובאותה מתקנות?".

"אם הוא היה לומד את משנתו כחזרה, היה אכן מקום לתמוה על

אחד ממקורבי הבאים תיעד במצלמתו את מהלך הפגישה בה עמד רבינו כגיבור חיל ללא חת, כנגד המבקשים לקעקע את חומות קדושת עם ישראל. יהודי רחוק משמירת תורה ומצוות, שצפה בתינוד הפגישה, התבטא לאחר מכן בהתפעלות ואמר: "עלי להראות את ההסרטה הזו לידידי, כדי שיווכחו, כי אי אפשר להונות את הרבנים ויראו כיצד רב בן מאה שנים נכנס לחדרו, ומגלה אורחים בלתי קרואים, שבאו אליו בהפתעה, ואף על פי שהוא חולק להם כבוד רב ומקבל אותם בסבר פנים נאות, אין הוא זו מדעתו כמלוא נימה!".

רבינו ניגש לשולחן לבדו, כמלך בלא גוד, כשהוא ניצב בגפו לקרב כנגד צעירים ורבים ממנו. במהלך הפגישה נראה כיצד הוא מכבד את אורחיו בכבוד רב, ולאחר שבירכם לשלום, הוא מיסיר את מבטו לנגדם ושואל בחדות: "כן, לשם מה באתם אלי?".

הבאים פותחים ומספרים, כי התעוררה כעת מחלוקת גדולה בנוגע לגיורי הצבא. כשהנוכחים מסיימים דבריהם, פונה רבנו לנכבד שבהם ושואלו בעדינות: "יאמר לי כבודו, האם היית פעם בצבא?".
"לא!", משיב הלה קצרות.

"אולי יודע אתה מה מתרחש שם?!", שואל רבינו בשנית.

הלה במבוכת מה, משיב בשנית: "לא!".

"אומר לך אני, אם כן, כיצד מתנהלים שם העניינים!", וכאן ממשיך רבינו בן המאה ומתאר מהו הצורך המניע את החייל, שאינו בן ישראל, לפתוח בהליכי הגיור. רבינו ממשיך ומפרט לשם מה החייל מבקש את הגיור, מהן תוכניותיו ואלו חיים הוא מתעתד לנהל לאחרי. מרן מסיים את דבריו וחותרם בשאלה: "נו, מה אומר כבודו על הדברים? וכי יש צד שניתן להכיר בגיורים הללו כגיורים כשרים הנעשים על פי הלכה?".

דבריו הנכוחים של רבינו מחלחלים לתודעת הבאים, ובלית ברירה הם מהנהנים בראשם ומודים פה אחד: "אמת נכון הדבר!".
אך כעבור רגע כמימרא הם נזעקים ואומרים: "הרי אם לא נכיר בגיורי הצבא, תיווצר מחלוקת גדולה ונראה אשר סופה מי ישורנו!".

"נכון!", משיב רבינו בקול שלו ונחוש, "על כן עליכם לפנות אל הגורמים המעוניינים להכיר בגיורים הללו, לדבר על ליבם ולהסביר להם את גודל המחלוקת, שהם יוצרים בעם ישראל כתוצאה מכך שבחרו להכיר בגיורים שאינם נעשים לאור ההלכה".

"כיצד הם מעזים להתיר לנכרים לבוא בקהל ה'?" שואל רבינו בכאב, "מפני מה הם גורמים למחלוקת?".

בסופו של דבר הסתיימה פרשה זו בהבהרה מצד המכירים בגיורי הצבא, שכל גיור הנעשה ללא קבלה אמיתית של עול תורה ומצוות, אינו נחשב כגיור. וכך נוכחו הכל לדעת, כי גדולי ישראל עומדים ניצבים כחומה בצורה הנוטרת ומגינה על קדושת כרם ישראל.

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים

תלמיד רבינו, הרב בן ציון הכהן קוק, מספר: בעידנא דחדוותא שאלתי את מרן, כיצד הוא זוכר בעל פה דברים שלמד לפני רבות

אחרי השיעור ניגשתי אל רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, ואמרתי לו בתחנונים שייקח אותי כאשר הוא חוזר ללובלין, כי נפשי חשקה בתורה. הגאון שאל אותי: "מה למדת בני?" ועניתי לו "מסכת קידושין!" וענה לי: "אבל בישיבה צריך להיבחן על מאתיים דפי גמרא בע"פ כדי להתקבל, וכי איך תוכל להתקבל כאשר למדת רק מסכת קידושין שהיא פ"ב דפים?!" השתפכתי בדמעות לפניו, ואמרתי לו...

רסיסי אור מבעל 'שבט הלוי', מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל

"חזו בני חביבי"

ה"ה הרב החסיד ר' אברהם ברוך פוקס שליט"א, מוהל מומחה פעיה"ק מחשובי ונכבדי ק"ק תולדות אהרן, ואחד מבוגרי וחשובי תלמידיו בישיבת 'חכמי לובלין', סיפר על חיי והווי הישיבה בצל קורת גדול הדור, מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל זכיתי ללמוד בישיבת חכמי לובלין בתקופתה הזוהרת של לפני חמישים שנה, כ-18 שנה אחרי הקמת הישיבה בב"ב בשנת תש"ז, ע"י תלמידו הגדול של מהר"ם שפירא זצוק"ל - ראש ומייסד הישיבה בלובלין, ה"ה הגר"ש וואזנר זצוק"ל. לפני חמישים שנה בדיוק, אחרי פסח תשכ"ה, בהיותי בחור צעיר כחצי שנה אחרי הבר מצוה, נכנסתי ללמוד, והמשכתי ללמוד עד פסח תשכ"ט, שה"כ ארבע שנים, שזכיתי לשהות בצל הקודש ליהנות מתורתו והדר זיוו.

ידוע כאב רחום, וכאיש אשר אינו שייך לשום מחלוקת שבעולם, אלא אדרבה דרכו היה לקרב כל יהודי שומר תורה ומצוות, ולהתרחק מאד מפילוגים ומחלוקות, כידוע לכולם. אמנם כאשר הרגיש פעם שמדובר בזלזול או לגלוג על דבר אחד מהתורה, או על דבר מדברי חז"ל וכדומה, ידע להתנהג גם בתקיפות ובגבורה, ואפשר לראות כבר בתשובה הראשונה שבשבט הלוי, שיוצא בחריפות על אחד שזלזל בהגהותיו של רבן של ישראל הרמ"א זי"ע על השו"ע.

גם אחרי שהלכתי ללמוד בקיץ שנת תשכ"ט בישיבת "תולדות אהרן", נשארתי מקושר אליו, כאשר אמר לי מורי רבי רבינו הקוה"ט מתולדות אהרן זצוק"ל זי"ע לישאר מקושר אליו, כי הוא "אדם גדול".

ואכן נסעתי אליו הרבה, וכל השנים נשארתי מקושר למורי ורבי הגר"ש וואזנר זי"ע ולישיבה הקדושה בכל לבי ובכל נפשי, ולמשל בימי חוה"מ נסעתי כסדר עם הילדים לבקר אצלו, כדברי חז"ל "חייב אדם לקבל פני רבו ברגל". פעם גם אמר לי בחיוך: "חייב אני לומר לך מקצת שבחו בפניו. אתה מהתלמידים המקושרים ביותר מירושלים"... פעם כאשר הגעתי אליו קרא את הרבנית ע"ה ואמר

בתקופה ההיא למדו בישיבה כמאה ועשרים בחורים. אחרי תפילת שחרית לימד שיעור קבוע ברבים על סדר השו"ע, כשהוא מלובש בטלית ותפילין, ולרוב היה מתבל בשיעור הלכה למעשה. סדר זה - ללמוד שיעור הלכה בישיבה - יסודו ממרנא ורבנא החת"ס זי"ע שנהג כך כידוע, כי כל הנהגת הישיבה בכלל והרבה ממנהגיו הפרטיים היה מיוסדים עפ"י דרכו משנתו של רבינו החת"ס זי"ע.

היחס שלו כלפי התלמידים א"א לתאר, הוא היה מסור ונאמן לכל אחד ואחד, ממש כאב לבנו, דאג לכל אחד להתעלותו ברוחניות, וגם אל יחסר המזג בגשמיות, או על ידו או נעשה בשליחותו על ידי הממונים, וכל דבר הנעשה בישיבה היה קרוב אליו עד מאד.

גם זכיתי קצת לשמש תלמידי חכמים, כאשר תקופה ארוכה התלוויתי אליו בדרכו מהתפילה לביתו שמול בנין הישיבה ברח' הלפרין, וזכיתי לשמשו (שנהג כל ימיו להתפלל בישיבה כל התפילות, ובפרט מנחה מעריב, וכך נהג ממש עד שנפל למשכב בחודש האחרון). ליד ביתו היה נותן לי המפתח להביא לו את הדואר. אמנם חייבים לציין, שהתנהגותו היתה בחסד וברחמים, ותמיד היה

פעם גם אמר לי בחיור: "חייב אני לומר לך מקצת שבחו בפניו. אתה מהתלמידים המקושרים ביותר מירושלים"... פעם כאשר הגעתי אליו קרא את הרבנית ע"ה ואמר לה בהנאה: "קום וועסטו זעהן א חן פון ירושלימ'ער קינדער" (בואי וראי חן של ילדי ירושלים...)

"ושאל אותי: ווי הייסטו? וענית: 'שמואל', ואז אמר לי 'ושמואל בקוראי שמו'. כך חזר הדבר ג' פעמים. ע"כ שמעתי מפיו בעת סעודת הלולא בישיבה בב"ב של המהר"ם שפירא - ז' חשון, ואז נעמד הרב דוד הלחמי שהיה נוכח שם והכריז בפני קהל ועדה ואמר: גם הוסיף ואמר [-הרה"ק מקאזניץ]: 'דו וועסט נאך וואקסן א גדול בישראל' [עוד תגדל להיות גדול בישראל]."

גם שמעתי ממנו, שאח"כ כאשר ביקר פעם הרה"ק הנ"ל בלובלין. היה אז איזה בחור שרצה ללמוד תורה, אבל אביו היה קצת ירוד ביהדות ולחם נגדו ונגד ראשי הישיבה על החזקתו בישיבה, דרך בתי המשפט. וכשביקר הרה"ק הנ"ל, עמדו בשורה הרבה בחורים מהישיבה ליד המקוה, ונתנו ידם לשלום, כשהגיע לבחור הזה והושיט ידו, לחץ ידו ואמר: "אוי ווי, ווער איז דיין טאטע?... [אוי ווי, מי הוא אביך]. כל זה סיפר הרב וואזנר ממה שראה בעיני קדשו. גם שמעתי ממנו בחנוכת הבית לביהמ"ד 'שבט הלוי' בירושלים, כשסיפר על הנס היאך ניצל כשהגיע לפני המלחמה לארה"ק, שהספינה נשברה, ושחה במים עד לשפתו. אגב, התנה שם עם בני הקהילה לקבל עליהם בקבלה חזקה להיות נזהר מאד שלא דבר בביהכ"נ בשעות התפילה, ואכן קיבלו עליהם ועל זרעם עד היום הזה.

(מתוך 'דורות' גלין העדה החרדית 246)

לה בהנאה: "קום וועסטו זעהן א חן פון ירושלימ'ער קינדער" (בואי וראי חן של ילדי ירושלים...).

גם כל שמחה ושמחה שהיתה בביתי, אם זה לידת בן או בת, סגירת שידוך וכדו', מיהרתי להתקשר אליו לבשרו על השמחה, וברך אותי בכל ליבו. ואף נענה פעם ואמר: "אימער קומסטו צו מי מיט שמחות" (תמיד אתה מגיע אלי עם 'שמחות').

פעם אחרי חתונתי, הגעתי אליו יחד עם אבי ז"ל לבקר אצלו, ואז סיפר לנו על אופן קליטתו בישיבתו של המהר"ם שפירא בלובלין, דברים שיש בהם חזוק גדול בפרט לצעירי הצאן.

וכך סיפר: אני הייתי יליד העיר וויען בירת אוסטריה. פעם בהיותי בחור צעיר הגיע לשם מו"ר רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין שבפולין לעירנו, ומסר שם שיעור בתורה ויר"ש, שידוע היה בשיעוריו הנוקבים, "דער שיעור האט מיך עלקטעזירט" (השיעור צימרר אותי...).

אחרי השיעור ניגשתי אליו, ואמר אליו בתחנונים שייקח אותי כאשר הוא חוזר ללובלין, כי נפשי חשקה בתורה. הגאון שאל אותי: "מה למדת בני?" - וענית לו: "מסכת קידושין!", וענה לי: "אבל בישיבה ההיא יש עקרונות שונים, ועומדים בדרישות להיבחן על מאתיים או מאתיים וחמישים דפי גמרא בע"פ, כדי להתקבל, וכי איך תוכל להתקבל כאשר למדת רק מסכת קידושין שהיא פ"ב דפיס?!".

"איך האב זיך צעוויינט פאר איהם (השתפכתי בדמעות לפניו), ואמרתי לו: 'דבר אחד יכול אני לומר, שאני מתכוון ברצינות על הרוחניות שבישיבה ולא על הגשמיות שיש שם', והיו ניכרים דברי אמת."

"ונסעתי עמו ללובלין"

המשך שמעתי מחברים: כשהגיע ללובלין, ונעמד בפני 'ועד הישיבה' שהיה מורכב מגדולי ישראל, וראו שאינו עומד בדרישות כדי להתקבל לישיבה, לא רצו לקבלו. ואז התיישב על איזה ספסל ללמוד בהתמדה. כשראה זאת אחד מהנהלה שאל אותו על כך, וענה לו שבירר וראה שיש עוד כשעתיים עד ליציאת הרכבת, ובינתיים התיישב ללמוד. אז ענה לו המנהל: "אם כך הם פני הדברים אתה יכול כבר להישאר"... אכן, הרצון העז וההתמדה הפך אותו עם הזמן להיות פוסק וגדול הדור!!!

גם שמעתי ממנו, שפעם נסע עם בחור ללוותו לביתו שבאוטוואק, ע"פ פקודתו של המהר"ם שפירא זצ"ל, ואז משך אותו ידידו הר"ר דוד הלחמי לבקר אצל האדמו"ר הפלאי הרה"ק ר' אהר'לע מקאזניץ ז"ע. "הוא הסתכל עלי בעיניים חדות, ופחד נפל עלי."

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

אברך כבן 30 ביקש ברכה ע"כ שהזכרון נחלש אצלו, שאל אותו רבינו: "מנין לך שנחלש הזכרון?", וענה השואל: "כך אני מרגיש בעצמי!". א"ל רבינו: "איך אתה מרגיש? - בגלל שבגיל 20 זכרת יותר!"...

לקראת ימי קבלת התורה, שביבי אור ממעיניו של מרן רבינו אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל

עצה להצלחה בלימוד

נכנס לרבינו בחור צעיר להתברך, וביקש להיות ונכנס ללמוד בישיב"ק, ע"כ מבקש הוא הדרכה להצלחה בישיבה, ואמר לו רבינו: "תקבל על עצמך שלא לקרוא עיתונים".

חזרה: היכן להתפלל על זכרון בלימוד

אמר רבינו לאחד ששוכח תלמודו ושאל עצה מה לעשות, אמר לו רבינו שיתפלל ב"חונן הדעת", כמש"כ רש"י בע"ז דף ח' (בד"ה מעין) כתב "אם היה משכח תלמודו מאריך בחונן הדעת".

אברך כבן 30 ביקש ברכה ע"ז שהזכרון נחלש אצלו, שאל אותו רבינו: "מנין לך שנחלש הזכרון?", וענה השואל: "כך אני מרגיש בעצמי". א"ל רבינו "איך אתה מרגיש? בגלל שבגיל 20 זכרת יותר, הלא בגיל 20 ידעת רק 5 דף גמ', ואילו כעת אתה יודע 20 דף! לכן אתה חושב שאתה זוכר פחות, אבל האמת שאין הבדל בזיכרון, אך יש לדעת שכדי לזכור צריך לחזור ולחזור!"...

והביא לזה ראייה מדברי רש"י בברכות (י"ח א') על דברי הגמ' "א"ל אם קרית לא שנית, אם שנית לא שלשת וכו'", ופרש"י (בד"ה לא שנית) לא חזרת עליו פעם שנית כדי שתבונן בו.

מדויק מדברי רש"י אלו איך צריכה חזרה להיות, שלא רק לשנן את דברי הגמ', אלא להתבונן פעם נוספת בדברי הגמ' ואז יש תועלת מהחזקה.

מעבר לישיבה אחרת

פעמים רבות נכנסו בחורים שיש להם חשק לעזוב את הישיבה בה

המשך בעמוד 29

הרב זלמן רזניק

"מִשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹקִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל"

לקראת ימי קבלת התורה, ליקטנו שביבי אור ממעיניו של מרן ראש הישיבה רשכבה"ג רבינו אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל, דברים שנשאלו בבי מדרשא.

מרגלא בפומי דרבינו להביא בימים אלו את דברי הרמח"ל ב"דרך ה'", שהאור הגדול שהאיר בזמן מהזמנים, בשוב תקופת הזמן ההוא, יאיר עלינו אור מעין האור הראשון, ובמאמר החכמה, כתב עוד דענין ספירת העומר הוא דכשכלל ישראל היו במצרים הם היו שקועים במ"ט שערי טומאה, וכשיצאו זה לא הי' כ"כ פשוט, כדי לזכות לקבלת התורה, ורצה הקב"ה להוציא את ישראל מהם ולהכניע המ"ט שערי טומאה בהדרגה ע"י שהאיר עליהם כנגד כל שער טומאה את שער הקדושה המקביל בכל יום ויום שבין א' דפסח לשבועות.

וכדי לקבל את התורה הוצרכו לעבוד על כל זה, ואין זה פשוט כ"כ, וכי מי יכול לומר שעבד כ"כ על מידותיו שהוא כבר ראוי לקבלת התורה, דבאבות נשנו מ"ח קניינים שהתורה נקנית בהם, וכל מי שישתכלל על עצמו יראה עד כמה הוא לקוי שעדיין לא זכה לקנותם, דבכדי לקנותם צריך עבודה של כל החיים, ולא פשוט לזכות לקבלת התורה עכ"ד.

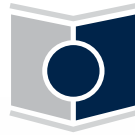
מתיקות התורה

באגרת שאלה ששלח בחור מארה"ב, מהי העצה להגיע להתמדת הלימוד ומתיקות התורה. ענה רבינו ביום כ"ב מרחשון תש"ס: "בתשובה לשאלותיך, מה שלומדים יותר מקבלים יותר חשק ללמוד".

כל אחד לפי כחו

באגרת ששלח לכינוס הכנה לעולים לישיבה גדולה, שנערך מידי שנה ע"י 'דרשו', אשר רבינו ראה בזה חשיבות שהי' טורח ומשתתף בגופו, וכשנחלש שלח מכתב מיוחד וכה כתב:

"רק שכל אחד צריך לדעת שנברא לשמש את קונו לפי הכחות שלו, ובודאי שלא לכל אחד יש את אותו הכח כמו חברו, ואם לא יסתכל על השני יהי' מאושר ויוכל לעלות ולהיות ת"ח ויר"ש". ונזכה שכל אחד יצליח להחדיר תורה ויר"ש בלבו, ויזכה לעלות לתפארת בישראל.

Dirshu
דרשו'ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

עכשיו הזמן

'דרש דוד' על מסכת אבות

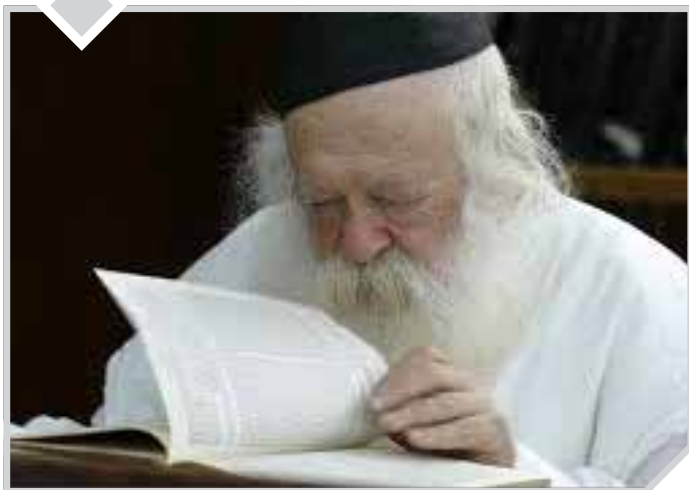
ספר נפלא לימים אלו
ביאורים בליווי מעשי רב
ובניהם שאלות ומעשי רב שנשאלו גדולי הדור

להשיג בחנויות הספרים

"אמי ע"ה דאגה בכל שעה ושעה, שבעלה - אבי מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב (שליט"א) זצ"ל, יוכל ללמוד במנוחה ללא טרדות והפרעות. כך למשל, אבי, אף פעם לא היה צריך לחכות לארוחה. תמיד בשעה שהגיע למטבח מלימודו או מהתפילה, היה האוכל כולו מוכן ומאורגן על השולחן"

סיפורים ודברי חיזוק שסיפרה הרבנית בת שבע קניבסקי ע"ה

"חזו חזו בני חביבי"

אני רגילה לומר לנשים היקרות דברי תורה וחיזוק, כדי שיבינו איזו זכות גדולה נפלה בחלקן, כשהן דואגות וטורחות כך שהבעל יוכל ללמוד בנחת וללא הפרעות...

בשירת הים נאמר: "ותען להן מרים... סוס ורכבו רמה בים". "ותען" הוא מלשון "מענה", האם מרים נשאלה שאלה כלשהיא? מה היתה השאלה, ומהי התשובה?

והנה ההסבר: עצובות וכואבות היו נשות עם ישראל, מדוע ניתנה זכות לימוד התורה הקדושה רק לבני ישראל. הגברים יישבו וילמדו תורה, כך טענו הנשים, ויקבלו שכר במקום על כל רגע שהוגים בה יומם ולילה. ואילו אנו הנשים, מה יהיה עלינו?

ותען להן מרים: "סוס ורכבו רמה בים"

הסוס משמש הרי העזר לרכב עליו. שכן אם לא היה הסוס, כיצד יגיע הרכב למחוז חפצו? ולכן, בעונשם של המצרים גם הסוס טבע בים.

מכאן למדה ולימדה מרים את הנשים גם לענן זכותה של האשה בתורה הקדושה שלומד בעלה.

אם אין נשים - אין הבעל יכול ללמוד תורה במנוחה כפי שצריך! ומכיוון שכך, אזי כל לימוד התורה של הבעל נזקף לזכות אשתו. וכשבאים לעולם האמת, האשה יושבת לצעד הבעל, וכל הזכויות שצבר במשך שנות לימודו ועיסוקו בתורה, שמורות לה, מכיוון שהיא זאת שאפשרה לו ללמוד את התורה ולהגות בה יומם ולילה ובמנוחת הנפש.

זו היא, אפוא, זכות התורה של הנשים בעם.

ואשריה של מי שזוכה לכך!

תפקידה של רבנית

אני תמיד אומרת: "איך יכול רב להתעלות ולגדול, יחד עם כל ההפרעות והטרדות הכרוכים בכך? זה קשה מאד..."

לכן, אם הרבנית ממלאה את תפקידה כרבנית, במסירות ובשמחה - אזי הרב יכול לעשות זאת היטב. גם ללמוד תורה וגם למלא את תפקידו כרב. לגדול בתורה, ללמוד בשקט ולחבר הרבה ספרים.

זאת אומרת, שאם יש רבנית, אז יש רב.

האשה, תפקידה הוא לאפשר לבעלה ללמוד בשלום וברוגע, וזהו ייעודה בעולם, חובה שהיא זכות!

ועל ידי שהאשה עמלה וחוסכת לבעלה הרבה טרדות, לא מבקשת ממנו הרבה דברים, מפרגנת לו, מעודדת אותו, ומאפשרת לו ללמוד בשקט וללא הפרעות, היא מסירה ממנו עול וטרדה, אזי יכול בעלה לעלות ולהתעלות בתורה - והיא גם כן זוכה ומתעלית עמו.

אמי ע"ה דאגה בכל שעה ושעה, שבעלה - אבי מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב (שליט"א) זצ"ל, יוכל ללמוד במנוחה ללא טרדות והפרעות. כך למשל, אבי, אף פעם לא היה צריך לחכות לארוחה. תמיד בשעה שהגיע למטבח מלימודו או מהתפילה, היה האוכל כולו מוכן ומאורגן על השולחן.

בבית שהו ילדים רבים, וגם סבא וסבתא שלנו גרו עמו. דאגתה העליונה של אמא ע"ה היתה כל הזמן שאבא יוכל ללמוד בכל העת בשלווה.

אכן, בהתקרב חג הפסח כשצריך לנקות כל פינה ולבשל לקראת החג, זה עלול לגרום לו להפרעה כל שהיא בלימוד תורתנו הקדושה, ובפרט שזה בית קטן וגרים בו בלי עין הרע הרבה נפשות. לכן היא החליטה שבכל שנה ושנה, לפני חג הפסח, הוא ילך לכמה ימים לבית הבראה. שם יוכל ללמוד בשקט וללא הפרעות.

לצורך כך היא חסכה במשך כל השנה פרוטה לפרוטה, אשר הצטברו לסכום הנדרש, אף אחד לא ידע, איש לא הרגיש. וכך התקיימה מטרתה העליונה של אמי ע"ה - שבעלה יוכל ללמוד תורה בשלווה בכל עת ובכל מצב.

תפקידה של אם בישראל

אמא יהודיה צריכה לדעת שיש לה חלק עצום בחינוך ילדיה: "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אימך"...

האב לומד עם הבנים, אבל האמא - היא זו שנמצאת בבית והיא הדוגמא האישית הטובה ביותר לויתור, לתפילה ולחשיבות התורה והמצוות.

הילדים החמודים רואים את האמא בתמידות, מה היא עושה, איך היא עושה ומה חשוב לה באמת. ומה שהם רואים - זו שאיפתם, היא הרי הדמות שלהם.

אמא צריכה להיות 'אמא' - עם כל החום והרגש של היידישע מאמע, ללמד את ילדיה איך מברכים בכוונה, להקנות להם את חשיבות עניית ה'אמן' ולהראות לילדיה את גודל חביבות התורה בעיניה ועד כמה שהיא מחכה להם בשובם מן החיידר בשמחה ובחיוך.

אין שיעור - לשיעור

ימי חמישי הם מן הימים העמוסים ביותר בבית, ההכנות לשבת צוברות תאוצה, חלות נאפות ומופרשת עיסה, והבית מתכונן לקראת שבת המלכה במרוץ קדחתני.

בדיוק אז נכנסה פנימה ילדה בת תריסר שנים, שמקבלת על עצמה עול מצוות, ובקשה את ברכתך.

התפנית מכל עיסוקי, וברכתי אותה בחום ונתתי לה ספר במתנה - קונטרס על חיים וחסד מאת חתני, הגאון רבי יצחק קולדצקי שליט"א, המדבר על "ואהבת לרעך כמוך", "מאור פנים" ועוד.

תוך כדי שאני כותבת הקדשה אישית בספר, נכנסת אשה נוספת אל הבית כשהיא משוחחת בטלפון.

מעבר לקו נמצא גיסה של הנכנסת, המספר כי הוא עומד למסור היום שיעור תורה בעיר נתניה. בדרך כלל בימים כתיקונם מגיעים כ-30 איש להשתתף בשיעור, אולם היום היתה סיבה מיוחדת שבגללה מתעתדים לבוא לשיעור רק שלושה אנשים בלבד. הגיס שואל דרך גיסתו, האם עליו לנסוע לקיים את השיעור בכל זאת?

באותה שעה, בעלי הרב שליט"א לא היה בבית, ולא ידעתי מה להשיב.

פתאום פתחתי את הספר אותו התכוונתי להעניק כמתנת בת מצווה לילדה שבאה לבקר ולהתברך. והנה הדף נפתח בדיוק בפסקה המספרת, איך שניגשו למרן החזו"א זיע"א, לשאלו "האם פלוני חייב למסור שיעור, ביום, בו הוא בטוח כי רק אדם אחד בלבד ישתתף בו?"

השיב מרן החזון איש: "תלך, אפילו בשביל אדם אחד. משום שההבדל אצל יהודי בכל יום, עם שיעור או בלי שיעור, הוא הבדל של שמים וארץ".

כך הסביר החזון איש, וכך גם קיבל השואל את תשובתו.

מעשה בבחור יהודי יתום מהוריו ועני מרוד, אשר גדל ברוסיה הקפואה אצל משפחה עשירה בעלת הון רב שנאותה לארחו בביתו. אותה משפחה דאגה לכל מחסורו וארחה אותו במסירות.

ויהי היום ואחד מבני המשפחה המארחת הגיע לפרקו, ועמד להינשא עם בת גילו בשעה טובה ומוצלחת. ואילו הבחור היתום והעני גמלה כבר בלבו החלטה לעזוב את המשפחה וללכת ללמוד בישיבה. אך ידע שהוא צריך בגדים חורפיים טובים שיחממו אותו יגנו עליו מהקור העז השורר במקום בו שכנה הישיבה.

ביקש אפוא היתום מאמו של החתן: "האם אוכל לקבל את בגדיו הישנים של החתן במתנה? בוודאי אתם תזרקו אותם - בגלל המלתחה החדשה שיקבל הוא לנישואיו, ואלה יכולים לחמם אותי בישיבה".

הסכימה אמו של החתן לכך בחפץ לב ובשמחה רבה.

ואכן, לא חלף זמן רב, והנה החתן מקדם את פני היתום ובחיקו חבילה גדולה של בגדים: "אמא בקשה ממני למסור לך את זה", הוא אמר ומגיש את הבגדים שלו אל היתום - בן הבית שלהם. הודה לו המקבל נרגשות ובין הכא להתם התגלגלה שיחה ביניהם.

במהלך הדברים הציע החתן שעמד להיכנס לעולם העסקים, הצעה מפתה מאד ליתום: "שמע, אתה בחור חכם עם ראש על הכתפיים, בוא לבית העסק שלנו ותעבוד רק במשך שעתיים בכל יום, כך תתחיל להתפרנס בכבוד!".

סירב הבחור נמרצות לשמע ההצעה: "רצוני העז הוא לקיים בכל כוחי ובכל ליבי את הפסוק: 'שבת בבית ד' כל ימי חיי'".

מששמע זאת החתן בן המשפחה העשירה, התרגז על תשובתו, ואמר: "אם הינך מעדיף להיות סוג של נצלן, החי על חשבון אחרים ולא עושה דבר למען עצמך, גם את הבגדים הללו לא תקבל. זה לא מגיע לך!", אמר וקיים.

החריש היתום ולא אמר לו מאומה ואף לאמו של החתן לא סיפר כלום מכל אשר אירע. הוא הלך ללמוד בישיבה במסירות נפש - בקור הרוסי המקפיא וללא בגדים חמים.

השנים נקפו...

בן המשפחה התחתן, נכנס לעולם העסקים והצלח עד מאד. עסקיו שגשגו ופרחו, ונכסיו גדלו עד מאד, הוא הפך למיליונר ידוע ומפורסם שהכל כורעים לפניו ברך מחמת ברק הכסף המסנוור שברשותו.

באחד הדינרים המפורסמים אליהם הוזמן בן המשפחה, כדי לפאר את בימת הכבוד כתורם נכבד, הוא שם לב, שכל הקהל דרוך ומתבונן על כניסת האולם בצפייה דרוכה למישהו חשוב. הסבירו לו כי תיקף יכנס פנימה רב וגדול בישראל וכולם מבקשים להתקרב אליו, לחסות בצילו ולקבל את ברכתו.

והנה נכנס הרב, הדרת פנים כובשת את פניו ותור צפוף ודחוס משחר לפתחו, כל הקהל עומד בתור ומבקש את ברכתו. נדחס גם מיודענו העשיר וחיכה לזכות בברכה.

משהתקרב והגיע תורו, הזדעזע לראות כי הרב הגדול הוא אותו יתום שגדל בביתם. אותו יתום בו הוא זלזל כל כך...

בדחילו ורחימו ביקש העשיר מן הרב: "לא חלמתי שכך יהיה, אני חפץ בקרבתך ואתן לך כמה ממון שתרצה. רק תן לי זכות בתורה שלך!".

השיב אותו יתום: "אתה כבר הפסדת. אילו היית ניאות לחמם אותי

הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א סיפר, כי כשהיה עדיין ילד קטן, בליל שבועות הוא נשאר ער כל הלילה, ולאחר שנגמרה התפילה, אביו הציע לו: "בחסידות גור מציינים היום את יום השנה לרבי בעל ה'אמרי אמת' זצ"ל, ומן הסתם נמצאים שם מאות כהנים. הבה נלך יחד לשמוע שם 'ברכת כהנים'". כשהבן ניסה להשתמט בטענת עייפות, השיב לו האב בלהט...

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: "מפתח לעולם-הרחמים"

שיברכו, ובימי הדין הידר שיהיו לא פחות מעשרה כהנים. הוא טרח ויגע רבות לחַזַר אחר הכהנים, לקרבם, להאיר להם פנים ולהיטיב עימם כדי שיבואו לברך מתוך אהבה ושמחה. את החיבה ששמר הרב גוסטמאן לכהנים, כנראה למד גם מהנהגת גאון הדור, מרן רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, באשר זכה להימנות בין אנשי אמונו ומקורביו הגדולים. הגאון רבי שמחה הכהן קפלן זצ"ל, רבה של צפת, היה רגיל בבחירתו לאחר בר המצווה להתפלל בבית מדרשו של רבי חיים עוזר, שם היה הוא הכהן היחיד. כאשר היה מסיים את ברכתו היה רבי חיים עוזר מחבקו ומנשקו, ואומר לו בחיבה: "קיבלת את המנדט לברך את יהודי וילנא בברכת כהן". גם בחג הסוכות הראה לו רבי חיים עוזר הוקרה וחביבות יתירה, והושיבו בראש השולחן באושפיזין דאברהם אבינו, למרות היותו הצעיר מבין המסובים. הרב גוסטמאן תיאר פעם באוזניו, כי בצעירותו כשנמנה על תלמידי ישיבת 'שער התורה' גרודנא בליטא, זכה להתברך בברכת כהנים מפי מורו ורבו מרן הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל ברגלים. "חרוט בזכרוני", אמר לי הרב גוסטמאן, "אותם רגעים בהם היה עולה רבי שמעון לדוכן. רבים מתלמידי הישיבה התקבצו סביבו, ועמדו לפניו

בפרשתנו מופיעים שלושה פסוקים מיוחדים במינם, סגוליים ונשגבים, אשר העולם עומד בזכותם פשוטו כמשמעו. אינני אומר זאת לתפארת המליצה, אלא כך אומרים חז"ל במפורש בתלמוד ירושלמי (סוטה ט, יד):

"רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהושע, מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קללה, ולא ירד טל לברכה, וניטל טעם הפירות. רבי יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות... אמר רבי זעירא ראשונה ראשונה מתקיימת. מי מבטל? רבי אבין בשם רבי אחא אמר ברכת כהנים מבטלת."

שלושת הפסוקים הללו של ברכת כהנים הם עוצמתיים לאין ערוך ושיעור, עמוקים ורחבים מיני ים, ואין לנו כמעט שום השגה אמיתית מה הם עושים ופועלים עבורנו, ומה יש לנו בזכותם.

הנצי"ב מוואלאז'ין זצ"ל (ספרי, פרשת נשא, בפתחה לברכת כהנים) כותב לשון נוראה ומבהילה: "כל הברכות שבעולם נכללות במילות הקצרות שבברכת כהנים, ואין מה להוסיף עליהן!".

ובספר 'שערי אורה' (שער י) כתב עוד דברים מופלאים: "הכהנים פותחים בברכתם את 'עולם הרחמים', שאין בו דינים כלל, ואף אם ישראל חוטאים ביותר, אין זה משפיע על השפע אשר נשפע עליהם בזכות ברכת כהנים, וכל הפמליה של מעלה מחכים ושמחים בברכת כהנים, וכל מה שאנו עומדים וקיימים היום הוא בזכות ברכת כהנים".

ובאמת הכרתי כמה וכמה גדולי תורה אשר הבינם מדעם לחבב, להעריך ולייקר את ברכת הכהנים בכל ליבם, ולא ויתרו עליה בשום פעם.

לאחר נישואי כשעברתי להתגורר בירושלים עיר הקודש, זכיתי להסתופף בצילו של מורי ורבי הגאון רבי ישראל זאב גוסטמאן זצ"ל, ראש ישיבת 'נצח ישראל' ריימלעס. דמות פלאים של גאונות מרקיעה שחקים, בקיאות מופלאה בכל מכמני התורה, התמדה ושקדנות מאין כמותה, ועבודת השם בסילודין.

הוא היה מקפיד על מצוות ברכת כהנים עד מאד, והיה ניכר עליו כי זה בנפשו. תמיד הוא הידר שיהיו בישיבה לכל הפחות שני כהנים

בכבוד ראש ויראת הכבוד בכל מהלך הברכה, וכאשר ירד מהדוכן היה פחד להביט בזיו דיוקנו. פניו בערו כלפידים ונדמו כפני מלאך אלוקים ממש, ניכרה עליהם בחוש השראת השכינה!"

חרוט בזכרוני מראיהם של הגאונים הצדיקים רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, משגיח ישיבת קמניץ, ורבי משה יוסף מילצקי זצ"ל, אב"ד בירושלים, שהיו ממש נלהבים מברכת כהנים. הם כיתתו רגליים מ'שטיבל' אחד למשנהו בשביל לחזר אחר ברכת כהנים, להרוויח את הברכה המופלאה הזאת שוב ושוב. כאשר לא השתתפו כהנים במנין בו הם התפללו, היו מסוגלים להיטלטל גם לשכונות מרוחקות יותר, דבר שבא על חשבון זמנם וכוחם, העיקר שלא להפסיד ברכת כהנים מפי שני כהנים.

בניו הגאונים שליט"א של רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, סיפרו שתי עובדות שמעידות עד כמה היה ענין ברכת כהנים בנפשו, וחשוב ויקר לו:

בנו הגאון רבי יחיאל מיכל שליט"א סיפר, כי שנה אחת כשהיה עדיין ילד קטן, בליל שבועות הוא נשאר ער כל הלילה, ולאחר שנגמרה התפילה כבר ציפה לבוא הביתה לישון. אך אז אביו הציע: "בחסידות גור מציינים היום את יום השנה לרבי בעל ה'אמרי אמת' זצ"ל, ומן הסתם נמצאים שם מאות כהנים. הבה נלך יחד לשמוע שם 'ברכת כהנים', כי בין מאות הכהנים שנמצאים שם ודאי יש גם כמה כהנים מיוחסים".

כשהבן ניסה להשתמט בטענת עייפות, השיב לו האב בלהט: "תאר לעצמך, כי מישהו היה בא אליך כעת ומציע לך להצטרף אליו לביקור בהיכלו של הגאון מוילנא זצ"ל בשביל לקבל ממנו ברכה, וכי גם אז היית טוען כי אתה עייף? הרי פשוט לי כי היית רץ ממרחקים כדי לקבל ממנו ברכה... והנה כאן, הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מבטיח בתורה 'ואני אברכם', ואתה מתלונן על עייפות?!"

בתקופה בה התגורר בירושלים הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, ארגנו על פי רצונו מנין יחודי לתפילה לכל ימות השנה, מנין שהורכב מאברכים חשובים, תלמידי חכמים ויראי שמים, והתנהל על פי רוחו של המשגיח, בכוונה, במתינות ובטהרת הלב. ביניהם נמנה גם תלמידו רבי משה אהרן.

בפרוס הימים הנוראים פנה המשגיח אל רבי משה אהרן ושאלו: "האם גם בראש השנה ויום הכיפורים נזכה להשתתפותך במניין?". אך רבי משה אהרן לא הגיב. המשגיח הוסיף לשאול: "נשמע כי אתם מסופקים בדבר? שמא לא מוצא חן בעיניכם המניין, ולכן אתם שוקלים להימנע מלהתפלל בו בימים נוראים?".

רבי משה אהרן השיב בשלילה: "לא ולא, חלילה וחס, המניין הוא אכן טוב וחשוב, אולם חוששני שלא יהיו שני כהנים בתפילה, ולכן לא אוכל להתפלל במנין הזה. שכן בשלמא בשאר ימות השנה, כאשר אין שני כהנים, לאחר התפילה אני הולך לבית הכנסת אחר להתברך, אולם בראש השנה ויום הכיפורים הרי לא אוכל ללכת לבית הכנסת אחר...".

המשגיח השיב לו, כי יעשה מאמצים להשיג שני כהנים למניין, והעיקר שרבי משה אהרן יבוא להתפלל עמו במניין.

לבסוף הגיעו לעמק השווה כי רבי משה אהרן יבוא להתפלל במניין, ואם יבחין בתחילת התפילה כי אין שני כהנים יעזוב את המניין וילך להתפלל בבית הכנסת אחר.

ואכן, רבי משה אהרן הגיע להתפלל במניין, אך למרות מאמציו של המשגיח, לא באו שני כהנים למנין, ונאלץ רבי משה אהרן לוותר על התפילה במחיצת רבו הגדול, כדי שלא יפסיד ברכת כהנים בימים הנוראים.

לאחר התבוננות מועטה בדברי חז"ל המפליגים נוראות במעלת ברכת כהנים, חשיבותה וסגולתה, מבינים מה עמד מאחורי הנהגתו זו של רבי משה אהרן, ואדרבה, לא מובן כיצד שייך לנהוג אחרת.

די להביט בדברי הזוהר הקדוש (פרשת נשוא דף קמז, א) שכתב: "בשעה שהכהן נושא את כפיו, צריכים העם לשבת באימה ובראה, ועליהם לדעת כי השעה היא היא עת רצון בכל העולמות, ומתברכים העליונים והתחתונים, ואין דין שולט בכולם, ועל ידי זה נמצא שלום בכל העולמות, וזה שכתוב וישם לך שלום. לכן יזהר האדם שלא להפסיד את הברכות של שעת רצון".

ברכת כהנים היא זו המזכה אותנו בכל הברכות וההשפעות הטובות! שמעתי מיהודי תלמיד חכם ומזכה הרבים, כי לפני כמה שנים ביקר בעיר 'סופיה', בירתה של מדינת בולגריה. שם פגש יהודי ישיש, בן למעלה מתשעים, אשר נושא בתפקיד הגבאי הראשי של בית הכנסת הוותיק בעיר.

מדובר באחד מבתי הכנסיות ההדורים והמפוארים ביותר בעולם. תבניתו וצורתו של בית הכנסת מדהימים. הרקמות, הרצפות, הגילופים, הנברשות, הרהיטים והחלונות, מעוצבים בתכלית הפאר, בניחוח עתיק בן מאות שנים.

בשנים האחרונות כמעט תמו תושביה היהודים של סופיה, בשל כך בית כנסת מפואר זה עומד שומם כמעט כל השנה מבחינה רוחנית, ולדאבון לב הוא משמש כאתר תיירות יהודי היסטורי שמבקרים בו תיירים רבים.

הגבאי הישיש עשה לו סיור בהיכל בית הכנסת, במהלכו הצביע בפניו על חור גדול שנפער בצד התקרה, והסביר כי בימי מלחמת העולם השנייה הנאצים הארורים החריבו את כל בתי הכנסיות ומרכזי התורה באיזור, מלבד בית הכנסת הנוכחי שנשאר קיים על עמדו. אמנם גם הוא הוזק מעט, כפי שניתן לראות בצד התקרה, אך עד לאחרונה הוא עדיין שימש כמקום תפילה חשוב.

"שנים רבות הילכה כאן שמועה ועברה מפה לאוזן", הסביר הגבאי, "כי אחד מגדולי התורה הנוודים טען, כי סיבת הישרדות בית הכנסת זה בשונה מבתי כנסיות האחרים, נעוצה בשתי הנהגות שהוקפדו עליהם בבית כנסת זה עד מאוד: האחת, מצות 'מקדשי תיראו', כל השנים נשמרו כאן מלשוחח דברי חולין. שנית, כאן הקפידו לברך ברכת כהנים מידי יום ביומו, חוק ולא יעבור".

"לדברי אותו גדול בתורה", הפטיר הגבאי, "זכויות אלו עמדו לבית הכנסת להינצל מחרי האף הגדול ששלט בעולם בשנות הזעם".

זהו הכח העצום של ברכת כהנים. מדהים!

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

בהגיע פקחי המס התעקש הרה"ק ר' בונם מפשיסחא להסתגר בחדרו לכמה רגעים, בינתיים הגיעו שרי המיסים והפכו כל החנות ובדקו כל הבדים אחד אחד, וכל הטפסים והחשבוניות, הרבנית נהיה לה שחור בעיניים וראתה כבר את עצמה ואת בעלה מושלכים לכלא...

כ"ק אדמו"ר מדינוב ביתר שליט"א, בשיחה מיוחדת ל'לקראת שבת'
על ההתחדשות וההתרגשות לקראת חג השבועות ומתן תורה

הרב יעקב הייזלר

בעמדנו כעת טרם יום חתונתו של כלל ישראל, יום מתן תורתנו, "עליונים ששו ותחתונים עלו בקבלת תורה מסיני", כולם כאחד רוצים וחפצים לקבל את התורה. ידועים דברי השל"ה שחג השבועות הוא יום הדין על התורה שנלמדה וכן על התורה שיזכה האדם ללמוד בשנה הבאה, וע"כ אמר הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעוזבוז זי"ע, שיותר חושש מחג השבועות מאשר מיום הדין ראש השנה, כי בר"ה דנים על מזונותיו של אדם 'אקוליטש מער אקוליטש ווייניגער' (לחמניה יותר לחמניה פחות), לא כן בחג השבועות שאז דנים את התורה של כל אחד ואחד, והרי כל תיבה ואות מן התורה היא חיים ממש, וכי מוכן אדם לוותר על נשימותיו, לא מדובר כאן מלחמניות, מדובר מנשימות,

אשר ע"כ עלינו להתאזר בעוז ובחזקה לקבלת התורה בשתי ידיים. אולם לב יודע מרת נפשו, וכל אחד מאתנו הרי זוכר שגם אשתקד בחג השבועות התעורר לקראת קבלת התורה מחדש ושוב נפל, וכן לפני שנתיים, ושוב מה תועלת תהיה באם השנה אתחזק שוב והרי יודע אני מרת נפשי, שאינני מצליח להגביה עצמי ולחולל מהפכות של ממש בעצמי.

עלינו לדעת שמחשבות כגון אלו אינן מצד הקדושה כי אם מצד היצר, וכבר צווח הכתוב (תהלים עד, ד) "שאגו צורריך בקרב מועדיך שמו אותותם אותות". הצורך הגדול הוא היצר השואג בנפש האדם דייקא 'בקרב מועדיך', שאז האדם מתרומם ומנסה להתחבר לרגשי אש קודש המאירים והיצה"ר מנסה לקררו ולהשפיל ערכו בעיני עצמו, באמרו וכי מה אתה שווה, הרי זכור לך אשתקד כמה קבלות טובות ובאיזו אורה עלאית חגגת חג מתן תורה והנה שוב אתה מתבוסס בבויץ וכדו'. זהו 'שמו אותותם אותות', הוא מראה לך סימנים ואותות שאכן כך הם פני הדברים.

יתכן מאד שימים שנראים לך לא מוצלחים הם המוצלחים ביותר אז ראשית על האדם לדעת שמחשבות אלו הן אינן מידיד אלא מצד הצר הצורך אותך ורוצה במפלתך, ואל תאבה ואל תשמע לקולו. שנית, יש לשים לב שיתכן מאד שכלל לא נפל אלא התעלה ביותר בשנה שעברה, כי נפילות וירידות אינן סימנים של חוסר הצלחה, אדרבה חז"ל (גיטין מג.) מגלים לנו 'אין אדם עומד על דברי תורה

אא"כ נכשל בהן, ויתכן מאד שדייקא מתוך הירידות והנפילות צמחת ביותר, אמת שאינך רואה עדיין תוצאות, אבל ראייתך המוגבלת והרגשות הנחיתות שלך אינם אומרים כלום על מצבך האמיתי.

ידוע תדע אשר ההתאמצות וההתחזקות במצבים של ירידה והלימוד החלש ביותר באותה עת ערכם גבוה למעלה וסגולתם עצומה להצלחתך בעתיד, והרי חז"ל אומרים (אדר"נ ג, ו) ש"פעם אחת בצער גדולה ממאה פעמים שלא בצער".

בתורתנו הק' כל אות ותיבה מדויקת להפליא ואין אות מיותרת, מי מביין י"ב השבטים קיבל את התואר הנכסף "איש מצליח" ובאיזה תקופה? הלא יוסף הצדיק. תארו לעצמכם יוסף הצדיק שנמכר לעבד בצורה כזו משפילה, ונמצא בערוות הארץ במקום הכי ירוד ושפל בעולם ערות מצרים, והתורה מעטרת אותו "איש מצליח". אלא מה, ההצלחה של יוסף הצדיק היתה שהבין והפנים שההצלחה אינה נקודתית לפי ראות עיני האדם, אלא על האדם לעשות כל רגע נתון את מה שמסוגל באותו עת, ואם יעשה את המוטל עליו במצב הנוכחי הרי זהו ההצלחה שלו, 'ויהי ה' את יוסף ויהיה איש מצליח' התורה מסבירה היות שה' היה עמו בכל רגע ולא נפל ברוחו אלא השתדל מה ניתן לעשות במצב הקשה הנוכח וזהו המתכון להצלחה, בשבועות חלה הילולת הרה"ק הבעש"ט זי"ע, ידוע שאחר הסתלקות הבעש"ט זי"ע התאספו התלמידים בראשות בנו הרה"ק

ומושלכים תחת מנעול ובריחים. הרה"ק השיב שבכדי להכריע בדבר עליו להסתגר בחדרו ולהתיישב בדעתו כמה רגעים, הרבנית נחרדה ואמרה כי אין זמן אפילו לרגע וכי צריך לקבל החלטה מיידית כי הנה זה בא כל רגע לחנותנו, הרה"ק התעקש להסתגר בחדרו לכמה רגעים, בינתיים הגיעו שרי המיסים והפכו כל החנות ובדקו כל הבדים אחד אחד, המה נגשו ובדקו כל הטפסים והחשבונות וכדו' והרבנית נהיה לה שחור בעיניים וראתה כבר את עצמה ואת בעלה, מושלכים לכלא,

והנה הלא 'אומן קרה, נס מן השמים אירע ברגע אחד, האנשים הוכו בסנוורים, עיניים להם ולא יראו, והטביעו חתימתם על הטופס שהחנות מתנהלת כשורה. הרבנית מרוב התרגשות דפקה על דלת חדר בעלה הרה"ק זצ"ל לבשר לו בשורת הישועה, וכשפתחה הדלת לתדהמתה ראתה אותו רכון על הגמרא בהתמדה ושקידה עצומה ואינו מבחין בה כלל, לשאלתה הרי אמרת שאתה נכנס לרגעים ספורים להתיישב כדת מה לעשות והנה השארתי אתי לבדי להתמודד עם אותם בריונים, ענה לה הרה"ק במתק לשונו שמעי נא רבנית יקרה דבריי, דוד המלך אומר בתהלים (ק"ט, צה) "לי קוון רשעים לאבדנו עדותיך אתבונן", היינו שדוד המלך התכוון לומר שאימתי הזמן המסוגל ביותר להתבונן בעמקי סודותיה של התורה דייקא בזמן של לחץ ודחק שהרשעים רוצים לאבד את האדם, והנה כעת כשהני בריוני נכנסו לביתי נתמלאתי בפחד נורא ואברי דא לדא נקשן, הבנתי כי כעת הזמן גרמא ומוכשר לצלול בים התלמוד ולהשיג חלקי התורה שבלתי מובנים בזמנים רגילים. ולכן קודם כל רצייתי לעיין באותם סוגיות קשות שזה תקופה אינם מובנים לי, ע"כ הסיפור.

אם סיפור זה נראה לכם שייך לדור העבר, הרי כי חדשות יש לנו עבורכם שסיפור זה אקטואלי לשנת תש"פ, תשמעו סיפור משנת תש"פ.

סיפור זה סיפרתי לפני כמה חדשים באחת הישיבות הקדושות בירושלים, אחר השמועס ניגש אלי בחור אחד ושח לי כשהוא פותח סגור ליבו, וכה אמר לי שדבר כעין זה מתרחיש עמו המון פעמים שבעת חזרתו מיישיבתו לביתו מוכרח הוא לעבור דרך רחוב גאולה (אשר כידוע הרחוב מלא וגדוש מעוברים ושבים) וכשניצב בפניו נסיון בשמירת עיניים אזי תיכף מסיח דעתו ע"י התבוננות בסוגיית הלימוד בישיבה, (כהדרכת הרמב"ם) ותמיד במצבים כאלה מתגלים ומאירים לפניו פשטים וסברות נפלאות שבעת שבתו עם חברים בישיבה לא נהירין לו, נמצא שדייקא בעת הדחק והעוני הנפשי אז הזמן מוכשר ביותר להשגת התורה.

להבין מה היא ענין כפיית הר כגיגית

וזהו היה למעשה ענין קבלת התורה בכפיית הר כגיגית, כי הרי למה היה צריך לכך והרי כלל ישראל צעקו 'נעשה ונשמע', אלא הענין היה כי הקב"ה רצה להמשיל לכלל ישראל שדייקא בקיום התורה בשעת הדחק אז הזמן מסוגל להצלחה ברוחניות וגם בגשמיות, דכתיב (ויקרא כו, ג) אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה -

רבי צבי ז"ע (שמסר אח"כ את ההנהגה להרב המגיד ממעזריטש ז"ע) וסיפרו ממופתיו הגדולים והעצומים והישועות הנשגבות שהתחוללו בארבע אמותיו, לפתע נרדם הרה"ק ר' צבי ואחר כמה דקות נייער מתרדמתו, כשכל כולו אחוזו שרעפים ובחרדת קודש סיפר לתלמידים שזה עתה התגלה בפניו אביו הבעש"ט מעולם העליון וטענתו בפיו מהו ביטול הזמן שאתם מבליים בסיפור אותות ומופתים ממני, וכך אמר לי אבי: דע לך בני, שלמעלה בשמים אין לנשמת מזה שום טובה כלל, וגם לכם אין בזה שום תועלת לעבודת ה' יתברך, אלא רק תתבוננו בעבודת ה' שלי, ותנסו לילך בדרכי אלה. שאלו רבי צבי, אבא! אבא! וכי איזה שמץ השגה יש לנו בעבודתך שעליונים ותחתונים חלו מפניך? בני יקירי ענה לו אביו, אגלה מהי עבודת ה' שלי שתדברו ותתבוננו בה, על דרך משל האדם אשר רוצה להגיע לפסגת הר גבוה אשר השהות שם בהר היא ממש תענוג מצחות האויר וכדו', אולם הדרך להגיע להר כרוכה בקשיים עצומים מחמת אבני הנגף וקוצים וברקנים הדוקרים לפעמים עד זוב דם, אבל על האדם הרוצה להגיע לשם לא להרפות ולא להתפעל מהדקירות ומאבני נגף הפוצעים גופו כי אם להיות צמוד למטרה להגיע לפסגת ההר. והנה האדם עשה כך, עלה ונפצע ושוב עלה עד שסוף כל סוף הגיע לפסגת ההר, וכשנמצא בהר ונהנה מזיו האויר ומהנוף המרהיב לפתע מעדו רגליו ונפל מגובה ההר וריסק עצמותיו לגמרי, ובשארית כוחותיו מנסה שוב לטפס כבראשונה, "זהו נקרא עבודת ה'", ע"כ הגילוי הנפלא של הבעש"ט לבנו.

לענינו, סיפור נורא הוד זה כולל בתוכו כל ההדרכה השייכת, ראשית, שבכדי להגיע יש לטפס ולהתייגע 'שתהיו עמלים בתורה'. שנית, לא להתפעל מירידות ונפילות יהיו מה שיהיו ח"ו, אלא להיות צמוד למטרה בהסכמה חזקה בלב "שהנני רוצה לעלות ולהתעלות בתורה ועבודת ה' ושום דבר שבעולם אפילו עד זוב דם לא יזיז אותי ממטרת". ועיקר הלימוד מהסיפור הזה אשר בכוחו להחיות עצמות היבשות ונפשות הנואשות, שאפילו אם הגעתי כבר לפסגת ההר ושוב נפלתי נפילה עצומה, הרי שאני מתחדש כבראשונה - זה נקרא עבודת ה'.

מסופר על הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא, אשר בצעירותו לא רצה ליהנות מכתרה של תורה ועסק לפרנסתו במכירת בדים לתפירת בגדים, כמובן שהעסק התנהל באופן שהוא עסק בתורה יומם ולילה, והרבנית ניהלה את החנות. בימים ההם כמו בזמננו צריך היה כל שנה להגיש מאזן שנתי, וכך מקבלים רשיון לעסק לשנה הבאה, כמובן ביתו של הרה"ק ר"ר בונם התנהל קצת בבחינת למעלה מן הזמן, ולא הגישו זה עשר שנים מאזן שנתי, בלשוננו נקרא עסק כזה 'עסק שחור', שאם נתפסים ע"י רשויות המס אזי העונש ע"כ הוא כמה שנים בבית האסורים ה"י.

יום אחד שמעה הרבנית שרשויות המס השתלטו על חנויות בשכונה ועוברים מחנות למשנהו לבדוק כשרות ניהול העסק, הרבנית נבהלה מאד והזעיקה את בעלה מביהמ"ד, ובפחד ובהלה שאלה אותו מה עושים כעת, האם לברוח או שמא לזרוק הבדים מבעד לחלון כדי לשבש להם מזימתם, והרי כל רגע עלולים אנו להימצא אזוקים

הזוג שהתפרץ למשרדי היה ממש חסר אונים. "כבוד הרב", פתח האב בזעם מתפרץ, "אני, אין לי שום בעיה עם היהדות, אבל מה שעשיתם עם הילד שלי זאת פשוט הונאה: גנבתם לי אותו!". הרבה האשמות ספגתי בשנות הפעילות של מוסדותינו, אבל גניבת ילדים לא היתה אחת מהן...

הרה"ג רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א על הצימאון לתורה

"נְעִיֶשֶׁה וְנִשְׁמַע אָמְרוּ כְּאֶחָד"

הזוג שהתפרץ למשרדי היה ממש חסר אונים. "כבוד הרב", פתח האב בזעם מתפרץ, "אני, אין לי שום בעיה עם היהדות, אבל מה שעשיתם עם הילד שלי זאת פשוט הונאה: גנבתם לי אותו! זהו, הוא כבר לא יהיה שלנו!".

הרבה האשמות ספגתי בשנות הפעילות של מוסדותינו, אבל גניבת ילדים לא היתה אחת מהן... הפעם לא רק שלא ידעתי מי הם העומדים לפני, במקרים שכאלו לא נותר אלא לפנות אל הלב, אל נקודת היהדות. "שבו בבקשה", ביקשתי, "קודם תעשו ברכה, תשתו משהו, אחר כך אפשר לדבר כמו יהודים טובים".

הם התיישבו, הזעם עדיין מרצד בעיניהם. אחרי ברכת "שהכל" משהו הפשיר. "במה מדובר?" שאלתי. האבא לגם קמעה והחל לשפוך שיחו:

"לפני כמה שנים", אמר, "החל הבן שלי להשתתף בפעילות של 'אור ישראל'". "זה דבר גדול מאד", אמרתי. "הארגון הזה, שזכינו בסיעתא דשמיא להקים לפני שנים, הוא למעשה תנועת נוער שפועלת עם ילדים מהציבור הכללי. בעיקרון, וכדי לא להרחיק אפילו אחד, מטרתה המוצהרת היא להעניק לילדים תודעה יהודית, ומעט מידע על המסורת של עמנו. במשך השנים זכה הארגון הזה להצלחה גדולה. כיום הוא מונה כבר עשרות סניפים בכל הארץ, מקריית שמונה ועד אילת. התוצאות, ברוך ה', מרחיבות לב".

הילד המדובר, כך התברר לי, השתתף בפעילות של הסניף בקריית מלאכי. "הוא הבן הבכור שנולד לנו אחרי שבע שנות ציפייה", הסבירה האם. "הוא העיניים שלנו, כל כך הרבה ציפינו לו! מה יש לנו בעולם חוץ ממנו?", כפי שהם טרחו לשוב ולהסביר, ההורים הם אנשים שרואים את עצמם כחילונים מוצהרים בני מעמד הביניים הגבוה. הם משכילים וממש לא מעוניינים שהילד הבכור שלהם יהפוך לאדם חשוך. "זה הכל התחיל עם תנועת הנוער של הרב", חזר הזעם לקולו של האב, "אבל שם הוא אבד לגמרי. הוא התעקש ללכת ללמוד בישיבה, וכל יום שחולף אנחנו מרגישים שהוא אבד לנו".

מה ששבר את רוחם אירע לקראת יום ההולדת ה-16 של הילד. "הכנו מסיבה גדולה, ואז נתנו לו את ההפתעה: כרטיס טיסה משפחתי לשבועיים של טיולים באיטליה ובאירופה הקלאסית.

הדגשנו שהכל יהיה כשר למהדרין. היינו בטוחים שהוא ישמח, אלא שאז הוא קם והכריז שהוא לא מתכוון להשתתף. 'זה לא מתאים לי', טען 'זה ביטול תורה'. אין! איבדנו אותו. והכל בגלל הארגון של כבוד הרב", סיים האב את נאום הקטגוריה.

יותר מכל התרגשתי. ילד יהודי, שרק לפני שנים אחדות גילה את אור התורה, כבר זכה להעפיל לדרגה נשגבה כזו שהוא מוכן לוותר על הנאות גדולות - ובלבד שלא יפסיד יום של לימוד. עכשיו רק הייתי צריך להסביר להורים.

המשנה במסכת אבות (פרק ג' משנה יד) אומרת: "חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה, חביבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם, שנאמר: כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו". והיה אבא זצ"ל, ראש הישיבה נוהג לעיין: מה ראה התנא לכנות את התורה הקדושה "כלי חמדה", ועוד שהרי גם בפסוק שממנו הוא מביא ראיה לא מצינו שנקרא "כלי חמדה", אלא "לקח טוב"?

אלא, היה אבא זצ"ל מלמד ואומר: "בא התנא ללמדנו כי ברוב חביבותו לישראל החדיר הקב"ה והטביע בכל נפש ונפש מישראל

**"הכנו מסיבה גדולה, ואז נתנו
לו את ההפתעה: כרטיס טיסה
משפחתי לשבועיים של טיולים
באיטליה ובאירופה הקלאסית.
הדגשנו שהכל יהיה כשר למהדרין.
היינו בטוחים שהוא ישמח, אלא
שאז הוא קם והכריז שהוא לא
מתכוון להשתתף. 'זה לא מתאים
לי', טען 'זה ביטול תורה'**

בעקבות מה שקרה לאחיו הגדול החל להתחנן שגם הוא רוצה להצטרף לפעילות של 'אור ישראל' - אלא שאנחנו כבר היינו למודי ניסיון ולא הסכמנו לאשר לו את העין, כי לא רצינו לאבד גם אותו, שלא יתחרד לנו. עכשיו, בעקבות מה שאמר הרב, אני חושב שאולי נאפשר לו להשתתף. אם זה מה שהסבתות שלנו רצו, מי אנחנו שנתנגד?!"

הפגישה הסתיימה. בערב חג השבועות סיים האח הגדול מסכת פסחים עם 300 נערים. האח הצעיר התחיל גם הוא מסכת חדשה, והקדוש ברוך הוא אומר: "ראו את בני חביבי העוסקים בשמחת".

(מתוך הספר 'אור השבת')

כיסופין והשתוקקות עצומה לתורה. כל יהודי, שרגליו עמדו על הר סיני ונשמתו זעקה 'נעשה ונשמע', נעשה כלי קיבול מיוחד לתורה. זוהי, אפוא, חביבותם של בני ישראל, שניתן להם 'כלי חמדה', דהיינו כלי קיבול מיוחד והשתוקקות לתורה. לכל יהודי יש תכונה זו, גם לזה שהתרחק וכבר הספיק להתכחש לכך.

"הדבר גם מדויק בלשון התנא, שחזר וכפל 'חיבה יתרה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם', דהיינו שאחרי שניתן להם כלי הקיבול זכו גם לקבל את התורה שבה נבראו שמים וארץ. אבל בין כך ובין כך קרואים ישראל 'בנים אוהבים למקום', שלכל יהודי באשר הוא יש השתוקקות לתורה. כל מה שצריך הוא רק לגלות את זה; וכאשר תתגלה האהבה, נהרות לא ישטפו".

הבטתי בהורים הזועמים מולי, וכבר התפתיתי לפייס אותם ולסיים את העניין בזה, אלא שאז נזכרתי במאמרו של אבא זצ"ל. הבנתי שגם להם עצמם יש כלי חמדה בתוכם. הבנתי שקרוב הדבר גם אליהם. התחלתי לדבר אל הנקודה הזאת שבתוך לבם.

"אשריכם", אמרתי להם, "אתם זכיתם למה שאלפי אמהות יהודיות במשך הדורות השתוקקו לזכות לו. זכיתם לבן תלמיד חכם. אתם צריכים לשמוח. מי יודע כמה דמעות שפכו הסבתות שלכם שבזכותן זכה הילד לכך. מובטחני בו שעוד יהיה גדול בישראל, ויאיר את העולם בתורתו".

הדמעות ששטפו את פני ריככו בבת אחת את זעמם. האם היתה הראשונה שנדלקה. "כבוד הרב", היא יבבה, "אנחנו מתנצלים. לא ידענו שזה כל כך חשוב. הרב צודק!". עוד רגעים של התקרבות חלפו, וגם האב הצטרף.

עוד באותו מעמד זכיתי לראות את 'הכלי חמדה' של ההורים מתגלה. "האמת, כבוד הרב", סיפר לפתע האב, יש לנו גם בן צעיר.

* הרצאות מיוחדות לחג השבועות

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

"זכור לי אחד מלילות שבת, כאשר שעיה, ילדנו החמישי, שהיה אז תינוק פעוט, פרץ בבכי בשעת הדלקת הנרות, לא היה זה בכי אופייני לתינוק. רעייתי ואני כבר היינו רגילים לתינוקות בוכים! היה זה בכי חזק, תובעני, כביכול דורש פעולה מהירה. יכולתי לשמוע משהו לא-רגיל בבכיו"

הגה"צ רבי נחום כהן שליט"א, על השגחה הפרטית

"וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר ו', כ"ז)

שמחת החיים של רבי נחום כהן מידבקת. בכוחם של קולו המדהדד וחיוכו החמים לרומם את רוחם של המדוכאים והמאוכזבים ביותר, וסיפוריו ושיעוריו המלהיבים כבר עוררו וגרמו שמחה לאלפי מאזינים, הצמאים לניחוחם המיוחד של דברי העידוד והמוסר שלו. אחד הנושאים החביבים על ר' נחום במיוחד הוא: תפקידה הבלתי פוסק של ההשגחה הפרטית בחיינו. תמיד הוא מוכיח את קהל מאזיניו, כמו את מאות הפונים אליו לבקשת עצה והדרכה, לזכור ולא לשכוח, כי חיינו מונחים ומכוונים ללא הרף בידי אדון העולם. ר' נחום מביא דוגמא אחר דוגמא, בהן הוא ממחיש כיצד מצבים מפחידים מתבררים לעיתים קרובות כמועילים לאין חקר, או כיצד מאורעות שהם לכאורה חסרי פשר, נראים מאוחר יותר כחלק מתכנית על גדולה ורחבה הרבה יותר.

ר' נחום היה בטוח ביכולתה של רעייתו לטפל בשעיה, עד שלא התייחס כלל לבכי, ויצא בשלווה מביתו, בדרכו לבית-הכנסת לתפילת שבת.

עם שובו לביתו, הופתע למדי לשמוע את שעיה בוכה שוב. בירור קצר עם הרבנית העלה כי שעיה פשוט לא הפסיק לבכות מאז שהתחיל כבר קרוב לשעתיים!

בשלב זה, התחילה הרבנית כהן לדאוג. מה יכולה להיות הסיבה לבכי? מה לא כשורה? מדוע שעיה מרגיש כל כך לא בנוח, האם, ח"ו, הוא חולה? מה עליהם לעשות?

ר' נחום לא איבד את עשתונותו. לדעתו, לא היתה כל סיבה לבהלה. הוא הבטיח לרבנית בנימה מרגיעה כי שעיה יפסיק לבכות תוך זמן קצר, והציע לגשת לסעודה.

במשך כל הסעודה, יילל שעיה ללא הפסקה. הוא בכה במרץ שכה, כפי שר' נחום מעולם לא ראה אצל אף אחד מילדיו. אין ספק שהוא ירדם מתוך בכי, בדקות הבאות, הרגיע את רעייתו חסרת המנוחה.

לאחר ברכת המזון, הבחין ר' נחום כי עצביה של הרבנית מתחילים להיות מרוטים. לכן, הציע לה שהוא יטפל בתינוק והיא תלך לישון בשעה מוקדמת מן הרגיל. אחרי הכל - כך טען - היא הרי טרחה ועמלה קשה כל יום השישי בהכנות לקראת שבת, ומן הראוי שתוכל לנוח ולישון מעט ללא הפרעה.

הרבנית קיבלה את הצעתו של בעלה בחוסר רצון, והשאירה את

מתוך רצון לחזק את המסר שבסיפוריו, ולמנוע פקפוקים לגבי האוטנטיות שלהם, נוהג ר' נחום לעיתים קרובות לחלוק עם השומעים סיפורים אישיים מחיי היום-יום, כהמחשה לנקודות שברצונו להעביר. הסיפור הבא הינו חוט אחד בלבד מתוך רקמה גדולה ונפלאה של הדרכה והשראה, אותה רקם עבורי ר' נחום במהלך אחת מפגישותי האישיות והיקרות מפז עמו, בביתו שבשכונת גאולה, ירושלים.

ר' נחום נוטל בידו עט המונח על שולחן הסלון שלידו הוא יושב, ומתחיל להקיש בו, דרך שעשוע. הוא נשען לאחור בכסא המסתובב, ונושם עמוקות.

"זכור לי אחד מלילות שבת, כאשר שעיה, ילדנו החמישי, שהיה אז תינוק פעוט, פרץ בבכי בשעת הדלקת הנרות", פותח ר' נחום בסיפורו.

"לא היה זה בכי אופייני לתינוק. רעייתי ואני כבר היינו רגילים לתינוקות בוכים! אלא היה זה בכי חזק, תובעני, כביכול דורש פעולה מהירה. יכולתי לשמוע משהו לא-רגיל בבכיו"

ר' נחום ממשיך לתאר את השתלשלות המאורעות במשך כל אותו הלילה, לפני למעלה מעשרים וחמש שנה.

הרבנית, כמובן, ניגשה מיד לבדוק את התינוק ברגע שהתחיל לבכות. בהיותה אם בעלת ניסיון, ידעה שאין סיבה לבהלה. במקום זאת, היא ניסתה לברר מה מציק לו, ולהרגיע אותו בדרכים הבדוקות והמנוסות.

התינוק הצורח, יחד עם ארבעת הילדים הגדולים יותר, לטיפולו של בעלה. ר' נחום השכיב את שיעה הקטן בעגלה וניסה ללמוד, תוך שהוא מנדנד את העגלה ביד אחת.

חלפו שעתים הרבנית כהן התעוררה ויצאה מחדרה, כדי לברר מה שלום הפעוט. לגודל חרדתה, שיעה עדיין בכה! ור' נחום נאלץ להודות כי שיעה לא הפסיק לבכות אפילו פעם אחת, במשך הזמן בו נחה אמו.

בשלב זה, לא יכלה יותר להבליג. "מעולם לא קרה לנו דבר דומה לכך. זה ממש משונה. לדעתי רופא חייב לבדוק אותו. אנחנו פשוט לא יכולים לשבת בחיבוק ידיים. אמנם שבת עכשיו, אבל אני מרגישה שזה מקרה חרום"

ר' נחום הסכים אתה, אבל השעה התקרבה לחצות הלילה. לא היה מקום בו ניתן להשיג רופא בשעה כה מאוחרת בליל שבת, אך ביתם נמצא במרחק הליכה מבית-החולים "בקר חולים".

"אולי אקח את התינוק לחדר מיון?!", הציע ר' נחום, "אפילו אם נקרא לאמבולנס, לא אגיע לבית החולים מוקדם יותר".

הרבנית כהן הסכימה לכך. ר' נחום לקח את שיעה בעגלה, ירד את שתי הקומות והחל לצעוד נמרצות לעבר בית-החולים שברחוב הנביאים. לפני שיצא מביתו, ניסה להרגיע את רעייתו. "עוד תראי", אמר לה בקול רך, "אני בטוח שהכל כשורה איתו".

"אינני מודאגת", אמרה לו הרבנית, בנימה מתגוננת קמעא, "אני פשוט רוצה לדעת מדוע הוא בוכה ואינו מפסיק!".

ר' נחום הוביל את העגלה ובה תינוקו הצורח, ברחובותיה השקטים של ירושלים. "אני מקווה ששיעה לא מעיר אף אחד", חשב בליבו, בעודו חוצה את הרחובות השוממים.

לאחר פחות מעשר דקות, התקרב ר' נחום לבית-החולים. המקום היה מוכר לו, ולכן ניגש ישירות לכניסה הראשית, המובילה לחדר המיון.

סמוך לכניסה, הבחין ר' נחום בזוג צעיר. ניכר היה לפי לבושם שהם אנשים דתיים, והיה ברור שהאישה קרובה ללידה. כדי לחסוך מזמנם היקר, פנה ר' נחום מיוזמתו בהדרכה, כפי שהיה סבור שהם זקוקים לה: "הכניסה ליולדות נמצאת מעבר לפינה. עדיף שתיכנסו משם, מאשר מכאן".

האישה, שפניה היו מופנות לעבר בעלה, הסתובבה לאחור כדי לראות מיהו זה שדיבר. מבט אחד שלה בר' נחום הספיק, והיא פרצה בצחוק.

ר' נחום, כמובן, לא נפגע כלל וכלל מצחוקה. הוא הניח שאמנם זהו מחזה משעשע: אדם יוצא לטיול עם תינוק, בחצות ליל שבת. הוא אפילו גיחך לעצמו, בחושבו כי בוודאי מראהו מצחיק למדי בעיני הזוג.

נו, אם הופעתי בשעת לילה כה מאוחרת כדי לשחרר מעט את המתח בו הם שרויים ברגעים אלו, חשב לעצמו, 'אזי כבר הועילה הדרך שעשיתי לכאן'.

הבעת פניה של האישה התחלפה מיד מצחוק להבעת אשמה. היא הסבה את ראשה הצידה במבוכה.

את הדממה המביכה שנוצרה, הפר בעלה. "אני מצטער מאוד", התנצל בפני ר' נחום. "אשתי לא התכוונה לצחוק על מישהו, חס וחלילה. ברשות הרב, אסביר את שהתרחש כאן הרגע. לא הייתי רוצה לפגוע בכבודו", נראה היה שהוא מזהה את ר' נחום, ופונה אליו בדרך כבוד, בגוף שלישי.

"אשתי ואני עומדים כאן כבר כמעט עשרים דקות. כפי שהרב בוודאי הבחין, אשתי קרובה ללידה. אנחנו גרים ממש ברחוב הסמוך לכאן. ביקשנו את אחת השכנות להיכנס ולהשגיח על ילדינו, והגענו לכאן ברגל. אבל כשהתקרבו לפתח בית החולים, סירבה אשתי להיכנס. היא טענה שהיא לא רוצה ללדת כאן, אלא ברצונה שניקח מוגית לבית חולים יותר דתי, אפילו אם עלינו לנסוע בשבת.

"אמרתי לה שלדעתי אסור לנו לנסוע בשבת לבית-חולים אחר, אם אנחנו נמצאים כבר בבית-חולים. אמרתי לה שלא אכפת לי לגשת בפעם הבאה לבית-חולים אחר, אבל לדעתי היא חייבת ללדת הפעם כאן.

"אשתי אמרה שהיא חוששת ללדת בבית-חולים שלא מקפידים בו על כל ההלכות. לטענתה, לא יהיה לה אמון מלא ברופאים ובאחיות. ואז היא אמרה, שהיא תסכים ללדת כאן, רק אם רב יבטיח לה שאין בכך כל חשש.

"אמרתי לה, שהשעה כבר אחר חצות, ואין רב שאפשר להתיעץ איתו בשעה כזו! אבל אילו הייתי יכול, כך שאלתי אותה, על דעתו של איזה רב היתה סומכת?

"אשתי אמרה לי, 'הייתי סומכת על ר' נחום כהן. שמעתי הרבה שיעורים שלו, ואם הוא היה אומר לי שאין חשש ללדת כאן, הייתי נכנסת בלי שום היסוס!'

"וכך אנחנו מתווכחים בנושא כמעט עשרים דקות. ואז, בדיוק לאחר שאשתי הסכימה לקבל את דעת הרב, היא מסתובבת לאחור ורואה את הרב בעצמו, עומד לידנו! זה היה גילוי כמה מרגש של השגחה, עד שהיא פשוט פרצה בצחוק!".

ר' נחום פנה אל האישה הצעירה הנבוכה, והצביע על שיעה שבעגלה. "הוא, הוא נולד לא מזמן, כאן בבית חולים זה. למעשה, כל חמשת ילדי נולדו כן. הרבנית שלי היתה מאוד מרוצה מהשירות שקיבלה, וכך גם אני".

הבעת פניה של האישה התחלפה, והיא נראתה רגועה יותר. ר' נחום הניח את ידו על כתפו של הבעל, ונשען לעברו כתוספת הדגשה. "למעשה", המשיך ואמר, "אף אחד מילדי לא נולד בשבת, ולמרות שהיינו יכולים לנסוע לכל מקום אחר, עדיין העדפנו את בית החולים 'ביקור חולים'".

ר' נחום הפסיק לרגע, נותן לדבריו הזדמנות להיקלט, והוסיף: "ה' יעזור שתהיה לידה קלה!".

בני הזוג השיבו "אמן", והחליפו מבטים מחוייכים. הנהון לאות הסכמה מצידה, ולאחריו ביקש הבעל מר' נחום לחזור על הסבריו לגבי הכניסה הישירה למחלקת יולדות. השניים הודו לר' נחום על דברי העידוד וברכתו, ומיהרו לדרכם.

ר' נחום נאנח בסיפוק עמוק, על כך שזכה להיות השליח להשמיע

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברות שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה"

תורת הגישמאק --- דרכים, עצות, רעיונות ותובנות, להצלחה בלימוד התורה הקדושה

יש מילים באידיש שאין להן תרגום מדויק. אחת מהן, ללא ספק, היא המילה 'גישמאק'.

ה'גישמאק' הזה, או אם תרצו, ה'מתיקות התורה' הוא אחד מהתבלינים החשובים והכרחיים ביותר להצלחה בתורה.

אם ברצוננו לנתב את עצמינו לחיי תורה ובעיקר לאהבת תורה, עלינו להקנות בעצמנו בראש ובראשונה את ה'גישמאק' בלימוד.

לקנות את ההרגשה המיוחדת הזאת, באמצעותה נהנה מכל רגע יקר של לימוד תורה, להתגעגע ללימוד, להתבשם ממנו ולהרגיש את מתיקות ועריבות התורה ברמה גבוהה. ניתן לומר כי הלימוד עם 'מתיקות', ללימוד בלעדיו, הוא הבדל של שמים וארץ.

בעולם הישיבות, כידוע, מקדישים את רוב ככל סדר היום ללימוד הגמרא, בעיון ובבקיאות. ברור אפוא שכדי שנוכל להתמיד בלימוד הגמרא, שומה עלינו לקנות בקנין נפשי את הכלים וההרגשים שיאפשרו לנו למצוא טעם בלימוד, כדי שהעיסוק בתורה ימשוך אותנו, כדי שח"ו לא נאבד עניין לאחר שעות או אפילו פחות מכך.. של לימוד רצוף.

אם נשאל את עצמינו, בני ישיבה החובשים את ספסלי בית המדרש מבוקר ועד ערב, ונסה לברר בתוככי תוכינו מה הוא המנוע העיקרי שגורם לנו לשבת במשך כל היום על יד הגמרא, ולעסוק בה בעיון ובריכוז מירבי, כמובן שהסיבה הראשונה תהיה כי כך ציווה אותנו ה' יתברך, שלימוד התורה הוא היעד שאליו צריך כל בחור ירא שמים לשים את מגמת פניו ולכוון את צעדיו עלי אדמות.

אמנם עיון וחפוש פנימי יגלה לנו לא פעם, שלמדנו בת"ת, ולאחר מכן בישיבה, בלימוד שגם נועד להשיג מטרות חיצוניות.

פעם מתבצע הלימוד מתוך רצון להצליח בלימודים ובחברה, פעם הוא נועד לאפשר לנו לשרוד בהיכלי התורה עד לנישואינו בשעה טובה ומוצלחת, ופעם אנו מתאמצים מאד ללמוד כדי לשמח את אבא ואמא, סבא וסבתא...

נכון אמנם, שלימוד תורה מכל מטרה שהיא, גדול הוא וחשוב לאין ערוך, וכבר הורו לנו חז"ל 'לעולם יעסוק אדם בתורה ואפילו שלא לשמה'. אך כל עוד הלימוד נעשה מסיבות חיצוניות, שאינן נובעות מתוככי לבבו ונפשו של הלומד, אלא מתוך מטרה להרוויח רווחים או למנוע נזקים, אל לנו לצפות מעצמנו להתמיד ולהמית את עצמנו

באוהלה של תורה, לאורך ימים ושנים.

אומללים הם הבחורים הללו, לוקים הם בכפליים.

פעם אחת כש'שרפו' כביכול את מיטב שנותיהם בביצוע משימה מכבידה שאינה לרוחם, ופעם שניה בכך שהם החמיצו את ההזדמנות להנות מהמתנה הנפלאה ביותר שהעניק הקדוש ברוך הוא לעם ישראל.

הגדרתם של דברי התורה כ'מתוקים מדבש ונופת צופים', נשמעת להם כגוזמא בעלמא, התיאורים על יהודים השמחים עם התורה ונהנים מכל רגע של לימוד התורה - נשמעת באוזניהם כסיפורי אגדות שאין בינם ובין המציאות כל קשר.

כן, נכון. אמרו לנו שהתורה מתוקה היא ללומדיה.

סיפרו לנו כמה נחמד ונעים לעסוק בתורה שעות ארוכות ברציפות. שכנעו אותם, או לפחות ניסו לשכנע.

הם שמעו סיפורים על גדולי ישראל בכל הדורות, ואפילו עשו להם מבצעים של לימוד 'רצופות' בימי השובבי"ם, בחודש אלול או בשלהי זמן חורף.

אבל לפעמים עדיין לא טעמנו את מתיקות ועריבות התורה.

לא קיבלנו מספיק את ההזדמנות לחוש להרגיש את ה'מתיקות' וה'גישמאק' המיוחד הזה.

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, יתברך ויתעלה עד אין קץ, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברותא שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז"

מדוע ישנם לא מעטים, שכל הפרעה קלה יכולה להוציאם משיווי המשקל?
מדוע כל אירוע קטן מצליח להפריע לנו ברציפות הלימוד?

התשובה מאוד פשוטה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצירה להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

הבה נתחכמה לו...

אז לפני שמתחילים, רגע לפני שאתה פותח את הגמרא, אנחנו חייבים להתבונן מעט, כדי שנבין מה עומד לפנינו: הקב"ה בורא כל העולמות, יוצר כל החכמה האין-סופית של הבריאה ושוכניה, יוצר אור ובורא חושך, השמים וכל צבאם, ההרים הרמים, כל בעלי החיים על כל מורכבותם, ש"עשה, עושה ויעשה את כל המעשים". בורא כל העולמות, בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה, שהיא מכתבו, אש שחורה על גבי אש לבנה. ומהו רצונו יתברך מאיתנו?

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, יתברך ויתעלה עד אין קץ, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברותא שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה".

הקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי שהרחיב רשב"י זיע"א בזה"ק, מתענג ממך, העמל בתורתו, בחמדת שעשועיו. כשתדע ותפנים, עד כמה חשוב ויקר לנותן התורה יתברך, שאתה

סיפקו לנו תיאור נפלא, אך דומה הוא לתיאור של נוף מרהיב באוזניו של סומא שאינו יכול לראותו ולהבין מה הוא היופי המיוחד בנוף הספציפי הזה, שכן עצים, נחלים וסלעים אפשר למצוא כמעט בכל מקום. מטרת הקובץ שלפניכם היא להעניק כלים, דרכם נוכל לחוש את ההנאה והאושר שבעסק התורה בעצמנו, להאחיב על עצמנו את לימוד התורה, לטעום מצוף נועם מתיקות ונעימות התורה. בקטעים הבאים ננסה למנות בקצרה, כמה וכמה דרכים ועצות מעשיות, כיצד להצליח ולזכות בכך. הדברים שנכתבו כאן באו מתוך נסיון של רבים, שאכן הצליחו. כמובן שאם יש בידכם עצות טובות נוספות, נשמח גם אנחנו לשמוע. בתקווה ובתפילה שיהיו הדברים לתועלת, ושתראו רוב ברכה והצלחה בעבודתכם, עבודת ה' ית"ש, לעשות נחת רוח ליוצרנו ברוך הוא ולעסוק בדברי תורתו הקדושה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצירה להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

לשם יחוד...

כשהמשיגה הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל מסר בישיבה את שיחתו והביא מדרש מרטיט, מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר למחרת, שלא הצליח לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה. שימו לב לדברי המדרש:

משל למלך שהיתה לו בת יחידה, ובא אחד מן המלכים ונטלה.

ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו.

אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא. לפרוש ממנה איני יכול. לומר

לך אל תטלה איני יכול. לפי שאשתך היא.

אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיתון אחד עשה לי

שאגור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי.

כך אמר הקב"ה לישראל:

נתתי לכם את התורה, לפרוש ממנה איני יכול.

לומר לכם אל תטלוה איני יכול.

אלא בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד עשו לי שאדור בתוכו.

(שמות רבה פרשה ל"ג)

דברי המדרש המרטיטים האלה לא נתנו למרן הגרא"מ שך זצ"ל לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

דברי המדרש, "לפרוש ממנה איני יכול", לא אפשרו לו לישון.

הקב"ה בכבודו ואומר, שאינו יכול לפרוש מהתורה הקדושה, משוש

שעשועיו ויקרת רוחו, אז איך יתכן שאנו יכולים לפרוש ולו מעט

ממנה!?

והשינוי האדיר שהתורה יכולה לחולל בנפשך ובנפשות כל ברואי עולם, השמים והארץ והעולמות העליונים. כיצד כל מילה בגמרא ובביאורי הראשונים מדוקדקת, מחושבת ומדוייקת, הרי ממילא תתחבר יותר, תתאווה, תאהב. לא תיתן לכל הפרעה קלה "לסלק את הקב"ה ממך". לפתע תתמלא בגאוה עצומה על כך שהקב"ה רוצה, ממש כאן ועכשיו, לשמוע אותך מנגן את מנגינת הגמרא, מתעמק, מקשה ומתריך, מבין, מסכם וחוזר, והנה- לא תוכל להתנתק...
כי כשבן ישיבה מתקדם לעבר מטרת בריאתו, מוציא את הכוחות האדירים ומגיע לתחושות המיוחדות שלמענם נוצר, שיחיה בהם ויתענג על אלוקיו ועל נשמתו הגדולה, ממילא הוא בז להנאות החולפות, הרגעיות והסתמיות.

התבוננות

מה שדרוש מאיתנו הוא רק קצת 'התבוננות' התבוננות קצרה, בת דקה אחת, לפני הלימוד, על נותן התורה, ממציא ויוצר הכל, עד כמה מאושר הוא מלימודו ועד כמה אנו יכולים לעשות לו קורת רוח אדירה, ברגע זה, בסדר הלימוד הבא- נרומם את כל שעות הלימוד הבאות שלנו.
ואפילו נקדיש 10 שניות לומר ברצינות: "הריני מקיים כעת מצוות עשה של תלמוד תורה, לעשות נחת רוח לבוראי", והנה, כל היחס שלנו ללימוד יראה אחרת. בדוק ומנוסה.

בהתחלה הייתי מבולבל, איך אני מתחיל ללמד אותו כ"כ הרבה אותיות, עם מה אני מתחיל, וכמה אותיות אלמד אותו ביום

תשמעו סיפור הרב י.ק. לומד ומלמד גמרא עם תלמידים המגיעים מחו"ל, תלמיד אחד שהגיע אליו לא ידע לקרוא כתב רש"י.
הרב י.ק. שלא זה היה התחום שלו, ניסה לחשוב איך בדיוק הוא מלמד את התלמיד לקרוא כתב רש"י. וכך הוא מספר: לקחתי דף עם כל אותיות הא"ב בכתב רגיל, ועוד דף עם כל האותיות בכתב רש"י, והתחלתי לחשוב איך אני מלמד אותו. בהתחלה הייתי מבולבל, איך אני מתחיל ללמד אותו כ"כ הרבה אותיות, עם מה אני מתחיל, וכמה אותיות אלמד אותו ביום.
ישבתי וחשבתי ופתאום עלה לי רעיון. התחלתי לבדוק אולי יש אותיות בכתב רש"י שדומות לכתב הרגיל, ואותן לא צריך ללמד. התחלתי לסדר את האותיות ופתאום נגלו לעיני משהו מדהים. כמעט כל אותיות הא"ב דומות מאוד בכתב רש"י לכתב הרגיל. ורק 7 אותיות שונות לחלוטין.
ואז הבנתי שלמעשה אני צריך ללמד אותו רק 7 אותיות בלבד.. וזו כבר משימה קלה.

עצמך תלמד את תורתו הקדושה. שחז"ל אמרו ש"תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר וצרף ובחן את כל דברי התורה" (תנא דבי אליהו זוטא פרק י), שבכל לימוד של כל מילה בתורה והתעמקות בה מקיימים את המצוה הגדולה מכל, עליה אנו אומרים בכל בוקר "ותלמוד תורה כנגד כולם", הרי ממילא כל היחס שלך אל לימודך ישתנה לחלוטין.
כעת, בכל שעת לימוד שלך, אתה בונה עולמות.

אם נחוש בלימוד התורה, שאנו עסוקים כעת בעשייה של רצונו יתברך, שנתן לנו את תורתו הקדושה. אם נבין ונרגיש, שאנו עסוקים כאן בחיבור לחכמה הרוחנית האדירה והמופלאה ביותר שיכולים לעלות על הדעת. והוא יתברך, רוצה ומשתוקק שנלמד, שנעמול בתורה, ונעשה את רצונו בקיום תורתו ומצוותיו.

אם נקדיש זמן להתבוננות שהקב"ה, יוצר הכל, שמח שמחה שאין כמותה, בלימוד של כל מילה ומילה בתורתו הקדושה, כפי שהורחבה היריעה בדברי חז"ל הקדושים על גודל השמחה של השכינה הקדושה, בכל עמל והבנה ב'מכתב האלוקים', על כל חידוש וחיידוש שנחדש בתורתו, הרי ממילא ניהפך לאנשי מעלה אמיתיים, הרוצים והמשתוקקים באמת להתחבר, עוד ועוד ועוד, אל יוצרנו ברוך הוא, תורתו, חוקיו ומצוותיו.

כשנפנים, שהבורא יתברך, מאזין ומקשיב כעת וקושר כתרים לכל מילה ומילה בתורה שאנו לומדים, והנה הצלחנו לגרום לבורא יתברך לקורת רוח בעיסוק בתורתו, עיסוק בהגינותו של היוצר ב"ה, והוא דבוק אלינו באהבתו אותנו ובחשקתו בכל מילה ומילה, כל תג ותג בתורה שאנו לומדים.

אם כך, הלא מילתא דפשיטא היא, שאין גבול לגודל השמחה וההשתוקקות, הצריכה להיות מנת חלקנו, בבואנו לעשות רצונו.

וכאשר גדולי עולם כה'אור החיים' הקדוש זי"ע הרגישו, וגם כתבו, ביטויי השתוקקות כה מופלאים ליוצרם ברוך הוא ועסק תורתו, כמו "דביקות, נעימות, עריבות, ידידות, חביבות, חשיקות, מתיקות", הרי מה טבעי וברור הוא שכך חשו הם בקביעות.

וכשיהודי מורם מעם, כמו רבינו החזו"א זי"ע, מרגיש בכל נימי רוחו ונפשו שהבורא יתברך שמו, מביט אל כל רגע של לימוד תורה שלנו, אין כלל מקום להתפלא מדוע החזו"א הרגיש שבשעה של לימוד, ועוד שעה ועוד שעה, ועוד שעותיים ועוד שלוש, הוא מתעלה ומתרומם, נוסק אל שמים ומרגיש תחושות של שכרון חושים.

כשתעצום את עיניך לדקה אחת לפני סדר א', ותעביר בעיני רוחך את בורא העולם עצמו יושב וכותב את התורה, לפני שהעולם בכלל נברא, מעבירה למשה רבינו אבי הנביאים בהר סיני. כשתנסה לצייר לעצמך את כל אותם דמויות הוד, התנאים והאמוראים הקדושים, שהקטן שבהם יכול היה להחיות מתים בהבל פיו או להפוך אדם בהסתכלות אחת לגל של עצמות.

כשתקרא בכל ספרי קדמונינו על מעלת הלימוד, ההעמקה, הרוממות

א א ב ב ד ז צ ץ ש

והנה לפניכם דוגמא, של שאר האותיות שממש דומות

ג ג ה ה ו ו ח ח ט ט י י כ כ ל ל
מ מ נ נ ס ס ע ע פ פ ק ק ר ר ת ת

הביטו על חלקי התמונה כאן, הסתכלו על החלקים המבולבלים, שום פרט לא מובן.

כל חלקי התמונה נמצאים כאן, ושום פרט לא חסר, אבל הכל מבולבל

שום חלק לא נמצא במקומו, החלקים הפוכים, מה שלמטה נמצא למעלה, ומה שאמור להיות למעלה נמצא למטה.

אם נשקיע מאמץ ומחשבה ונעשה סדר, ונניח כל חלק במקומו, התמונה תיהפך למדהימה ביופיה..

מִפְּל מְלַמְּדֵי הַשְּׂפֵלְתֵי בֵּי עֲדוּתֵיךְ שִׁיחָה לִּי (תהילים קיט)

בן זומא אומר: איזה הוא חכם - הלמד מכל אדם, שנאמר "מִפְּל מְלַמְּדֵי הַשְּׂפֵלְתֵי"

(אבות ד)

מה אנחנו יכולים ללמוד מכך לפעמים הכל נראה מבולבל וסבוך. קצת התבוננות, מחשבה וסדר, וה'הלומים' מתגלים.

והנה עוד דוגמא:

הסוגיא שלפניך נראית קשה ולא מובנת, אל תתייאש בוא ונעשה סדר. נשקיע מחשבה והתבוננות, והכל יקבל 'פנים' אחרות.

עיין בדף או בסוגיא, רשום לפניך מה אתה מבין, ובמקביל רשום לפניך מה לא מובן

כשתעשה לעצמך סדר, תגלה שהכל הרבה יותר ברור וקל. הסדר יאפשר לך להשתלט על הסוגיא בקלות, ואז תוכל לשקוע ולהנות ממנועמי התורה.

(מתוך חוברת 'תורת הגישמאק' - בהוצאת ארגון 'אחינו' ומוקד 'הישיבה')

ליעוץ אישי- ניתן להתקשר למוקד 'הישיבה' 1-800-2-18-18

צוות אברכים תלמידי חכמים, ישתדלו יחד איתך למצוא את הדרך שגם אתה תוכל להתענג על נועם צוף מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום מוקד 'גישמאק'

1-800-20-18-17 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

שואל הבחור את הרב 'אולי הרב אוהב גלידה, אני יכול להביא בחנות ברחוב הסמוך יש גלידות מאד טעימות....' הרב שטיינמן תמה מה רצונו של הבחור, הסתכל על הרב לויןשטיין ושאלו באידיש 'מה הבחור רוצה ממני?!'

הבחור שביקש ממרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל עצה לחוש בטעמה המתוק של התורה הקדושה

הרב בנימין בירנצוויג

"וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע"

שני יסודות יוצאים לנו ממעשה מופלא זה: א. הדרך להגיע למתיקות התורה בלימודנו אותה, היא לרכז כל מחשבתנו בלימוד באופן שלא נרגיש ולא נחשוב על דברים אחרים, או אז יעלה כאבוקה אור מתיקות התורה שסגולתה בריכוז כל מחשבתנו בלימודה, עד שלא נרגיש בסובב אותנו בעת הלימוד. ב. מתגלה לנו הכח העצום שיש באדם, שאם מרכז כל כוחו בדבר מסוים מתגלים בו כוחות על טבעיים עד שלא מרגיש כלל בדם הזורם מימיו, וכמו שמסופר מהרבה גדולי ישראל שבקשו לעשות טיפולים רפואיים חודרניים שלא תחת הרדמה כשהם מרכזים כל מוחם בלימוד התורה.

בחור אחד שלא מצא מקומו בעולם הישיבות, והתמקם בקרנות הרחוב, בקש להכנס למרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. לאחר שנכנס להפתעת הגבאים הוא מוציא תמונות של 'סטייק' ומצגיה להרב שטיינמן, ושואל 'הרב אוהב כזה סטייק?'

שאל אותו הרב: 'מה זה סטייק?', משיב לו הבחור, זה בשר אבל לא סתם בשר אלא 'הבשר' מאד מאד טעים, האם הרב רוצה שאביא לו כזה בשר לאכול, יש כאן חנות קרובה ואני יכול להביא לרב חתיכה משהו משהו. ענה לו הרב 'לא, אל תביא!'

שואל הבחור את הרב 'אולי הרב אוהב גלידה, אני יכול להביא בחנות ברחוב הסמוך יש גלידות מאד טעימות....' הרב שטיינמן תמה מה

מעשה מופלא מספרת הגמרא בשבת (פח, א): ראה ההוא צדוקי את רבא שיושב ועוסק בתורה והיו אצבעות ידיו נמצאות תחת רגליו, והיה ממעך אצבעות ידיו ברגליו, עד שהיה יוצא מהם דם, והוא לא הרגיש בזה כלל בגלל עינונו בלימודו. אמר אותו צדוקי לרבא, עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאדונייכו - עם פזיז ונמהר אתם שקודם ששמעתם כמה התורה קשה כבר קבלתם אותה עליכם, והנה אתם עדיין בנמהרותכם וקלות דעתכם, לומדים את התורה ולא רואים את הקושי שיש.

מה באמת ההסבר לכך? שאדם לא מרגיש שזורם דם מאצבעותיו? הייתכן?!

בדברי הגאון מוילנא זיע"א בפרושו לשלחן ערוך, מתבאר פשר ענין זה. בהלכות שחיטה (יו"ד סי' יח הי"ז) מתבאר דין בדיקת הסכין לפני השחיטה וכותב שם השו"ע 'הלא תראה כי יבדוק אדם פעמיים שלש ולא ירגיש בפנימה דקה, ואחר כך ימצאנה כי הכין לבו באחרונה ובחינת חוש המישוש כפי כונת הלב'. ושם בביאור הגר"א כותב: 'עפי"מ שכתב במסת שבת פח, א [במעשה דרבא שנתן ליבו ללימודו עד שלא הרגיש כאב באצבעותיו]'. ומה יש בין הלכה זו של בדיקת סכין למעשה זה של הדם שיצא מאצבעותיו של רבא בלימודו.

והביאור שלכאורה מה יש בכונת הלב שמוסיפה בחוש המישוש של בדיקת הסכין לפני השחיטה, אם אחרי שלש פעמים לא הרגיש כלום, הרי הסכין אותו סכין והציפורן אותה ציפורן, מה משתנה כשמכוין את לבו לבדיקה?

אלא שפיזור דעתו של האדם מסלק ממנו את כח הריכוז עד שלא מצליח להבחין בפגימת הסכין שניים ושלושה פעמים, אבל אם ירכז כל כולו לבדיקת הפגימה פתאום ירגיש בפגימה.

עד כדי כך גדול כח ריכוז ליבו של האדם בפעולה מסוימת עד שלא הרגיש רבא בעת לימודו שדם יוצא מאצבעותיו בגלל ריכוזו העצום בלימודו!

וזה כיון הגר"א בביאורו לצינן המעשה של רבא שדם יצא מאצבעותיו בלימודו, וזה בהלכות בדיקת פגימת הסכין, כי דין אחד להם ללמד על כח הריכוז של האדם במעשה שעושה, שמעצים מכפיל ומששלש את כח המעשה.

נלמד שטמונים בנו כוחות על, ורק נדע לנצלם בזה שנשקיע את כל כוחנו בלימודו ונצליח בעל הטבע.

מעשה נפלא וידוע על ניצול הכוחות שיכול להגיע אליהם האדם, מסופר בספר תולדות האדם (ח"א פט"ו) על הגאון רבי זלמלה מואלוזין זצ"ל, אחיו של מרנא רבי חיים מואלוזין זצ"ל:

רבי זלמלה היה ידוע ברוב שקידתו ועמלו הבלתי מצוי בלימוד התורה, וכשהיה נמצא באמצע לימודו לא היה דבר בעולם שעמד בפניו, וכל מחשבותיו היו אך ורק ללימוד התורה בעמל ושקידה מפליאים

פעם אחת באמצע לימודו, נצרך הגאון רבי זלמלה לאיזה ספר לעיין בו, וכשחיפשו בארון הספרים, ראה כי ספר זה נמצא מאחורי ארגז עץ גדול שהניחו שם, וארגז זה היה כבד מאוד שהיה צריך לפחות שלשה אנשים כדי להזיזו.

הנה כי אדם רגיל היה מתיאש מיד, אבל לא כן הגאון ר' זלמלה שחשקו הגדול בתורה, לא נתן לו מנוחה ורצה בכל מאודו להגיע לספר הטמון מאחורי הארגז, התחיל מסתובב הגאון רבי זלמלה, בחדר הנה והנה, ושינן לעצמו את מאמר חז"ל "לא בשמים היא, שאפילו התורה בשמים, אתה צריך לעלות אליה, ואם מעבר לים היא, אתה צריך להגיע אליה, וכך חזר ושינן לעצמו את המאמר בחיבה באהבה ובניגון מיוחד, עד שהדברים ננסכו בנפשו ובדמו, והרגיש בעצמו אומץ רוח וגבורה בלתי נלאים למען התורה.

ואז הוא נגיש בגופו הצנום והחלוש לעבר הארגז הכבד ההוא, דחפו והזיזו משל היה כסא קטן, ובחיבה גדולה עד מאד ניגש לספר נשקו והתחיל במרץ ללמוד בו.

הנה כי גיבור בכח אין צריך לכוחות חיצוניים של טיפוח השרירים והגוף, אלא בניצול הכוחות שבו, ואז גבורתו לאין שיעור.

רצונו של הבחור, הסתכל על הרב לוינשטיין ושאלו באידיש 'מה הבחור רוצה ממני?!'

השיב הבחור מעומק ליבו: 'ראש הישיבה! אני מסתובב כבר עשר שנים בישיבות, ואין לי טעם בגמרא, אין לי טעם!! אומרים לי שיש טעם בלימוד, אבל אני לא מוצא שום טעם, רק בבשר וגלידה! הראש ישיבה רוצה אני יביא לו סטייק ויראה כמה זה מתוק וטעים?! אמר לו הרב שטיינמן! אולי אתה יכול להגיד לי מה האוכל הכי מתוק שיש? הבחור התחיל לחשוב, והשיב: 'שהוא לא יודע כעת לומר בדיוק, אין לו כרגע מנוחת הנפש לחשוב על כל המאכלים הטעימים ולהחליט מה הכי מתוק.

'אני כן יודע' השיב לו הראש ישיבה ברכות, 'האוכל הכי מתוק הוא הדבש! הוא הכי מתוק בבריאה, ואספר לך מה שהיה פעם בעירנו, יהודי קיבל אורח חשוב ורצה לכבדו, וכבדו בכפית דבש מתוק, הגיש לו, והאורח טעם ומיד אמר 'אי מר כלענה, זה מר, למה אתה אומר לי שזה מתוק?! אמר לו בעל הבית אולי טעיתי ואני גם יטעם, והוא מכניס לפיו כפית דבש והנה מתוק מתוק! שואל המארח את האורח, 'תגיד לי האם יש לך פצעים בפה? כן השיב האורח 'יש לי פצעים בפה', אמר לו המארח 'עכשיו מובן, הדבש הוא מתוק, כל עוד אין פצעים בפה, אבל כשיש פצעים אז הוא הופך למר וכואב! אמר לו הרב שטיינמן, התורה היא מתוקה מדבש! אבל כל זה כשאוכלים אותה ואין פצעים בבפה, שאין דברים אחרים בראש! אבל כשיש דברים אחרים בפה ובראש אז לא מרגישים במתיקות הדבש ולפעמים הוא אפילו נהיה מר.

מתיקות התורה היא רק בריכוז כל מחשבתינו רק בה, בלי לחשוב על הברי העולם הסובבים אותנו, רק אז נרגיש במתיקות העצומה של התורה.

על ידי ריכוז כל כוחותינו בדבר אחד אפשר להגיע לכוחות חבויים מעל הטבע! כמו רבא שלא הרגיש כלל בזוב דמו מאצבעותיו, ומזה

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג, כתבו ל: bdirshu@neto.net.il

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום...
המייל היומי של 'דרשו'

בסמטה הצדדית במנהטן הסואנת עבר יהודי נשוא פנים, וראה את העגלה המוצבת ולידה רוכל האומר תהלים בדבקות, קרב אליו והתעניין: 'יסלח לי מר, אינני מבין את מעשיך. רוצה לומר תהלים? - בבקשה, יש בית הכנסת בפינת הרחוב. רוצה למכור? - עמוד לימין העגלה ותזעק בגרון ניחר על מרכולתך. השילוב הזה תמוה בעיניי!'

הרוכל בסמטאות מנהטן שבזכותו צמחו בוני עולם התורה באמריקה אחר השואה, הלא הם הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל - ראש ישיבת לייקווד, והגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל - ראש ישיבת 'תורה ודעת'

הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א

"מִטְּהָ זְבוּלָן" (במדבר ב', ז')

הדברים נכונים תמיד, אולם בעת הזו, תקופת סחרחורת כלכלית בעולם, כדאי לשוב ולשנן אותם, להחדירם אל הלב. כי כולנו יכולים להחזיק תורה, בעלי היכולת - בתמיכה כלכלית, אלה שבידם לדבר על ליבם של בעלי היכולת - לשכנע אותם ולזכותם במצווה, וכל אחד ואחד, אפילו ילד צעיר או בחור בישיבה, יכול להכין כוס קפה לחברותא או למגיד השיעור, לסדר את הספרים או להדליק את המזגן מבעוד מועד, כדי לסייע ללומדי התורה!

נכון, זה אולי נראה מוזר ולא יתכן. מעורר כאב לחשוב כמה יהודים - חלקם מחזיקי התורה בסכומי עתק - איבדו חלק ניכר מהונם בעת האחרונה, וגם אחרים, כאלה שהחזיקו הוראת קבע של כמה עשרות או מאות שקלים להחזקת תורה, ולפתע הם מתקשים לעמוד בתרומתם זו. אבל, כאן חשוב להיזכר בדבריו של בעל ה'שבט מוסר' בספרו 'מעיל צדקה' סי' שס"ז, שמתאר את המצב כך:

דומה הדבר לאדם שבביתו פרצה שריפה, והוא זורק על הדליקה חבילות תבן. ברגע הראשון נראה כי האש נחנקת ונעלמת, אולם ברגע שאחריו - האש תשוב ותתלקח, וכל התבן שהשליך - יהפוך לחומר בעירה שרק יגדיל ויעצים את השריפה. כך גם אדם שנקלע לקשיים כספיים, קיצוץ בתמיכה בתורה - שווה להשלכת תבן על השריפה, זה נראה שהדבר יסייע לו, אולם בעצם הוא מעמיק את

בשמחה ובטוב לבב, בהתרגשות ובגיל, אנו ניצבים בפני היום המרגש בשנה, הוא היום הנעלה לו קיוו וציפו כל באי עולם, מלאכי מעל לצד ברואי מטה, כולם הכינו עצמם בהתרגשות לקראת היום הגדול, יום קבלת התורה!

התורה הקדושה, האהובה והיקרה שלנו, זו שאנו שוקדים על דפיה ומתעמקים בסוגיותיה, זו שנותנת לנו הוראות חיים ומדריכה אותנו בכל רגע, זו שהפכה אותנו לאיכותיים ונעלים מכל ברואי עולם. התורה שמגינה עלינו ומצילה אותנו בכל עת ורגע, שנוטעת בנו כוחות ומפעילה בנו עוצמות, תחנת הכח ומקור האנרגיה של כל יהודי באשר הוא. את המתנה הטובה הזו, הייחודית והעילאית, קיבלנו בחג השבועות, והנה עתה שוב נזכה לקבל את התורה!

אין ספק, כי כל יהודי חפץ לקבל את התורה, לקיים אותה, ללומדה בהתמדה, להתענג על אוצרותיה ולהתחבר אליה בכל לבו. כולנו מבינים כי התורה היא מקור הכח והעוצמה שלנו, היא השומרת ומגינה עלינו תמיד, והיא גם זו שנותנת לנו הנחיות לחיים. אז איך נוכל להתחבר אליה עוד ועוד? כיצד נוכל לחזק את הקשר שלנו עם התורה? האם יש משהו שכל אדם - עני כעשיר, עם הארץ כתלמיד חכם - יכול לעשות כדי לזכות בתורה ובעוצמת הקשר עמה?

התשובה היא שכן, יש דרך כזאת, ובפרשת השבוע אנו מקבלים תזכורת על כך. שבט זבולון, הם מחזיקי התורה, חנה בצמידות לשבט יששכר - עוסקי התורה. בעל הטורים מציין כי שבט זבולון אינו מוזכר כטפל לשבט יששכר שקדם לו, אלא כשותף שווה זכויות עמו!

כי כשיהודי זוכה לתמוך בעמלי התורה, להיות שותף בעסק התורה שלהם, לסייע ללומדי התורה ככל יכולתו - הוא לא רק גומל חסד או עושה צדקה, הוא נחשב כשווה זכויות וכשווה ערך עם לומדי התורה, הוא כלומד התורה ממש. וככל שיהודי מחזק ומעצים את שותפותו האמיצה עם לומדי התורה, ככל שהוא פועל למענם ועמל לרווחתם - כך הוא זוכה ביותר זכויות ויותר חלק בתורתם, ומתחבר עם התורה הקדושה האהובה - ממש כמוהם!

ה'סטייפלער' הקשיב, וכהרף עין הרים את עיניו והשיב קצרות: 'הוא מחזיק תורה, אז יש לו זכויות. המחלה תיעלם, הוא ישיא את ילדיו, יצליח בעסקיו ויזכה לתמוך בישיבה עוד ועוד!' - חתם, ברכה ברורה וקולעת, חדה ונחרצת!

ולאדיק הוסיף והסביר, שכבר היה אצל שני ענקי הרפואה בתחום, הפרופסור נתן מתל אביב, ופרופסור רחמיילביץ' הנודע מירושלים, ושניהם הביטו בצילומים וקבעו שגורלו נחתם. הרב מובשוביץ לא מצא מילים לעודד, והשיחה הסתיימה באיחולי החלמה ובאווירה קודרת, מתוך תקווה וייאוש גם יחד...

ימים ספורים אחר כך, נערכה בישיבה שמחת ברית מילה, כשהגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי - ה'סטייפלער' זצ"ל, הוזמן לשמש כסנדק. לאחר ששמחת הברית נערכה כהלכה, ביקש הרב מובשוביץ להראות לאורח הנכבד את בנייני הישיבה, והחל מסייר עמו כשהוא מראה באצבע על היכל הישיבה, על חדר האוכל, חדרי הפנימיה וחדרי השיעורים, כשבכל אחד מהמקומות הוא מציין כי המקום נבנה בתרומתו של יהודי תומך תורה נלהב בשם ולאדיק גרודצקי. כשהסיוור הסתיים, התכופף ראש הישיבה אל ה'סטייפלער' ואמר: 'ויהודי זה, תומך התורה שהוביל את הקמת הישיבה והחזקתה - שרוי בצרה נוראה, מחלה קשה מאיימת על חייו! הוא מבקש להמשיך לנהל את חייו על מי מנוחות ולתמוך בישיבה, אולם גידול מסוכן השתלט על קיבתו, והרופאים מיואשים מחייו!' - זעק ראש הישיבה בכאב.

ה'סטייפלער' הקשיב, וכהרף עין הרים את עיניו והשיב קצרות: 'הוא מחזיק תורה, אז יש לו זכויות. המחלה תיעלם, הוא ישיא את ילדיו, יצליח בעסקיו ויזכה לתמוך בישיבה עוד ועוד!' - חתם, ברכה ברורה וקולעת, חדה ונחרצת!

ראש הישיבה התרגש, ומיד לאחר שנפרד מה'סטייפלער' מיהר להתקשר ולבשר. אולם ולאדיק, שהיה נתון בלחץ ובמתח, רק הפטיר 'הלואי', וביקש מהרב מובשוביץ להתלוות אליו לבית החולים, כי עליו לבצע צילום נוסף שיעקוב אחר התפתחות המחלה. כשמר גרודצקי יצא מהצילום, הפטיר בבוש 'בוא ניסע'. רק בדרך, כשהחלו לשוחח, סיפר ולאדיק: 'תראה, הם כל כך מיואשים ממני, שהחליטו לעשות לי טוב על הלב...' ואז הוסיף ותיאר, איך

המשבר בו הוא נתון, ומקצץ את היכולת של התורה לפתוח לו מחדש את שערי השפע!

ומאידך, ככל שיהודי זוכה, שלמרות כל הקשיים ועל אף כל ההפסדים, גם אם המשכורת קוצצה ואף אם יצא לחל"ת, עם כל זאת הוא מוסיף ומחזיק בעמוד התורה באהבה, תומך בה ככל יכולתו, מעניק לה מכספו ומסייע ללומדיה - כך הוא זוכה בברכת הקדוש ברוך הוא להצלחתו הכלכלית ובכל תחומי החיים, כך הוא מבטיח את המשך שגשוגו!

באגרות ה'חפץ חיים' זצ"ל - ס"ד, הוא מתאר כיצד נראה מעמד הגעת אחד מגדולי הדור לעיירה כלשהי, והכל נקהלים ובאים, נקבצים ונדחפים, כדי לזכות בברכתו. והלא דברים קל וחומר, אם בברכת צדיקים כך, על אחת כמה וכמה בברכתו של בורא עולם - לה זוכה תומך התורה, כמה כדאי להשקיע ולהתאמץ כדי לזכות בברכתו העילאית!

יהודים יקרים, עכשיו, רגע לפני קבלת התורה, זה הזמן להחליט להעצים את הקשר והחיבור לתורה, להדק את השותפות בהחזקתה ולתמוך בה בכל כוחנו. כל אדם כיכולתו, בתרומה גדולה או קטנה, בהחזקת כולל או מספר לומדים, בהכנת ספרים או בסיוע טכני. כולנו יכולים לקחת חלק בהחזקת התורה, הבה נחזיק תורה בשמחה ובטוב לבב, ונזכה בברכתה העצומה לשפע ולברכה מרובה!

תמיכה, ברכה, ובריחה...

ולאדיק גרודצקי היה צעיר שאפתן ונמרץ, עת החל בחייו העסקיים. תחילה ייבא משאיות ממצרים, בהמשך הקים את חברת 'המאחד' - שמה הקודם של 'אגד', ואחר כך ייסד את תאגיד 'אמקור' - אמפא'. הוא נחשב לעילוי עסקי שעשה הון רב, אולם להצלחתו העסקית יש שותף סמוי - אותו נחשוף עכשיו. וזה דבר המעשה:

היה זה כשעלה בדעתו של הגאון רבי בן ציון מובשוביץ זצ"ל להקים את ישיבת 'השרון' בהרצליה, והוא חיפש שותפים שיתרמו מהונם לרכישת הקרקע ולהקמת הישיבה. הוא פנה לסוחר הצעיר ולאדיק ששמו הלך לפניו כמי שעושה חיל, והלה נענה בחפץ לב, ותרם סכום נכבד לרכישת הקרקע ואף להקמת הבניינים.

באחד מימי הפורים, ערך הרב מובשוביץ סעודת פורים גדולה לתלמידי הישיבה, והזמין את שותפו ולאדיק, התומך הגדול של הישיבה, להשתתף בסעודה. ולאדיק הגיע, השמחה הרקיעה שחקים, אולם ממש בעיצומה - החל ולאדיק מתלונן על כאבי בטן שתקפו אותו. הרב מובשוביץ ניסה להרגיעו, אולם הואיל ולא חש בטוב - קרא לנהג שהסיע את ולאדיק למנוחה בבית.

כעבור כמה ימים, התקשר ולאדיק אל הרב, וביקש ממנו לסור ללשכתו. 'שמע נא', אמר בקול נכאים, 'זה לא סתם כאב בטן, גילו גידול ממאיר בקיבתי. כפי שאני מבין מהרופאים, אני חי כיום על זמן שאול... פתאום, התפרץ ולאדיק העשיר בבכי ואמר: 'ראש הישיבה! אני בקושי בן 40, עוד לא חיתנתי אף ילד, ואני בשיא תנופתי העסקית. רק המחלה הארורה הזו משבשת אותי לחלוטין, ובעצם רומזת שימיי המאושרים בעולם הזה הסתיימו!'

הפרופסורים הנכבדים עיינו בצילום, והאחד שאל את חברו להיכן הגידול נעלם. שניהם חיפשו היטב, ולבסוף קבעו כי הגידול פשוט נעלם, נ-ע-ל-ם!

'בשורה טובה!' - צהל הרב מובשוביץ. 'מה פתאום?' - הגיב ולאדיק. 'האינך מבין? הם חוששים לבשר לי את הנורא מכל, אז הם החליטו לתת לי למות מתוך תחושה טובה. תגיד לי, שמעת בחיך על גידול שנעלם, בלי טיפול, בלי ניתוח, סתם כך תפס רגליים וברח? טרם קרה כדבר הזה!' - קבע גרודצקי, וביקש מהרב מובשוביץ לפנות בהקדם לפרופסור רחמילביץ' ולפרופסור נתן, ולחקור אותם היטב - עד שיגלה את האמת!

הרב מובשוביץ נענה, אולם שני הפרופסורים, איש איש ב'חקירתו', אמרו כי אכן נדהמו, אבל זו המציאות - ללא כחל ושרק. הם גם הראו את הצילומים להרב מובשוביץ, והוכיחו - צילום על גבי שקף: 'הנה, כאן היה הגידול בצילום הראשון, רואים אותו בבירור, גדול, עוצמתי, מחריד. והנה כאן' - הצביעו על הצילום השני, 'הגידול איננו, איננו.

הוא אכן נעלם. אין לנו הסבר לכך, אבל זה בדיוק מה שקרה!' כשהרב מובשוביץ שב למר גרודצקי עם אותה התשובה, ונתקל שוב בחוסר אמון, הגיב לו בשאלה: 'אמור לי, אולי הכאבים פסקו?', ואז השיבו ולאדיק: 'אכן, הם פסקו לפני שבוע, אבל זה לא מדד אמיתי. לפעמים הכאבים פוסקים מעת לעת, והגידול עודו כאן!'

'ואני דווקא חושב', המשיך הרב מובשוביץ, 'שהכאבים פסקו בדיוק ביום בו קיבלת את ברכת ה'סטייפלער'. וממילא, אין פלא בעיני שאכן הגידול נעלם...'

ואכן, 'אמין או לא יאמין מר גרודצקי, עוד ועוד בדיקות נעשו, ובכולם - הגידול איננו. נעלם. הוא הוסיף והאריך ימים, הצליח במסחרו והתעשר עושר רב, זכה להשיא את ילדיו בבריאות איתנה, וכמוכן - הוסיף לתמוך בשיבה!

סיפור מפעים זה, שהופיע בגיליון 'קול ברמה', מחדד ומאיר: אכן כן, להחזקת התורה יש כח סגולי נדיר, עוצמה שאי אפשר להעריך. הנה כי כן, יהודי בצרה כה גדולה, מחלה קשה מאיימת עליו, ובכל זאת - הוא ניצל ממנה וזכה באורך ימים ושנים, הצלחה במסחר והמשך החזקת התורה - בזכות החזקת התורה שהצילה את חייו.

אז נכון, לפעמים זה קשה. האווירה לא טובה, התחושה משתקת. אבל דווקא עכשיו - כמה כדאי לכרות ברית קודש עם התורה, שהחזקתה מבטיחה את השילוב המנצח של בריאות איתנה והצלחה כלכלית. וככל שנתרום ונתמוך בלומדי התורה, ככל שנזכה להיות שותפי אמת בזכויותיהם הכבירות, כך נזכה לפתוח לנו את ברכת שמים, לחיים טובים ומאירים, ברוכי שפע ומעוטרי ישועות!

השקעה ריווחית במיוחד!

שעת אחה"צ מנומנמת למדי, בסימטה צדדית במנהטן הסואנת. יהודי בא בימים יושב לו בפניה, לעת זקנתו - החליט לנסות להתפרנס מרוכלות. עגלה קטנה לצידו עליה החזיק מוצרי סדקית, ומדי פעם מישהו היה מרחם עליו, עוצר ורוכש מספר מחטים או אולר קטן, וברוב הזמן - הוא פשוט ישב ואמר תהלים.

על ידו עבר יהודי נשוא פנים, ראה את העגלה המוצבת ואת הרוכל האומר תהלים בדבקות, קרב אליו והתעניין: 'סלח לי מר, אינני מבין את מעשיך. רוצה לומר תהלים? - בבקשה, יש בית הכנסת בפנית הרחוב. רוצה למכור? - עמוד לימין העגלה ותזעק בגרון ניחר על מרכולתך. הרי כאן אנו ניצבים בחוצות העיר, כאן עמלים לפרנסת העולם הזה. רוצה לדאוג לעולם הבא? - בבקשה, לך לבית הכנסת. השילוב הזה תמוה בעיני!'

הזקן חיך חיוך נוגה, והשיב: 'אם יש לך 5 דקות, אסביר לך כיצד דואגים לעולם הבא, תוך כדי תנועה בעולם הזה...'. די היה בהקדמה זו כדי לרתק את השואל, ואז פתח הזקן וסיפר:

'קודם בואי לארצות הברית, התגוררתי בליטא - בלרוס. הייתי סוחר שוורים, התפרנסתי די בקושי. תקופות הצלחתי ומכרתי כמה צמדים חזקים שהניבו רווח משמעותי, ובתקופות אחרות הייתי מצליח למכור שור פעם בחודשיים - וחייתי בעוני. אולם בכל מצב, בכל מחיר ובכל תנאי - הקפדתי להפריש חומש למלמד ילדי התשב"ר בעיירה. כי להורים לא היה איך לשלם לו, ויהודים טובים - שהיה חשוב להם להעביר את התורה לדור הבא - היו תומכים בו מעת לעת, ואני נמנית עליהם...'

חודש אחד, הצלחתי במסחרי מעל ומעבר למשוער, הרווחתי בחודש מה שאני לא מרוויח בשנה. כשניגשתי למלמד כדי לתת לו את המענק החודשי, עיניו התעגלו בתדהמה מסכום העתק שהנחתי לפניו, והוא סירב ליהנות ממנו. הוא הסביר כי הוא בוטח בה' שייספק לו את מחייתו דבר חודש בחודשו, ואין לו מה לעשות עם סכום כה גדול.

כל נסיונותי לשכנעו לא עלו יפה, ולבסוף - החליט המלמד כי ישתמש בכסף כדי לממן לשניים מתלמידיו ביגוד, מזון ודמי נסיעה, כדי שיוכלו לעבור לשיבה מכובדת המתאימה לכישוריהם, ויצליחו להתעלות בתורה. הסכמתי, וכבר למחרת סיפר לי כי הודיע להורי שני תלמידים כי יש בידו תקציב לצייד את בניהם כראוי ולשלוח אותם לשיבת 'סלבודקא', על מנת שיעלו ויתעלו בתורה כשאיפתם, ויצליחו בה מאוד!'

ככל הדברים האלה סיפר הרוכל הזקן ליהודי הנכבד שלפניו, שישב והקשיב מרותק. ואז, נשם הרוכל עמוקות והמשיך: 'לאחר שהגעתי לאמריקה, ניסיתי לברר מה עלה בגורל התלמידים האלה, שנשלחו ללמוד ב'סלבודקא' בתרומתי הכספית. לא הצלחתי לפצח את הסיפור כולו, אולם אחד מהם ידוע לי מי הוא, והוא - - -'

שוב עצר הרוכל משטף דיבורו, אולם הפעם - נראתה דמעה שקופה ונרגשת בזווית עינו. 'ובכן, אחד הילדים שנשלחו על חשבונני ללמוד ב'סלבודקא', גדל והתעלה עוד ועוד, הפך לתלמיד חכם מופלג, והוא הגאון רבי אהרן קוטלר - מקים ישיבת לייקווד המעטירה, שבנה את היהדות באמריקה, והאציל מתורתו על אלפי תלמידים!

ועתה, חיך הזקן חיוך של ניצחון, 'אמור לי אתה: האם אי אפשר לשלב עולם הבא בעולם הזה? הנה כי כן, אני עמלתי במסחרי, ונתתי כסף. כסף. הדבר הכי מגושם בעולם. אינני יודע אלו זכויות יש לי בעולם הבא, אולם בזאת אני בוטח: הזכות שרבי אהרן קוטלר גדל

ומוסיף רבי חיים ומעיד בזו הלשון: 'ולא עברו שנתיים ימים מבניין הישיבה, ונולד לו בן ראשון, ואחר כך בן שני!' - לא יאומן כי יסופר, יהודי זכה בבנים זכרים בגיל 60 פלוס, לאחר שסייע לישיבה להתקיים!

יסוד בגדולי הדור הבא, וכך נבטיח את פתיחת שערי השפע עבורנו!

שני בנים בגיל 60!

על הסגולה המפעימה הבאה, מעיד הגה"ק רבי חיים פלאגי ז"ע בספרו 'ראה חיים', וכך הוא מספר: מעשה ביהודי שלא זכה להיפקד בבנים זכרים, וכבר כמעט והתייאש משאיפתו זו, שכן הגיע לגיל 60. ובכל זאת, החליט האיש לסייע לישיבת 'בית הלל' שהייתה קיימת באותה תקופה, ובנה עבורה בניין לתועלת תלמידי הישיבה.

ומוסיף רבי חיים ומעיד בזו הלשון: 'ולא עברו שנתיים ימים מבניין הישיבה, ונולד לו בן ראשון, ואחר כך בן שני!' - לא יאומן כי יסופר, יהודי זכה בבנים זכרים בגיל 60 פלוס, לאחר שסייע לישיבה להתקיים!

הנה לנו סגולה עוצמתית וחזקה, לשאיפה כמוסה המקננת בלב רבים כל כך. גם אם אינם בעלי יכולת לממן לומדי תורה, הרי שכולנו יכולים לעודד, לפעול כדי להחזיק תורה, ולסייע ללומדי התורה. זו סגולה בטוחה ובדוקה, מפתח לשערי שמים. הבה נאמץ אותה בחום ונפעל ככל יכולתנו, ונזכה בברכת ה' למחזיקי התורה ובישועות נכספות!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון
של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com

בזכותי - זה חלקי מכל עמלי, זו הזכות שלי בעולם הבא, ואותה קניתי בעולם הזה, תוך כדי סחר בשוורים!

הזקן סיים את סיפורו הנרגש, והיהודי שלצדו נפרד ממנו בלחיצת יד חמה, תוך שאינו מצליח להסתיר את קנאתו ביהודי שזכה לקנות את עולמו: להשקיע כמה עשרות רובלים, ולגלות אחרי שנים שבזכותו צמח אחד מגדולי הדור, מקים עולה של תורה בארצות הברית! לימים, אותו יהודי נכבד השתתף באסיפה בה השתתפו כמה מגדולי הדור, וסיפר את הסיפור במלואו - כפי ששמעו מהרוכל הזקן. לפתע, החל רחש בשולחן המזרח, והגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל שהשתתף באותה אסיפה - קם וביקש להוסיף פרט אחד לסיפור, מטלטל ומפתיע:

'הילד השני - הייתי אני!'

מדהים! מעורר השתאות! הנה כי כן, זכה אותו יהודי שהתאמן להחזיק תורה מדי חודש בחודשו, כשהיה לו קל - הפריש הון כחומש, וכשהיה לא קל - בכל זאת הפריש כמה פרוטות כחומש. הוא התעקש להחזיק תורה, ומי מאיתנו אינו מקנא בזכותו הכבירה, כי הוא האיש שבזכותו צמחו ענקי הרוח, בוני עולם התורה באמריקה אחר השואה, הלא הם הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל - ראש ישיבת לייקווד, והגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל - ראש ישיבת 'תורה ודעת'. וסיפור מפעים זה, אותו סיפר הרה"ג רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, מאיר לכולנו: לעולם, לעולם לא יכול יהודי לדעת, מה יפעל כשהוא מחזיק תורה. לפעמים, מזמן הבורא לאדם הזדמנויות כבירות, להיות זה שזוכה לגדל את גדולי הדור הבא, לכלכל אותם בצעירותם ולתמוך בצמיחתם הרוחנית.

ובאותה מידה, לעולם, לעולם החזקת תורה היא מניה טובה ומשתלמת, שאין לדעת לאן תוביל וכמה תרוויח. כי כל רגע שיהודי לומד תורה בזכותך, כל רגע של שלוה וצלילות הדעת שזכית להעניק לו, כל יום וכל שעה שהוא עמל בתורה - היא בזכותך ולזכותך, וזו זכות שאי אפשר לתאר, זכות שפותחת את שערי השפע, זכות שמעניקה לך ברכת שמים!

לא תמיד זה קל, כמו בתקופה הזו. ובכל זאת, דווקא עכשיו, הבה נחזק ונעצים את החזקת התורה שלנו, הבה נתמוך בלומדי התורה ביתר שאת, הבה נפעל למענם בכל הכח - בתרומות כבירות, בעזרה אישית, בגיוס כספים למענם, ובכל דרך. כך נבטיח שיהיו לנו זכויות

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הרחוב שומם מאדם, ולפתע מרחוק נדמה להם דמות אדם הולך, אך פניו אינן מועדות לאף מקום, הוא מטייל על פני רוחב הכביש ומה, מה זה? מי זה, בשעה כה מאוחרת? מה הוא מחפש על הכביש באמצע הלילה?

כשהרב שך כמעט ברך 'מעשה בראשית' על הבזקי מצלמה!

עונה לו רבא: זו אינה פזיזות, זו ישרות, זו תמימות! אתם הערמומיים, לא מסוגלים להבין שיש אנשים שבישרותם ובאמונתם, מתעקשים ללכת עד הסוף ללא פשרות. במגבלות ההבנה שלכם, כאשר אדם מתעקש ללמוד תורה עד כדי שנוזל לו דם מהאצבעות, זו פזיזות, אבל אצלנו זו תמימות וישרות, חסרת פשרות ונטולת מעצורים, בדרך אל המטרה הנעלה.

זו גם היתה תשובתו של ר' זירא: כאשר אני משתוקק להיכנס למקום כה קדוש ונכסף, ואינני בטוח שאזכה לזה, כי אפילו משה ואהרן לא זכו, אני לא יכול להמתין אפילו רגע, כי מה שמניע אותי הוא קיום המצוה הנכספת, כניסה לארץ ישראל. לפי מהלך שכלכם הערמומי, זוהי פזיזות, אבל בסולם הערכים שלנו, זו תמימות, שהמניע שלה הוא הרצון לקיום המצוות בשלמות ובזריזות.

שקיעותו בלימוד של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל היתה עצומה. לאדם מן הצד שאינו מבין 'אהבת תורה' מהי, פעמים הוא היה נדמה כאדם שאינו מהיירש, אך האמת היא שאכן כאשר הוא למד תורה וצלל אל מעמיקיה, הוא התנתק מהיירש, והמריא אל עולמות שכה אהב, עולמות של תורה, כפי שיתואר בספורים הבאים:

השעה 1:00 אחר חצות ליל שבת, קבוצת בחורים מיישבת חברון, שבה מה'טיש' של מרן האדמו"ר בעל ה'בית ישראל' מגור זצ"ל. הרחוב שומם מאדם, ולפתע מרחוק נדמה להם דמות אדם הולך, אך פניו אינן מועדות לאף מקום, הוא מטייל על פני רוחב הכביש

הרב ישראל ליוש

פעמיים 'הואשמו' תנאים ע"י צדוקי בפזיזות, פעם אחת היה זה רבא, כאשר ראה אותו הצדוקי יושב ומעיין בסוגיא, כשאצבעותיו נמחצות תחת ידו ונוזל מהן דם, ופעם נוספת היה זה רבי זירא, כאשר רצה לעבור נהר בדרכו לארץ ישראל, ובמקום לחפש גשר ולעבור עליו בבטחה, עבר על בול עץ שהיה מונח לרוחב הנהר.

"עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאודניכו, אכתי בפזיזותיכו קיימיתו!" [אתם עם פזיז, שהקדמתם 'נעשה' ל'נשמע', ועדיין עומדים אתם בפזיזותכם!] - טען להם הצדוקי.

רבא השיב לו: "עם ישראל ההולכים בתמימות, נאמר במ 'תומת ישרים תנחם', עמים אחרים נוהגים בערמומות, עליהם נאמר 'וסלף בגד ידם'. רבי זירא ענה לצדוקי: "מקום שמשה ואהרן לא זכו להיכנס אליו, מי אמר שאני אזכה להיכנס לשם!?"

יש מקום להתבונן בדין ודברים בין האמוראים לצדוקי. ראשית, כאשר הצדוקי מזכיר את אמירת ה'נעשה ונשמע' הוא משתמש באיברי הגוף המבטאים את הפעולות נעשה ונשמע, 'פומיכו ואודניכו', מדוע, אם כן, הוא לא אומר 'ידייכו ואודנייכו', הלא כשם ש'נשמע' הוא עם האוזניים, 'נעשה' הוא עם הידיים, מדוע הוא בחר בפה להמחשת ה'נעשה'?

עוד יש להבין, מה עונה לו ר' זירא, שעשה כן משום שהוא חושש שלא יזכה להיכנס לארץ ישראל, הרי הוא אשר דיבר אליו הצדוקי, זו נמהרות חסרת מחשבה שנובעת מפזיזות?

גם תשובתו של רבא על כך שעם ישראל הולך בתמימות, אינה מובנת דיה, כי הרי זה בעצם שורש הוויכוח שלו עם הצדוקי, האם זו פזיזות או תמימות?

הביאור הוא, שטענתו של הצדוקי לרבא ור' זירא היתה שכאשר עם ישראל אמרו 'נעשה ונשמע', הם עשו כך מתוך פזיזות ולא מתוך מחשבה, וזו הסיבה שהוא המחיש את ה'נעשה' ע"י הפה ולא ע"י הידיים, כי זו בדיוק היתה טענתו, שאמירת 'נעשה ונשמע' היתה מהשפה ולחוך, עם הפה בלבד, בלי לרדת לפרקטיקה, אל הידיים.

כשהוסיף לטעון להם 'אכתי בפזיזותיכו קיימיתו', [עדיין עומדים אתכם בפזיזותכם!], הוא התכוון לומר להם שמצד שני, זה שאתם עד היום מתנהגים בפזיזות, מראה שאולי זו לא פזיזות, כי פזיזות בדרך כלל אינה מספקת הצלחות, אם כן, מזמן כבר היה עליכם לנטוש אותה. הדבקות העיקשת במידה הזו, בלבלה את הצדוקי, האם זו אכן פזיזות!?

אנה ואנה, מה זה? מי זה, בשעה כה מאוחרת? מה הוא מחפש על הכביש באמצע הלילה?
כשהתקרבו, הכירוהו, הלא זהו מרן הרב שך, אחוז בשרעפים, שקוע בכל נפשו ומאודו ואינו שם לב לנעשה סביבו כלל. הם התקרבו אליו יותר, והנה הרב שך תפס בידו של אחד הבחורים, בלי שהביט בו ומבלי שהכיר אותו, ושאל: "זאגט מיר טייערער, וואס איז פארט דער פשט אין תוס'?" [תגיד לי יקירי, מה בכל זאת הפשט בתוס'?] "זכינו" - מספרים הבחורים - "לחזות בלפיד אש יוקדת של שקידה ושקיעות, בעירה של אהבת תורה, שאין דבר בעולם שעומד בדרכה ויכול לה..."

חורף שנת תשי"ח, סדר א' בישיבת פוניבז', היכל בית המדרש כמרקחה, צורבים יושבים ועמלים, הוגים ומעיינים. אף מרן הרב שך בין היושבים, הוא וגמרתו, בשקיעות אופיינית. בחורים מתהלכים

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

המשך מעמוד 3 | מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

ההזדמנויות, בעת שרבינו נוכח בטקס חופה בעיר בני ברק, פנה אליו אחד הנוכחים ושאלו שאלה מסויימת, הקשורה לדיני נגעים. רבינו הסכים לדבריו וביקשו שישבו אליו לאחר עריכת החופה. במשך כל מעמד החופה עמד רבינו מהורהר, ולאחר החופה ענה לשואל, כשהוא מודה לו על שאלתו ואומר: "ישר כוחך! בזכותך חזרתי עתה על כל הלכות נגעים!".

(מתוך עמודו של עולם)

הדבר", נענה רבי דוד, "אך מאחר שכל דבר שרבי יוסף שלום לומד נראה בעיניו כחדש, ממילא אין כאן כל שאלה!".

ד' אמות של הלכה

למרות חריפות שכלו ומהירות מחשבתו, לא היה רבינו עונה לשואליו עד שהסוגיא כולה, על דברי הגמרא, הראשונים, הפוסקים ונושאי הכלים, היתה פרושה ונהירה לפניו. באחת

המשך מעמוד 6 | הרב זלמן רזניק

יותר, אך לבו של הבחור הי' ללכת למקום הגדול והמפורסם, ששם לכאורה ימצא שידוך יותר מהר, וגם יש לו חבר שיוכל ללמוד עמו בחברותא, ונכנס לשאול מה עדיף לו לעשות. אמר לו רבינו שאם רבותיו ממליצים לו ללכת למקום הקטן אשר הצוות שם ת"ח חשובים, מסתמא הצוות צודק, ניסה הבחורים לומר שהוא מתבייש מהחברים, שהוא יכול ללכת לישיבה החשובה והולך לישיבה הפחות חשובה, אמר לו רבינו: "האם אתה רוצה להפסיד את כל עולמך בגלל כמה בחורים, שבמשך שלש שבועות של בין הזמנים יצחקו עליך? הרי מיד בר"ח אלול כל אחד מתחיל עם ההתמודדות שלו בישיבה גדולה ושוכח מכל החברים הקודמים".

סיפרה לי הרבנית שרבינו נמנע מלרכוש ספרים מה שלא הי' לו צורך גמור, ורק שבמשך השנים בחורים קנו לו בפורים מתנות של ספרי ראשונים ואחרונים, וכשהי' לו צורך באיזה ספר הי' מבקש משכנו הגרי"י ישראלזון שהי' לו כל הספרי האחרונים הדרושים [ותמיד הי' איכפת לה כבוד הספרים, שאנשים מוציאים את הספרים בצורה כזו שהם נקרעים].

הם לומדים כיום, ולעבור ללמוד בישיבה אחרת, הי' רבינו שואלם מהי הסיבה שרוצים לעזוב, אם הסיבה היתה רק בגלל שהמקום השני נחשב למקום לימוד יותר טוב, הי' חוזר רבינו ושואל האם הבחור מרוצה מהמקום בו הוא לומד כיום, ואם התשובה היתה שמרוצה מהמקום, אך בגלל שהמקום השני נחשב ליותר טוב ע"כ רוצה לעבור לשם, הי' מראה רבינו זללה"ה את דברי רבינו הגר"ח מוולוז'ין בכתר ראש (אות נ"ג) וז"ל: "כשיצליח בלימודו באיזה מקום ובאיזה ענין, ומתחדש עליו לשנות או ליסע למקום אחר, שלא למהר לעשותו תיכף, כנאמר אף היא כחתף תארו, וידחה הדבר זמן מה עד שישקול בדעתו היטב".

בחירת ישיבה מתאימה

מעניין הי' לשמוע את תשובתו של רבינו לבחור שעומד בסוף הישיבה קטנה, ומתלבט היכן ללכת ללמוד בשנה הקרובה, האם בישיבה גדולה ומפורסמת, אך הרמ"ם שלו בישיבה ממליצים לו שילך ללמוד בישיבה אחרת, יותר קטנה ופחות מפורסמת, אך שם הצוות מסור מאד לתלמידים ונראה שאת השטייגען יעשה שם

ממשיכה לשמור מצוות גם בבית, ומנסה עד כמה שאפשר להסתיר את קיומן מאמי, והשם יתברך עוזר לי בכך!"

הבת סיפרה למורה, שבעת שהיא ניגשת לאכול, לדוגמא, היא מקיימת את מצוות נטילת ידיים בערמומיות, ועושה עצמה כאילו היא רק רוחצת את הידיים מפני הלכלוך שעליהן; את ברכת 'על נטילת ידיים' היא זוכרת בעל פה, ומברכת אותה בלחש ובמהירות, כדי שאמה לא תראה. "אבל כשאני מגיעה לברכת המזון יש לי בעיה", מספרת הבת. "כיון שאינני זוכרת את הברכה בעל פה, והנני זקוקה לברכונ, הרי אמא של תראה אותי מברכת, ואז לא יהיה לי טוב..."

"את רוצה לשמוע, המורה, מה אני עושה?" - המשיכה הבת בגאווה גלויה, "אני נכנסת לשירותים, עם הברכונ בכיסי, ומברכת שם את ברכת המזון בכוונה גדולה!!!"

המורה שמעה את הדברים ולבה התפלך. הבת כלל אינה יודעת שיש בכך בעיה הלכתית, וספרה את שספרה מתוך שמחה וגאווה, כדי להוכיח למורה עד כמה היא משתדלת ומתאמצת בשמירת המצוות. המורה לא ידעה מה לומר וכיצד להגיב. שהרי אם תאמר לבת שאסור לעשות כך, היא עלולה להוריד ממנה את החשק והשמחה לקיום מצוות; ואולי כדאי לומר לה שתברך לא בשירותים, אלא באמבטיה, שדינה לכאורה יותר קל.

"השאלה הזו עולה עד כסא הכבוד", המלצתי בדברי פתיחתי לתשובה. ולעצם העניין: ברור שהמורה צריכה לומר לתלמידתה שאסור לברך בשירותים, ומה גם שעדיף כבר לברך באמבטיה, כיון שהאמבטיות בימינו הן בדרגת איסור קלה יותר, מאחר והן מוחזקות בדרך כלל בנקיון ובהגיינה רבה.

אמנם ודאי שהאמבטיה אינה פתרון, ויש לומר לילדה שלא תברך לא בשירותים ולא באמבטיה אלא תברך 'ברכה מקוצרת', כמו שמובא בשו"ע או"ח (סימן קפז הלכה א), שאם אמר במקום ברכת הזן - "ברך רחמנא מלכא מאריה דהאי פתא", יצא.

ובמשנה ברורה שם (ס"ק ד) נאמר, שאף שנוסח זה "הוא דווקא בדיעבד, אבל לכתחילה לכו"ע אין לשנות כלל מנוסח הברכה שתיקנו לנו חכמים וכו', משמע באחרונים דילדים קטנים נוכל לחנכם לכתחילה בנוסח זה מברכת הזן, וכן מעט מעט מכל ברכה עד שידעו לברך כל הברכה כתיקונה". ואם כן במקרה שלנו יכולה הילדה לומר את ברכת הזן בנוסח זה.

(מתוך הגדה של פסח' חישוקי חמד)

לאחורי, ולא הצלחתי לאתר את מקור הרעש. החלטתי שאני חייב לדעת מי ומה, והלכתי אחרי הקול, עד שהגעתי לעזרת הנשים של ההיכל.

ואת מי אני פוגש שם? את הבחור שלא רצו לקבל לשיבה, וכולו בוכה ומבכה על מר-גורלו. הבכי שלו היה כה עז, שלא יכולתי גם אני להתגבר על עצמי, ופרצתי בבכי. ידעתי שאני הולך לעשות מעשה. פניתי לביתו של אחד הר"מים שבחן אף הוא את הבחור והמליץ שלא לקבלו לשיבה, הערתי אותו משנתו וביקשתי שיבוא יחד אתי לעזרת הנשים... הר"מ הבין שיש דברים בגו, ופנה לשם.

כאשר נכנס הר"מ לעזרת הנשים, ואזניו שמעו ולא זר את בכיו של הנער, ועיניו ראו ולא זר בצערו הגדול, דיווח על כך לגאון רבי מאיר שפירא, ולאחר התייעצות נוספת התקבל הבחור לשיבת חכמי לובלין.

"ומה אתם חושבים, שהוא לא עשה חיל בשיבה?" - סיים הגרב"ש את סיפורו; "בתוך תקופה קצרה הפך לאחד מצטיינים".

הגיעה לפני שאלה: מדובר היה במשפחה בה האבא התקדם יפה מאד בהתקרבותו לשמירת מצוות, ואף העביר את בתו ללמוד בבית ספר תורני, אבל ככל שהאבא התקדם, כך הלכה אשתו אחורנית, ולא רצתה לשמוע כלל על יהדות ומצוות.

בשלב מסוים הגיעו ההורים לגירושין, כיון שהילדה היתה בגדר 'קטינה', זכותה של האמא להחזיקה אצלה, אבל העסקנים הצליחו להגיע אתה להבנה שתסכים לכך שהבת תמשיך ללמוד במוסד התורני שבו היא לומדת.

ההסדר פעל היטב כמה חודשים, אבל בשלב מסוים הודיעה האמא שהיא מוכנה להמשיך את ההסכם בתנאי שהבת תקיים את המצוות רק בבית הספר... "כשהיא מגיעה הביתה", אמרה האם, "אינני רוצה לראות אותה עוסקת בקיום מצוות".

האם התבטאה בארסיות ואמרה שמצידה שתגמור הבת את כל המצוות היומיות שלה בבית הספר, ואם נשאר לה עדיין מצוות, שתקיים אותן מחוץ... רק לא בבית...

כעבור שבועיים נגשה התלמידה למורתה בבית הספר, ואמרה לה - בגאווה בלתי מוסתרת - "אל תחשבי שאני מציינת לאמא שלי; אני

ואם הפסדת את ההזדמנות שהיתה לך - אזי לא יעזור לך כלום, וכמה שתהיה עשיר מופלג, לא תוכל לקנות חלק זה בכל הון שבעולם, ולשכרה של התורה הקדושה - אין שיעור כלל, בעולם הזה ובעולם הבא. פרוטה לפרוטה - למען לימוד התורה

(מתוך הספר 'שלישי באשמורת' בעריכת ר. אטיאס)

לפני שנים רבות עם הבגדים שביקשתי, היית זוכה גם אתה בתורת. אבל עכשיו זה כבר מאוחר. החמצת את הברכה".

אותו בחור יתום שגדל בתורה עד שנהיה לגדול הדור, היה מרן רבי יצחק אלחנן ספקטור זיע"א.

סיפור מרגש זה בא ללמד את כולנו כי כוחו של לימוד התורה במסירות ומתוך הדחק - עצום הוא.

"כלל לא דיברתי עם הרופא", החל ר' נחום לספר, בנימה עניינית, "והרופא לא בדק את שעיה. למעשה, אפילו לא נכנסתי לבית החולים. לא היה כל צורך בכך. ברגע שהגעתי לשם, הפסיק שעיה לבכות. הוא ישן בשלווה כזו, ונראה כה רגוע ונינוח, עד שפשוט הסתובבתי לאחור וחזרתי הביתה. אך למרות שכלל לא דיברתי עם הרופא, נודעה לי סיבת בכיו של שעיה".

ר' נחום הסיר מעל ראשו את השטריימל והניחו על השולחן. הוא התיישב בכסאו על זקנו. ואז, פנה לעבר אשתו התממה והסביר לה את פשר דבריו. "הסיבה לבכיו של שעיה היתה להביא אותי לבית החולים באמצע הלילה, כדי לפגוש שם מישהי שהיתה זקוקה נואשות לדבר איתי - כיון שרק אני יכול הייתי לעזור לה. הסכיתי ושמעתי: כשהגעתי לבית החולים, עמד שם זוג צעיר..."

(מתוך הספר זורע צדקות - סיפורי השגחה פרטית - מאיר וינקלר)

דברי הרגעה כה נחוצים, ברגע כה גורלי. "אין כל ספק", הרהר לעצמו, "הייתי חייב להגיע לכאן הלילה: אותה אישה היתה זקוקה נואשות לשמוע דברי הרגעה ועידוד, ואני נבחרתי לכך".

אוויר הלילה הקריר והלח עורר את ר' נחום מהרהוריו, והוא נזכר בסיבת בואו לבית החולים, למרות שהמשימה שהביאה אותו לשם, מולאה בשלמותה. הוא פשוט הסתובב לאחור ושב לביתו.

בשובו הביתה, המתנינה לו הרבנית. היא פנתה תחילה לעגלה, ומיד נרגעה למראהו של שעיה הישן עדיין. היא הרימה אותו בעדינות ואימצה אותו ללבה.

"ברוך השם! ברוך השם!", שבה וחזרה, תוך שהיא מחבקת את עוללה בתחושת הקלה, אותה יכול להכיר רק הורה. לאחר כשתי דקות במחשבה שנייה, שאלה את בעלה: "נו, מה אמר הרופא?"

ונתתי גשמיכם בעתם.

וידוע מהרה"ק רבי מיכלה מזלוטשוב זי"ע, שבימי צעירותו סבל מאד מחרפת רעב הי" וממש לא היתה הפרוטה מצויה בכיסו, יום אחד בבוקר כדרכו מיהר לביהמ"ד לסדר הלימוד, ולשמחתו הרבה הבחין במטבע זהב נוצצת מבין העשבים בשולי הרחוב, הרכין עצמו להגביה המציאה ולזכות בה אך סבוכה היתה קצת בין העשבים וחישבן שהסיפור יעלה לו חמש דקות, ע"כ החליט שח"ו לבטל תורה אפילו רגע אחד, אולם שוב הרהר אולי מטבע זו מן השמים היא, בכדי להסיר חרפת רעב מביתי, אולם גמר בליבו בהסכמה חזקה שח"ו לא יבטל רגע אחד מן התורה ו'אין אדם שומע לי ומפסיד' ובשכר זה שלא יבטל תורה לא תיגרע פרנסתו ח"ו, ובמחשבה זו נכנס לביהמ"ד והרכין ראשו לעבר הגמרא כדרכו ושקד בהתמדה עצומה.

אחר שעה נכנס לביהמ"ד איזו דמות של נגיד בעיניו, והסתובב בביהמ"ד אנה ואנה כמחפש ובודק משהו, כולם העיפו מבט נוכח האורח הבלתי קרוא, אורח זה הבחין באברך הרה"ק ר' מיכלה שאינו שם ליבו כלל לאורח המפתיע וכל כולו מרוכז באש התורה היוקדת בנפשו, ניגש אליו אותו אורח ואמר לו, אברך יקר סליחה שאני מפריע לך באמצע הלימוד, אבל לא אעכב אותך, העניין הוא כי כעת בעברי ברחוב הבחנתי במטבע זהב בעלת ערך רב והגבתי אותה לעצמי, לאחר רגע הרהרתי בשביל מה אני צריך מטבע זו וכי חסר לי כסף, אלך ואתננה לתלמיד חכם כאן בביהמ"ד, נכנסתי לביהמ"ד וראיתי ביהמ"ד מלא וגדוש בת"ח ולמדנים אולם חיפשתי את הת"ח האמיתי, בזה שראיתי שאינך מעיף מבט לעברי ואינך מבחין כלל בי הרי שלך לפניך והנה קח והמשך לעסוק בתורה כאוות נפשך. מטבע זו הספיקה לר' מיכלה למשך כמה שנים טובות. נמצאנו למדים מסיפור זה ב' דברים: א' שאין אדם שומע לי ומפסיד ולא מפסידים משמירת הזמן. וב' כי ע"י לימוד תורה מתוך הדחק זוכה לשפע בלי

גבול, בלי יגיעה כלל.

ויש ווארט מדגל מחנה אפרים (הפטרת כי תצא) עה"כ בנביא (ישעיה נד, א) "כי רבים בני שוממה מבני בעולה" כי הימים אשר נראה לך כ'שוממים' הם יותר במעלתם מימי 'בעולה', הימים שנראים לך כמזהירים ומצליחים.

עיקר קבלת התורה צריך וחיוב להיות בשמחה ולשמוח בכל משהו ושטיקל גמרא שזוכים ללמוד, 'כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה', ולא להתפעל כלל מנפילות וירידות. הרה"ק מקוזה'ניץ זי"ע (עבודת ישראל, יתרו) מבאר את הפסוק שנאמר קודם מתן תורה (שמות יט, ד) "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי", מהי הכונה כנפי נשרים, וכן כתיב (תהלים קג, ה) תתחדש כנשר נעורכי, מה הפשט בזה. ומבאר דהנשר הוא מלך העופות ומתגאה מאד בנוצותיו, אך יש לו טבע שפעם בחודש נושרת לגמרי נוצותיו ובזמן זה אינו נהיה מדוכא ממצבו אלא נשאר אותו מלך באותו אומץ רוח כרגיל. כך הקב"ה טרם מתן תורה רצה ללמדנו שלהיות יהודי אינו בא בקלות וכרוך בהרבה נסיונות עליות ונפילות וכדו', ואל לו ליפול ח"ו אלא יתנהג כנשר ו'תתחדש כנשר נעורכי', וזה הוא 'ואשא אתכם על כנפי נשרים', היינו שאני מלמדכם לנהוג כנשר הזה, ולא לאבד השמחה לרגע אפילו יעברו עליו כל הנסיונות שבעולם.

הקב"ה חפץ מאד בעבודת האדם כשהוא מתחזק להתמודד בנסיונות הזמן. איתא במשניות בכורים (ג, ח) שהעשירים היו מביאים הבכורים בסלים של זהב והיו מחזירים להם את הסלים, ואילו העניים היו מביאים את הבכורים בסלי קש ולא היו מחזירים לעניים אלא ניתנים לכהנים, ומבאר הרה"ק ר' ישכר דב מבעלזא, דמכאן רמז שהקב"ה חפץ יותר בעבודת האדם העני בדעת המתאמץ בכל כוחו לעשות רצון בוראו יותר מהאדם שאין לו נסיונות והוא בבחינת עושר.

◆ **מי שיש ברשותו בליל הסדר פחות מ'כזית' מצה - האם חייב לאוכלה?**

◆ **האם מותר לאכול את ה'אפיקומן' בני מקומות שונים בחדר אחד?**

◆ **מדוע אומרים את ה'הלל' בליל הסדר בישיבה?**

מהלכות 'ארבע כוסות'

• אף המברך ביחידות, או מי שנוהג בדרך כלל שלא לברך ברכת המזון 'על הכוס' אף כשמברך ב'זימון' - בליל הסדר צריך לברך ברכת המזון על הכוס, מאחר וראוי לקיים מצוה נוספת בכוס זו.

• לאחר שתיית הכוס הרביעית מ'ארבע כוסות', אסור לשתות כל משקה שמעביר מפיו את טעם המצה. ולכן, מותר לשתות רק מים, ותה עם סוכר, ויש אומרים שמותר לשתות גם קפה.

מהלכות אמירת ה'הלל' בליל הסדר

• לדעת השולחן ערוך, סדר אמירת ה'הלל' לאחר סעודת ליל הסדר הוא: פרקי ההלל, מ'לא לנו' עד הסוף; 'הלל הגדול'; 'נשמת כל חי', כולל 'ישתבח', אך ללא 'חתימה'; ולבסוף ברכת 'יהללוך', עם חתימה.

• את ההלל שבלייל הסדר, אומרים בישיבה, למרות שבדרך כלל ההלל נאמר בעמידה; מפני שהאמירה בישיבה היא 'דרך חירות'.

• את ההלל בליל הסדר, ראוי שיאמרו יחד שלושה אנשים גדולים, כדי שיאמרו את פסוקי 'הודו' ו'אנא' בצורה הנאמרת בבית הכנסת, שהאחד אומר תחילה, והאחרים אומרים אחריו.

• מנהג ישראל עוד מימות הגאונים, לומר לפני אמירת ה'הלל' בליל הסדר, ארבעה פסוקים, המתחילים במילים "שפוך חמתך". ומנהג בני אשכנז, לפתוח את דלת הבית למשך זמן האמירה.

• לפני השינה בליל הסדר, יש לקרוא פרשה ראשונה של קריאת שמע בלבד, ולא את יתר הפסוקים הנועדים לשמירה, משום שאין בהם צורך בלילה זה שהוא 'ליל שימורים'.

מהלכות קיום מצות מצה בליל הסדר

• המצה הנאכלת לשם מצות אכילת מצה, צריכה להיות שמורה מחמץ בשמירה יתרה, לשם מצות אכילת מצה, החל משעת הקצירה, ובדיעבד, די בשמורה רק משעת הטחינה; ומעיקר הדין, אף בשמורה רק משעת הלישה.

• מי שיש ברשותו בליל הסדר 'כזית' אחד בלבד של מצה 'שמורה' - יברך עליו 'על אכילת מצה' בסוף סעודתו, ויאכל לשם מצות אכילת מצה, ולשם אפיקומן.

• מי שאינו יכול לאכול אפילו כזית מצה, או שיש ברשותו פחות מכזית מצה בלבד - נחלקו האחרונים אם הוא פטור לגמרי מקיום המצוה, או שחובתו לאכול את מה שביכולתו לאכול.

• לכתחילה חובה לאכול מצה ומרור לפני חצות; ומי שלא אכל עד חצות, חייב לאכול לאחר חצות, אך לא יברך 'על אכילת מצה' ועל אכילת מרור.

מהלכות אכילת 'אפיקומן'

• את קרבן הפסח, צריך לאכול 'על השובע', מפני שאם יהיה רעב בשעת אכילתו, יש לחשוש שמרוב הטיטותו בעת האכילה, יעבור על האיסור "וְעַצְם לֹא תִשְׁבְּרוּ בו".

• מי ששכח לאכול מצה ל'אפיקומן', וכבר פָּרַךְ ברכת המזון ושתה את הכוס השלישית מ'ארבע כוסות' - אם אכל במהלך הסעודה 'כזית' מצה 'שמורה', בנוסף על המצה שאכל לשם מצות אכילת מצה, יצא בכך בדיעבד ידי חובת אפיקומן.

• אסור לחלק את אכילת המצה של ה'אפיקומן' לשני מקומות שונים, אף באותו החדר. וכן אם נרדם במהלך אכילתה, לא ימשיך באכילתה לאחר שהתעורר.

• לאחר אכילת המצה ל'אפיקומן' בליל הסדר, אסור לאכול מאומה; וכן אין לשתות משקה משכר, וראוי שלא לשתות שום משקה, למעט מים, תה, וכדומה.

גליון רנ"ח
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלע"א

סיפורי חז"ל

ויחי קולות וברקים

כשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו. וכל מלכי עובדי כוכבים אחותם רעדה בהיכליהם, ואמרו שירה. נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ושאלו אותו מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם? אמר להם כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם. אמרו לו מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש מביא. אמר להם כבר נשבע שאינו משחית כל בשר. שאלו ומה קול ההמון ששמענו? אמר להם חמדה גנוזה יש לו בבית גזיו, שהיתה גנוזה אצלו תשע מאות שבעים וארבעה דורות קודם שנברא העול וביקש ליתנה לבניו. מיד פתחו כולם ואמרו ה' יברך את עמו בשלום.

(זבחים קט"ו - א')

פרשת השבוע

ששוכח אחר כך לגמרי את דברי הרבי, אלא רק בעת ששומע דברי תורה יוצאים מפי הרבי יש לו התעוררות לטובה, גם זה יש לו שייכות לרבו, כמו שאנו אומרים ב"אקדמות" "זכאין כד שמעתון, שבח די שירתא, קביעין כן תהון, בהנהו חברתא" רוצה לומר: אפילו אלו ש"זכאין" רק בעת ששומעים בלבד, גם כן יהיו "בהנהו חברתא". החסידים מצאו נוחם בדברים הקדושים של רבם ויצאו ממנו בשמחה לבית הכנסת להתפלל.

תיקון ליל שבועות

מסופר על חסיד אחד שישב פעם בליל שבועות ליד שולחנו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, ונכנס הרהור בלבו: הלא הלילה הזה צריך לומר "תיקון ליל שבועות", וכאן אינני מקיים את זה. הרגיש הרבי במחשבתו של החסיד ואמר לו: "תערוך לפני שולחן" (תהלים כ"ג - ה) הוא ראשי תיבות של "תיקון ליל שבועות".

זכאין כד שמעתון (מתוך אקדמות) מסופר: פעם התוועדו חסידים שבאו לחג השבועות אל רבם הרה"ק שר שלום מבעלזא זיע"א, ואחד מגדולי החסידים שאל את חבריו החסידים: הנה נסיעתנו לבעלזא עולה לו בממון וביגיעה ובזמן, ובעולם העליון מסתמא יהיה רבינו במקום גבוה נבדל ונישא מאתנו, וא"כ מה יש לנו מנסיעתנו לכאן. והחליטו להיכנס אל הקודש פנימה ולהציע טענה זו לפני רבם. בבוקר של יום ראשון של שבועות אסף החסיד חבורה גדולה של חסידים ונכנסו אל הצדיק והציעו טענתם. והשיב להם הרה"ק מבעלזא: לו זו בלבד שמי ששומע דברי תורה מהרבי ומעיין בהם בכל עת, ומוציא מהם תכלית לעבודת הבורא ית"ש, שבוודאי יש לו שייכות להרבי להיות בעולם העליון בחברתו, אלא אף מי שזוכר רק לעתים רחוקות דברי תורה ששמע מרבו, גם כן יש לו שייכות לרבו, ולא עוד אלא אפילו מי

זמני השבת

זמני יציאת החג
ירושלים: 8:21 ת"א: 8:24 ר"ת: 8:57

חג השבועות

זמני כניסת החג
ירושלים: 7:03 ת"א: 7:19

סיפורו של הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א בחג השבועות

מעשה שנהג הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א, לספר בכל חג שבועות, אחר קבלת התורה: הצדיק המפורסם ר' שמשון מעיר וויען הנקרא "ר' שמשון ווינער" היה חשוב ומקורב למלכות, פעם אחת שאל אותו המלך: מדוע עם בני ישראל הם משוקעים בגלות זה זמן ארוך, ואיזה חטא גרם להם זאת? ויען ר' שמשון ויאמר: אין זה אלא מפני קנאה ושנאת חנם שיש ביניהם. ולא האמין המלך לדברים האלה ויאמר שהתשובה היא לא נכונה, וכי אם לא תהיה לך תשובה אמיתית עד זמן מסויים, אז נקום ינקם בעם בני ישראל. כאשר שמע ר' שמשון ווינער את דברי המלך, הלך לביתו ועשה שאלת חלום, והודיעו לו מן השמים שהתשובה שענה למלך, היא התשובה הנכונה והברורה והאמיתית, ובל ישוב מדבריו הראשונים, והוא יראה שלבסוף המלך ממילא יאמין לו.

ויהי יום אחד בראשית החורף, ירד שלג גדול מאד מן השמים, ובימים אלה היה דרכם של החיות השורצים ביערות, לרוץ ביער. וילך המלך יחד עם יועציו ליער לצוד ציד, והלכו כמה פרסאות מהעיר ליער, כשהגיעו ליער נפרדו איש מעל אחיו לחפש אחר חיות לצוד אותם, וגם המלך נפרד מהם והלך לבדו לצוד, ותעה ביער עד לעת ערב, והם לא ידעו כי מלכם תעה ביער ואינו מצליח לצאת, כי חשבו כי הלך לביתו. ויהי כאשר הלך ביער בלילה, ראה מרחוק אור מאיר כי היה קרוב לכפר בעבר הנהר, הלך המלך עד שהגיע לנהר, ופשט את מלבושיו העליונים ועבר את הנהר, ויצא מהנהר ערום ויחף, וכך נכנס לכפר הסמוך לנהר, והלך בכפר מבית לבית, וכל הבתים היו נעולים ואף אחד לא פתח הדלת, כך הלך והסתובב בכל הכפר במשך זמן רב, עד שמצא ערל אחד שביתו היה פתוח, ויהי כאשר ראה אותו הערל, נבהל ממנו כי חשב אולי רוח או שד הוא, ויגרש אותו מעל פניו. ויאמר אל לבו המלך: אם אלך אל ערלים יעשו לי כולם כמו זה הערל, אלך אל יהודי לאכסניא – ובודאי יעשה חסד עמי.

וכן עשה, הלך לבית אכסניא של יהודי, והיהודי פתח לו הדלת והכניס אותו. ותאמר לו אשתו: אולי יגנוב הערל אצלנו מעות או כלים. ויאמר היהודי: עם כל זה צריכים

אנחנו ליתן לו מקום ללון, כי הוא איש כמו שאר אנשים. וביקש המלך שיתנו לו צלוחית יי"ש עם עוגה להחיות את נפשו, ונתנו לו, ואח"כ עלה ושכב על התנור, באמרו שמאוד קר לו, ונתן לו היהודי את ה'פעלץ' (המעיל) שלו כדי שיתכסה עמו ויחם לו, ותאמר לו אשתו עוד הפעם: אני מציע לך שתיוהר, כי הערל הזה יגנוב את ה'פעלץ' שלך ויברח. ויאמר היהודי: הנה לא אכבה את הנר, ואשאר ער כל הלילה כדי להשיגח שלא יברח הגוי.

ויהי בהשכמת הבוקר, ויקם היהודי לומר תהלים, שירות ותשבחות להשי"ת כמנהגו, שאל אותו המלך איפה אני נמצא והאם הכפר רחוק מעיר המלוכה וויען?, וכמה פרסאות יש מווינער?, ויען האיש ויאמר: דרך ארבע פרסאות היא, וביקש המלך שישכור לו סוס ועגלה לנסוע עמה לווינער, ויען האיש ויאמר: לא צריך לשכור עגלה, אנכי יש לי עגלה קטנה, ובשמחה אמלא את בקשתך והוליקך אותך לווינער. ויאמר המלך: כרצונך אעשה ואכן אסע עמך, אולם לא בחינם, נקבה לי שכרך. ויאמר שרוצה ד' פערציגער (סכום מסויים), ויאמר המלך שיתן לו כשנגיע לווינער, אולם בתנאי שיתן לו את ה'פעלץ' לכסות את עצמו על הדרך, כי הוא סובל מאד מהקור העז. ותאמר לו אשתו בלשון הקודש: הנה האיש הערל בסוף יהרוג אותך בדרך, גם יקח את ה'פעלץ' שלך, וגם לא ישלם לך בעד היי"ש ובעד הקיכלעך (עוגיות) שאכל, ויברח לך. ויען האיש ויאמר לאשתו: אל תפחד, אני אומר לך שהוא בן אדם כמו שאר האנשים ואין מה לדאוג.

ויעלו השנים אל העגלה ויסעו לעיר המלוכה "ווינער", וכבואם העירה, שאל האיש את המלך: לאן אתה רוצה שניסע בתוך העיר?. ויען המלך ויאמר: תיסע לחצר המלך. ויען האיש: בוודאי ענוש יענישו אותנו אם אנחנו נעמוד שם, ויאמר המלך: אל תירא ובל תחת, אני אתרץ את הכל. ויבואו עד שער המלך, אז קפץ המלך מהעגלה, וינס הביתה לבוש עם ה'פעלץ' של היהודי, וכל בני ביתו של המלך, כשראו שהמלך האובד שב לארמון, שמחו עמו מאד. והאיש עם העגלה נשאר לעמוד בחוץ ויירא מאד, עד כי פקד המלך להכניסו הביתה. ויהי בראותו שמכניסים אותו לבית המלך פחד מאד. ויאמר המלך, לבל יירא כי לא יעשה לו מאומה, רק ידבר עמו דברים אחדים. ויבוא לפני המלך, וישאל אותו המלך: האם מכיר אתה אותי?, ויאמר האיש: אנכי לא ראיתיך מעודי עד היום הזה.

צִיּוֹן וְנִמְשָׁל

התורה היא מקור חיותנו

מה רבים הם הימים העוברים עלינו בביטול תורה ובעיסוק בדברים בטלים, אין לנו שמים על לב כיצד עובר עלינו הזמן בבטלה בלא תורה שהיא חיינו ואורך ימינו. וכל מעיינינו אך ורק בענייני העולם הזה, כגון להשתכר ממון הרבה ונדמה לנו שממון זה שאנו צוברים יעמוד לנו בשעת הצורך ובו נוכל להציל גם את נפשנו. אם כך אנו סבורים אין לנו אלא טועים.

משל למה הדבר דומה לעשיר שבנו יחידו חלה ונפל למשכב. אי אפשר היה לראות עליו שחולה הוא, ברם חש היה עצמו בכל רע ולא היה בו כוח לעמוד על רגליו. אמרו הרופאים כי אין הם מוצאים שום חולי מיוחד, ואין זאת אלא שלקה הבן בחוסר דם חמור, לכך לא יועילו שום תרופות רגילות. ורק דרך אחת יש להעלות לו ארוכה, והיא להוציא מגופו של אדם בריא מנה גדולה של דם ולהעבירה לגופו של הבן החולה, ושב ורפא לו. הלך העשיר ובה אל העניים שבעירו ואמר להם הרי אני נותן לכם כל ממון שאתם מבקשים ובלבד שתתנו לי רשות להוציא מנה של דם מגופו של אחד מילדיכם כדי להעבירה אחר כך לגופו של בני החולה, שכן אנושה מחלתו וזוהי רפואת היחידה. אמרו לו העניים, מוכנים ומוזמנים אנו לעשות למענך בממון זה שאתה רוצה לתת לנו כל מלאכה וכל עבודה שבעולם, אבל להוציא דם מגופו של ילדנו ולתתו לך בשביל רפואת בנך. זאת לא נוכל לעשות, שהרי הדם הוא הנפש והוא מקור חיותו של אדם. ואיך נפקיר את חיי ילדנו למען בצע כסף.

הנמשל: התורה היא מקור חיותנו וממנה לנו תוצאות חיים, בלי לימוד תורה משולים אנו לעץ יבש שחרב מעיינו, ועליו נובלים כבעל חיים שדלל מקור דמו, וסכנה גדולה צפויה לנו ללקות באפיסת כוחות. ברם הללו באים ואומרים תקנה יש לנו, ניקח ממון שצברנו בימים של ביטול תורה ונתן אותו לתלמידי חכמים, ומהם נקנה חלק משכרם המגיע להם בעד לימוד תורה. הכיצד יעלה על הדעת שיימצא מישהו שירצה למכור בכסף את מקור חיותו? על זה הן אמר החכם מכל אדם 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזה יבוזו לו'. משום כך חייב אדם לתת יפה את דעתו על העניין הזה, ולהשתדל בכל כוחו לקבוע עתים לתורה כל עוד יש בידו לעשות זאת, כדי שלא תהא נפשו חסרה את עיקר חיותה ושורש חייה.

(הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

ויאמר המלך: אבל אנכי כן מכיר אותך היטב, ואני יודע מעמדך, ואני גם יודע סך רכושך ואיזה מטלטלין יש לך, וגם מה הכמות שלהם, ויאמר לו הכל. ויען האיש ויאמר: אין חכם כחכמת המלך, הלא יודע הוא מה בחדרי בית של בן כפר. ויאמר המלך: אני הוא האיש שהלילה הזה הייתי בבית מלונך והחיית אותי, וסיפר כל הדברים לפני שריו ויועציו איך הנכרים סגרו הדלתות, ואיך רק האיש הישראלי הזה החיה אותו.

וישאל אותו המלך: כמה מגיע לך בעד היי"ש והקיבעל, ובעד שכר הנסיעה בעגלה, שיעשה עמו חשבון. גם שאל אותו: מה שאלתך ובקשתך עבור הטובה שעשית לי. עמד האיש ושתק ולא ענה מאומה. שאלו אותו אנשי הבית: אולי רצונך בעשרה כסף?, ושתק. ויאמרו אליו אולי חמישים? אולי מאה? והמשיך היהודי לשתוק. המשיכו ושאלו אותו: אולי הוא רוצה אלף או מאה אלפים? סבורים היו שאינו מרוצה. ויאמרו: אולי רצונך כפר שלם עם שדות וכרמים, ולא ענה להם. ויאמרו לו: אם אינך מסכים לקבל המתנות שרצונך אדוני המלך ליתן לך, נשלם לך רק לפי החשבון ולא יותר. ויען האיש ויאמר: כי כל זה איננו שווה לי כנגד הטובה שעשיתי, רצוני שאדוני המלך ימלא לי שאלתי ויעשה את בקשתי, והוא, בדבר היהודי הדר בכפר השני הסמוך לכפר שלי, ושמו ראובן, והוא בא בכל שבוע לכפר שלי לקנות כל הסחורות והעורות ושאר העניינים, יפקוד המלך פקודתו, למחות בו שלא יבוא עוד מעתה ועד עולם לכפר לקנות.

ויהי כאשר שמע המלך את דבריו אמר: עתה אני רואה כי ר' שמשון דובר אמת היה והיה צודק בתשובה שנתן לי, כי באמת הקנאה והשנאה בין האחים בני ישראל גדול מאד, והודה לדברי ר' שמשון. וקרא את ר' שמשון, וסיפר לו את כל מה שעבר עליו. ור' שמשון עשה את החשבון כמה מגיע לאיש זה מהמלך, והמלך נתן לו בנוסף מתנות רבות ויקרות, והאיש הלך לדרכו לשלום.

(סיפורי יעקב)

צ'ין אדם לחברו

אוהב שלום ורודף שלום

כותב הגאון הקדוש רבי חיים פלאג'י זיע"א בספר 'רפואה וחיים' וזה לשונו: "כי אני הגבר ראתה עיני מיום שעמדתי על דעתי, כי כל איש ואשה, משפחה ומשפחה, מדינה ומדינה, עיר ועיר, שהיו ביניהן מחלוקת, לא יצאו נקיים הב' כיתות ולקו בין בגופן ובין בממונם. ומי שיש בו דעת יעמיק בזה מאד ולעולם יוותר משלו בין בגופו ובין בממונו. ויצא הפסדו בשכרו, שיהיה לו שכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא, מסיבת כי היה אוהב שלום ורודף שלום.

היטבת לזולת היטבת לעצמך

מסופר: הרה"ק רבי שלום בער הרש"ב מליובאוויטש זיע"א ציוה לבנו הרה"ק רבי יוסף יצחק הרי"צ זיע"א, לנסוע למקום פלוני לעזור לאחד מחסידיו בעל עסק. כשחזר רבי יוסף יצחק מנסיעתו, נכנס אל אביו ואמר: אבא ביצעתי שליחותך, עשיתי טובה לפלוני, השיבו אביו טעית בני, עשית טובה לעצמך לא לפלוני, שהרי אמרו במדרש (ויקרא רבה ל"ד י') "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית". הקב"ה עשה טובה לפלוני, ואילו אתה אינך אלא שלוחו של מקום.

אבא קר לי

הרה"ק רבי אליעזר זוסיא פורטוגאל זיע"א מסקולען, נודע בצדקותיו ומעשי החסד שלו לטובת הזולת. במיוחד התפרסם בטיפול מאות יתומים שבורי לב, שהכניסם לביתו, גידלם וטיפחם, השיאם וסייע בידם להקים בתים נאמנים בישראל.

מסופר: פעם בליל חורפי קופא, הקור חדר עד לשד העצמות, הבחין הרבי באחד היתומים הרועד מקור באמצע שינתו, פסע הרבי באופן חרישי הוריד את השמיכה מעל בנו הוא כיום האדמו"ר מסקולען שליט"א וכיסה בה את היתום. התעורר הבן ויתן את קולו בבכי "אבא קר לי". הרגיע אותו אביו כמיטב יכולתו והסביר לו בלשון רכה את גודל הזכות והמצוה שעשה בויתורו למען יתום. תוקף ההרגעה פעלה למשך זמן קצר, ובינתיים הצינה גברה ושוב נשמע קול בכי: "אבא קר לי". במילות ליטוף והשקטה אבהית, ניגש הרבי למיטת בנו ולחש באזניו: ידעתי בני ידעתי מצוקתך שהיא גם מצוקתי, אך חשוב נא מי מבין שניכם יותר מאושר? ודאי שאתה, שהרי יש לך אל מי לזעוק "אבא" ואילו היתום גם את זה אין לו.

הכרת הטוב

עוד אחת ממידותיו של הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א, היתה להכיר טובה לכל מי שעשה חסד עמו אי פעם, אפילו בדבר קל שבקלים, גם עשרות שנים שחלפו מאז המקרה לא החלישו את רגשי הכרת הטוב בלבו. כמו המעשה כדלקמן: בילדותו בגור שיחק פעם הצדיק עם חבר ליד שפך ה"ווייסיל" ונפצע ברגלו, נשא אותו הילד החבר בורעותיו הביתה. כשחלפו מאז עשרות שנים נכנס אצלו חבר זה והציג את עצמו בשמו, מבלי לזכור כלל את המאורע דלעיל, אולם הרבי שהכיר לו טובה זכר היטב והעיר בחיוך וזכר אתה אצל ה"ווייסיל"?

חילולא דצדקיא

שבת קודש ב' סיון

הרה"ק רבי ישראל מויוניץ ב"ר ברוך (אהבת ישראל - תרצ"ו)
הרה"ק רבי חיים אלעזר ב"ר צבי הירש ממונקאטש (מנחת אליעזר (תרצ"ו)

יום ראשון ג' סיון

הרה"ק רבי יעקב שמשון משיטיווקע ב"ר יצחק (תקס"א)

יום שני ד' סיון

הרה"ק רבי ישעי' נפתלי הירץ מדינוב ב"ר דוד (תרמ"ה)

יום שלישי ה' סיון

הרה"ק רבי זאב וואלף הלוי מזיטומיר (תקנ"ז)

הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)

יום רביעי ו' סיון

דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תתקכ"ד)
רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמזיא (באר מים חיים על פירשי' - שמ"ח)

מורינו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"כ)

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור (אמרי אמת) ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)

יום חמישי ז' סיון

הגה"ק רבי ראובן זעליג ב"ר צבי בענגיס אב"ד ירושלים ת"ז (תשי"ג)

יום שישי ח' סיון

הרה"ק רבי ישכר בעריש מוידויטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן

פרפראות

מסופר על הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנז זיע"א, שפעם היה זה יום או יומיים אחר חג השבועות, שלא יכול היה להכניס לפיו שום דבר מאכל או משקה, ובני הבית חרדו לקראתו. והשיב להם הרי אני עדיין שבע מקדושת הכתר ביו"ט.

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת נְשָׂא - בְּרַכַּת כְּהֵנִים

"כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר ו, כג)

הצלחה בגור"

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
 שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
 מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
 ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
 יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
 רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב
 רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית
 נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
 יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים
 ש.מ.ש. כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
 שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי
 תרצה בתיה בת ימנה ניט יוסף בן רוחמה
 אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה
 דרוו בן סופיה דוד עומרי בן יהודית
 מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
 טליה עדן אסתר בת שולמית
 שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית
 אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי
 שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה
 סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
 אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה
 אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי
 סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
 נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל
 דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
 נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
 אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
 ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים
 מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים
 מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה
 סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה
 אורן בן אסתר דינה בת מזל
 נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
 שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
 לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
 מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה
 יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
 יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
 שאול בן סילביה משה בן נזימה
 עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט
 רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
 רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה
 רותית בת סבריה קסנש בת דגטו
 יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה
 אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים
 בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט
 יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה
 יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

בקשות בני ישראל, ולמעשה בכל מילה ומילה ניתן לכוון בקשה ייחודית, ובעז"ה להיושע בה.

אדם הזקוק לרפואה חלילה, כל ימיו מוצא את עצמו במרוץ מתמשך אחר עסקנים ורופאים, בתי מרקחת ומטפלים.

בבוקרו של יום בבית הכנסת, ממתינה לו ברכת עולם "וישמך" (במדבר ו, כד) - שמירת הגוף מכל חולי ומחלה!

כמה כדאי להתאמץ לשמוע את הברכה, להאזין בקשב, לכוון להיושע בעז"ה, ולראות בניסי ה'!

אדם הזקוק לישועה בפרנסה, במקום לבקש ולהתחנן לבוס להעלאה במשכורת, עדיף להגיע לבית הכנסת, להאזין לכהן האומר "בְּרַכְךָ" (במדבר ו, כד) ולתת לבורא עולם לצוות את הברכה. כדאי להשאיר את הבקשה למי שמפתח הפרנסה נמצא בידיו ובכוחו להרעיף שפע פרנסה, רק תכוון ותיקח!

הבה נעריך את הרגעים הנעלים של 'ברכת כהנים', את המתנה האדירה הזו. כדאי לזכור שניתן לכוון אף על הנשים והילדים שבבית, וגם על ידידים שאינם זוכים בברכה הזו בכל יום.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	כיבוי חם
י"ג	19: 03	20: 16	21: 11
ת"א	19: 21	20: 14	21: 08
מי"ב	19: 24	20: 17	21: 11
כ"ג	19: 21	20: 14	21: 07

בפרשת השבוע ממתינה לנו אחת המתנות העוצמתיות והכבירות ביותר. מדי יום ביומו יכול יהודי לשמוע את קול ה', רגעים שה' יתברך נתן לנו כדי לייצב את מצבנו בזמן הגלות והצרות.

בכל יום ה' מעניק לנו הזדמנות חדשה להיות מוגנים בצלו. כדי להגן עלינו מפני הקמים עלינו לכלותינו, כדי לפתוח לנו את 'שערי השפע' מדי יום ביומו. מתנה נפלאה זו נקראת 'ברכת כהנים'.

תגלית דרמטית נמצאת בדברי הטור בשם הירושלמי: "ברכת כהנים נשמעת מפי בורא עולם בכבודו ובעצמו! אומנם, כהנים הם האומרים את הברכה, אך עליהם לומר את הברכה בקול רם- לפי שקולו של ה' יתברך נלווה עימם".

למעשה, הדברים הם פסוק מפורש בתורה הקדושה: "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר ו, כז) - הכהנים רק מבטאים את הברכה, רק 'מניחים' אותה עלינו.

אבל מי המברך? "וְאֲנִי אֲבָרְכֶם!" (במדבר ו, כז). אבא שבשמיים בכבודו ובעצמו, הוא ולא אחר, הוא ולא מלאך. בורא עולם הוא זה שמברך אותנו!

מעתה, אין פלא שברכת כהנים היא 'תעודת הביטוח' שלנו בימים אלו.

שלושה פסוקים קצרים וקולעים. 'פוליסת ביטוח' מפורטת היטב: ברכה, שמירה, הארת פנים. חן, נשיאת פנים, שלום.

בספר 'חסד לאלפים' מובאת תגלית מרגשת, שברכת כהנים טמונות כל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן ארייס וליילד אורי חיים בן שלי

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - פת גויים - חלק ו'

מה דינה של פת, שנאפתה על ידי נוכרי כאשר בעל המאפיה הוא יהודי?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה': איסור פת גויים אינו תלוי בבעלות על הקמח, אלא במי שעושה את פעולת האפייה. ולכן הפת אסורה, אם האופה בפועל הוא גוי, אף שהבעלים יהודי. אבל אם בעל המאפיה גוי, והאופה יהודי, אין הפת נאסרת מדין מאפה גויים. הערה: שונה הדבר מחיוב הפרשת חלה, ששם תלוי הדבר בבעלות המאפייה והקמח.

כיוון שלעניין פת הולכים אחר האופה בפועל, לכן - אם הנוכרי לש או עורך את הבצק, ואדם מישראל אופה את הבצק, המאפה מותר באכילה. מקורות: הטור (סימן קיב) כתב בשם הר"ן, שאם הגוי ערך את הבצק אף שישראל אפה - אסור המאפה באכילה. אבל הרשב"א בתשובה ח"א (סימן רכח) כתב להתיר אם ישראל אפה, וכ"כ הרמב"ם (פי"ז מהל' מאכלות אסורות הי"ג), וכתב ה'בית יוסף' שהעיקר כרמב"ם ורשב"א.

פת בבעלות ישראל כאשר האופה הוא נוכרי, חמור יותר מפת בבעלות גוי שאפה גוי. ולא נוהגים בו היתר כפת פלטר. מקורות: שו"ע (שם סי"א). וכתב הש"ך (סק"ז), שהטעם שבפת ישראל אין היתר ודינו כבישולי גוי, שרק בפת עכו"ם היו גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה, מה שאין כן בפת של ישראל לא שייך טעם זה. ומכל מקום מועיל חיתוי על ידי ישראל, כמבואר ב'פרי מגדים' (שם). ולכאורה אף שהגוי לש וערך את הבצק, כל שהקמח של ישראל דינו כפת ישראל שאפה גוי, ולישה ועריכה לא מעלה ולא מורידה, כן מוכח מדברי השו"ע (שם) שלא חילק בזה.

ולכן מכיוון שרוב המאפיות בארץ ישראל שייכות ליהודים, אם האפייה נעשתה על ידי גוי, הפת נאסרה באכילה. מקורות: כמבואר בש"ך (שם) בכהאי גוונא הוא בגדר ביטול. גם במקום שנהגו היתר בפת של גויים. הערה: אלא אם כן עשה ישראל את אחת מהמלאכות המתירות את הפת.

ויש מי שמיקל במפעל של יהודי עם פועלים גויים, שנחשב לפת פלטר לכל דבר. מקורות: בשו"ת 'אגרות משה' ח"א (חיו"ד סימן מה) כתב, כאשר הוא צריך לשכור פועלים גויים יש להחשיבו כפת פלטר, מכיוון שלא מזדמנים לו פועלים יהודים לאפות, וא"כ הוא ככל פת פלטר שהתירו משום חיי נפש. וכל דין השו"ע נאמר, כאשר היהודי בעל הבית, והוא בעצמו אופה ולא צריך פועלים, ובכל זאת נתן לגוי לאפות. אבל מאפייה גדולה, שלא יכולה לעבוד ללא פועלים - אין בזה איסור. ועיין שו"ת 'תשובות והנהגות' ח"ב (סימן שפו) שציידד להחמיר, אלא אם כן ההדלקה הייתה על ידי יהודי. ובשו"ת 'ושב ורפא' ח"ב (סימן כט) סמך להלכה על דעת הרב 'אגרות משה'. ובספר 'תפארת אישים' (סימן מה) היקל באופן שישראל ימכור לגוי את הקמח, ושוב אינו בגדר פת ישראל. ובאופן שהפת נאפתה כבר, יש אפשרות למכור לאחר האפייה.

מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה

להלן סיפור מופלא, שסיפר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של רמת אלחנן בבני-ברק ומראה בעליל, כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם. מקור הסיפור הוא ת"ח המכהן כמשגיח רוחני באחת הישיבות הגבוהות באיזור המרכז. לא תמיד אפשר לראות את האמונה בעיניים, אבל לפעמים ה' יתברך מנהל את העניינים בצורה גלויה ממש, כך שכל מי שמתבונן, רואה שיש בורא לעולם, ואז פשוט צריך אכן לפקוח את העיניים, ולראות!

שכן המתגורר קרוב לישיבה, הממוקמת באיזור שקט במיוחד, יצא בתוקף נגד הרעש של לימוד התורה הנשמע מאחד המבנים. המדובר היה במבנה המשמש כאחד מחדרי השיעורים, והשכן תבע מהישיבה להפסיק את השיעורים לאלתר, ולפרק את המבנה.

ראש הישיבה והר"מים הגיעו לביתו של השכן וניסו בכל דרך להרגיע אותו. הם הבטיחו לו בנוסף, שידאגו להנמיך את הקולות הנשמעים מהחדר, אבל שום דבר לא עזר, השכן לא התרצה והמשיך לתבוע להפסיק לחלוטין את אמירת השיעורים. בסיכומו של עניין לא הייתה ברירה, והישיבה נאלצה לציית לתביעת השכן, ופירקו את המבנה והעבירו את השיעורים למבנה אחר.

ומה קרה בסופו של דבר? בשטח עליו עמד המבנה שפורק, נוצרה שלולית-מים לא גדולה במיוחד, ולפתע פתאום הגיעו לשם המוני צפרדעים שהחלו לקרקר בלילות, והרעש שנשמע היה ממש בלתי נסבל ולא פסק לרגע. השכן ניסה להפעיל אמצעים שונים על-מנת לסלק את הצפרדעים, אבל כל המאמצים, שנעשו עלו בתוהו ולא הועילו במאומה, הצפרדעים נשארו במקום.

השכן הביא מומחים בעלי שם, והללו שהגיעו לאיזור וראו ובחנו את עומקה של השלולית ואת האמצעים השונים אותם נקט השכן, הביעו את תדהמתם ולא יכלו להועיל במאומה. הרעש גבר מלילה ללילה, עד שהשכן כמעט ויצא מדעתו, ונאלץ לעזוב את דירתו בבושת פנים, ולעבור למקום אחר.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב שרגא יאיר רבינוביץ זצ"ל

האדמו"ר הרב שרגא יאיר רבינוביץ מביאליברז'יג זצ"ל - נולד בשנת ה'תקצ"ט (1839). מנעוריו הפליא את צדיקי הדור וכבר ניכרה בו רוב קדושתו, ונדע כבעל מדרגה, וצדיקי הדור היו מפליאים ומפליגים בשבחו. כשהיה כבן אחת-עשרה שנים בלבד, הגיע קוויטל לצדיק הרה"ק מאיר מפרמישלאן, שאמר עליו שהוא **בעל רוח הקודש**. העיד רבינו על עצמו לפני דודו הרה"ק מגראדזיסק זיע"א לרגל עובדה מסויימת: "אני ואחי מביאלא יודעים לקרוא קוויטלים עוד מימי ילדותינו". בצעירותו כבר זכה למדרגות נשגבות של גילוי נשמות צדיקים.

בשנת ה'תרכ"ו (1866) לאחר פטירת אביו, התמנה כשהיה כבן עשרים ושש שנים בלבד לממלא מקום אביו. תחילה בשידלובצא ולאחר מכן בביאליברז'יג, נמשכו אל רבינו יהודים מכל המדינות הונגריה, צ'כיה, מזרח ומערב גאליציה, ומכל פינות פולין. **נחשב בדורו כגדול בעלי המופתים, היה משדד מערכות הטבע וכל היוצא מפיו היה מתקיים. נודע כבעל רוח-הקודש.**

חיזק את רוחם של האנשים הפשוטים בדברי נועם ובסבר פנים יפות. **עסק בתיקוני נשמות. גאון בנגלה ובנסתר. הסתיר עצמו. בעל ענווה.** בשנת ה'תרס"ז (1907) לאחר שריפה, שהייתה בעיר, עבר לראדום ומשם לעיר אבותיו שידלובצא. לפני פטירתו אמר: "**רואה אני, שלאחר פטירתי תבוא לעולם חשכות גדולה, כי כל זמן שהייתי בעולם מנעתי זאת!**". שנתיים לאחר פטירתו פרצה מלחמת העולם הראשונה ונפלו בה רבים. נפטר ב-י"ג סיוון ה'תרע"ב (1912). חי כ-72 שנים. נקבר באוהל אביו בשידלובצא.

סבא (מצד האב): האדמו"ר רבי ירחמיאל מפשיסחא (בן האדמו"ר ר' יעקב יצחק רבינוביץ-ה'יהודי הקדוש'). **אביו:** האדמו"ר רבי נתן דוד משידלובצא. **אימו:** מרת דבורה פרל (בת ר' שמואל ושליצקי). **אשתו:** מרת דינה (בת הרה"ק רבי יקותיאל שמעלקא מסאסוב). **מרבותיו:** אביו, רבי נתן דוד משידלובצא (היה רבו המובהק), האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (ה'דברי חיים'), האדמו"ר ר' אברהם טברסקי (המגיד מטריסק). **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' ישראל טאוב (ה'דברי ישראל" ממוז'יץ), האדמו"ר ר' יחזקאל רבינוביץ מראדומסק, האדמו"ר ר' שמעון שלום קאליש מאמינוב. **בנו:** ר' נתן דוד (כיהן כאב"ד בשידלובצא). **חתנו:** האדמו"ר ר' חיים אלעזר שפירא (בעל 'מנחת אלעזר' ממונקאטש-בזיווג ראשון). **מספריו:** **יארון עדות.**

הרגשת הקדושה של רבינו מילדותו הייתה מופלאה, פעם באחת מנסיעותיו של הרה"ק משידלובצא עם בניו, על אם הדרך היו באכסניה אצל אחד מהחסידים, והגישו לפניו חמאה, כשראה רבינו, שהיה עדיין ילד קטן את החמאה, אמר: "חמאה זו - ריח רע יש לה". מיד סילקו את החמאה מן השולחן. ואמר אביו הק': "את נשמות בני לקחתי מתחת כיסא הכבוד, ורוצים לטמטם את מוחם עם מאכלות אסורות". לאחר מכן התברר, שהחמאה הייתה מחלב עכו"ם.

אחד מחסידי רבינו בשם ר' אברהם יצחק הוניגסברג סיפר: החסידים נהגו לבילי שמחת תורה מתוך שהיו רוקדים ושמחים, לעקוץ ולהקניט את מי שקיבל עליה לתורה, הדבר לא היה לרוחו, ובליל שמחת תורה לפני קריאת התורה יצא מביהמ"ד מחשש, שמא יקראו לו לתורה ויקניטו ויעקצו אותו כדרכם. 'למזלו' קראו לו לתורה, והלה היה נבוך בדעתו, כאשר ראה אותו רבינו מהסס, אמר לו: "**גש ועלה לתורה, ודע כי עקיצה כזו יכולה להצילך מכדור מוות**". על אף שלא הבין את דברי רבינו, הוא ניגש ועלה לתורה.

עיסוקו של הנ"ל היה כמנהל חשבונות של בעל אחוזת יערות. ומקום מגוריו היה בתוך היער. באותה שנה נתפס אחד העובדים הערלים ששלח ידו במלאכת בעל הבית וגנב עצים ממנו. הגוי חשד, שידו של ר' אברהם יצחק הייתה בדבר, ושהוא הלשין לבעל הבית על מעשי הגניבה וזאת בגלל העובדה שהתגורר בעיר ויכל לראות את מעשיו. ועל כן חמתו בערה בו, וגמר אומר לנקום בו.

באחד מלילות השבת כשר' אברהם יצחק ישב ושר זמירות בסעודת השבת כשבנו הילד מנדל ישב על ברכיו. הוא הרכין עצמו לרגע קל וכופף ראשו לעבר בנו והושיט לו את הזמירות, שישיר 'כל מקדש' בתוך כך פילחה שריקה עזה את האוויר, מבעד לחלון הפתוח ירה הפועל הגוי שגנב את העצים לתוך ביתו של ר' אברהם יצחק, וכיוון שראשו היה כפוף, חלף הכדור מעל ראשו, והוא ניצל ממוות בטוח. עתה הבין את דברי רבינו.

פיר נכד אחיו של רבינו הרב החסיד רבי צמח ברוך רבינוביץ זצ"ל, שבסוף ימיו זכה לעלות לארץ ישראל, ואמר שבילדותו זכה ללון בבית רבינו, לאחר שהרבנית הצדיקה נפטרה. רבינו הזהירו, שלא יגלה מה שענינו ראו, אבל אחר הסתלקות רבינו הירבה לספר דברים נוראים שראו עיניו. באחת הפעמים סיפר: בשעות הלילה היה סגור ומסוגר לפני ולפנים בחדרו, ואיש לא הורשה להיכנס אליו, ואילו הוא, שלן בחדרו, **פעמים שמעו אזניו קולות נעלמים של בכי ותחנונים... ואם כי לא ראה שום מראה, אבל שמע בבירור את קולותיהם.** עניין זה היה מפורסם בפולין, כפי שנשמע עוד מפי ישישים שהסתופפו בצילו.

פעם אחת ביקר רבינו אצל אחד מאנשי שלומו, שהתגורר בכפר הסמוך, בסוף פרודור ארוך שהסתיים בקיר ניצבה מראה, ואמר רבינו בהתלהבות: "מי הוא בעל הצורה הלזה?", וניגש לתת לו 'שלום' ואז התבררה העובדה, שרבינו לא ידע את מראהו.

הישיש החסיד רבי משה בוים זצ"ל סיפר, כי היה פעם אצל רבינו בבוקר לפני התפילה, ולפתע נעצר רבינו ואמר: "הנני רואה חשכות גדולה בעולם!". לאחר מכן נודע כי באותה השעה בדיוק הסתלק מהעולם הרה"ק האדמו"ר רבי יחיאל דנציגר מאלכסנדר זיע"א.

(החומר ברובו מעובד מתוך הספר 'ארון עדות')

מעלת ברכת כהנים

כשיצא לבית הכנסת בבוקר, הופתעו שכניו ומכריו לראות אותו. הם ידעו, שמאז שחלה הוא מסתגר בביתו, אבל לא העריכו נכונה, כמה חלש יראה, כמה כאב וצער ישתקף מעיניו.

הוא נראה חיוור כסיד, בקושי הצליחו לזהותו... גם עובדה זו לא נסתרה מעיניו של ר' משה, והכבידה עוד יותר על ליבו כשיצא מהבית.

אך גם לזה לא נכנע, ובאומץ ובגבורה הוסיף לשרך את רגליו אל בית הכנסת, נטל את ידי וניגש לשאת את כפיו.

בעיניים דומעות וברכיים חלושות, נעמד ר' משה בשורת הכהנים. כשכולם הסתובבו לאחור, התקשה מעט בשל חולשתו, אך התאזר בגבורה והמשיך. יישר את שתי כפות ידיו, אירח את השכינה בין אצבעותיו, ונשא קולו בהתרגשות: 'וברך...'

כשסיים, אך בקושי החזיק מעמד ולא קרס ארצה. אך הוא הרגיש, שברכת הכהנים הזו נסכה בו כוחות מחודשים, והמאמץ היה בהחלט כדאי.

הוא הרגיש, שברכת הכהנים הזו שנשא במסירות נפש תבשר לו טובות, אסף את שארית כוחותיו ושב לביתו. כך ביום הראשון, ביום השני, וגם בהמשך.

למרות הקושי, על אף החולשה, לא ויתר ר' משה הכהן על הזכות העצומה של עבודת הכהונה, על האושר הייחודי להיות שליחו של בורא עולם לברך את עמו ישראל.

הוא הוסיף והתאמץ למען 'ברכת כהנים', והברכה השיבה לו כגמולו הטוב: **שבועות ספורים אחר כך, התבשר, כי באורח פלא, המחלה החלה לסגת לאחור.**

בכל פעם כשנבדק זכה לבשורות טובות יותר, מינון הטיפולים והתרופות ירד בהתמדה, וכעבור מספר חודשים כבר התבשר בבשורה המאושרת: המחלה נעלמה, כליל. **הוא בריא ואיתן, כאחד האדם. נס של 'ברכת כהנים'!**

מעבר לסיפור המופלא, עלינו לדעת, כי הזוהר הקדוש מפליג בחשיבותה של ברכת כהנים. וכן מובא, שבאותה השעה שהכהנים מברכים, נמצאים רחמים בעולם כולו, ומי שיתפלל על צערו, יתהפך לו הדין לרחמים. (הזוהר הקדוש פרשת נשא, קמ"ב ב').

ועוד מוסיף הזוהר הקדוש, שאם אדם ראה דבר מצער בחלומו או שחלם חלום, שאינו טוב, יכוון לשמוע ברכת כהנים, ויתהפך גזר הדין לרחמים.

סיפור מגיד מישרים, הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א (מישיבת 'אור דוד'), סיפור ששמע מפי הרה"ג ר' אליהו דיסקין שליט"א, ששמע מפי בעל המעשה, וממנו ניתן ללמוד מעט על החשיבות של ברכת כהנים:

כששמע ר' משה הכהן את הבשורה המחרידה, כמעט והתעלף. הרופא ישב מולו בסבר פנים חתומות, אך ר' משה הרגיש, כי אפילו ליבו של הרופא לא עומד בכאב.

גם הוא בקושי הצליח להגות את המילים מפיו, כאשר הוא בישר לאב צעיר לשישה ילדים כי חלה בנוראה שבמחלות החודשים הבאים, עברו עליו בחרדה משולבת בחולשה.

המחלה לא עשתה לו 'הנחות'. אדרבה, היא הוסיפה והתגברה עליו והוסיפו מכאובים וכאבים. היא הכניעה את גופו הדאוב והכאוב והוא נאלץ לעזוב את עבודתו, ולהתמסר לטיפולים השוטפים.

רוב שעות היום שכב ללא תנועה, מחוסר כוח להניע את גופו, ואף לבית הכנסת כבר לא יכול היה להגיע, כך שנבצרה ממנו הזכות להתפלל בציבור ולשאת את כפיו ולזכות במצווה היקרה של 'ברכת כהנים'.

כששכב על מיטת חוליו לא הפסיק להרהר בשאלה, מה יוכל לעשות כדי לצאת ממצבו. ואז זימן ה' לידו את דברי הרמב"ן בפרשת 'בהעלותך', כי 'ברכת כהנים' היא העבודה היחידה שניתנת לכהנים האפשרות לעשותה בזמן הזה.

דברי הרמב"ן נסכו בו כוחות חדשים ורעננים. בהבזק של רגע הבין, כי עד עתה לא היה מודע מספיק למתנה הנפלאה המצויה בין שפתיו, והוא יכול לבטאה מדי יום ביומו.

"אם אני עוד יכול לעשות עבודת כהונה – איך אוותר על כך?!", לחש לו קול חזק בעומק ליבו. "עכשיו אני יכול לזכות במעלה הנפלאה של ברכת כהנים, לזכות לעבוד עבודת ה', כעבודת הכהנים בבית המקדש".

"האם לא אשמח ואתאמץ מעל ומעבר לכוחותי כדי להצליח לעשות את עבודת הכהונה שנתרה לי?", תהה.

שעות רבות הדיר שינה מעיניו באותו לילה, ולבסוף החליט החלטה אמיצה מאוד: מחר, בכל מחיר, יקום לעבודת הכהונה. לא משנה, כמה יהיה תשוש ומחוסר כוחות.

לא משנה, כמה יהיה חלש. הוא יאסוף את עצמו ויגיע לבית הכנסת, לשאת את כפיו ולברך את עם ישראל באהבה! על זכות כה כבירה לא יוותר, יתאמץ מעל ומעבר כדי לזכות ולקיים אותה!

<p>לע"נ</p> <p>תנצב"ה</p>	<p>הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל שמואל בן רבקה ז"ל משה בן יונה ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל חוה בת יעקב צבי ע"ה יעקב יצקן בן רחל ז"ל ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה דוד יצחק בן פרחיה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה</p>	<p>הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל</p>	<p>הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל אביבה בת איירין ע"ה אברהם בן יונה ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל</p>	<p>הרב שבתי בן אסתריא אטון זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה עמירם בן דבורה ז"ל נעמי בת כותון ע"ה מרים בת בלה ע"ה דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרחיה ז"ל לטיף בן פרחיה ז"ל דניאל רפאל בן חגית ז"ל יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה</p>	<p>ולד יחיא בן יוסף ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל שרה בת נקיס ע"ה ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל מסעוד בן יקוט ז"ל מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל שלום בן אסתר ז"ל מרים בת שרה ע"ה אביבה לושי ע"ה כל נשמות עם ישראל</p>
---	---	--	--	--	--

אגעד אנק

על פרשת השבוע

יום טוב שבועות תש"פ

© כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

יום אחד הוסיף משה מדעתו (שבת פז, א)

וזה העניין שמשה הוסיף יום אחד מדעתו עשה זאת ככוונה מיוחדת כי כאשר יראו ישראל כי יום המוגבל הגיע ואין השי"ת נותן את התורה אז יחשבו כי אינם ראויים אל התורה ויהי להם שברון לב ושפלות ואז יהיו מוכשרים ביותר לקבל את התורה. וזה "מדעתו" זה היה דעת משה שאל התורה צריך להיות לב נשבר, ובזה יוכל לקרב לב ישראל לאביהם שבשמים. ומתורץ בזה קו' המגן אברהם איך אנו אומרים בששי בסיון "יום מתן תורתנו" והלא לא ניתנה התורה רק בז' בסיון, ולפי"ז נחא דבאמת יום הששי גרם כל הקבלה כיוון שזה הביאם לידי הכנעה להיות ראויים לכך. (מאיר עיני חכמים)

דרש ההוא גלילה עליה דרב חסדא בריה רחמנא דיהב אוריין תליתאי לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירח תליתאי כמאן כרבנן: (שבת פח, א) כתב רבינו ניסים גאון: דרש ההוא גלילה עלי' דרב חסדא בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי: תורה נביאי' וכתובי'. ביום תליתאי: ביום שלישי פרישה, כרבנן דאמר בחמישי עבד ליה פרישה. ע"י תליתאי: ע"י משה שהוא שלישי, אהרן ומרים ומשה. לעם תליתאי: כהנים לוי' וישראל. בירח תליתאי: בחודש השלישי, ניסן אייר סיון, ובסיון ניתנה התורה. והוסיפה ההגדה בדבר זה אותותיה משולשים: כלומר שהתורה נקרת אמת שנאמר (משלי כג) אמת קנה ואל תמכור ומספר אמת ג' אותיות. וישראל בני אבות ג': אברהם יצחק ויעקב. משבט שלישי: ראובן שמעון לוי. ומן לוי נולד משה שעל ידו ניתנה תורה. לוי יש בו ג' אותיות, משה ג' אותיות, ונצפן ג' ירחים כדכתיב (שמות ב) ותצפנהו ג' ירחים. ובזה אמרו אמר ר' לוי הא למדת שכל מעשה אותו היום היה משולש. וכגון זה עוד יש במדרש ילמדנו (תנחומא פרשה יתרו) הלא כתבתי לך שלישים אמר ר' יהושע בן נחמיה הן תורה שאותיותיה משולשות אלף בית גימל והכל היה משולש תורה משולשת: תורה נביאים וכתובים. משנה משולשת: תלמוד הלכות ואגדות. תפלה משולשת: ערב ובוקר וצהריים. קדושה משולשת: קדוש קדוש קדוש. ישראל משולשים: כהנים לוי' וישראלים. ומשה: אותיותיו משולשים. וכו' לשלשה ימים נתקדשו: שנאמר (שמות יט) והיו נכונים ליום השלישי.

יש להבין תנה המיוחד כל כך במספר הג' שניתנה בו תורה.

ואפ"ל, דנה מספר אחד מסמל את ה"יש" את ה"אחד", דהיינו עצם ההתהוות יש מאין, מספר הב' מסמל את הנוסף, ואת השינוי והצירוף, תחילת כל בניין מוכרח שיהיה מורכב מב' חלקים, ואילו מספר הג' מסמל את ההמשך, והריבוי.

יסוד זה אנו מוצאים בהרבה מקומות: כגון, איש ואשה, המטרה היא התולדה שזה המספר הג' המורה על ההמשך.

כך אומרים אנו בתפילה בכל יום ב"ובא לציון": "קדוש קדוש קדוש וכו' קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכינתה. קדיש על ארעא עובד גבורתה. קדיש לעלם ולעלמי עלמיא", דהיינו שהפעם הג' שאומרים "קדוש" הוא "לעלם ולעלמי עלמיא".

בגמ' פסחים ישנה את הסוגיא של "זוגות", הזוגות הינם מזיקים שאינם חפצים בהמשך, ולכן כשמצטרפים מספר הג' מתבטל כחם. ולכן "בתלת הוו חזקה", שמורה על המשכיות כיוון שכבר ג' פעמים.

בברכת כהנים, אומרים ברכיני בברכה ה"משולשת" וכו', ג"כ להורות על עניין המשכיות הנכונות.

כיוון שכן, ניתנה התורה דווקא במספר הג', לרמז על כוחה שכל המשך העולם תלוי בכח התורה, הן במובן הכללי שקיים העולם תלוי בתורה והן במובן הפרטי שהתורה צריכה להיות באופן של המשך תמידי ללא הפסק כלל וכלל.

(ציוני תורה)

עצרת תהיה לכם

הנה החילוק בין יהודי לגוי, שגוי אין לו שום מעצור בעולם, הוא יכול להסתכל בכל אתר ואתר ולאכול בכל אתר ואתר ולדבר ולעשות ולחשוב כל מה שעולה על רוחו המטורף, ביום השבועות קבלנו מעצורים לכן נקרא חג השבועות 'עצרת', שכל מה שהוא עושה מדבר וחושב יש לו הגבלות, אסור לו ללכת לתיאטרון יש שלט 'עצור' אתה יהודי אל תיכנס, וכן בכל מחשבה של עצבות ומרה שחורה יש לפני זה שלט 'עצור'. וכן לפני כל דיבור אסור וכו', לכן נקרא מתן תורה 'חג העצרת', שקבלנו באהבה ושמחה להיות עצור, אמרנו נעשה

ונשמע להיות מוגבל מרוב דברים בעולם, אנו מגבילים עצמינו לכבוד שמים, ה' בחר בנו להיות עם הנבחר, לעצור עצמנו לשמור על כל איסורי תורה.

אדם הוא עצור, אינו יכול לקנות כל כלי שהוא רוצה, אינו יכול לדבר עם כל פלאפון שהוא רוצה, ואינו יכול לשבת ליד כל מחשב שהוא רוצה. כל זה הוא בעולם הזה. כשבאים למעלה לאחר מאה ועשרים, כל הדרכים הטובים פתוחים לו, אשרי לו. אך מי שלא נעצר בעוה"ז, כשהוא עולה למעלה, יש לפניו הרבה 'עצור', יש כאן היכל שנותנים כאן עונג והנאה לנצח, מי שלא נעצר כאן, יש לו 'עצור' שם, אסור לו להכנס לשם. הוא סובל על עצירות נעביר, אשרינו מה טוב חלקינו שאנו נעצרים כאן ולא נצטרך להעצר שם. ולא רק זאת, אלא שהקב"ה יודע שכל הדברים האלה שחסך מאיתנו הרי הוא טובה לגוף ולנפש, ומי שאינו עוצר עצמו במה שצריך לעצור, הרי הוא כשותה מים מלוחים ואינו בא על סיפוקו עד יום מותו, רחמנא לשזבן.

(הגרמ"י רייזמן)

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל (שמות יט)

יש להבין כפל הלשון ושינוי הלשון, נראה עפ"י משראז"ל שהמלאכים קטרו וואמרו תנה הודך על השמים [תהלים ח ב] שהיו רוצים לקבל התורה, ואמר הקב"ה למשה אחוז בכסא כבודי והשיב להם תשובה, אמר להם משה נשים יש ביניכם משא ומתן יש ביניכם וכו', והודו המלאכים לדבריו, עיי"ש בדבריהם ז"ל [שבת פח ע"ב], והנה יש להתבונן, דודאי גם המלאכים ידעו שאין להם שייכות בפשטיות התורה לא תנאף לא תגנב וכו' וכיוצא, אבל נפשם יודעת מאד דעיקר התורה היא בפנימיותה מילין לצד עילאה תמלל, אם כן לפי"ז אין תשובת משה תשובה, והנה הבנתי תירוץ לדבר מדברי הרב הגדול חיד"א זלה"ה דהמלאכים שטענו תנה הודך על השמים באו בטענת מצרניות דינא דבר מצרא, והנה לפי"ז טענתם טענה, אבל קיי"ל אם יגיע איזה פסידא כל דהו למוכר אם יעמוד הממכר ביד המצרן אין טענת המצרן טענה, וכאן כיון שהמלאכים אינם יכולים לקיים התורה בדרך הפשט, אם כן מיקרי כביכול פסידא למוכר הוא נותן התורה ואין כאן דינא דבר מצרא, וזה הוא תשובת משה, וזהו שאמר השי" כה תאמר לבית יעקב (הם המון עם שאינם יכולים לקבל התורה רק בדרך פשט) ותגיד לבני ישראל (הגדה דברי חכמה יכולים מדריגה הנקראים בשם ישראל כידוע והמה יודעים לקבל התורה בדרך סוד), הנה הקדים זה השי"ת בנתינת התורה בכדי שיהיה לטענה נגד המלאכים.

(בני יששכר)

באותה שעה שעלה משה לקבל התורה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה עשה בו הקב"ה קלסטיין של פניו של משה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישין הימנו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו (שמות רבה כח, א)

י"ל דבאמת יש להקשות כיצד היה אפשר לנצח את המלאכים בטענה כזו שלא נכונה כלל, וכי המלאכים אכלו אצל אברהם, הרי בכלל לא שייך אצלם אכילה, כדברי רש"י על הפסוק (בראשית יח, ח) "והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו" - נראו כמו שאכלו.

אלא, אפ"ל שהקב"ה רימוז בזה למלאכים שהתורה שייכת ומתאימה למשה וישראל שהם בעלי נימוס, וזהו שאמר להם "לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו", כלומר כשירדתם אתם לאאע"ה בדמות אנשים ירדתם, ואף שאברהם הכיר בכך וידע שאתם מלאכים [כדברי הרמב"ן], בכל זאת לא העליב אתכם ולא גילה סודכם לאמור לכם "מלאכים אתם", אלא אדרבה, התייחס אליכם כמו לאנשים בהכנסת אורחים והכנת כל מיני מאכלים, ואתם, איך אתם מתנהגים עכשיו עם משה, הלא לא הגיע לכאן, "מיט די שטיוועל", רק בנשמתו לבד, כדמות רוחני, מלאך כמוכם, ואתם מיד גיליתם את סודו וצעקתם לעברו "מה לילוד אשה בינינו", הרי שאתם לא מנומסים, וממילא אינכם ראויים לקבל את התורה

(ישמח ישראל בשם כ"ק הרבי הזקן מאלכסנדר זי"ע)

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זצ"ל ביאר שכשעלה משה לקבל התורה אמרו מלאכי השרת "מה לילוד אשה בינינו, תנה הודך על השמים", צר הקב"ה קלסתר פניו של משה דומה לאברהם ואמר להם: לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו בשר בחלב", אבל במה ניצחנו את המלאכים שטענו "תנה הודך על השמים"?

מתרצים: בשולחן ערוך יור"ד סי' צ"א נאמר שאם נפל בשר צונן לתוך חלב רותח או חלב צונן לתוך בשר רותח הכל אסור משום ד"תתאה גבר" התחתון גובר על העליון ונוצחו, ולכן כשטענו מלאכי השרת "מה אנוש כי תזכרנו, תנה הודך על השמים", היתה השאלה האם העליון נוצח את התחתון או התחתון את העליון. הביאו ראייה מבשר בחלב שפוסקים להלכה תתאה גבר, ובזה ניצח משה רבנו את המלאכים. לזכר זה אוכלים מאכלי חלב בשבועות. ושמעתי לומר בדרך צחות שזה כוונת המשנה מסכת אבות "אם אין קמה אין תורה" שהרי אם לא היו המלאכים אצל אברהם ואכלו שם לחם שהכניסה שרה קמח סולת, ואחר כך בשר בחלב, לא היינו מקבלים את התורה... (נעשה ונשמע)

ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרובות קדש מימינו אש דת למו (דברים לג, ב)
"בתחילה הלך לו אצל בני עשו, אמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לפניו: רבונו של עולם מה כתיב בה? אמר [להם] לא תרצח. אמרו לו: וכל עצמם של אותם האנשים לא הבטיחם אביהם אלא על החרב שנאמר על חרבך תחיה (בראשית כ"ז מ') אין אנו יכולים לקבל את התורה. אח"כ הלך אצל בני עמון [ומואב] אמר להם מקבלים אתם את התורה? אמרו לפניו: רבונו של עולם מה כתב בה? אמר להם: לא תנאף. אמרו לו וכל עצמם של אותם האנשים אינם באים אלא מניאוף [היא] דכתיב ותהרין שתי בנות לוט מאביהן (שם י"ט ל"ו) אין אנו יכולים לקבל את התורה. אחר כך הלך לו אצל בני ישמעאל, אמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לפניו: רבונו של עולם מה כתיב בה? אמר להם לא תגנוב. אמרו לו כל עצמם של אותם האנשים אינם חיים אלא מן הגניבה ומן הגזל הדא היא דכתב יהיה פרא אדם וידו בכל יד כל בו (שם ט"ז י"ב) אין אנו יכולים לקבל את התורה. ואח"כ בא לו אצל ישראל, אמרו לו נעשה ונשמע הדא הוא דכתב [ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרובות קדש] מימינו אש דת למו (דברים לג ב) וכו', וכיון שראה הקדוש ברוך הוא דעתם של ישראל שמבקשים לקבל את התורה באהבה וחיבה באימה ויראה ברדת וזיע פתח ואמר אנכי ה' אלקיך" (פסיקתא רבתי כא, ובגמ' ע"ז ב, ב - בקיצור)

יש להבין במאמר חז"ל זה, הרי הקב"ה בא להציע להם את התורה, אזי מן היושר לכאורה שיקח הקב"ה חלק מתרי"ג המצוות, ויצג לפני כל אומות העולם, ולפני כל אומה ואומה את אותה הרשימה של המצוות, וכי מן היושר להראות לכל אומה מצווה אחרת?
ויתבאר, שיעיקר הנחת רוח לפני הקב"ה היא כשהאדם שובר את טבעו, ומוסר נפשו למען קיום המצוות. וכשם שאין פרצופיהן שונות כך אין דעותיהן שונות, וכל אחד יש לו את הניסיונות המיוחדים לו, ודווקא במקומות שבהם לו יותר בקושי, דייקא שם יש עליו תביעה יותר, ויסוד זה מופיע גם בספרי רבי צדוק הכהן, ולכן, האדם שהוא כעסן בטבעו, עיקר הנחת רוח היא כשהוא מתגבר על כעסו, והדברים פשוטים.
כשבא הקב"ה להציע את התורה לאומות העולם, שאלו "מה כתיב בה", כוונת שאלתם היתה האם החיוב לקיים את התורה היא שווה בשווה בין כולם, או שנדרש כאן מסירות נפש? אמר להם הקב"ה דייקא את המצווה היותר קשה לקיימה, כגון, לבני ישמעאל אמר דוקא את "לא תגנוב", שגם בזה יש להם להיות מושלמים, ודווקא על זה יקבלו שכר באם יקבלו התורה, ובדייקא בחר לכל אומה את החלק היותר קשה לקיימה.
ואם תאמר, וכי מה אצל ישראל? למה כאן לא הציע הקב"ה את החלק היותר קשה?

ויתורן בהקדם דברי הגמרא (ביצה כה, ב): "תנא משמיה דרבי מאיר מפני מה נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין. תנא דבי רבי ישמעאל מימינו אש דת למו אמר הקדוש ברוך הוא ראויין הללו שתתנן להם דת אש איכא דאמרי דתיהם של אלו איש שאלמלא (לא) נתנה תורה לישראל אין כל אומה ולשון יכולין לעמוד בנשיהם".
ומיושב ככפתור ופרח, שהנה מי שיש בו "עזות", מתקשה ביותר לקבל מרות, וכאן כשהקב"ה שאל את בני ישראל אם רוצים את התורה וענו כולם כאחד "נעשה ונשמע" אין לך מסירות נפש יותר מזה, שמוכנים לקבל את התורה בצורה הכי מופלאה והכנעה מוחלטת שהוא ההיפך הגמור מתכונתם. וכיוון שבני ישראל - בשונה מאומות העולם - קבלו ע"ע לעבוד את השי"ת דווקא בחלק היותר קשה להם, זכו לקבל התורה.
ויבואר בזה הפסוק כמין חומר "ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן וגו'" - שהקב"ה הסתובב ושאל את אומות העולם, ולא נתן להם, אמנם לבני ישראל נתן, ומדוע? "מימינו אש דת למו" כיון שהן עזין כאש וכדברי הגמ' הנ"ל.

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שמות כד, ז)
במסכת שבת (פ"ח) "דרש ר' סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה ונשמע ירדו ס' ריבוא של מה"ש וקשרו לכל אחד מיישראל שני כתרין אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע".
ויש להבין אומרו בשעה שהקדימו ולא אמר בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ומוכח דק"ע"י ההקדמה זכו להני שני כתרין, ויש להבין היאך תלוי בההקדמה.

ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרובות קדש מימינו אש דת למו (דברים לג, ב)
יש להבין במאמר חז"ל זה, הרי הקב"ה בא להציע להם את התורה, אזי מן היושר לכאורה שיקח הקב"ה חלק מתרי"ג המצוות, ויצג לפני כל אומות העולם, ולפני כל אומה ואומה את אותה הרשימה של המצוות, וכי מן היושר להראות לכל אומה מצווה אחרת?
ויתבאר, שיעיקר הנחת רוח לפני הקב"ה היא כשהאדם שובר את טבעו, ומוסר נפשו למען קיום המצוות. וכשם שאין פרצופיהן שונות כך אין דעותיהן שונות, וכל אחד יש לו את הניסיונות המיוחדים לו, ודווקא במקומות שבהם לו יותר בקושי, דייקא שם יש עליו תביעה יותר, ויסוד זה מופיע גם בספרי רבי צדוק הכהן, ולכן, האדם שהוא כעסן בטבעו, עיקר הנחת רוח היא כשהוא מתגבר על כעסו, והדברים פשוטים.
כשבא הקב"ה להציע את התורה לאומות העולם, שאלו "מה כתיב בה", כוונת שאלתם היתה האם החיוב לקיים את התורה היא שווה בשווה בין כולם, או שנדרש כאן מסירות נפש? אמר להם הקב"ה דייקא את המצווה היותר קשה לקיימה, כגון, לבני ישמעאל אמר דוקא את "לא תגנוב", שגם בזה יש להם להיות מושלמים, ודווקא על זה יקבלו שכר באם יקבלו התורה, ובדייקא בחר לכל אומה את החלק היותר קשה לקיימה.
ואם תאמר, וכי מה אצל ישראל? למה כאן לא הציע הקב"ה את החלק היותר קשה?

ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרובות קדש מימינו אש דת למו (דברים לג, ב)
יש להבין במאמר חז"ל זה, הרי הקב"ה בא להציע להם את התורה, אזי מן היושר לכאורה שיקח הקב"ה חלק מתרי"ג המצוות, ויצג לפני כל אומות העולם, ולפני כל אומה ואומה את אותה הרשימה של המצוות, וכי מן היושר להראות לכל אומה מצווה אחרת?
ויתבאר, שיעיקר הנחת רוח לפני הקב"ה היא כשהאדם שובר את טבעו, ומוסר נפשו למען קיום המצוות. וכשם שאין פרצופיהן שונות כך אין דעותיהן שונות, וכל אחד יש לו את הניסיונות המיוחדים לו, ודווקא במקומות שבהם לו יותר בקושי, דייקא שם יש עליו תביעה יותר, ויסוד זה מופיע גם בספרי רבי צדוק הכהן, ולכן, האדם שהוא כעסן בטבעו, עיקר הנחת רוח היא כשהוא מתגבר על כעסו, והדברים פשוטים.
כשבא הקב"ה להציע את התורה לאומות העולם, שאלו "מה כתיב בה", כוונת שאלתם היתה האם החיוב לקיים את התורה היא שווה בשווה בין כולם, או שנדרש כאן מסירות נפש? אמר להם הקב"ה דייקא את המצווה היותר קשה לקיימה, כגון, לבני ישמעאל אמר דוקא את "לא תגנוב", שגם בזה יש להם להיות מושלמים, ודווקא על זה יקבלו שכר באם יקבלו התורה, ובדייקא בחר לכל אומה את החלק היותר קשה לקיימה.
ואם תאמר, וכי מה אצל ישראל? למה כאן לא הציע הקב"ה את החלק היותר קשה?

ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרובות קדש מימינו אש דת למו (דברים לג, ב)
יש להבין במאמר חז"ל זה, הרי הקב"ה בא להציע להם את התורה, אזי מן היושר לכאורה שיקח הקב"ה חלק מתרי"ג המצוות, ויצג לפני כל אומות העולם, ולפני כל אומה ואומה את אותה הרשימה של המצוות, וכי מן היושר להראות לכל אומה מצווה אחרת?
ויתבאר, שיעיקר הנחת רוח לפני הקב"ה היא כשהאדם שובר את טבעו, ומוסר נפשו למען קיום המצוות. וכשם שאין פרצופיהן שונות כך אין דעותיהן שונות, וכל אחד יש לו את הניסיונות המיוחדים לו, ודווקא במקומות שבהם לו יותר בקושי, דייקא שם יש עליו תביעה יותר, ויסוד זה מופיע גם בספרי רבי צדוק הכהן, ולכן, האדם שהוא כעסן בטבעו, עיקר הנחת רוח היא כשהוא מתגבר על כעסו, והדברים פשוטים.
כשבא הקב"ה להציע את התורה לאומות העולם, שאלו "מה כתיב בה", כוונת שאלתם היתה האם החיוב לקיים את התורה היא שווה בשווה בין כולם, או שנדרש כאן מסירות נפש? אמר להם הקב"ה דייקא את המצווה היותר קשה לקיימה, כגון, לבני ישמעאל אמר דוקא את "לא תגנוב", שגם בזה יש להם להיות מושלמים, ודווקא על זה יקבלו שכר באם יקבלו התורה, ובדייקא בחר לכל אומה את החלק היותר קשה לקיימה.
ואם תאמר, וכי מה אצל ישראל? למה כאן לא הציע הקב"ה את החלק היותר קשה?

הקב"ה מצפה לעקשנות, ואנו נהיות וותרניות... מה ביכולתך ומה לא באפשרותך, לא צריך לעניין אותך, בשביל כך יש הקב"ה!... את רק תהיי עקשנית לגבי היסודות של קדושת עם ישראל (לשאול ולדעת מה הן היסודות באמת), והיכולת תבוא.

אסיים. כאשר האשה מסייעת לבעלה ללכת לשיעורי תורה גם על חשבונה, היא מתאמצת, והוא אכן לומד, הוא והיא - ורכשים כוחות חדשים שאין לתאר, וכל הבית מקבל גוון חדש ומי יכולה לאמר שאין ביכולתה לתת לבעלה לקבוע עיתים לתורה?

חג שמח וישועה קרובה לבוא. כולם יבורכו מן השמים.

"אבל שניים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר אז נדברו יריא ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו ליראה ה' ולחושבי שמו" (אבות פ"ג)

(להגיד)

תורה שלמדתי באף - רבי שלום שבדרון זצ"ל

הגדולים, נהנו כל כך מללמוד תורה עד שלמדו מתוך מאמץ. אספר לכם איגיואלדיגע מעשה. סיפור שהיה באחד מהרגעים הקשים ביותר - בחיי חותני רבי חיים לייב אויערבאך זצ"ל.

המעשה התרחש בימי מלחמת העולם הראשונה, לפני כתשעים שנה.

מצבו של הישוב היהודי הקטן בארץ ישראל היה חמור וכואב. הישוב נשלט ביד קשה על ידי התורכים. הללו, שהיו במצב מלחמה עם האנגלים, גייסו בכפיה יהודים לצבא. המגוייסים שהלכו לצבא התורכי - לעולם לא שבו. רבות נשארו עגונות לכל ימי חייהן.

חמי, רבי חיים לייב ראש ישיבת "שער השמים", שהיה גאון בעל מוח ברזל, וליבו הטהור היה מתנשא כארי למען ה' ותורתו, חיפש דרכי עורמה להציל יהודים מהגיוס האכזרי. דבר ראשון, חיפש פירצה חוקית בנתוני השלטון. לא ארכו ימים ספורים וגילה, כי התורכים אינם מגייסים נתיני חוץ.

החליט איפוא להתיידד עם אחד העובדים בקונסוליה הפרסית, ממש כך. הוא יצר איתו קשר אישי ממושך, הוא גם היה "קונה" אותו במתנות ושלמונים עד שנרקמה ביניהם מסכת ידידות. כשהרגיש רבי חיים לייב שהקרקע מוצקה תחת רגליו, פנה לידידו זה ש"רכש", וביקשו שיפגישוהו עם הקונסול הפרסי. ה"ידיד" קבע עבורו מספר פגישות ארוכות עם הקונסול בכבודו ובעצמו. במהלך הפגישה מצא חמי חן, בעיני הקונסול וכך הפכו גם השניים לידידים, למעשה, לרגע זה חיכה חמי זצ"ל - לידידות זו. הקונסול התרשם כל כך מאישיותו, עד שמיינה אותו לאחד מסגניו...

כסגן הקונסול הפרסי, ניצל את מעמדו לצורך מטרה קדושה זו, וחילק ליהודים דרכונים שיחשבו כנתיני חוץ, הוא חילק דרכונים פרסיים לשבעים יהודים, וכך הציל אותם מגיוס וממוות בטוח. (פרטי הדברים, והדרך - לא דרך, שבה התנהלו הדברים אינם נוגעים להמשך סיפורינו).

באותם ימים לפתע פורסמה הודעה מטעם הממשל שכל המתחמק מגיוס - יהרג, ומי שיתפס בסיוע למשתמטים ייהרג אף הוא. הפחד היה גדול. היה יהודי פלוני שלכלך את נשמתו בתפקיד המלשינות, ה' ירחם, בין השאר הלשין גם על חמיו בפני התורכים. הוא דאג שידווחו לראשי השלטון כי הרב אויערבאך מחלק דרכונים פרסיים ליהודים. על אתר נשלחה קבוצת חיילים לביתו של רבי חיים לייב. מאחורי הבית היתה דלת יציאה נוספת [אחורית] ובחסידי שמים חמי הצליח להמלט דרכה ברגע האחרון.

כאשר חמק בחלחלה, מיהר לעבר "בתי הונגריין", שם נכנס לביתו של אחד ממכריו. אותו יהודי ירא אלוקים לא גילה אפילו לבני ביתו, הכניסו חדר בתוך חדר, הטמין אותו מאחורי ארון רחב מידות - שם שכב. באמצע הלילה הוא היה דוחק לו מעט אוכל ושתיה.

תשמעו, אני לא מספר לכם סתם מעשיות, חותני אמר לי "שהיית שם כמה ימים רצופים, הרעב והצמא הציקו, והפחד כמוכן, היה פחד של מוות. היו רגעים שחששתי, שהנה... עוד מעט קט נשמתי פורחת, הנה אני נופח את נשמת". בהזדמנות אחרת של גילוי לב, ישב חותני ליד שולחנו, סגר את עיניו, פתח את סגור ליבו ואמר לי:

"ר' שלום! הש"ך אומר שבשעה שברח מהקוזקים הוא חידש חידוש מסוים (וכלשון הש"ך בסימן ג': בשעה שכתבתי דברי הנ"ל לא היה לפני הספר כסף משנה כי זה למדתי בברחי מן מלחמות הריקים, ועתה עיינתי בספר כסף משנה וראיתי שהרגיש בקושיא שהקשתי) "אני", אמר חותני זצ"ל בהצביעו על תכריך מכתביו "חידשתי חידושים אלו, בברחי מפני התורכים - במשכבי שם מאחורי הארון..."

הבנתם? כאשר הלשון נדבקה לחיכה, כשהרעב והפחד המיס את רמ"ח איברים - המוח התרפק על מבועי התורה.

אספר לכם גם את סיומו של הסיפור. נורא ואיום.

חסדי ה' כי לא תמנו

היום כל דבר נחשב למסירות נפש, כל מאמץ קל נחשב במסירות "קמתי מהמיטה במסירות נפש" מה אתם מחייכים "הלכתי לשיעור במסירות נפש" - - כל דבר נחשב למסירות נפש. אבל היו אנשים שבאמת מסרו נפשם לקיום מצוות ה':

עני, אבל אם יהי' עני וגר ואלמנה ביחד כ"ע מודה דלקט שלשה ג"כ שייך לאותו עני, וא"כ גם כאן אצל רות דהיא היתה עני, ואלמנה, וגר, אף שלשה שבלים הוי לקט ושייכה לה, א"כ דבר חכמה ראה בה, שלקטה שתיים, כי יראה שלא ילקוטו שאר עניים, כי שתיים יכולים הם ג"כ ללקוט אבל שלשה בטוחה היתה שלא ילקוט שום עני, כי שייך רק לה, מחמת שהיא היתה עני, ואלמנה וגר, מקודם לקטה שתיים, ואח"כ לקטה השלשה, ודפח"ח:

(שיח שרפי קודש)

מאוצרות המגידים

כמה שוה מאמץ? / ותרא כי מתאמצת היא

"ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחלל לדבר אליה, אמרה לה: אסיר לך תחום שבת! באשר תלכי אלך. אסיר לך יחוד! באשר תליני אליו. מפקדינן שש מאות וי"ג מצות! עמך עמי. אסיר לך עבודת כוכבים! ואלקין אלך. ארבע מיתות נמסרו לב"ד! באשר תמותי אמות. ב' קברים נמסרו לב"ד! (רש"י: "אחד לנסקלים ולגשרפים שהרשיעו בעבירות חמורות ואחד לנהרגים ולנחנקים שאין מיתתן חמורה ואינם רשעים כל כך") ושם אקבר. מיד, ותרא כי מתאמצת היא." (יבמות מ"ז)

הגמרא מספרת (בסוטה דף י"ב) כי רבי יוחנן שאל אשה אלמנה זקנה, מדוע את באה לבית הכנסת שלי, הרי את מתגוררת במרחק, וישנם כמה בתי כנסיות מהבית שלך עד בית הכנסת כאן? שמעתם שאלה של רבי יוחנן? אמרה לו הישישה: "אני רוצה הרבה שכר - שכר פסיעות", כי כיון שמשלמים על כל פסיעה - למה שלא אלך רחוק?".

מה משמעות הסיפור של הגמרא? אסביר לכם: אשה זו שהוזכרה בגמרא בהערכה, יצאה תמיד לחפש דברים קשים. - היא לא ביקשה לחיות חיים קלים. היא ידעה כי בחיי קלות, בתחילה נדמה שהכל יהיה קל, אבל לימים נוכחים לראות - מה כבר יוצא מחיים קלים... היא התאמצה ללכת לבית הכנסת הרחוק. חיים של מאמץ.

במה זכתה רות לכתר מלכות? "ותרא כי מתאמצת היא ללכת" במאמץ זה היא רכשה לעולמים - את כתר המלכות.

המסכנה האתה רות, עזבה בית עשיר של מלך מואב - עגלון, ולמעשה, היא הפקירה את עצמה בתכלית. נעמי הכניסה אותה מתוך יאוש. נעמי ניסתה להסביר לה בכל דרך עד כמה שלא כדאי לה (מבחינה גשמית) להצטרף עמה לעם היהודי: הרי יום אחד בשבוע, בשבת, אנו רק בתוך העיר אסור לצאת - "אמרה לה אסיר לך תחום שבת".

השיבה רות, לא אכפת לי היכן שתלכי רק לשם אלך אם בשבת את נשאת בבית גם אני "באשר תלכי אלך".

אמרה לה נעמי "אסור לנו יחוד איש עם אשה", את באה לבד בעניות ואולי לא תוכלי להשיג דירה היכן לישון ולהתגורר "לא נורא" השיבה רות "באשר תליני אלך".

אנו מצויים על שש מאות שלוש עשרה מצוות, ניסתה נעמי שכנע אותה "עמך עמי" השיבה רות.

"אסור לנו עבודת כוכבים"

"ואלהיך אלהי".

יש עבירות שאם חוטאים בהם במזיד אפשר לקבל מיתה "ארבע מיתות נמסרו לב"ד!"

"באשר תמותי אמות".

"ב' קברים נמסרו לב"ד!"

"ושם אקבר".

כאשר נעמי ראתה את הפלא הגדול: "ותרא כי מתאמצת היא ללכת" למרות כל הקשיים היא רוצה ומעוניינת, באותה שעה נעמי קיבלה אותה. בשמחה.

והיא הרקיעה שחקים - אוי - היא זכתה! היא זכתה! חז"ל אומרים במסכת סנהדרין כי רות האריכה ימים ועוד ישבה על יד שלמה המלך ע"ה. ליד כסא המלך שלמה עמד כסא מיוחד נוסף - לאם המלוכה - מי זאת? רות. זו שהלכה לקבץ נדבות ולאסוף גרעינים בשדות זרים, היא עכשיו אם המלכות - מלכות בית דוד - הוא מלך המשיח.

לא להתייאש, להתאמץ

מורי ורבותי, אם האדם היה עושה את אשר ביכולתו אין לשער ההצלחה שהייתה באה אחריו! רק שבדרך כלל היאוש מכרסם בנו, (ולפתע אנו נהיים וותרנים: "אוותר לעצמי וגמרנו"). תדעו כי לא כדאי לוותר על המאמץ. לדוגמא:

לאה אמנו שמעה את כל הידידים תושבי האיזור, שפסקו בהחלטיות: "הגדול לגדולה והקטן לקטנה" היינו שהיא תנשא לעשו. נו, אין סיכויים - הכל יודעים ובטוחים כי היא עתידה להנשא לעשו. אך לאה נשארה איתנה - לא. אני לא אנשא לעשו". בעקשנות - לא אקשור את גורלי עם עשו הרשע, ומה שהרחוב אומר? לא מעניין אותי!", והיא בכתה. הרבה מאד. היא עשתה את שלה: בכיות...

"ועיני לאה רכות" - מדמעה.

ומי לא יודע, כי היא זכתה להעמיד ששה שבטים, שבטי קה.

בקיצור, לאחר מספר ימי מחבוא הודיעו לחותני השתורכים מאיימים להוציא להורג את בני משפחתו - תחתיו - אם לא יודע להם מקום מסתורו. רבי חיים לייב קם ויצא. נתפס. בקונסוליה הוחלט להעמידו לדיון, ועימו יחד את רבי לייב דיין שהיה חתום אף הוא כעדות, על הדרכונים שהנפיק רבי חיים לייב. נקל לשער כי ביום שנקבע למשפט, שררה חרדה גדולה בישוב הירושלמי. הכל התכנסו לתפילות. בישיבת "שער השמים" נאספו הלומדים ועימם ציבור רב לאמירת תהלים בבכיות. קולות התפילה הדהדו בכל איזור בתי מחסה בירושלים שבין החומות. היהודים הכירו וגם חו על בשרם את ידם האכזרית של התורכים, הכל ידעו את הגורל הצפוי לחותרים תחת השלטון (שני יהודים שהבחיאו מגויסים נתלו בככר העיר). בשעה שנקבעה מראש, הוכנסו, חמי ור' לייב דיין לאולם המשפט. על השולחן היתה פרוסה מפה ועליה אקדח עם קנה ארוך, מאחורי השולחן ישבו שני קצינים, אחד מהם היה המושל ג'מל פשה. ר' לייב דיין התעלף מיד מרוב פחד. נאלצו להוציאו מהאולם. המשפט התנהל רק מול רבי חיים לייב. אחר השופטים הקריא את כתב האישום שעונשו - ללא עוררין - מוות. משטיים להקריא שאל את חמי: "מה יש לך לומר על האשמה, על חלוקת דרכונים פרטיים?" "אתה יכול לשעור לבד את קצב פעימות ליבי" אמר לי השווער, אך עניתי לו על אתר: "הללו אכן באמת אזרחים פרטיים!..." קפץ עליו רוגזו של ג'מל פשה, הוא החל לצעוק בחמת זעם: "שקרן שכמותך, איך יכול אתה להגיד שהם פרטים, הם כולם בעלי צבע עור לבן בעוד שהפרטים שחורים יותר!" באותה שניה, נמס ליבי כמים, כמעט שנפלתי מתעלף, אבל בזכות התפילות, היתה סיעתא דשמיא והצלחתי להתגבר עד כדי שהעליתי חיוך על פני, ובכך, השקטתי גם את נפשי פנימה. כחלוף רגע פתחתי דברי בשפה הערבית והכברתי בגינוני כבוד, הזכרתי בכבוד, שוב ושוב - את תוארו של אדוננו, ואמרתי בנחרצות: אני אסביר לך, אדוננו השופט הנכבד, רום המעלה, הלא כבודו רום מעלתו מכיר אתה את הרוסיים חיות הטרף (הוא הזכיר אותם בשם גנאי שכמעט העלה חיוך על השפתיים. הרוסים היו בצד האויב, שלחם בתורכים), הם גורמים צרות רבות ליהודים, הם רעים וקשים, והיהודים רוצים לברוח מרוסיה, אך לצערם אינם יכולים לקבל אזרחות אחרת, קשה להתפטר מהחזירים הרוסיים. אז מה עושים היהודים? כאשר האישה היהודית קרובה ללדת, היא נוסעת לפרס הנמצאת בגבול רוסיה, שם היא יולדת. ולכן הרך הנולד הוא אזרח פרסי, אבל עורו בצבע לבן!...

ג'מל פשה שמע את הדברים, פנה אל ר' חיים לייב ואמר: "שמע נא! יודע אני שאתה שקרן, אבל מוח חריף כזה חבל לשים באדמה. צא מפה!..." יצאתי. אין לתאר את השמחה הגדולה שהיתה בישיבת "שער השמים" ובכל העיר העתיקה, לאחר שיצא חפשי מן המשפט. ואנחנו! למדנו מן הסיפור פרט צדדי לכאורה, המגלה על קדושת תורתו של הגר"ח"ל, על גדלותו ואמונתו בקל חי, מתוך מסירות נפש ממש. אפשר לשבת ימים שלמים ולדבר על טהרת ליבו של חמי, אבל אנו קרובים לשלושת ימי הגבלה, הבה נסיים. ונזכה לכל טוב סלה ולקבלת התורה. (להגיד)

מדוע ניתנה תורה במדבר - רבי שבתי יודלביץ זצ"ל
כידוע, ניתנה התורה בהר סיני, הממוקם במדבר סיני. על אודות הטעם מחמתו נבחר דוקא המדבר להנתן בו התורה הקדושה לעם ישראל - כבר דרשו חז"ל דרשות רבות, אולם אנו נוסף ונאמר עוד שני טעמים בדבר. הטעם הראשון נראה לומר, שכן עלול אדם לבוא ולטעון: אם מתגורר אני במקום תורה, אם בעירי ישנו בית מדרש בו יושבים תלמידי חכמים ומתנצחין זה עם זה בהלכה, אם ישנה 'אוריה' של התעלות - אזי יכול אני אמנם לעסוק בתורה ולהתעלות בה. אולם כאשר נמצא אני לבדי, שלא במקום תורה, מבלי בית מדרש, מבלי אוריה תומכת - במצב כזה אינני יכול לעשות מאומה למען התעלותי הרוחנית, ואין הדבר נתון בידי כלל. לכן נתן הקב"ה את התורה במדבר - על מנת ללמד את האדם כי גם אם עולמו נראה בעיניו כמדבר שממה מבחינה רוחנית, גם אם אינו מוצא סביבו אפילו לחלוחית של תורה, גם אם מתגורר הוא במקום צחיח לחלוטין לגבי כל דבר שריח של קדושה נודף הימנו - מכל מקום אין הדבר פוטר אותו מלעשות את שלו, לעלות ולהתעלות, שכן הלא התורה הקדושה עצמה - במדבר ניתנה. ובה יכולים אנו לדרוש באופן נפלא מאד את הפסוק (תהילים כ"ט, ח'): "קול ה' יחיל מדבר - יחיל ה' מדבר קדש", ולומר כך: הנה המדבר עומד וטוען: ביישוב - ישנם בתי כנסיות בעיירות - ישנם בתי מדרשות, במקום בו בני אדם מצויים - קול התורה נשמע ברמה, אולם אני - מה היא עלי? מתי אזכה גם אני למעט לחלוחית של רוחניות? היישוב - זוכה בכל יום לשמוע את "קול ה'", אולם אני, המדבר - מה היא עלי? הלא אני שמם וריקן!! כך טוען לו המדבר - וכולו מלא כיסופים וגעגועים למעט רוחניות!...

התורה מתאימה תמיד - בכל המצבים!
לימוד נוסף אשר ניתן ללמוד מכך שניתנה תורה במדבר - היינו אודות כך שיכול האדם לעסוק בתורה ולקיים מצוותיה תמיד, בכל המצבים. שכן לעיתים נשמע טענות מפייהם של אנשים מסויימים - כביכול אין התורה הקדושה מתאימה להם... ישנם הטוענים כי אינם יכולים לקיים את המצוות וללמוד תורה - שכן שקועים הם עד צוואר בטרדות הפרנסה, ישנם הטוענים - כי החיים הלחוצים כיום אינם מניחים זמן פנוי לשם עמל התורה, וישנם אחרים - אשר מנסים לטעון כי התורה סתם אינה גמישה דיה... על מנת לדחות את כל הטענות הללו - נתן הקב"ה את התורה לעמו ישראל במדבר, במקום שממה, בארץ ציה, במקום בו אין לחם, אין מים, אין פרנסה - ויש לדאוג ולהתאמץ על מנת להשיג אפילו את הדברים הבסיסיים ביותר, וזאת על מנת ללמדם כי בכל המצבים - מחוייב האדם בלימוד התורה ובקיום המצוות! מבלי להתחשב בנסיבות, מבלי לשקול את הקשיים, בכל מצב - ובלי כל תנאי!...

אם נרצה לעמוד על האיולת שבטענתם של אלו המבקשים 'להתאים' את התורה למצבם הרגעי - נוכל לעשות זאת באמצעות הסיפור הבא: מעשה בסוחר יהודי מאחת העיירות בחוצה לארץ, אשר עיקר מסחרו היה ביינות - אותם היה מייבא מרחבי המדינה כולה, במשך ימות השנה - היה נוסע למחוזות רחוקים, רוכש סחורה במיטב כספו, ופעם בשנה - ביום השוק המקומי - היה מוכר את סחורתו המשובחת ברווח גדול. ויהי באחד הימים, ומיודענו הסוחר - נזקק להביא חביות יין מעיירה רחוקה, בקצה המדינה, את פרטי העסקה - הוא סיכם מראש, את הכסף - שלח זה מכבר, ועתה לא נותר לו אלא לדאוג להובלת הסחורה מן היקב המשובח - אל עיירתו שלו.

הימים - ימי תשרי היו, יום השוק אשר נועד להתקיים בתחילת טבת - בימי החנוכה - קרב ובא, ולפיכך החליט הסוחר כי אל לו להתעכב. פנה איפוא אל אחד מבעלי העגלה בעיירה וביקש ממנו כי יסע אל אותו מחוז בו מיוצר יינו, יגש אל המוכר, יציג בפניו את שטר הקבלה אשר ימסר לו - ויוביל את היין אל העיירה. תמורת השירות - הבטיח הסוחר לעגלון תשלום מכוון ביותר, אולם תנאי אחד התנה מראש: "את הסחורה" - אמר לבעל העגלה - "עלי לקבל לא יאוחר מימי החנוכה!! מתעתד אני למוכרה ביום השוק המתקיים בימים ההם, ואם לא כן - אין לי בה כל ערך ואין לי אף מקום לאחסנה! על כן" - הוסיף הסוחר והזהיר - "מתרה אני בך: עליך לשוב כשהסחורה טעונה על עגלתך - לא יאוחר מסוף חודש כסליו, שאם לא כן - לא אשלם לך אפילו פרוטה אחת בשכרך!!". סבר העגלון וקיבל, ולמיודענו הסוחר הוא השיב: "הסר דאגה מליבך ידידי היקר!! לא זו בלבד שבחנוכה תהיה הסחורה אצורה במחסניך - אלא שמבטיח אני כי אפילו בראש חודש כסליו כבר תוכל ללגום לגימה הגונה מהיין המשובח אותו אביא לך!! כבר מחר יוצא אני לדרך - ותוך חודש לכל היותר אחזור והסחורה עימי!!". ואכן, הסוחר - הסייר דאגה מליבו, העגלון - יצא כבר למחרת לדרך, אל מחוז חפצו - הגיע בזמן על פי התכנית, הסחורה היקרה - חביות היין המשובח - הועמסו על העגלה, ותיכף ומיד הפנה בעל העגלה את סוסיו לאחור ויצא לדרכו חזרה אל עיירתו.

אלא שכאן - החלה שרשרת של עיכובים, אשר סופה היה רע ומו... לאחר יומיים של צעידה מהירה - נשבר לפתע אופן העגלה, ורק מקץ יממה תמימה הצליח העגלון לתקנו ולהמשיך בדרכו... לא עברו יומיים נוספים - והעגלה על

התורה מתאימה תמיד - בכל המצבים!
לימוד נוסף אשר ניתן ללמוד מכך שניתנה תורה במדבר - היינו אודות כך שיכול האדם לעסוק בתורה ולקיים מצוותיה תמיד, בכל המצבים. שכן לעיתים נשמע טענות מפייהם של אנשים מסויימים - כביכול אין התורה הקדושה מתאימה להם... ישנם הטוענים כי אינם יכולים לקיים את המצוות וללמוד תורה - שכן שקועים הם עד צוואר בטרדות הפרנסה, ישנם הטוענים - כי החיים הלחוצים כיום אינם מניחים זמן פנוי לשם עמל התורה, וישנם אחרים - אשר מנסים לטעון כי התורה סתם אינה גמישה דיה... על מנת לדחות את כל הטענות הללו - נתן הקב"ה את התורה לעמו ישראל במדבר, במקום שממה, בארץ ציה, במקום בו אין לחם, אין מים, אין פרנסה - ויש לדאוג ולהתאמץ על מנת להשיג אפילו את הדברים הבסיסיים ביותר, וזאת על מנת ללמדם כי בכל המצבים - מחוייב האדם בלימוד התורה ובקיום המצוות! מבלי להתחשב בנסיבות, מבלי לשקול את הקשיים, בכל מצב - ובלי כל תנאי!...

אם נרצה לעמוד על האיולת שבטענתם של אלו המבקשים 'להתאים' את התורה למצבם הרגעי - נוכל לעשות זאת באמצעות הסיפור הבא: מעשה בסוחר יהודי מאחת העיירות בחוצה לארץ, אשר עיקר מסחרו היה ביינות - אותם היה מייבא מרחבי המדינה כולה, במשך ימות השנה - היה נוסע למחוזות רחוקים, רוכש סחורה במיטב כספו, ופעם בשנה - ביום השוק המקומי - היה מוכר את סחורתו המשובחת ברווח גדול. ויהי באחד הימים, ומיודענו הסוחר - נזקק להביא חביות יין מעיירה רחוקה, בקצה המדינה, את פרטי העסקה - הוא סיכם מראש, את הכסף - שלח זה מכבר, ועתה לא נותר לו אלא לדאוג להובלת הסחורה מן היקב המשובח - אל עיירתו שלו.

הימים - ימי תשרי היו, יום השוק אשר נועד להתקיים בתחילת טבת - בימי החנוכה - קרב ובא, ולפיכך החליט הסוחר כי אל לו להתעכב. פנה איפוא אל אחד מבעלי העגלה בעיירה וביקש ממנו כי יסע אל אותו מחוז בו מיוצר יינו, יגש אל המוכר, יציג בפניו את שטר הקבלה אשר ימסר לו - ויוביל את היין אל העיירה. תמורת השירות - הבטיח הסוחר לעגלון תשלום מכוון ביותר, אולם תנאי אחד התנה מראש: "את הסחורה" - אמר לבעל העגלה - "עלי לקבל לא יאוחר מימי החנוכה!! מתעתד אני למוכרה ביום השוק המתקיים בימים ההם, ואם לא כן - אין לי בה כל ערך ואין לי אף מקום לאחסנה! על כן" - הוסיף הסוחר והזהיר - "מתרה אני בך: עליך לשוב כשהסחורה טעונה על עגלתך - לא יאוחר מסוף חודש כסליו, שאם לא כן - לא אשלם לך אפילו פרוטה אחת בשכרך!!". סבר העגלון וקיבל, ולמיודענו הסוחר הוא השיב: "הסר דאגה מליבך ידידי היקר!! לא זו בלבד שבחנוכה תהיה הסחורה אצורה במחסניך - אלא שמבטיח אני כי אפילו בראש חודש כסליו כבר תוכל ללגום לגימה הגונה מהיין המשובח אותו אביא לך!! כבר מחר יוצא אני לדרך - ותוך חודש לכל היותר אחזור והסחורה עימי!!". ואכן, הסוחר - הסייר דאגה מליבו, העגלון - יצא כבר למחרת לדרך, אל מחוז חפצו - הגיע בזמן על פי התכנית, הסחורה היקרה - חביות היין המשובח - הועמסו על העגלה, ותיכף ומיד הפנה בעל העגלה את סוסיו לאחור ויצא לדרכו חזרה אל עיירתו.

אלא שכאן - החלה שרשרת של עיכובים, אשר סופה היה רע ומו... לאחר יומיים של צעידה מהירה - נשבר לפתע אופן העגלה, ורק מקץ יממה תמימה הצליח העגלון לתקנו ולהמשיך בדרכו... לא עברו יומיים נוספים - והעגלה על

טוסיה והסחורה אשר על גביה נקלעה לסערת שלגים נוראה, סערה אשר מנעה במשך כמה ימים כל אפשרות להתקדם.

עם שוך הסערה - היו הדרכים משובשות ועמוסות בשלגים, ועוד באותו יום יצא העגלון עם עגלתו העמוסה לדרך - שקעו הסוסים בשלג הטרי עד מתניים, ואך בקושי הצליח בעל העגלה לחלצם... מהתאונה האמורה - יצא העגלון בשן ועין... אחד הסוסים - שבר את רגלו, ושוב לא יכול היה להמשיך ולגרו את העגלה... בלית ברירה - חזר העגלון לעיירה האחרונה, והתעכב עוד מספר ימים בחיפושים אחר סוס מחליף להמשך המסע...

גם לאחר שנמצא הסוס המתאים - התנהלה הדרך בעצלתיים. מפעם לפעם נתקעה העגלה בבוץ - ולא הועילו הצלפותיו של העגלון, הסוסים מבחינתם החליטו כי "הרג ואל יעבור..." "ההרג אותנו" - הם כביכול אמרו לבעליהם - "ואנו איננו עוברים..." כך המשיכו העגלון וסוסיו בדרך, כאשר מפעם לפעם נכפות עליהם עצירות בלתי מתוכננות...

סופו של דבר - הגיע אמנם בעל העגלה אל עיירתו, אולם באיחור מסויים... במקום בראש חודש כסלו - הוא נכנס בשערי העיירה בראש חודש שבט...

מיד עם הגיעו העירה - מיהר אל ביתו אל הסוחר, אשר סבר פניו הרציני הסגיר בדיוק רב את דעתו על האיחור הקל... "עגלון!! האינך מתבייש?" - צעק סוחר היינות, "אינך מבין איזה נזק גרמת לי!!" - הוסיף וטען, כאשר הוא מבהיר באופן חד משמעי כי אין בדעתו לשלם תמורת הסבלות אפילו פרוטה שחוקה אחת - כפי שכבר התנה מראש... "די לך במה שאיני תובעך לשלם לי עבור הנזק שגרמת לי!" - נזף בעגלון.

אלא שבעל העגלה מצידו - התייחס לפרשה מזוינת שונה לחלוטין... הוא דוקא סבר כי מגיע לו שכרו משלם - שכן עשה את כל אשר לאל ידו על מנת לעמוד בתנאי ההסכם!!

"אל בית המסחר המרוחק - הגעתי בדיוק במועד, במחוז ההוא - לא התעכבתי אפילו יום אחד, במהלך הדרך - עשיתי כל מאמץ להאיץ בסוסים, אולם מה אעשה ואיתני הטבע כולם יצאו למלחמה כנגדי ומנעו מני לקיים את חלקי בהסכם? את שכרי הב לי" - פנה בתביעה אל הסוחר, ואיים: "אם לא תשלם - אתבעך לדין תורה בפני הרב ובית הדין!!!"

"לו יהי כן!!" - השיב הסוחר. "אם רצונך לבוא לפני בית הדין - הרי שמוכן אני ומזומן לכך!! אני אציג את טענותי, אתה תספר את מאורעותיך, ונראה מה יהיה בפי הדיינים לומר!!". ואכן, עוד באותו שבוע התייצבו שני הניצים בפני הרב ובית דינו - אשר הכריעו במהרה כי הצדק עם הסוחר והוא אינו מחוייב לשלם לעגלון מאומה, שכן כך סיכמו הם ביניהם במפורש.

אלא שפסק הדין - כלל לא מצא חן בעיני העגלון... פניו האדימו - והוא פנה אל הרב בטרוניא ושאל: "ילמדנו רבי, מהיכן הוציא הוא את דינו?..." "מהשולחן-ערוך!!" - השיב הרב, והעגלון מיהר להקשות: "ואם כן, ילמדני רבי, מהיכן הוציא השולחן ערוך את דינו?"... "השולחן-ערוך - למד את הדין מהרמב"ם!" - השיב הרב בניחותא, אולם דעתו של בעל העגלה טרם התקררה... "טוב ויפה!!" - אמר - אבל ילמדני רבי, הרמב"ם הלזה - מהיכן למד את דינו?"...

"הרמב"ם" - הסביר הרב - "למד את הדין מהגמרא, שכן סוגיות ערוכות ישנן בש"ס בנושאים מעין אלו!"... "לו יהי כן" - נענה העגלון - "מבין אני כי הרמב"ם למד את הדין מהגמרא, אבל ילמדני רבי אך הפעם: הגמרא עצמה - מהיכן מצאה מקום לדין זה?"... "הגמרא?" - הטעים הרב בנימת שאלה - "הגמרא נועדה לפרש את דברי התורה שבעל פה אשר מפרשת את דברי התורה שבכתב, וכך היא עשתה גם במקרה זה! גם את הדין הזה - למדה הגמרא כמובן מהתורה!!!"

"עכשיו הכל ברור!!" - הכריז העגלון בתרועת נצחון... "אכן, משה אמת ותורתו אמת... התורה - כפי שידוע אפילו אני - ניתנה לעם ישראל בו' בסיון, ובתאריך זה - אמנם הדין דין אמת הוא... אילו הייתי נוסע בסיון, בקיץ, כאשר אין שלגים, אין בוץ, אין סופות ואין סערות - הייתי ודאי חוזר העירה בזמן שנקבע, ואילו לא הייתי עושה כן - הרי שבודאי הייתי נחשב לפושע וראוי היה למנוע ממני את שכרי!!!"

"אולם עתה - בתקופת טבת אנו מצויים, הדרכים משובשות, השלג והבוץ מכסים את פני הארץ, ובמצב כעין זה - בודאי אין מקום שאפסיד את שכרי משום שהפרתי את תנאי ההסכם!! לא היתה זו אשמתי - אלא אשמת מזג האוויר הנורא, ואין כל הצדקה לפסוק את הדין לרעתי!!" - סיים העגלון... פסק הדין - כמובן לא השתנה, וכל אחד ואחד מאיתנו מבין בודאי מדוע... שוטה העגלון בלי ספק, כסיל שבכסילים, אויל ופתי... וכי מעלה הוא על דעתו כי משום שניתנה תורה בחודש סיון - מתייחסת היא אך ורק למקרים אשר ארעו באותה תקופה עצמה? הלא זו שטות שאין דוגמתה!! התורה - תורת אמת היא, בכל יום, בכל עת ובכל שעה!!

אלא שזה המקום לשאול את עצמנו: כלום אותם הסבורים כי התורה איננה מתאימה לדורנו, או שכלפיהם לא דיברה תורה וזאת מחמת טרדות וקשיים אשר נפלו בחלקם - אינם דומים ממש לאותו עגלון שוטה? הלא בודאי התורה - אשר ניתנה לכל אחד ואחד מישראל - מתאימה בדיוק לצרכיו ולמצבו של כל אדם, באשר הוא ובאשר הן טרדותיו וקשייו!!

טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף

על ערכה של התורה אשר ניתנה לעם ישראל במתן תורה ביום חג השבועות, על מעלתה הגדולה ועל שוויה אשר לא יסולא בפז - ברצוננו לעמוד במאמר זה, ונפתח את דברינו בסיפור המובא במשנה, בפרקי אבות, שם שנינו (אבות ו', י'):

"אמר רבי יוסי בן קסמא: פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ופגע בי אדם אחד, ונתן לי שלום, והחזרתי לו שלום. אמר לי: 'רבי, מאיזה מקום אתה?', אמרתי לו: 'מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני!'. אמר לי: 'רבי, רצונך שתדור עמנו במקומנו, ואני אתן לך אסף אלפים דנרי זהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם - איני דר אלא במקום תורה!', וכן כתוב בספר תהילים על ידי דוד מלך ישראל (תהילים קי"ט, ע"ב): 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף'."

סיפורו של רבי יוסי בן קסמא מוכר למדי, אולם ברצוננו לעמוד על מספר נקודות בו הטעונות ביאור.

ראשית, צריכים אנו להבין, מדוע הוצרך רבי יוסי בן קסמא לציין את העובדה שהסיפור התרחש בהיותו 'מהלך בדרך' וכי איזו משמעות ישנה למקום ההתרחשות? מה לי אם היה הוא מהלך בדרך - או שהיה יושב בביתו?

שנית, במשנה מבואר כי האדם בו גנש רבי יוסי נתן לו שלום - ורק אז השיב רבי יוסי על ברכתו. ולכאורה, הלא כבר לימדנו רבותינו כי יש להקדים שלום לכל אדם! מדא אפוא לא נהג רבי יוסי בהנהגה ראויה זו והקדים שלום לאדם בו פגש בדרך?

שלישית, המשנה מציינת כי רבי יוסי התגורר ב'עיר גדולה של חכמים וסופרים'. ולכאורה, מדוע לא ציינה המשנה במפורש את שמה של העיר? מדוע לא זכתה עיר זו המופלגת בחכמיה - להזכר בשמה הטוב?

ואילו השאלה הרביעית: מדוע הוצרך רבי יוסי בדבריו תשובתו לאותו אדם - לפרט כי 'כבר כתוב בספר תהילים על ידי דוד מלך ישראל?' כלום ישנו מי שאינו יודע כי ספר תהילים התחבר על ידי דוד המלך, נעים זמירות ישראל? מדוע הוקדשה התייחסות מיוחדת לזהותו של מחבר ספר תהילים - דוד מלך ישראל ע"ה?

כיצד נתמנה רבה של לונדון?

בכדי ליישב קושיות אלו, מן הראוי להקדים מעשה שהיה, וכך היה: לפני שנים רבות, כאשר הלך לעולמו רבה הראשי של לונדון רבתי, ביקשו להם תושבי העיר רב משכמו ומעלה, רב אשר ראוי יהא לשאת על שכמו את עול הנהגתה של קהילה מכובדת ומפוארת כקהילתם. ברור היה להם כי לא יסתפקו ברב מן השורה... הם חיפשו אדם גדול, 'גדול הדור', דוגמת ה'חזון איש' או כיוצא בזה...

דא עקא, שמבין תושבי לונדון - לא נמצא אפילו אחד אשר יכול היה לענות על הדרישות. ודאי נמצאו בה בלונדון תלמידי חכמים מופלגים, יראים ושלמים, אולם רב בסדר גודל הנדרש, רב הראוי להיות גדול הדור - לא נמצא בלונדון באותם הימים...

בלית ברירה, החליטו פרנסי הקהל להרחיק עדיהם, ולחפש לעצמם רב מחוץ לגבולות המדינה. הם ביררו כאן ושאלו שם, חקרו ודרשו, ולבסוף הגיעו לאזניהם שמו של רב גדול וצדיק אשר נראה היה כי הינו מתאים כפתו ופרח לדרישותיהם. הרב האמור - התגורר בעיירה נידחת בפולניה, אולם המרחק לא הרתיע את הפרנסים הלונדונים... עוד באותו שבוע התארגנה משלחת מנכבדי העיירה, יצאה בדרכה אל פוניה, ולאחר טלטלות רבות הגיעה אל אותה עיירה בה קבע לו הרב הנכסף את מושבו.

כאשר הגיעו השלוחים הנכבדים אל עיירתו של הרב, הם הופתעו ונדהמו. הם לא האמינו כי בדורנו, בתקופה בה הטכנולוגיה שינתה לחלוטין את פני העולם, קיימים עדיין מחוזות בהם מתנהלים החיים כמו לפני עשרות שנים... בעיירה האמורה, טרם נסללו כבישים ורחובות... הדרכים כולן היו מכוסות בבוץ עמוק, והפרנסים הלבושים בהידור התקשו לפלס את דרכם ולאחר את ביתו של הרב על פי הכתובת אשר היתה בידם.

אכן, לאחר שעה ארוכה של חיפושים - עלה בידם להשלים את חלקה הראשון של המשימה. הם הצליחו להגיע אל ביתו של הרב, הרבנית פתחה בפניהם את הדלת במאור פנים והזמינתם להכנס, אולם בישרה להם כי לצערה הרב אינו נמצא בביתו בשעה זו - וכי עתיד הוא להגיע רק לקראת צהריים.

"בינתיים מוזמנים לכם לשבת ולהמתין לו!" - הציעה הרבנית באדיבות, וחברי המשלחת אשר כל ברירה אחרת לא עמדה בפניהם - קיבלו את הצעתה בשמחה.

את פרק הזמן אשר עמד לרשותם, ניצלו חברי המשלחת להתבוננות מעמיקה סביבם, התבוננות בתנאי חייו של הרב בעיירה הפולנית הנחשלת. אכן, די היה במבט חטוף בכדי לגלות כי שולחן סלון אינו נמנה בין הרהיטים המצויים בביתו של הרב, מבט נוסף הסב את תשומת ליבם לתקרה הנמוכה והמושחרת אשר זה שנים רבות כבר משווע לסיוד רציני, ואילו הישיבה על הכסאות - עוררה את החשש פן יקרסו הללו תחתיהם בקול ענות חלושה...

בקיצור, הבינו פרנסי לונדון כי מבחינה חומרית - מצבו של הרב אינו מי יודע מה... בהחלט יש מקום להציע לו את רבנות קהילתם, אשר תוכל להעניק לו את האמצעים הנאותים בכדי לחיות את חייו ברמה סבירה, ולהקדיש את כל כוחותיו אך ורק ללימוד התורה הקדושה.

השעות חלפו, והנה הגיע שעת הצהריים. בדיוק בשעה בה נקבה הרבנית מלכתחילה - נשמעו דפיקות עדינות על הדלת, והרב עמד בפתח. למראה הדרת פניו, אשר העידה על בעליה כאלף עדים כי בן עליה אמיתי הוא - נבוכו השלוחים, יראת הרוממות אחזה בהם, והם לא העזו לפצות את פיהם ולהציג את מטרת בואם.

אולם הרב, אשר מלבד צדקותו הרבה וחכמתו המופלגת היה גם פיקח גדול, לא נזקק להסברים... הוא הבין כי האנשים הנכבדים הממתינים בביתו לא הגיעו בכדי להציע לו הצעה מסחרית כזו או אחרת, ולפיכך הסיק כי ההסבר היחיד להמצאם של הללו בביתו - הינו כי מבקשים הם להציע לו את כס הרבנות באיזו עיר משופעת בממון.

אלא שלמרבית הפליאה, הרב לא היה מעוניין בהצעה מעין זו... טוב היה לו בביתו הדל, בעיירתו הנחשלת, בבית המדרש הישן והמוכר בו כבר עשה ימים ושנים בעליה והתעלות. לפיכך, מאחר והבין מה בפיהם של האורחים, ולהעתר לבקשתם לא חפץ - החליט הרב להתעלם לחלוטין מנוכחותם, ולא לדבר עמם מטוב ועד רע...

אלא שבשלב זה, שב הדיבור אל האורחים, והם פצו את פיהם והכריזו בחגיגות: "שלום עליך רבי!".

מאחר שנתברך לשלום - הבין הרב כי לא יהא מן הנימוס להימנע מלהשיב על הברכה, ובפרט שהרי כבר לימדונו חז"ל כי מי שהקדימו לו שלום ואינו משיב בברכה משלו - נקרא גזלן (ברכות ו', ע"ב) ולפיכך לא נותרה בידו כל ברירה כי אם להשיב על ברכת אורחיו ולענות: "עליכם השלום!".

כעת, מיהרו השלוחים לגשת ישירות אל העניין. "רבי, מגיעים אנו מלונדון הרחוקה, קהילה עשירה ומבוססת, וברצוננו כי כבודו יבוא עמנו ויכהן כרבה של קהילתנו! מבטיחים אנו להעניק לך מכל טוב: דיור בדירה מרווחת ומפוארת - על חשבוננו, משכורת מכובדת - באמצעותה תוכל לפרנס את משפחתך בכבוד, בית מדרש וספרים ככל אשר תאבה נפשך, ובקיצור: כל טוב! ובכן, האם תיאותר למלא את בקשתנו?" - שאלו הפרנסים, אולם ההפתעתם המרובה נענו בשלילה...

"צר לי, אך חוששני כי אשיב את פניכם ריקם! אפילו תמורת כל טוב שבעולם לא אסכים לעזוב את בית המדרש, את השקיעות המוחלטת בלימוד, לטובת משרה אשר תאלץ אותי לבטל מזמני לטובת עיסוק בעיני קהילתכם הנכבדת!" - הבהיר הרב...

נו... מה יכולים היו הפרנסים להוסיף? מאחר ונדחתה בקשתם - פנו להם לדרכם מאוכזבים ביותר, כאשר בליבם הם מחשבים חשבונות ומתכננים תכניות בכדי לזכות לבסוף שאותו תלמיד חכם בעל שיעור הקומה בו פגשו זה עתה יכהן כרב קהילתם.

ניתן לומר, כי דוקא העובדה שהרב דחה את הצעתם הנדיבה - גרמה להם לרצות בו ביתר שאת... "רב כזה - אשר מאומה אינו מעניין אותו מלבד לימוד התורה, רב כזה - אשר מוכן לחיות בתנאים כה ירודים ובלבד ששקיעותו בתורה לא תפגם אפילו כהוא-זה, רב כזה - אשר פניו מאירות ואישיותו קורנת, זהו בדיוק הרב בו חפצים אנו לזכות!" - גמרו בליבם.

אכן, מה עושים עם הבעיה המעשית הקלה, כיצד מתגברים על התנגדותו הנחרצת של הרב למלא את התפקיד הנכבד?

ובכן, חשבו להם פרנסי לונדון, חשבו וחשבו, ולבסוף מצאו עצה... שלחו משלחת שניה אל עיירתו של הרב, אולם אלו השליחים השניים - לא מיהרו לגשת אל ביתו בהגיעם העירה, אלא קבעו את משכנם בבית הכנסת האורחים המקומי, התמקמו בחדר שהוקצה עבורם, והמתינו לשעת הכושר אשר לא יאחרה לבוא.

למחרת בבוקר, כאשר יצאה זוגתו של הרב, הרבנית הנכבדה, מביתה - ניגשו אליה שלשה עסקנים הדורי בגדים, שאלו בהתעניינות כנה: "רבנית, אמרי לנו, האם כבר אכלת היום?", והרבנית הודתה כי אמנם טרם בא דבר מאכל אל פיה הבוקר. "ומה באשר לילדים? האם כבר סעדו את ליבם?" - הוסיפו לשאול, ושוב נאלצה הרבנית להודות כי טרם מצאה במה להאכיל את ילדיה... "מקוה אני כי עד הצהריים ירחם ה' ויזמן לנו דבר מאכל להשיב את נפשנו!" - הביעה את תקוותה...

"אהה..." - הגיבו השלוחים בהבעת השתתפות כנה. "עתה, אולי תוכלי להשיב בכנות ולומר לנו כיצד מרגישה את עם לבושך הבלה, עם הגרביים הבלתי תואמות, עם המטפחת אשר ידעה ימים טובים יותר, ועם הידיעה כי ילדייך הרכים נראים מוזנחים וחוריים?" - פרטו על נימים רגישים, והרבנית נשברה ופרצה בככי:

"איך אני מרגישה אתם שואלים? ובכן, מרגישה אני איום ונורא!! כן!! איום ונורא, ואף יותר גרוע מכך! אולם אמרו לי יהודים רחמימים, כלום יש בידי לעשות דבר מה? על תורתו של בעלי - אינני מוכנה לוותר בשום פנים ואופן, האושר הגדול ביותר עבורי טמון בידיעה כי בעלי הרב יושב בבית המדרש והוגה בתורתו של מלך מלכי המלכים, ומאחר ולימדו מונע ממנו לפרנס את המשפחה ולהביא טרף לביתו - עלי לקבל על עצמי בליט ברירה את עול המחסור ואת קושי הדלות!" - סיימה.

ובכן, בדיוק לרגע הזה ציפו השלוחים... "צודקת את, צודקת בהחלט!" - הם אמרו לרבנית. "אסור לבטל את הרב מלימודו אפילו לא לרגע קט! ניכר בו בבעלך כי תלמיד חכם מופלג הוא, וכי איש אלוקים קדוש הינו! אולם באמתחתנו הצעה אשר תוכל לשפר את תנאי חיך מן הקצה אל הקצה, להעניק לך חיים של רווחה כלכלית, וכל זאת מבלי לנתק את בעלך מבית המדרש אפילו לרגע אחד!

"אנו שלוחיה של קהילת לונדון העשירה והנכבדה, וברצוננו כי בעלך הרב יכהן כרבה של עירנו. אין אנו מבקשים ממנו לעזוב את בית המדרש ולעסוק בצרכי הכלל, איננו מצפים כי ינהל את עניני הקהילה - שכן לשם כך קיימים בעירנו

מוסדות וועד מסודרים, ברצוננו רק כי ינהיג את עדתנו מהבחינה הרוחנית, וכי יפאר את כותל המזרח בעיניו בדמותו רבת ההוד!

"אם יאות למלא את בקשתנו - הרי שיוכלים אנו להבטיחך נאמנה כי לא תדעו עוד מחסור כל ימי חייכם. אנו נעמיד לרשותכם בית פרטי בן שלש קומות, טלפונים משוכללים, רכב עם נהג צמוד, ועוד ועוד - אביזרי מותרות אשר מעולם לא העלית בדעתך כי קיימים המה ועלולים להיות בהישג ידך! עליך רק לעשות את הנדרש בכדי שיוכל הרב לקבל את המשרה על עצמו!" - סיימו השלוחים, ופנו להם לדרכם כאשר הם מותירים את הרבנית שקועה בהרהוריה.

רגעים ארוכים נותרה הרבנית על עמדה כאשר חולפים להם רעיונות מרעינות שונים ומשונים באמצעותם תוכל לשכנע את בעלה הרב כי יקבל על עצמו את המשרה הנכבדה אשר רווחה כלכלית בכנסיה, ולבסוף גמרה בדעתה והחליטה לנקוט בדרך פשוטה למדי...

באותו היום, כאשר שב בעלה בשעת צהריים מבית המדרש, וביקש מזוגתו כי תכין למענו כוס תה כמדי יום ביומו - פכרה הרבנית את ידיה והבהירה כי לצערה לא תוכל למלא את בקשתו, וזאת מאחר וכלה מאגר הפחמים בביתם, ואין בידה מעות בכדי לחדשו...

"לו יהי כן! גם זו לטובה!" - הרהר הרב, אולם את חוט הרהוריו קטע קול בכיים של ילדיו הקטנים השואלים אוכל... "מדוע אתם רעבים? האם לא אכלתם היום די שביעכם?" - התפלא הרב, ושוב נענה על ידי זוגתו כי לצערה לא היו בידה די מעות בכדי לנותן אפילו ירקות וקובים לארוחת הצהריים... "המוכר כרב אינו מוכן למכור לי בהקפה, ואני ממש אינני יודעת מה לעשות! חוששתי כי כולנו נגוע ברעת או ניאלץ לפשוט ידנו ולבקש את עזרתם של יהודים טובים!" - סיפרה לבעלה בקול נכאים.

בשמעו את דבריה של זוגתו, כאשר עמד על המצב הקשה אליו נקלעה משפחתו - נאנח הרב ואמר ספק לעצמו ספק לאוני רבניתו: "חבל... חבל שלא נענית להצעתם של אנשי קהילת לונדון... אילו הייתי מקבל את ההצעה - יכול הייתי עתה לשבת בנחת על התורה ועל העבודה, ולילדי היה די אוכל בכדי להשיב את נפשם!"

כאשר שמעה הרבנית את הדברים מפורשים יוצאים מפי בעלה הדגול - מיהרה לצאת מן הבית ולגשת אל בית הכנסת האורחים בו התאכסנו כאמור חברי המשלחת. "יוכלים אתם לשוב עתה אל בעלי ולהציע לו את הצעתכם בשנית... הפעם הוא כבר לא ידחה אתכם!" - הביטיחה...

ואכן, חברי המשלחת שבו אל הרב, הגישו לו את כתב המינוי לרבנות לונדון, והרב נעתר והצטרף עמם אל עירם אשר ברבנותה כיהן פאר עד יום מותו.

פעם הייתי מהלך בדרך...

מעתה, נשוב נא אל רבי יוסי בן קיסמא וניישב אל נכון את ארבעת הקושיות אשר הקדמנו.

שכן הנה ראשית דבר מבהירה המשנה, כי אותו דו שיח התנהל בין רבי יוסי לבין היהודי שהזמינו לכהן ברבנות עירו - התנהל בהיות רבי יוסי בדרך. בהזמנות זו - לא היתה ה'רבנית' של רבי יוסי לצידו, ועודה זו מנעה ממנו לחצים אשר עלולים היו לאלצו לקבל את הצעתו של היהודי בו פגשו...

שנית, מאחר ורבי יוסי הבין מה מבקש ממנו אותו יהודי - הוא נמנע מלהקדים לו שלום... הוא ניסה להתעלם מנוכחותו ולהשיב עצמו כאינו רואהו, והשיחה בנייהם נקשרה רק מאחר ויהודי זה פתח בדברים מצידו והקדים לברך את רבי יוסי ולבקש ממנו את בקשתו...

שלישית, כאשר עמד אותו יהודי על גדלותו של רבי יוסי, והבין כי אינו מקדים לו שלום מאחר וחושש פן יתבקש לבוא עמו ולהכהן ברבנות עירו - התעורר והתעצם חשקו לזכות עבור בני עירו ברב כה נכבד. מלבד זאת, הסיק הוא ממראה עיניו כי רבי יוסי הינו עני מרוד. לפיכך, פנה אל הצדיק בשאלה:

"רבי צדיק, רבי קדוש, איפה אתה גר? הכיצד יתכן שבני עירך מניחים לתלמיד חכם שכמותך לחיות בעניות שכזו? האם אין הם מייקרים את תורתך ומחזיקים בידך?"

הוא בכלל לא התעניין בכתובתו של רבי יוסי אשר לא היתה נחוצה בנסיבות הענין... הוא רק בירר כיצד רב גדול כמותו חי בדלות ובעניות כה נוראה, כאשר סבר למצוא במצבו של רבי יוסי פתח להצעתו על פיה יצטרף עליו רבי יוסי לעירו בה יזכה לכל טוב...

גם רבי יוסי, בתשובתו - לא התייחס אל כתובתו. הוא לא פירט את שמה של עירו ומאחר ולא נשאל אודות כך. הוא השיב רק על שאלתו האמיתית של בן שיחו, ובסבירו כי הינו גר בעיר של חכמים וספרים, עיר בה אין הוא מיוחד בשל חכמתו ובשל תורתו... "בעירי - כולם תלמידי חכמים העוסקים בתורה מתוך עמלות אמיתית והתנתקות מהבלי העולם, ומעתה ברור כי איש אינו סבור כי עליו להחזיק בי ולפרנסני!" - הסביר...

בשלב זה, החליט היהודי לגשת ישירות אל הענין, ולהציע את הצעתו בפני רבי יוסי הצדיק בו פגש בדרך. "מה דעתך רבי, אולי תבוא עימי אל עירי ותכהן ברבנותה, ותמורת זאת אעניק לך אלף אלפי דינרי זהב? אני אעשה אותך מליונר, לא תצטרך עוד לדאוג את דאגת הפרנסה, וכל מעייניך נתונים יהיו אך ורק ללימוד התורה מתוך הרחבת הדעת!" - הביטיח, אולם נענה בשלילה...

"לא ולא! אפילו תתן לי מלא ביתך כסף וזהב - לא אסכים לעזוב את עירי אשר הינה עיר של חכמים וספרים, עיר ובה אוירה תורנית צרופה, עיר בה יכול אני ללמוד בחבורה עם תלמידי חכמים כערכי! אפילו אם תעשירונו עושר בל יתואר - לא אסכים לגור במקום שאינו מקום תורה!" - הבהיר רבי יוסי, אולם בן-שיחו עדיין לא השתכנע...

ובכן, בדיוק לרגע הזה ציפו השלוחים... "צודקת את, צודקת בהחלט!" - הם אמרו לרבנית. "אסור לבטל את הרב מלימודו אפילו לא לרגע קט! ניכר בו בבעלך כי תלמיד חכם מופלג הוא, וכי איש אלוקים קדוש הינו! אולם באמתחתנו הצעה אשר תוכל לשפר את תנאי חיך מן הקצה אל הקצה, להעניק לך חיים של רווחה כלכלית, וכל זאת מבלי לנתק את בעלך מבית המדרש אפילו לרגע אחד!

"אנו שלוחיה של קהילת לונדון העשירה והנכבדה, וברצוננו כי בעלך הרב יכהן כרבה של עירנו. אין אנו מבקשים ממנו לעזוב את בית המדרש ולעסוק בצרכי הכלל, איננו מצפים כי ינהל את עניני הקהילה - שכן לשם כך קיימים בעירנו

"רבי, מבין ריסי עיניך ניכר כי אינך מבין מאומה בכסף... אולי אינך יודע, אולי אינך מבין, אך אני מציע לך סכום בלתי נתפס, סכום אגדי אשר יוכל לשנות את חייך מן הקצה אל הקצה! נכון, צודק אתה כי אפשר ומשהו מאיכות לימודך יגרע בעירי, אך ככלות הכל - הבט נא אל התמורה המשמעותית לה תזכה בגין כך! אולי כדאי שתתייעץ עם הרבנית שלך, עם זוגתך?" - ניסה היהודי לפתות את רבי יוסי, אשר מיהר מצידו והשיב לו תשובה ניצחת:

"צודק אתה. אני - אינני מבין מאומה בכסף. אולם דוד מלך ישראל, אשר עושרו היה מעל ומעבר לגבולות דמיוןך, הוא הלא הבין היטב בכסף! הוא ידע מה ערכה של עשירות! הוא חווה רוחה כלכלית! אולם אף על פי כן, אותו דוד מלך ישראל בספרו, בספר תהילים - ואומר בבירור: 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף! על הבנתו של דוד המלך - יכול אני בודאי להסתמך, ואם הוא הכריע כי התורה יקרה היא מכל הון שבעולם - בודאי ידע מה שדיבר!' - סיים רבי יוסי וחתם את הדיון... מעתה, מיושבת בפשטות את הקושיה הרביעית, הנוגעת לטעם מחמתו הזכיר רבי יוסי בדבריו במפורש את זהותו של דוד המלך מחבר ספר התהילים. שכן אילו היה ספר התהילים מתחבר על ידי אחד הנביאים, על ידי מי שאינו יודע צורתו של מטבע - עדיין מקום היה לטעון כי אולי ולזל בערכם של הכסף והזהב מאחר ולא עמד על טיבם. אולם כאשר דוד המלך, אשר ידע מה טיבו של עושר, הבהיר נחרצות כי התורה יקרה מכל הון שבעולם - הרי שהכרעתו הינה בודאי מוסמכת ושקולה, ועליה ניתן להסתמך בלי פקפוק... זה אפוא ביאר המשנה בה פתחנו את דברינו, כאשר כל הקושיות אשר הקדמנו מיושבות הפלא ופלא - אחת לאחת..."

הלומד תורה - שכינה כנגדו - רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני (יט, א) ואומר רש"י: "ביום הזה - בראש חודש. לא היה צריך לכתוב אלא 'ביום ההוא', מהו 'ביום הזה'? שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו."

דברי תורה צריך שיהיו חביבים עלינו, חדשים בעינינו, כאילו היום נתנו? שואל האדמו"ר מגור זצ"ל, הרי בראש חודש לא היתה עדיין "קבלת התורה"! בראש חודש הגיעו בני ישראל למדבר סיני, והחלו בהכנות לקבלת התורה. כיצד, אפוא, דורשים מפקסוק זה על ענין קבלת התורה - שיש צורך שיהיו דברי תורה כחדשים בעינינו כאילו היום ניתנו? והוא עונה: לא רק קבלת התורה צריכה שתהיה כל יום בהתחדשות ובחביבות כאילו היום ניתנה. גם ההכנה לקבלת התורה צריכה שתהיה בכל יום, בהתחדשות ובחביבות. ישנה חשיבות גם להכנה ללימוד התורה כמו לעצם הלימוד. שניהם צריכים להיעשות מתוך הרגשה יום יומית של "דבר חדש".

אלא שיש להבין: מה פירוש הדבר שאומרים לאדם להרגיש "כאילו היום ניתנו"? וכי למה שיחשוב כך? וכי אומרי לו כאן: 'תהיה בעל דמיון ותחיל ללדימין דבריך?' הרי היום לא היתה קבלת התורה, ומדוע יחשוב כאילו כן היתה?

רבותי! התשובה פשוטה. כל אדם שלומד תורה - שכינה כנגדו, וכמו שמובא בחז"ל "ומנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה ששכינה עימו? שנאמר ובכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך". ומה עושה השכינה עמו? מלמדת אותו את התורה! הוא יושב ועוסק בתורה והקב"ה מצטרף אליו ומלמד אותו תורה! ממש מוראדיג!

בתנא דבי אליהו (פרק יח) מובא: "ברוך המקום ברוך הוא שבחר בחכמים ובתלמידיהם ומקיים בהם 'במידה שאדם מודד - בה מודדים לו', וכשם שהם יושבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שפנוי להם, וקוראים ושונים לשם שמים, ויראתם בלבבם, ומחזיקים דברי תורה בפיהם - כך הקב"ה יושב כנגד ומגלה להם את סודות התורה!"

אין איפה כל צורך לדמיין כאילו דברי התורה ניתנו היום. הם אן ניתנו היום! בכל יום שיהודי יושב ולומד תורה - הקב"ה יושב איתו ומלמדו אפילו את סודות התורה! אנחנו צריכים להרגיש שזו המציאות! לחיות את הלימוד מתוך הרגשה כזו ששכינה עימו בלימודנו! זוהי ממש בחינה של "קבלת התורה" בכל יום. סיפר לי אברך שמוסר שיעור בהרצליה סיפור, ממש געוואלידיג:

בשיעור שלי משתתף, מזה מספר שבועות, אדם שנמצא בתהליכי גיור ולומד יהדות על מנת להיות גר צדק.

יום אחד פנה אלי ואמר לי: "זהו זה! אני לא ממשין! אני לא אוהה גר!"
"מה יש? מה קרה?" שאלתי אותו, והוא ענה: "אני יושב כאן בשיעור כבר כמה שבועות, מאזין בקשב, ולא מבין מילה! מה תאמר לי? שהשיעור עמוק מדי, וקשה מאו לתפוס אותו! אבל אני רואה שאין פני הדברים כך! הנה יושבים בשיעור נערים צעירים, ילדים, והם כן מבינים, מתעריבים בשיעור שואלים, משיבים, מתפלפלים ומתווכחים, ואני לא תופס מה הם מדברים! ואלא מה, תאמר שאני סתום, שיש לי ראש חלש... אני מוכן להראות לך את התעודות שלי, את הציונים שלי, ותראה בעצמך את כשרונותי הברוכים... המסקנה היחידה היא שגמרא זה לא בשבילי! אני לא מסוגל להבין אותה! אם כן למה לי להתגייר? כדי שלא אבין כלום?"!

אמרת לי: "זו באמת שאלה חזקה מאוד, אני לא יכול לענות לך תשובה על שאלה כזו קשה! אבל אצלנו בבני ברק יש גאון, צדיק וקדוש, קוראים לו רבי חיים קנייבסקי, נלך ביחד ושאל אותו. נשמע מה הוא אומר."

הגעתי איתו לגאון ר' חיים ושאלנו את השאלה. ר' חיים חייך, פנה אלי ואמר לי: "איך אתה רוצה שהוא ידע למוד, הרי אין לו מלמד?"
ברגע הראשון נפגעתי. מה זאת אומרת "אין לו מלמד"? הרי יש לו! אני מלמד אותו כל יום!

ור' חיים המשיך ואמר: "נכון שאתה מלמד אותו! אבל - אנו אומרים כל יום בברכת התורה: 'ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל' - הקב"ה הוא המלמד!"

ואת מי הוא מלמד? "המלמד תורה לעמו ישראל!" הוא מלמד רק את עמו ישראל, הוא לא מלמד גויים! והיותו והקב"ה לא מלמד גויים - אין כל פלא בכך שאינו מבין! ברגע שיתגייר - יהיה לו מלמד. הקב"ה יהיה המלמד שלו, ואז הוא יבין!"

מוראדיג!

כמובן, ואין כל צורך לציין, כך באמת היה!

בכל מקום שבו אדם יושב ולומד תורה - שכינה עימו! הקב"ה לומד איתו ומלמד אותו! אם היינו מרגישים זאת "בחוש", לא היינו צריכים "לדמיין" ש"כאילו נתנו היום"..." אכן! הם נתנו היום, ובכל יום!

רות המואביה אמה של מלכות - הגרש"ד פנקוס זצ"ל

דוד המלך ע"ה - הביטוי של עם ישראל

מנהג ישראל לקרוא את מגילת רות בחג השבועות, וישנם כמה טעמים לכך. אחד מהם משום שבועות הוא יום פטירת דוד המלך ע"ה לכן ספר זה המתאר את השתלשלות הולדתו של דוד המלך, ומי היו אבותיו, נקרא בחג השבועות.

דוד המלך היה אחד מארבעת עמודי העולם. שלושת האבות - אברהם יצחק ויעקב הם אלו שנטעו את השורשים העמוקים של עם ישראל, אבל הביטוי של עם ישראל עצמו היה דוד המלך ע"ה.

עם ישראל הוא העם האהוב ביותר והיקר בעיני השי"ת, ישנם פסוקים רבים המבטאים את אהבתו וקרבנותו של הקב"ה לעם ישראל. האדם המבטא יותר מכל קשר נפלא זה, הוא דוד המלך ע"ה. כמו שכתב הרמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו על המלך ש"לבו הוא לב כל קהל ישראל".

כולנו מצפים למשיח בן דוד, וזהו אחד מיסודות האמונה הוא שצפוי לנו עתיד נפלא. יבוא יום שעם ישראל כולו יתקבץ לארץ ישראל, לכל אחד תהיה נחלה משלו, לא תהינה יותר צרות ומחלות, לא כאב ולא צער, במשך אלפי שנה עתידים אנו לחיות ביחד עם השי"ת בתכלית התענוג. לאחר מכן צפוי עתיד רחוק יותר.

הנקרא 'עולם הבא'. היסוד של כל העתיד הזה הוא - דוד המלך.

ומה שהיה הוא שיהיה

המגילה מתארת בעיקר את רות המואביה ואת בועז, גדול הדור, אשר נשאה לו לאשה תיאור שלם על אישיותם המיוחדת, וכיצד זכו שמהם יצא דוד המלך האישיות - הגדולה ביותר שהיתה במשך כל הדורות.

והתורה מלמדת אותנו שאם אנחנו נחקה את היופי הזה של אישיותם, גם אנו יכולים לזכות לילדים נכדים וצאצאים שיאירו בשמי היהדות כי הרי יסוד גדול הוא ש"מה שהיה הוא שיהיה" (קהלת א, ט) הקב"ה ברא את עולמו כמו מעגל, וכל מה שהיה בעבר יהיה גם בעתיד. וכמו שהיתה רות היה בועז והיה דוד - גם אנו יכולים להיות דומים לרות ובוועז, ושמתנו יצא צדיק כדוד, אם רק נלך בדרכם ונעמול לקנות את הגדלות שהיתה באישיותם.

אי הבנה מחמת שינוי האוירה

ככדי להבין מה בדיוק קרה שם, לפני שניגש לעצם המעשה עלינו להקדים הקדמה, רקע כללי, שידיעתו עשויה לשנות את כל הבנתנו בדברי המגילה אשר התרחשו לפני אלפי שנה.

שכן, אחת הבעיות שלנו להבין את הכתובים היא משום שהאמור בהם קרה לפני אלפי שנים, וטבע העולם שהוא משתנה. בכל מדינה ובכל עם, ישנה אוירה מסויימת, סביבה מסויימת, המשתנה מזמן לזמן, ואם לא חיים את אותם זמנים קשה מאוד להבין סיפורים על אותו מקום. משום כך איננו מבינים את רוב הסיפורים ההיסטוריים.

אנתן לכך דוגמא, נמצאים אנו ביהונסבורג. נתאר לעצמנו יהודי עובר ברחוב בתנת לילה מאוחרת, שתיים לפנות בוקר, והנה הוא שם לב שבאחת מפניות הרחוב יושב ילד קטן. הוא ניגש אליו ושואל: מהיכן אתה? מדוע אינך הולך הבית? והוא עונה: הלכתי לאיבוד. הוא בירר את כתובתו, ואז הושיט לו יד והלך עמו ברחובות יהונסבורג בלילה, בחושך, בסכנה מפני הכושים, הביתו.

אדם שאינו חי ביהונסבורג, לא יבין זאת, אבל מי שגר בעיר מבין מה פירוש הדבר להסתובב ברחוב לבד בשעה שתיים לפנות בוקר, ורק הוא יוכל להעריך את גודל הקרבתו של אותו יהודי בעל חסד.

זוהי, אם כן, הבעיה הגדולה ביותר בהבנת הכתובים. כי הרבה דברים שהיו לפני אלפי שנים, היום נראים אחרת. לכן, לפני הכל, ננסה להיכנס לאוירה של אותה תקופה, ודבר זה ישפך אור אחר על כל המעשה.

עמון ומואב העמים השנואים על ישראל

לכל עם בעולם יש את העמים הנחשבים לידידיו, ויש את אלו הנחשבים כאויביו, אותם הוא שונא בלב ונפש.

לדוגמא, כלפי כל מי שיושב כאן, מה ההתייחסות שלו כלפי האומה הגרמנית, הנאצים? יש בנו שנאה עצומה כלפי הגרמנים. פגשתי פעם גרמני שהתגייר, וידעתי שסבא שלו היה נאצי אמיתי. כעת שהוא נהיה יהודי, הייתי צריך לעבוד על עצמי כדי לקבלו בסבר פנים יפות, כי בכל אחד מאתנו מוטבעת שנאה עמוקה כלפי אומה שפלה זו.

עלינו לדעת שהעמים השנואים ביותר בעיני עם ישראל בתקופת התרחשות המגילה, היו שניים - עמון ומואב. אם היו מזכירים באוזני יהודי אדם שהוא עמוני או מואבי, היה זה כמו סדין אדום לשור.

מדוע זה היה כך?

קודם כל, אבותיהם - עמון ומואב, היו ממזרים.

שני עמים אלו היה השפלים, המכוערים, והבלתי מוסריים ביותר שיכולים להיות. הם תמיד שנאו את עם ישראל בגלל המקור ההיסטורי שלהם.

התורה מצוה עלינו: 'לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים, ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך' (דברים כג, ד) כי הם אנשים שפלים, אין להם הכרת הטוב לעם ישראל על כך שאברהם אבינו היה זה שהציל את לוט אביהם כשנשבה במלחמה. הם היו האנשים המתועבים ביותר שעם ישראל ידע מאז ומעולם.

עונשם של אלימלך ונבוי

כעת ניגש לפסוקי המגילה.

אלימלך היה גדול הדור, אדם גדול. מלבד זאת הוא היה גם עשיר גדול. וכאשר הגיעה שנת בצורת, לא היה מסוגל לראות את אלפי היהודים הסובלים חרפת רעב.

אילו היה נשאר בארץ ישראל, היה מוכרח למכור את כל אוצרותיו על מנת להאכיל את כולם, ולהפוך להיות עני, כי מדובר היה בעם שלם. הוא היה אדם גדול, ועם ישראל ציפו ממנו שיעזור להם בשעתם הקשה.

מה עשה אלימלך? לקח את משפחתו ויצא לחוץ לארץ. חז"ל אומרים על זה שזה לא היה מעשה הגון, וחומרתו עלתה כאשר התברר שהארץ אליה הלך היא ארץ מואב, לחיות בחברת שונאיהם המושבעים של עם ישראל.

לא זו בלבד, אלא ששני בניו מחלון וכליון, התחתנו עם שתי נסיכות, בנותיו של מלך מואב. זאת משום שהם היו אנשים חשובים מאוד בעם ישראל, ומלך מואב היה מעוניין מאוד שבנותיו תתחתנה עם שני יהודים גדולים. אך בעיני היהודים נחשבו אלימלך ושני בניו כבוגדים.

חלף זמן קצר, ושלושתם, אלימלך ושני בניו מתו.

ויתור והקרבה מתוך אהבת ה'

אשת אלימלך, נעמי, היתה צדקת גדולה, אך היא הלכה עם בעלה, והנה כעת נשארה לבדה, והיא ידעה היטב שהעונש מגיע לה.

היא פנתה לשתי כלותיה היהודיות להן: אני חוזרת לארץ ישראל, מספיק מה שכבר קרה לי, למדת לקח. שתי הנסיכות הללו, מתוך דרך ארץ, אמרו: "כי אתך נשוב לעמך", אך בסופו של דבר כתוב: "ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה".

צריך להבין מה מונח היה בהחלטה זו של רות.

רות ידעה שכשתגיע לארץ ישראל, תזכה לקבלת פנים צוננת במיוחד. יטיחו בפניה: קודם כל את מואביה ולא היתה לך זכות להתחתן עם יהודי. את בכל אופן התחתנת עמו וכתוצאה מכך הוא מת, כלומר, בגללך הוא מת.

היא מרגישה את עצמה צדקת גדולה, אבל כולם ידחו אותה ויאמרו לה: צאי מכאן, שפל אדם שכמותך, אין לך חלק ונחלה בתוך העם היהודי!

אבל היא לא התחשבה בכל זה. היא אהבה את הקב"ה, אהבה את תורתו, ואף שידעה מה מצפה לה, איזו קבלת פנים היא תקבל, מתוך אהבה ומסירות לה' ולתורתו היא הלכה עם נעמי, ואמרה: לא איכפת לי מכלום! "כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלני, עמך עמי ואלקייך אלקי, באשר תמותי אמות ושם אקבר", אני רוצה להיות קרובה לעם ישראל, כי כך אהיה קרובה אל הקב"ה.

היתה זו גדלות מופלאה. היא הרי היתה נסיכה, בתו של מלך מואב, אביה מצפה שתחזור אליו, והנה היא הולכת לעם ישראל, לספוג בזיונות וקללות, ושם, במקום לחיות חיי רווחה בארמונות פאר, תיאלץ ללקט שיבלים בשדות זרים.

גיסתה ערפה היתה גם היא בעלת דרך ארץ, אבל כשנעמי אמרה שלום, היא עזבה אותה. לעומתה רות ויתרה על הנאות העולם הזה והלכה לארץ הקודש מתוך ידיעה ברורה ששם צפויים לה חיי עוני ומחסור.

לפעמים כשאדם עושה מעשה של מסירות נפש, לפחות משהו מעריך את המעשה. הוא צדיק. אבל כאן אף אחד לא אמר לה מילה טובה, משום שהיתה מואביה.

והיתה בעיה נוספת. לא היה ברור כלל האם תוכל אי פעם להינשא ליהודי. בתורה כתוב שמואבי אינו יכול להתחתן עם יהודי, אפילו אם הוא מתגייר. ומה לגבי מואביה? נושא זה היה שנוי במחלוקת במשך הדורות, ובאותה תקופה ההלכה בענין זה עדיין לא היתה ברורה. בועז ידע את ההלכה, הוא ידע שישנה הלכה למשה מסיני, ש"מואבי ולא מואבית" ולמואביה מותר להתחתן עם יהודי, אבל יהודים רבים לא ידעו זאת, והם סברו שלעולם לא תוכל להתחתן עם יהודי.

הרי לפנינו אשה המוותרת על הנאות ועל חיים מאושרים בארמון המלוכה, וכל זאת בכדי להצטרף לעם ישראל, ללא פרוטה בכיסה, ללא יכולת לבנות בית יהודי - רק מתוך אהבה עצומה לקב"ה!

מחמת גדלות זו, זכתה רות לתואר: "אמה של מלכות". ישנן ארבע אמהות - שרה, רבקה, רחל ולאה. האמהות, לא רק שהן ילדו את עם ישראל, אלא בעצם הגדרתן הן האמהות של עם ישראל. רות נקראת בלשון חז"ל ("ב"צ א ע"ב) "אמה של מלכות", אמו של המשיח. לולי רות לא היה דוד המלך ולא היה משיח. זה לא שבנקרה שדוד המלך יצא ממנה, אלא בהגדרתה היא האם של המלוכה.

כי כדי לזכות שיצא מלך המשיח, הבן האהוב ביותר לפני הקב"ה, צריך אמה עם אהבה כה עצומה לקב"ה, אהבה הגורמת לה לוותר על הכל ממש, רק מתוך אהבתה אליו ית'.

נעמי אמנם מנסה לשכנע אותה לחזור: דעי לך, שום דבר לא מצפה לך, לא יהיה לך בעל, רק בזיונות והשפלות יהיו מנת חלקך, אך היא בשלה: לא אפרד ממך עד יום מותי, וגם אז - אקבר לידך, כי את ה'יב' שלי. את לימדת אותי יהדות, ולא אתנתק ממך בשום אופן. היא היתה מסורה בלב ונפש לנעמי ולתורתה.

נעמי ורות בבית לחם

הן יוצאות לדרך ומגיעות לבית לחם.

באותה תקופה, בועז היה גדול הדור. הוא היה נשיא, אדם זקן בשנות השמונים שלו, בעל משפחה ענפה וכולם הכירוהו וכבדוהו.

ביום שנעמי ורות חזרו לבית לחם, אשתו של בועז נפטרה, וכל עם ישראל השתתפו בהלווייתה.

והנה באמצע ההלוויה נכנסות נעמי ורות, וכצפוי - "ותהום כל העיר עליהן". הן 'קבלו על הראש' - "ותאמרנה: הזאת נעמי?! תראו מה קרה לנעמי, האשה העשירה ביותר שהיתה בכל ארץ יהודה. הכל מפני שהיא נטשה אותנו, בגדה בנו. ותראו מי באה אחריה, תראו את מי היא הביאה אתה - מואביה!"

נעמי ורות היו צריכות לאכול, וכיון שרות היתה משמשת את נעמי, היא יצאה ללקט שבלים בשדות. ומספרת לנו המגילה על יחסו של בועז לרות. הוא אומר לה: "הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעך", כי אילו לא היה אומר להם זאת, היו זורקים אותה החוצה עקב היותה מואביה.

היא סבלה בשקט את כל הבזיונות, לקטה מעט מזון לה ולחמותה, ושבה אל חמותה.

בועז רומם את רוחה של רות

אחרי שתיארו את דמותה של רות, נעבור לדמות מרכזית נוספת במגילה - בועז. כאמור, בועז היה גדול הדור, שופט ונשיא, הוא היה בעל משפחה וגם עשיר מאוד, בעל שדות.

והנה יום אחד נכנסת לתוך שדותיו מואביה, וכפי שתיארנו, המואבים היו בזויים ושנואים בעיני כל יהודי. אבל הוא שם לב שהיא ישרה וצנועה.

הוא ניגש אליה ואמר לה: "הגד הוגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך, ותעזבי אביך ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום. ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו".

הוא אמר לה: בתי, ידוע לי שעזבת את הורייך, את משפחתך ואת כל אוצרות המלוכה, ובאת לחסות תחת כנפי השכינה. את אשה נפלאה, צועדת בעקבות אמותינו הקדושות, וה' יהיה בעזרך.

בפעם הראשונה היא שמעה מילים שהרימו את רוחה.

רות מאוד התרגשה. "ותאמר: אמצא חן בעיניך אדוני כי נחמתני, וכי דברת על לב שפחתך", אתה יודע אל מי אתה מדבר? אל מואביה. מעולם לא שמעתי מילים כאלו. רק בזיונות ספגתי. ולפתע גדול הדור איו לו אל מי לדבר אלא אל אדם בזוי כמוני!

והוא מוסיף ואומר לה: הוריתי לנערי לא לנגוע בך לרעה, ואם משהו יפגע בך, תאמרי לי. כמו כן, את מוזמנת להיות אורחת על שולחני.

והוא לא מסתפק בכל זה אלא "ויצו בועז את נעריו לאמר: גם בין העומרים תלקט ולא תכלימוהו, וגם שול תשולו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה".

זוהי דמות נפלאה. בועז יצא מגדרו לרומם אותה. הוא עדיין לא היה כל כך בטוח בכשרותה לבוא בקהל, כי סוף כל סוף היא היתה מואביה, אבל הוא אמר לה דברים המשמחים את הלב, ועזר לה בכל יכולתו.

בקשת נעמי מרות להינשא לבועז

כעת הגענו לנקודה עמוקה מאוד.

אדם שנפטר ויש לו ילדים, הילדים הם ההמשכיות שלו. אבל אדם שמת ללא ילדים זו טרגדיה גדולה. הרמב"ם (בכתבים, פרקי ההצלחה) כתב, כי לא ימנע האדם מלפחד מפני המוות, עד שיכנס לחופה. כי אם הוא נשוי, מעתה יש לו המשכיות. אם לא התחתן, יום אחד הוא עלול למות ללא שיהיה לו המשך, אלא אם כן הוא תלמיד חכם ויש לו תלמידים, אבל בדרך הטבע ילדים הם ההמשכיות של האדם.

ולימדה אותה התורה הקדושה כי ישנה דרך להקים את שם האדם שנפטר ולעשות בזה חסד גדול מאוד עם נשמתו, וזאת ע"י קיום מצות יבום.

במקור, היבום הנפלא ביותר מתקיים על ידי הקרוב ביותר לאדם - אביו, שהאב ישא את אשת בנו. אבל התורה אסרה זאת, והטילה את המצוה על אחי המת. עכ"פ יש ענין גדול שאחד מקרובי הנפטר ישא את אשת הנפטר ויקים לו שם בעולם.

למחלון וכליון לא היו ילדים, ובעצם רות היתה צריכה להתייבם. מבחינה הלכתית לא היתה אפשרות של יבום כי לא היו אחים נוספים. היתה זו רק הרגשה רוחנית בעלמא של נעמי, אשר בקשה להציל את נשמת בנה שהיה אדם גדול.

סבורה היתה נעמי, שאם אחד מן הקרובים, בן דוד או אפילו בן דוד שני של מחלון, יתחתן עם רות, תהיה זו טובה גדולה עבור נשמתו, אף שעל פי הלכה לא היה כאן חיוב כלל, ולכן אמרה לרות: אינני יכולה לצוות עלייך, אני רק מעלה הצעה: בועז הוא בן דוד שני שלנו, אני יודעת שהוא מבוגר מאוד, אבל אם תינשאי לו זו תהיה טובה גדולה עבור נשמת בני, והרי שאיפתך הגדולה להיות קרובה אל ה'.

רות, מטבעה, היתה צריכה לאמר: אינני מעוניינת להתחתן עם בן דוד, אדם זקן למעלה משמונים. אין לי שום חיוב לעשות זאת. אני עדיין צעירה לימים וברצוני לבנות בית. בועז ודאי ידאג לשדך אותי עם אדם צעיר בגילי, כך יהיה לי עתיד.

אבל רות לא חשבה על כלום. היא הודיעה לנעמי: כל אשר תבקשי אעשה! כזו היתה דמותה המופלאה של רות. מוכנה להקריב הכל עבור יהודי. לכן היא זכתה להיות אמה של מלכות העם היהודי.

גדלותו המופלאה של בועז

אחרי שהביעה רות את הסכמתה, ניגשת נעמי לסדר את השידוך בין רות לבועז. לא היתה אפשרות לפעול בדרך המקובלת ולשלוח שדכן לבועז שיציע לו את רות המואביה, כי שום אדם בר דעת לא ילך לבועז, גדול הדור בעם ישראל, ויציע לו לשאת לאשה אלמנה צעירה, ועוד מואביה! הרי רק ההצעה עצמה היא עלבון.

ישנם הרבה סוגים של מעשי חסד בעולם, אבל החסד האמיתי, הטהור, הוא חסד כזה שאין לעושהו עתיד, אין מי שיכיר לו טובה עליו. זהו החסד המיוחד לעם ישראל.

לימוד נוסף: רות הוכיחה לעם ישראל, שהתכונה האמיתית של עם ישראל איננה דבר שמוכרחים דוקא לרשת אותו. הנה, היא היתה ממאב וזכתה לתכונה זו בשלימות.

ללמדנו, כי אין צורך דוקא ללמוד זאת מההורים. אם אדם קנה בעצמו את מידת החסד בשלימות, בכוחו להיות אביו של משיח צדקנו.

אנחנו אמנם נולדנו יהודים, אך לפעמים יש המהרהרים לעצמם: לא נולדנו למשפחה אמנית ונחמנו וכו'. אבל אם יש לאדם את המסירות הזו, בבחינת "משכני אחריך נרוצה", הוא נדבק לצדיק ואומר: באשר תלך - אלך, באשר תאכל - אוכל וכו', ברצוני להיות קשור לה' - אין גבול לגדלות שבכוחו להשיג.

את המסירות הזו זומנים חשוכים, השי"ת אינו שוכח, ובסוף יהיה כזה אור, כזה יופי וכזו נחת, כמו רות שזכתה להיות אמה של מלכות.

ומבועז עלינו ללמוד את הגדלות הזו שלא לכעוס מיד, לדעת מתי לשלוט בעצמנו. להיזהר לא לדרוך על אנשים, לא לפגוע ברגשותיהם.

כדוגמא אספר לכם סיפור אישי. התחתנתי סמוך לפסח, ובפסח הראשון התארחתי אצל חותני.

בימינו ישנן כל מיני שיטות לבדוק חסה מתולעים, אבל בזמנו היה צריך לבדוק כל עלה, ועדיין לא היה ברור לנו שהוא נקי במאת האחוזים. כיון שכך, המנהג בביתנו היה שאוכלים רק את שורשי החסה ולא את העלים. היינו קונים הרבה חסה, זורקים את העלים ומשאירים את השורשים, כדי לקיים בהידור מצות אכילת מרור.

בליל הסדר, אחרי תפילת ערבית, הגעתי לביתו של חותני נכסתי למטבח ולתדהמתי אני רואה את כל עלי החסה מסודרים יפה, וכל השורשים מושלכים בפח. בודאי הייתי צריך לצעוק "ה' ירחם", השורשים בפח! אין מרור הלילה!..." ואז כל אירת ליל הסדר, היתה נהרסת.

זה בדיוק מה שלא צריך לעשות. יש להיזהר, לשלוט בעצמנו, לדעת שישנם עוד אנשים כשביבה, והם בעלי רגשות. מרור זו מצוה נפלאה, אבל עם מילה אחת אפשר 'להרוג' אדם!

ביום הנפלא של חג השבועות, בו נפתח הרקיע והשפע יורד לעולם, נזכור כולנו את הלימוד החשוב מרות ומבועז, שמהם יצא מלך המשיח אשר יגאלנו במהרה. (תפארת שמשון)

סיפור לשבועות - יצחק אלחנן שמאלה!!!

לקראת יו"ט קבלת התורה, נביא בשביל לעורר לב העם לשאיפות ולגדלות כפי שנוהג לספרו האון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א מידי שנה במחנה "בני תורה" במתק שפתינו ובלשונו הנודעת לתהילה:

יצחק אלחנן בן ארבע, בן חמש. יצחק אלחנן הולך לחיידר, ההורים משתדלים ומתפללים, לא מונועים דבר. הם הולכים ומבחינים שישנם מעט קשיים, ה"ראש" לא כל-כך מבריק. יצחק אלחנן עולה כיתה ועוד כיתה, הקשיים גוברים; עושים ככל שניתן. יצחק אלחנן חוגג "בר מצוה", מלמדים אותו היטיב את הדרשה, איכשהו הבר מצוה עוברת, והוא נכנס לישיבה קטנה, צולח שלש שנים בקושי רב ועולה לישיבה גדולה. קשה לו ליצחק אלחנן, ההורים עוזרים לו, מצמידים לו "אברך", ילד טוב הוא יצחק אלחנן. משתדל מאוד.

יצחק אלחנן בן תשע עשרה, בן עשרים. מתקבצים להם כמה "יועצים" וממליצים להורים: הבן שלכם, כנראה, לא כל-כך מוכשר, הוא לא "בנוי" ללימוד תורה, לא נורא, הוא יהיה איש טוב, יתפרנס ביושר ממעמל כפיו. הוא כמוהו ימשיך לצעוד בדרך הטובה בזה חונך, הוא יהיה יר"ש ותומך תורה הוא יהיה איש טוב.

יצחק אלחנן יוצא אל שו"ש החיים, לא היה דבר טוב במקומו שלא היתה ידו בו: חברת גמ"ח; חברת משניות; חברת חיי אדם; חברת עין יעקב; חברת תהילים; יצחק אלחנן היה פוקד כל נזקק ונצרך וממילא מחסורו. וכשהגיע לעונת "האישי מקדש" נשא לאישה את זוגתו הצדקת ויחד המשיכו בכל

מפעליהם הטובים. נולדו להם בנים ובנות צדיקים וצדיקות כולם בני עליה, לומדי תורה. מהם ת"ח מופלגים, נולדו נכדים וגם נינים יצחק אלחנן בן שישים, בן שבעים, בן שמונים. הגיעה עת "כל האדם" וסביב מיטתו כל ידידיו מכריו ובני משפחתו, כל העיירה זועקים ביחד "שמע ישראל" ויצאה נשמתו באחד.

יצחק אלחנן עולה למעלה, צועד בצעדים מאושיים לעבר שולחנו של מקום, והנה בצד שמאל דלת צרה: "מה זה שם?" הוא פותח חרך צר ורואה אש מתלקחת "אוי גדינים!" הוא בורח. מה ליצחק אלחנן עם גיהנם? יצחק אלחנן נזכר במטען היקר שהוא נושא איתו אוצרות אוצרות של מצוות ומעשים טובים, זרע ברך ה'. הוא ניגש לצד ימין חיוך על שפתיו, פותח את הדלת, מכניס רגל ועוד רגל ועניו ראות צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. עיני יצחק אלחנן אורו: זה המקום! מבקש רבי יצחק אלחנן להיכנס פנימה, ולפתע הוא שומע כרוז צועק ומכריז:

"יצחק אלחנן שמאלה!"

שמאלה?! כנראה זו טעות; יצחק אלחנן רוצה להמשיך לפנות ימינה, אך כמו כח תופס אותו בעורפו, הכרוז אינו מרפה: "יצחק אלחנן שמאלה!"

יצחק אלחנן כבר לא מחייך: מדוע שמאלה? הן הרבה מעש"ט עשיתי בימי חיי, לא הרעתי לאיש! והוא נענה: אכן, מעשים טובים רבים בידיך, ידענו צדקותיך:

אבל יצחק אלחנן, ר - צ - ח - ת !

- את מי רצחתי? אני כל ימי עסקתי בלהחיות בני אדם במטותא מכם, מעולם לא רצחתי. אך הם, הדיינים של מעלה בשלהם: יצחק אלחנן, ר-צ-ח-ת!

הדרך היחידה היתה לגשת לבועז עצמו, כי הוא היה אדם גדול, וודאי ידע להכיר בערך אישיותה המיוחדת של רות. אם היא תיגש ישירות אליו, הוא כבר ידע מה לעשות.

נחזור לבועז. בועז היה אדם זקן, נשיא עם ישראל. אתמול הוא ראה את האשה הזו מלקטת בשדהו, והיות והבחין שהיא צנועה דיבר איתה דברי חיזוק ועידוד, אך סוף כל סוף הוא לא היה בטוח מה היא באמת. והנה לפתע באמצע הלילה, הוא רואה אותה שוכבת למרגלותיו. מה כל אחד אחר היה עושה במצב כזה? היה צועק: גויה שכמותך, לכו מאכן! עכשיו אני רואה שאת מהמואבים ושפלה כמותם!

אם היה אומר זאת, דוד המלך לא היה בא לעולם וגם לא מלך המשיח!

אבל בועז היה כזו ימות נפלאה. הוא עצר את עצמו, לא התרגז אלא פנה אליה בשאלה, לברר את הענין: "מי את?" מה את עושה כאן? תסבירי את עצמך! והיא ענתה: באתי להציל נשמה. את נשמת בעלי המנוח. בועז שמע זאת והתפעל מאוד: "ויאמר: ברוכה את לה' בתי, היטבת חסדך האחרון מן הראשון" - מעשה זה יפה יותר מכל מה שעשית עד כה.

תגובה זו של בועז היתה ממש בגדר נס, שלא בדרך הטבע. כך אומרים חז"ל (רות רבא ו, א): " ' חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך' - משפטים שהבאת על עמונים ומואבים, וצדקות שעשית עם זקני ועם זקנתי, שאילו החיש קללה אחת מאין הייתי בא, והוא לא דייה שלא קיללה, אלא שבירכה, שנאמר 'ברוכה את לה' בתי".

דוד המלך היה קם כל לילה בחצות להודות על כך שהסבא שלו לא אמר מילה אחת חריפה לסבתא שלו כשבאה אליו לשדה. היה זה בגדר נסי ניסים. רק אדם בעל שיעור קומה כמו בועז היה מסוגל לנהוג כך.

מאידך, המסירות של רות לה' היתה ככזו מידה, עם כזו גדלות. הרי אם נעמי לא היתה שולחת אותה, בשום פנים ואופן היא לא היתה עושה זאת. היא היתה מעדיפה למות ולא לעשות מעשה כזה. אבל נעמי אמרה לה - יש לך שליחות, את הולכת להציל נשמה יהודיה.

היה במעשה זה סיכון גדול. רות ידעה שאם בועז יקלל אותה, היא תהיה אבודה לעולם. תארו לעצמכם שהחפץ חיים זצ"ל היה מקלל משה... בועז היה נביא, גדול הדור. אם היה מקלל אותה אפילו קללה אחת - זה היה סופה! אבל היא לא נרתעה ממאומה, כי הרי נעמי שלחה אותה!

משני אנשים מרוממים אלו יוצא דוד המלך ע"ה!

זריזות בועז בקיום המצוה

המעשה עדיין לא הגיע אל סופו.

ביום המחרת באה רות אל בועז בשליחות נעמי, וחזרה ובקשה ממנו שישא אותה לאשה. והרי באפשרותה להתחתן עם בחור צעיר, לא זקן מופלג כמוהו, מה יצא לה מכך שתחתן דוקא אתו? באופן טבעי הוא היה צריך לומר: טוב, נראה, נחשוב על כך...

אבל בועז לא השתהה כלל. בו ביום אסף את זקני הדור, שהוא עצמו היה הגדול מביניהם, ואמר להם את אשר אירע עם נעמי ורות, ועל הצורך לבנות את המשפחה. היה שם יהודי נוסף, פלוני אלמוני, שמבחינת הקירבה המשפחתית היה קרוב לרות יותר מבועז, ולו הציע בועז לקנות את השדה, כדי שישאר על שם המשפחה, אך יחד עם זאת יהיה מוכרח להתחתן עם רות.

פלוני אלמוני, הגואל, לא היה מעוניין, כי לא היה ברור לו שהדבר מותר, ההלכה של "עמוני ולא עמונית" עדיין לא נפסקה. הוא חשש שמא יום אחד יאמרו שהמעשה לא היה מותר וילדיו יהיו מחוץ למחנה.

אבל בועז שידע שנפסקה ההלכה מעמוני ולא עמונית, לקח את הסיכון בלי לחשוש שמא יהיה מרעור בדבר, וזאת כדי לגמול חסד עם נשמה יהודיה. וכשהחליט לעשות זאת - רעו המתין אפילו יום אחד. אם זו מצוה - יש לקיימה מיד, ללא כל שהות. באותו לילה נערנה החופה, הם התחתנו, ועוד לפני שהגיע בוקר המחרת בועז נפט. אילו היה ממתין עוד יום, אם היה אומר: זו מצוה, אבל לא צריך למהר - לא היה דוד המלך!

כשראתה רות שבועז מת, באופן טבעי היתה צריכה להרים את עיניה לשמים ולומר: רבונו של עולם, האם זה מה שמגיע לי? הייתי נסיכה, התגוררתי בארמונות פאה. על הכל ויתרתי, הלכתי ברגלי, על אף שיוכלתי לנסוע במרכבה. כשהגעתי לארץ ישראל 'זכותי' לקבלת פנים צוננת, כולם ביישו אותי, אבל לא היה איכפת לי, העיקר להיות קרובה לעם ישראל. ונעמי ה'רבי' שלי, אמרה לי שעלי להתחתן עם יהודי זקן זה עבור הבן שלה, כי רק כך תינצל נשמתו. וגם זאת עשיתי. התחתנתי עם היהודי הזקן, והנה הוא מת. האם זה מה שמגיע לי, ה'?

אך היא לא התרעמה, קיבלה את הכל באהבה, וכשנולד בנה, היא לקחה את התינוק הקטן אל נעמי חמותה ואמרה: חמותי היקרה, לבן הנולד יש את הנשמה של בנך - בעלי המת. ב"ה קיימנו את המצוה בשלימות.

והקב"ה נתן לה את שכרה משלם. חז"ל מספרים שבנה היה הצדיק הגדול ביותר בכל הדורות, ונכדו היה דוד המלך.

היא זכתה לראות בעיניה לא רק את דוד המלך אלא גם את שלמה בנו ואת בית המקדש. כך אמרו חז"ל (ב"ב צא ע"ב): רות המואביה ראתה במלכות שלמה בן בנו של בן בנה, שנאמר 'וישם כסא לאם המלך', ואמר רבי אלעזר: "לאמה של מלכות". אחרי כל הסבל שסבלה רות, אחרי אותה מסירות מופלאה לה' ולתורתו, היא זכתה לרוות נחת ולראות את בית המקדש שבנה נכדה שלמה ואת מלכות עם ישראל בתפארתה.

הלקחים שעלינו להפיק מהמגילה

מה עלינו ללמוד מכל זה?

את מי? והוא נענה: את רבן של כל בני הגולה הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור! אתה צדיק, עשית הרבה מעש"ט. אבל רצחתי! רצחתי את הפוטנציאל שלך את ה"בכוח" שלך את מה שהיית מסוגל להיות. מהיום שהתייאשת מלהשתדל ולהתאמץ, מהיום שהפסקת לשאוף, רצחתי! אין שום ברירה, לך שמאלה! יצחק אלחנן פונה שמאלה בגו שפוף ובדמעות מתוך הבנה וקבלת הדין. מבין שבצד ימין יושבים אלו ששאפו, אלו שהתאמצו, אלו שלא התיאשו, אלו שלא נשברו ומיצו את כל כוחותיהם, הם יושבים שם עם החזון איש ור' חיים עוזר על יד אבי ורבא והתנא הקדוש רבי עקיבא ליד משה רבינו וכל הצדיקים, שכל ימיהם התאמצו ושאפו!

(ממשנתה של תורה)

סיפור לשבועות - בן הקצב

הוא ישב בחדר ההמתנה, ונראה היה כאילו קוצים נתחבו בבשרו. הוא עיין בגמרא קטנה שהלכה עימו לכל מקום, אך מפעם לפעם הפסיק בעיונו, הביט בשעונו וציקצק בפיו כאומר "עוד שנייה אני בורח מכאן". למען האמת, השאלה ששאל את עצמו לא הייתה מתי הוא מסתלק, אלא מדוע בכלל הגיע למקום הזה. היה זה בית ראש הישיבה של בנו שמעון. הוא כבר ישב בחדר המתנה זה כמה וכמה פעמים, ובכל פעם הבטיח לעצמו שזו הפעם האחרונה.

מהפעם הראשונה ניחש כי לא הוזמן כדי לשמוע מחמאות על בנו, ותמיד עלה ניחושו יפה. שמעון ידע להשקות אותו בכוס תרעלה שאת תחתיתה לא ניתן היה לשער.

אין לו כוח בשביל שמעון. ובודאי שאין לו כוח לעמוד מול ראש הישיבה ולשמוע את מה שהוא כבר יודע. שמעון לא מתבגר, ידו בכל יד כל בו, אינו לומד, ותחת זאת מפריע לרמ"ם ביישיבה ומתעמת עם חבריו לשיעור.

מה הוא קשור לזה בכלל? נכון, יש את העניין הזה שהוא בנו, אך מדוע זה מגיע לו? הרי איש לא יטען שהאשמה בו. והוכחה לכך הם תשעת הילדים האחרים של ר' רפאל שכל אחד מהן עליו ולמדן יותר מהשני.

מדיחן שאינך מסתכל על ביתו של ר' רפאל הרי זה בית בנוי לתלפיות. ממון מעולם לא היה בו אך תורה הייתה ובשפע. מגיל ילדות הילדים היו מונחים בלימוד, הובילו בכיתתם, הוסיפו כהנה וכהנה על מה שדרשו מהם בת"ת, ועשו זאת בחשק ובשמחה.

הוא השקיע בכל אחד ואחד, שעות על גבי שעות בלימוד ובבחינה, על חשבון שעות המנוחה. והילדים חשו בזאת והשתדלו בכל מאודם להשיב לו כגמולו. ורק שמעון יצא מן הכלל.

מאז היותו בגן נדרש ר' רפאל שוב ושוב ללכת עימו למומחים שונים. שמעון לא רגוע, שמעון מרביץ, שמעון מתקשה בקריאה ושמעון לא מקשיב.

שמעון ושמעון ושמעון.

מדוע הגיע אליו? כדי להרוס את חייו? מה בורא עולם רוצה ממנו? האם אינו משקיע את ימיו ולילותיו בחינוך ילדיו?

וכעת מנת ההשפלות הקבועה הזאת. יכול ראש הישיבה לוותר על המפגש המשפיל הזה שכן הוא, ר' רפאל, יודע בעל פה מה עומדים לומר לו ואף יכול להוסיף כהנה וכהנה, כפי שהוא עושה בכל פגישה שכזו, אז מדוע מטריח אותו ראש הישיבה לבוא ולשמוע את הדברים שוב ושוב?

הדלת נפתחה. ר' רפאל מתיישב ואומר לראש הישיבה: "יודע אני מה אתה רוצה לומר, אך אני מעדיף לשאול אותך: עשרה בנים לי. תשעה מהם הולכים בדרך הישר, עולים ופורחים בתורה ובעבודת השם. אני כבר איני צריך ראייה להשקעתי ולהנהגתי. והנה קם הילד העשירי ומתעקש להיות היוצא מן הכלל. ניסיתי ללכת לקראתו וככל שאני מנסה כך הוא מתרחק. מה רוצה אתה שאעשה. אני התייאשתי ממנו מזמן. רוצה אתה לזרוק אותו? ניחא זרוק. אני לא אתנגד. להיפך אני מעריך לכת את הזמן שהסכמתם להחזיק אותו. אני עצמי לא הייתי מחזיק ילד שאינו לומד ואינו מקשיב ורק הורס לי את הישיבה. מבין אני אתכם אז קומו ותעשו מעשה..."

ראש הישיבה מביט בו המום. הוא שמע הורים שברגעים מסויימים התייאשו מילדיהם, אך אף אחד לא עשה זאת בצורה משכנעת כזו כמו ר' רפאל.

הוא מחליט לשנות את נושא השיחה אותו תכנן מלכתחילה.

"שמעתי אותך אומר 'אני כבר לא צריך ראייה להשקעתי והנהגתי' כלום יכול אתה להציג ראייה כזו?"

האב מחייך חיוך שמציו מלגלג וחציו כועס. "הלא חמישה מתוך עשרת בני למדו אצלך ואתה שואל אותי שאלה שכזו? האם ראת ילד מתמיד כמו צבי, צדיק כמו נפתלי? חרוץ כמו אליהו? חכם לב כמו ברוך? יודע הלכה כמו יעקב?"

"אכן, ילדיך הם אות ומופת ודוגמא לאחרים. אך איה אותה ראייה שהצהרת עליה?"

ר' רפאל מתחיל להתרגז באמת ובתמים.

"האין כולם וכל אחד לחוד בבחינת ראייה מספקת? כלום רעייתי ואני צריכים להתנצל שהקב"ה העניק להם עונש בצורת שמעון?"

"יפה אמרת" מתלהב ראש הישיבה "כאשר הקב"ה נותן לך ילד כמו שמעון אתה קורא לו 'עונש', ומחליט לשמוט אותו מעל גבך, כאילו אין הוא קשור אליך כלל וכלל, ואילו את הפרסים שהגיעו אליך בהתגלמותם של ילדיך האחרים אתה מאמינן בחום ומציג את כהישגך שלך?"

"אני מציג זאת כהישג אלא כהוכחה לכך שאנו כהורים פעלנו ללא דופי" אומר האב.

"ואני אומר לך שאם לא תעשה כל שביכולתך לקרב את שמעון, והוא ילך לתרבות רעה, אראה זאת ככישלון של מאה אחוז בחינוך ילדיכם".

"סלח לי כבודו" אומר ר' רפאל בגרון נחר. "איני חייב לשמוע דברי הבל והשמצה אלה. באינו זכות מבטל אתה את הישגיו הגדולים ותולה אותם בילד סורר ומורה זה? האם אני זה שמשמיט ילדים מעל גבי או אתה זה שמשמיט אותם?"

"רואה אני שצריך אתה ללמוד מהתחלה את כל ענייני החינוך", אומר ראש הישיבה. "דע לך שאין מודדין לו לאדם בבניו ובבנותיו המוצלחים אשר גם בלעדיו יעלו מעלה בדרך העולה בית קל, אלא דווקא בבניו אשר נתנו לו כפיקדון בידו כדי להביאם אל הדרך אשר ילכו בה".

האב מביט בו באותו מבט ספק מלגלג ספק מסוקרן. "ומאיפה לקחת את זה? ברוך השם בקי אני בתורה בגמרא בראשונים ובאחרונים, וגם שבילי ההלכה נהירים לי. ומה לעשות לא נפגשתי במשפט כזה, אולי יאיר כבודו את עיני, שמא פספסתי משהו בדרך?"

"את המשפט הזה כתב יהודי אחד ששמו משה", אומר ראש הישיבה. לכזו תשובה גרועה לא פילל ר' רפאל, היא בפירוש הוציאה ממנו את מיטב הארס והציניות שניחן בה: "מה כבודו אומר? יהודי? ועוד ששמו משה? בודאי שצריך אני לשמוע את דבריו כאילו אמרם אחד התנאים או האמוראים הלא כן? סלח לי, הרי אינך מדבר עם 'עם הארץ', מה אתה מביא לי איזה משה? מדוע אני צריך לשמוע אותו?"

"אני מבקש לספר לכבודו סיפור אודות אותו משה", אומר ראש הישיבה. "סיפור?" אומר ר' רפאל וחושב לעצמו שכבר היה מעדיף לקבל את דברי אותו משה כתורה למשה מסיני ולא לבטל זמנו בסיפורים, ועוד סיפורים על אודות אותו משה?"

"עליך לפנות חצי שעה לפחות מזמנך כי אותו משה עליו אני הולך לספר לך, חי לפני שנים רבות ובמקום רחוק מכאן".

ר' רפאל משלב ידיו, ובאותו רגע נזכר, שכן נהג כאשר היה ילד בגן. "סיפור הוא רוצה לספר לי", הוא חושב, "נו מילא, כנראה עוד לא התכפרו עוונותיי ובורא עולם מזמן לי עוד השפלה חדשה. סיפור אני צריך לשמוע בגילי, סיפור על ילד קטן בשם משה לפני הרבה שנים..."

ראש הישיבה מבחין גם מבחין בציניות הנושבת מצדו של האב, ובכל זאת מתחיל בסיפורו.

קורדובה, ספרד

רוח נכאים שררה באיטליז, רוח עייפה ומייאשת שאפפה את יושביו. ולא שהיו יושבים בו רבים. שניים היו. ואף אחד מהם לא היה לקוח. רק בעל האיטליזי ובתו. כשאין לקוחות אין פרנסה. ובאין פרנסה, הם נותרו זמן רב מידי במחיצת הצרות שלהם.

למען האמת מוכן הקצב להיות חסר פרוטה כל ימיו, ובלבד שתמצא בתו חתן כלשהוא. אך היא אינה מוצאת, ולא שהיו חסרים קופצים, רק שהללו נותרו בקפיצתם מול סירובה של חנה, הבת.

והוא כועס. ומדוע שלא יכעס?

כבר יותר על חלומם משכבר הימים לחתן קצב במשרה מלאה שיפתח חנות נוספת בצידה השני של העיר. לאחר מכן ויתר על חתן שיהיה קצב בחצי משרה ויסייע לו באיטליז. שומו שמיים - כבר הסכים לחתן שלא יהיה קצב כלל. שיעבוד בחייטות או בסנדלרות.

אך עיקשת זו רוצה חתן שילמד תורה מבוקר עד ערב. כמה כאלה יש בקורדובה או אפילו בספרד כולה? ומדוע שישכים אחד כזה להינשא לבתו של קצב? ועוד יותר מדוע יסכים להינשא לבתו של קצב עני מרוד שאינו יודע מהיכן ירכוש את הבהמה הבאה במטרה למכרה? כשאין לקוחות, ואין סחורה, יש מספיק זמן לרגון ולהתווכח. וזה בדיק מה שעשה הקצב במשך רוב שעות היום. אם כי למען האמת לא לכתוב מונולוג של אב ושתיקה של בת בשם "ויכוח".

כך או כך, לא קשה להבין את פשר אירת הנכאים ששררה באותו היום באיטליז.

מדריד, ספרד

הוא שוב קם חציו משתומם וחציו כעוס. שוב החלום הזה שמטריד אותו מזה שבועיים. בתחילה זה הצחיק אותו, אך משחזר החלום על עצמו שוב ושוב זה התחיל להטריד.

מימון בן עובדיה לא היה איש שמתייחס לחלומות. הוא היה תלמיד חכם שהוגה בתורה מבוקר עד ערב. הוא חי בחדר מעופש, ואכל ארוחות זעומות, באותם מקרים שלא שכח מהן. כל עסקו היה בתורה ודבר מלבד הלימוד לא העסיק אותו. השדכנים כבר לא היו מיאשים ממנו. הם פשוט שכחו אותו, שהרי אין זיכרון קצר יותר מזה של שדכן שאיבד עניין באחד הקלייטים שלו. ומימון בן עובדיה היה בהחלט קלייט ותיק ונשכח מאוד.

מסתבר שגם מימון שכח את העובדה שבני אדם נוהגים להינשא לפחות פעם אחת בחייהם, וזו הסיבה שנתר הוא היחיד מכל משפחת בן עובדיה רווק מושבע, ושכוח שדכנים.

אך מה שלא עשו הוריו ואחיו, עושה החלום הזה. איש נשוא פנים בא בחלומו ומצווהו לקחת אישה שכן אין תורתו רצויה בעודו ללא אישה.

בתחילה אין מימון משליך פרוטה מעוכה כלפי אותו האיש, שכן גם היה מדבר דברי טעם, הן "חלומות שוא ידברו" מה עוד שלדעת מימון דברי האיש הם דברי הבל, ומה טעם להקשיב לדברי הבל שנאמרים בכימה בלתי מכובדת הקרויה "חלומות שוא?"

אולם, האיש מתעקש להשמיע את דבריו ואף להרחיבם: "תלך לקורדובה" הוא אומר "תיקח את בת הקצב שבאותו מקום, שכן הריה אישה כשירה וצנועה שמייעדת לכבוד תורתך, וממתינה לו בכיליון עיניים".

ואעשה זאת בהקדם האפשרי". מילים אלה הגדישו את מנת הסבל של משה. הוא מתלבש בשקט, יוצא דרך החלון ומתחיל ללכת.

לילה שלם הולך ברחובות קורדובה ולבסוף הוא מגיע לאחד מבתי המדרשות בפאתי העיר, נשכב על ספסל ונרדם. לפנות בוקר הוא מקיץ ומחליט לצאת מהעיר כדי לברוח מסבלו ומגורלו. הוא הלך בלי לדעת היכן רגליו נושאות אותו, במשך ימים ולילות הוא חלף על פני שכונות, רחובות וערים. כשמולו שיחק לו מצא בית כנסת לשים בו את ראשו, וכשלא מצא לן תחת כיפת השמיים.

תלאות רבות עוברות על הילד משה, תלאות שהיו שוברות בוודאי כל ילד אחר, אך משה אינו כמו כל ילד אחר. הבדידות גורמת לו לחשוב על העולם בו הוא חי, על שאיפותיו ועל המקום שהוא רוצה לתפוס. בינתיים הוא עוסק בבריחה, אך משה יודע היטב שאין חפץ הוא לברוח כי אם להגיע לאין?

לאחר חודשיים מגיע משה לעיר ושמה גאש.

הוא מגיע באישון לילה שם פעמיו לבית הכנסת, מצליח להשתחל מבעד לחלון, ולאחר מכן מתמקם על אחד הספסלים ומנמנם קלות עד שנרדם. מיהו נכנס לבית הכנסת עוד לפני הנץ החמה. הוא מתיישב ללמוד, מבלי לשים לב לילד שישן על הספסל.

אך אז מבצע משה את אותם התהפוכיות שהתרגל אליהם בהיותו ישן על מיטה גילה, ותכף ומיד הוא מוצא עצמו על הרצפה, בקול רעש גדול. קול הרעש מעורר את תשומת ליבו של האיש הלומד. הוא ניגש לילד הישן על הרצפה מביט בו וחש את ליבו נמס מול הילד התמים והמסכן שהנפילה לא הצליחה אפילו להעירו.

הוא ממתין בשקט עד שיתעורר וכשמשעה פוקח את עיניו, הוא רואה איש בעל הדרת פנים כשל מלאך. מעולם לא הביט בו אדם בכזו רכות.

"מאין באת?" שואל האיש.

משה שותק.

"אין זה חשוב" אומר האיש לבסוף "נמתין לסיום התפילה ולאחר מכן תבוא אל ביתי ותסעד פת שחירית".

לאחר התפילה מוביל האיש את משה לביתו, ושם מאכיל אותו ומשקה אותו, עד ששבע. לאחר מכן שאל לשמו. משה אומר את שמו הפרטי ונמנע מלהזכיר את שם המשפחה מחשש שהאיש מנסה למצוא את מה שמשה מבקש לאבד.

"שמי יוסף" אומר האיש "אני מבין שנקלעת לצרה. על פי חזות פניך ילד טוב אתה ממשפחה טובה. הישאר כאן עד שרוחך תשוב אליך".

רבי יוסף היה לא פחות מאשר רבה של העיר גאש, כך למד משה בימים הבאים. הוא התייחס אליו כאל בנו היחיד, והעניק לו חום ואהבה, משל היה אביו.

ויום אחד הציע לו ללמוד מעט. משה הסכים בחפץ לב, ורבי יוסף נוכח לדעת שמדובר בילד חריף שכל מאינו כמותו. חצי השעה הפכה לשעה ולאחר מכן לשעתיים, ואליה נוספו מלמדים נוספים שמסדר רבי יוסף מגאש לילד הקטן, ולא עברה שנה עד שמשה מקבל טעם בלימוד ומוסיף כהנה וכהנה על לימודיו.

חמש שנים חלפו.

משה מגיע לגיל מצוות ונערכת לו סעודת בר מצווה. כל יהודי העיר מגיעים לחוג את שמחתו של העילוי האסופי הגדל בביתו של רבם הנערץ הר"י מגאש.

ומגיל זה ואילך מתחיל הילד לעלות בלימודו, עד שנשמטים ממנו בזה אחר זה מלמדי השונים בטענה כי אין להם עוד מה ללמדו, וכך הוא יושב לבדו ומעמיק בתורה ורק הר"י מגאש יכול עוד לשמש לו כמורה, אם כי ככל שעוברות השנים הוא חש כי לפניו חברותא שווה ערך, שעתידו להיות ממנהיגי עם ישראל.

בהגיעו לגיל שמונה עשרה מבקש הר"י מגאש לדבר עם משה.

"ראה נא" הוא אומר "מעולם לא שאלתיך מאין באת, וגם לא לאן אתה הולך, אך עם השנים נפשי נקשרה בנפשך וחס אני כאביך ממש. אולם ידוע ידעתי כי אב אמיתי יש לך במקום כלשהו, ועל פי המצב בו קיבלתיך בריא לי כי תלמיד חכם הוא שגזירה נפלה משמים שלא זכה לגדלך ולרוות ממך נחת באלה השנים, ותחת זאת זכיתי אני במתנה זו".

"אולם" ממשיך הר"י מגאש ואומר "בן שמונה עשרה לחופה, ולפני שאדם נכנס בבית הנישואין עליו להיות כמה שיותר מושלם. ומאיפה שאינך מסתכל על זה, אדם שניתק את קשריו עם אביו ומשפחתו אינו יכול להיחשב בשום פנים ואופן לאדם מושלם, אי לכך, רצוני שתלך למקום ממנו יצאת, ומכיון שבריי לי שהדבר קשה עליך מבחינה נפשית, הנה אשב ואורה לך כיצד לנהוג בפרשה בצורה שתגן עליך מפני פגיעה נוספת".

אין הר"י מייגאש מרחיב או מחטט באותה פגיעה, אך למשה ישנה תחושה שאביו החורג מבין יפה יפה מה שאירע, למרות שבשנים שחלפו, הוא נידב מעט מאד על אירועים אלה. למעשה כל שהסכים לנדב הוא עובדת היותו יתום, וזאת בשל החיוב לומר קדיש ביום השנה לפטירתה. לא נעלם מהר"י מייגאש שיום זה חל בדיק ביום הולדתו של משה, והוא מחבר אחד לאחד ומסיק שאמו מתה בלידתה אותו ואביו נשא אישה אחרת שלא קיבלה אותו כבן.

אלא שמידע זה אינו מועבר ביניהם בדרך המקובלת של דיבור, אלא באותם חוטי הבנה עדינים שאפיינו את הקשר החזק ששרר ביניהם.

משה מקבל את עצת אביו-מורו, ובעיקר את הדרך העדינה בה הורה לו לנהוג בפרשה, והוא נפרד ממיטיביו ויוצא חזרה לעיר קורדובה להתוודע אל אביו ואחיו החורגים.

הוא מגיע לקורדובה ביום שישי. כמצוות הר"י מייגאש ניגש אל ראש הקהל ומוסר בידו מכתב המלצה חתום מאת רבה של גאש שידוע היה ומפורסם בכל רחבי ספרד. ראש הקהל מביט בכתב ופניו אורו. "תלמיד חכם בא לעיר. המלצה כזו מעולם לא קיבלתי על איש. אפילו לא על רבה של קורדובה רבי מיימון בן עובדיה.

הרי לך מהתלה. בת של קצב הוא מציע לו, כלומר אין זה סתם חלום שוא כי אם חלום שוא מלא עלבון. ומרוב עלבון מחליט מיימון בן עובדיה ללכת לאותה קורדובה ולהיווכח במו עיניו אם אכן ישנו שם קצב שבתו ממתנה לו כדברי אותו האיש מהחלומות.

בראותו את הקצב בפתח החנות חלשה דעתו, על כי מזלו גרם לו לבוא בקשרי שידוכין עם אדם כמותו, שלא ברור אם יש בו תורה יותר מאשר היצורים שאת בשרם הוא מוכר. אולם בראותו את בת הקצב אשר אודותיה דיבר איש החלומות הבין כי חלישות דעתו לשווא הייתה, אם כי לא ביטל אף בלא נימה את דעתו על אביה.

כפי שמבינים אתם, מיימון אינו איש קל כלל ועיקר, ואינו נוהג להשמיט מחשבה כלשהי שהוא חושב על זולתו, אולם לזכותו יאמר כי גאון הוא בתורה ובהלכה ואין הוא מודע לקשיחותו.

למען האמת, יש עוד אדם ביקום שאינו נודע לאותה קשיחות, ואדם זה אינו אלא חנה בת הקצב, שרואה באופן מיידי שהתלמיד החכם לו חיקתה כל השנים הגיע, גם אם התאחר בכך, ולפני שאתה מספיק לומר "ננס הקצב" וכבר השניים נשואים ומצפים לבן.

החודשים הראשונים לנישואין היו המאושרים ביותר שחווה חנה מאז לידתה, ואם סבורים אתם שאושר זה נעוץ בדירה הנאה שקבלו, עליכם היה לראות את המאורה הדלוחה ששכרו להם, ואם סברתם שנהג הוא לצאת איתה לטוילים ארוכי או קצרי טווח ולשווח איתה על דא ועל הא כמצוותן של נשים, עליכם לדעת שמיימון לא שינה כהוא זה ממנהגו ימים ימימה. הוא ישב ולמד ואחר כך שוב ישב ולמד ולשם קינוח ישב ולמד.

ורעייתו - התמוגגה מאושר שהרי חלומה התגשם לחלוטין, באותה מידה שחלומו התגשם לחלוטין, בהבדל אחד: חלומה היה בהקיץ ומתוך רצון. חלומה היה מתוך שינה ומתוך כפייה.

הרי היא משרתת אותו בשמחה ובחדווה, וחסה זכות שרת אדם גדול זה, להכין את ארוחתו לכבס את בגדיו ובתמורה שיניח לה להאזין לקול לימודו.

ומול גודש כזה של נתינה גם האדם הקשוח ביותר מתרכך, וזה מה שקרה למיימון. נפשו מתרככת והוא מתחיל לראות שהיה טעם בדבריו של אותו ברנש המגוח אל תוך חלמו. למען האמת הוא התחיל לחבבו באמת ובתמים, אלא שהלה נעלם בדיוק כפי שהגיע, בלי להשאיר שם או כתובת.

ומיימון מתחיל להשיב נתינה על נתינתה של אשתו, משבחה בדברים, ומעלה על נס את פעלה ואת מסירותה. כמובן שמילים אלה, שאותם אינה שומעת מעולם, משפרים מאוד את מצב רוחה של חנה, ובעצם, הופכים אותה למאושרת, ואם אותו ברנש מהחלום, מביט בהם ובאושרם, הרי אין ספק שהוא נותן לעצמו שפיחה או שניים על שכמו, ובכל מקרה היהוה מאושר כמותם.

דא עקא שחודשים ראשונים מאושרים אלה של חנה, היו גם החודשים האחרונים בחייה.

כאשר הגיע זמנה ללדת ותקש בלידתה, וזמן קצר לאחר שנולד הבן, והיא הספיקה לראותו ולברכו - הוציאה חנה את נשמתה.

והבן, נולד לגורל של יתמות מאם, ולחיות לצידו של אב שידוע לטפל בתינוקות באותה מידה שהוא יודע לנהל בית, כלומר, אינו יודע מאומה. ואם אין די בכך הוא נכד לסב קצב, שאם היה איש זעוף פנים קודם לכן, כעת הזדעף שבעתיים. שהרי מתחת לכל היוזכחים שהתקיימו בין הקצב לבתו, הרי שלא היה יצור אחד בעולם שאהב כמותה. צער מות בתו היקרה לו מכל, אפף אותו והרי הוא כלי שבור לאלפי רסיסים.

בגיל שמונה ימים הוכנס הבן לבריתו של אברהם אבינו עליו השלום ושמו בישראל נקרא משה.

שנותיו הראשונות של משה היו אומללות כמובן מאיליו, רק שהוא עדיין לא ידע מזה. איכשהו עבר מיד ליד וממשפחה למשפחה, ללא אהבה וללא חיבוק חם. בהיותו בן חמש נשא אביו אישה שנייה, וזו העמידה לו בנים ובנות. למשה התייחסה כמצוות אנשים מלומדה, ולא מתוך חשק וקירבה.

מה כבר יכול לצאת מילד כזה?

ואם סיפור חייו אינו מספיק מסובך, היה משה הקטן קשה הבנה. לא הבין מה שמלמדים אותו. ובל נשכח שאביו אינו הקצב כי אם מיימון גאון עולם עם הרבה ידע ומעט סבלנות מה שנותן תוצאה אומללה ביותר עבור משה הקטן.

ושמא תאמרו הבנה לא הייתה בו, אך רצון היה להבין ולהשכיל?

במחשבה שנייה לא ייתכן שכך אמרתם. כיצד ימצא ילד שמעולם לא ראה את אימו ושכל חייו היו פקעת גדולה של סבל, ויש בו רצון ללמוד?

ואכן משה הקטן אינו יכול וגם אינו רוצה. מה שמביא את אביו להסקת מסקנות שאינן חיוביות לגבי בנו בכרוו ראשית אונן, למעשה רואה מיימון את בנו בעיניים ביקורתיות מאוד, וניתן לומר שהוא כועס עליו במאד מאד. ומיימון גוער בבנו ומכה אותו מכות נמרצות, שלא הוסיפו מאומה לא לרצון ולא ליכולת של משה, ובסופו של תהליך מחליט מיימון להתכחש לבנו שאינו הולך בדרכו. הוא משתדל שישעה כמה שיותר אצל חמיו הקצב, ואף מעניק לו כינוי המעיד הן על הסרת האחריות ממנו, והן על מחשבתו עליו. ויקרא כינויו של משה "בן הקצב".

והיה לעוב כפי כל יהודי קורדובה, שכדרכם של אנשים שכחו שמשה זה לא ראה מעולם את אימו ואף אביו התנכר אליו. הם ראו בו ילד שמבייש את אביו התלמיד חכם ושמצווה לכנותו "בן הקצב" אם כדי לשנותו ואם מפני שנואשו מלשנותו.

בהיותו בן שמונה שנים, שמע משה את אביו משוחח עם אימו החורגת. "לא בן הקצב הוא, כי אם בן נעות המרדות" אמר האב "חפץ אני להשליכו מבינתו

לא אעזבך עד אשר תבטיחני שתשא דברים בפני כל הקהל בשבת לאחר הקריאה בתורה".
משה מסכים על אתר.
בשורת התלמיד חכם שבא לעיר התפרסמה תוך דקות, וכבר החלה נהירה רבתי אל בית המדרש לחזות בתלמיד החכם הצעיר המצוייד בכתב הסכמה מאת גדול הדור הר"י מיגאש.

כמובן שאין איש מעז להזמין אותו לארוחות השבת שכן הכל יודעין שהכבוד מגיע לרבה של קורדובה רבי מיימון בן עובדיה. אולם למרבה ההפתעה, מבקש משה מראש הקהל לסעוד בביתו את סעודת השבת בערב. הוא נענה מייד. לאחר מכן הודיע כי יאלץ להתפלל בבית כנסת אחר את תפילת ערבית בשל התחייבויות קודמות, ורק בשבת בבוקר יגיע להתפלל בבית הכנסת המרכזי. וכך היה. מתפללי בית הכנסת ובראשם הרב מיימון התאכזבו כמובן בראותם שהתלמיד החכם המדובר לא הגיע לתפילת הערבית אולם התנחמו בכך שלמחרת יזכו לשמוע את דרשתו.

משה מתפלל בבית כנסת קטן ולאחר מכן אוכל את סעודת השבת אצל ראש הקהל. בסעודת השבת הוא מתכבד לשאת דברי תורה. רק פתח פיו לדבר ולבני משפחת ראש הקהל מתגלה שפיו מפיך מרגליות, דברי תורה וחידושים שלא שמעתם אוזן. אם לראש הקהל היו פחדים כלשהם על הסכמתו לתת לאיש האלמוני לשאת דברים במקום החשוב ביותר בקורדובה, הרי שלמשמע דבריו ולמראה הנהגתו הוא יודע שמחר יזכה למלא חופניים ברכות ומחמאות על החלטתו זו.

למחרת מגיע משה לבית הכנסת הגדול של קורדובה, בהנהגת אביו רבי מיימון. ומשה שיצא בן שמונה, כילד קטן ללא חתימת זקן, הריהו בן שמונה עשרה, כאב בתורה ורך בשנים וזקן מעט את פניו. אין איש שמזהה את הילד השובב שברח לפני עשר שנים, ובשבת חגיגית זו אין כל סיבה להיזכר בפרשיה הנשכחת ההיא. לאחר קריאת התורה עולה משה ונושא את דרשתו. וזו דרשה שלא שמע איש מעולם. מתובלת היתה בדברי תורה מכל חמשת החומשים ובגמרות מכל קצווי הש"ס, במדרשים ובמפרשים ומעל הכל הסבריו וקביעותיו של העילוי הצעיר שככל שנמשכו דבריו כך הביטוהו פחות ופחות אנשים, עד למצב בו רק שבעת הגאונים של שטאו ונתנו עימו בדברים.

עם סיום הדרשה קם על מקומו רבה של קורדובה ויחד עם כל החכמים בעיר באו ולחצו לו את ידיו והביעו התפעלותם ממנו. רבה של קורדובה אף אמר "הריני גוזר עליך שתסב עימנו בשולחן השבת".

משה נענה. ישבו להם רבי מיימון וכל בניו ובנותיו בשולחן השבת והקשיבו לעילוי הצעיר שהפליא בדברי תורה, מדרש ומוסר, מעולם לא היה בביתם אורח כה מלא וגדוש, וגם טוב תואר היה.

בסעודה השלישית חזר על עצמו המחזה, ורבי מיימון ובניו יוצאים מהתפעלות, וברגע שיוצא האורח לרגע מהחדר כבר עטים האחים ומפצירים באביהם שיחטוף את העילוי הצעיר לאחת מאחיותיהם שהגיעה לפירקה. מיימון אפילו אינו מהסס. הוא כבר חשב על כך מרגע ששמע את הדרשה.

במוצאי השבת ניגש מיימון אל הצעיר וממתיק עימו סוד. "הריני רואה שהמצלת של מוריני ורבינו הר"י מיגאש לא זו בלבד שלא היתה מוגזמת, אלא היתה בבחינת המעט שבמעט. רואה אני כי כלי חמדה לפני ומציע לך להיות חתני, מלוקחי אחת מבנותי, ואדאג לכל מחסורך".

משה מתאפק מלבכות, כיוסף בשעתו, ויודע כי הגיעה שעת ההתגלות. כיוסף הצדיק מבקש גם הוא, "הוציאו כל איש מעלי" ואז במילים מדודות, ממש כפי שנהג בורא העולם באברהם אבינו הוא מספר לו את תולדותיו בעשר השנים האחרונות ורק לאחר שהאב מתחיל לעכל את הדברים אומר משה: "אני הוא בןך יחידיך, אשר לא כל כך אהבת. אני משה, שעזב לפני עשר שנים את קורדובה. זכיתי ברחמי שמיים להתגלגל לגאון הדור הר"י מיגאש והוא שימש כאבי החורג, וכעת באתי לפני הגיעי לפרקי, לשאול, התקבלני?".

ומיימון נופל על פניו ובוכה בכיה גדולה ועצומה. "אוי לי מה עשיתי? אבן מאסו הבונים היתה לראש הפינה. איך אשא פני אליך בני בכורי ראשית אוני? כיצד נסתתרה מעיני אישיותך וגאונותך, ווי לי מה יכולתי לאבד, אויה לי שלא זכיתי אני לגדלך לתורה".

ורבי מיימון מחבק את בנו באהבה גדולה ומבקש את סליחתו ולאחר מכן הם יוצאים מהחדר אל האחים הסקרנים ורבי מיימון מציג את משה ואומר לכולם. "נהג בני בכורי אשר נעלם לפני עשר שנים בדמות ילד קטן ושובב וחוזר אלי כעת בדמותו של תלמיד חכם עצום רבי משה בן מיימון".

עוד באותו ערב מכנס רבי מיימון את ראשי הקהל ומייעד לבנו משה את בתו של ראש הקהל בת צדיקה וצנועה ובעלת מידות טובות, ולא נח עד שהכריז קבל עם ועולם כי בנו בכורי יירש את כסאו אחרי.

הדברים נפוצו בכל רחבי קורדובה ואף נשאו על גלי הקול עד לגאש ורבי יוסף מיגאש, ששומע את הדברים מחייך לעצמו. הוא קיים את השליחות שהוטלה עליו משמים, והשיב את המתנה לבעליה.

ראש הישיבה עושה הפסקה קטנה ולאחר מכן מכריז. "ורבי משה בן מיימון הלך וגדל והפך לאחד מהדמויות רבות ההוד של עם ישראל, הוא נחשב עד לימינו לסמכות תורנית ולפוסק הלכה שאפשר לייחס רק לאנשי הכנסת הגדולה לתנאים ולאמוראים, יש שכינוהו "הגשר הגדול", והמשפט המפורסם ביותר אודותיו הוא "ממשה עד משה לא קם כמשה". הוא נזכר בנשימה אחת עם רבי יהודה הנשיא שחתם את המשנה, רב אשי שחתם את הגמרא ורבי משה בן מיימון המכונה-הרמב"ם, לו מייחסים את חתימתה של ההלכה היהודית מתקופת הגאונים".

ניכר בר' רפאל שהסיפור תפס אותו. החיך הציני שהיה על שפתו בתחילת הסיפור, פינה את מקומו לנימת השתאות. אולם, החקרן שבו מתעורר אף הוא: "מיניין לך אמיתת הסיפור הזה?" הוא שואל "אולי מישוה המציא כאן סיפור, כדרכם של סיפורים?".

ראש הישיבה מביט בו. "סבור אתה שאשולף לאדם שכמותך סיפור בלתי מבוסס, שסיפר אותו מישוה בלתי מוסמך?". ובכן סיפור זה סופר על ידי לא אחר מאשר הרמב"ם עצמו, וכדי להרגיע את חששותיך הריני מראה לפניך את הקונטרס הישן להרמב"ם שנכתב על ידו בשנת ד' תקי"ז, שנים ספורות לפני פטירתו ויצא לאור לראשונה ע"י נדוד, בן בנו, ר' דוד עוד בחייו וקיבל את הסכמת הרמב"ם להדפסת קונטרס זה. הפעם האחרונה בה יצא קונטרס זה לאור היה בשנת ה' תרל"ח ע"י ר' נפתלי היילפרין, בן בעל המשכיל לאיתן' ממינסק, בצרוף הסכמתם של הגאונים גדולי הדור בעל 'בית הלוי' ור' יצחק אלחנן מקראוונא זצ"ל.

"וידוע אתה מדוע החליט הרמב"ם לפרסם סיפור קשה זה?" ר' רפאל מצפה לתשובה. "בסיום הקונטרס הוא רושם זאת. הדברים נכתבו בשבילך, ר' רפאל. בשבילך ובשביל הורים אחרים שמתייאשים מילידיהם ומתייאשים מהם. סיפור חייו של הרמב"ם ועזק לאותם הורים, לבל ישליכו את ילדיהם, לבל יתיאשו מהם, ובדאי שלא יזרקו בהם מרה ויכנו אותם בשמות כגון "בן הקצב".

מאז גיל שמונה עשרה היה הרמב"ם מקורב לאביו יותר מכל אחיו, וגם ירש את כסאו, השניים אהבו זה את זה אהבת נפש, וקשה להאמין שהיה מוציא סיפור זה אלמלא הסכמת אביו. רוצה היה הרמב"ם להציל מאות אלפי ילדי ישראל שיוולדו לאורך הדורות, ולכן הוא מפרסם את סיפורו, כשפנייה אישית נרשמת בסופה של האיגרת אותה אני רוצה שתקרא בעצמך".

וראש הישיבה מגיש לר' רפאל את לשונו של הרמב"ם מילה במילה מתוך הוצאת תרל"ח: "אבי ר' מיימון לא היה רוצה לקחת אשה, ויהי בחצי ימיו בא בחלומי איש אחד וצויה לו שייקח אשה כי אין תורתו רצויה בעודו ללא אשה, והיה מהתל מזה החלום, עד שצויהו לילה אחר לילה ללכת לעיר קטנה ליד קורדובה לקחת משם אשה בת הקצב של אותו מקום. נסע אל אותו המקום וכראתו את הקצב עומד בפתח חנותו חלשה דעתו על כך כי מזלו גרם לו לבוא בקשרי הקידושין עם משפחה שפלה שכזאת. אך כראותו את האשה אשר אמר האישי בחלום, הבין כי חלישות דעתו לשואו היתה.

לקחה לו לאשה ותהר לו ותלד לו אותי, ותקש בלדתה ותמות ולא זכיתי לראות את אמי יולדתי. ובעת מילתי בעתה ובזמנה נקראתי בשם משה. ואבי רבי מיימון לקח לו אשה אחרת ותלד לו בנים ובנות, ואותי גידלה שלא מתוך חשק וקירבת אם כי אם כמצות אנשים מלומדה.

ואני משה הצעיר הייתי קשה הבה מאד ומעט רצון ללמוד, ואבי היה מכה בי מכות רבות והוספת שם לשמי "בן הקצב", שם אשר היה לבזו בעיני כל, עד שנואש ממני ורוצה לגרשני מביתו, ואני קידמתי והלכתי אל אחד מבתי המדרש של העיר קורדובה שם מצאתי מקום לגופי, ישנתי בו, ואיקץ ואצא מן העיר. איני יודע היכן רגלי נושאות אותי, עד הגיעי אל עיר אחת אשר שמה גאש ואמצא שם איש אשר היה מאיר וחום נסוך על פניו ושמו רבי יוסף מיגאש. ואתחיל ללמוד ממנו ולהפליג בחכמה ודעת. ואין אני מגיד את משפחתי ועיר מגורי כי חששתי פן ישיבוני שם.

וגיל הגיעי אל העיר גאש היה בעת היותי כבן שמונה שנים. בעת היותי כבן שמונה עשרה שנה ציוני רבי כי אשוב אל העיר קורדובה ונתן לי עצה הדרך אשר אלך בה. ובסיבת המסובב הגעתי אל העיר קורדובה ביום השישי, נגשתי אל ראש הקהל הממונה על סדרי והנהגות העיר והוא לא הכירני וביקשתי לעמוד ולדרוש בפני הקהל וראשי הקהל בשבת עת זמן הקריאה בפרשה כי שליח מצווה אני לחתן יתום, וזאת הייתה חלק מעצת רבי אשר אף מסר בידי כתב הסכמה לדבר שליחותי.

אל בית המדרש בו היה אבי רבי מיימון הלכתי רק בתפילת השחרית של שבת קודש בכדי שלא יכירני קודם גישתי לדרוש, ובשבת קמתי לדרוש רבים דברים נוראים כעצת רבי, ואחר הדרשה קמו אבי ואחי אשר לא הכירוני ויקבלוני בסבר פנים יפות תוך הימים אותי לסעוד את השבת בבית הרב ושם להמשיך בדברי הדרוש אשר אמרתי.

לעת צאת השבת ביקש אותי אבי רבי מיימון להיות מלוקחי בנותיו כי רואה הוא כי כלי חמדה עומד בפניו, ואומר כי קודם מתן התשובה צריך אני עת קלה למחשבה. ואצא ואשוב אל הבית ואומר לאבי ביחידות כלשון אשר נאמר לאברהם עת ניסיון העקידה כי יראתי פן חולשה תבוא לו והייתי כמשלם רעה תחת טובה. ויעמידני אבי רבי מיימון מתוך שמחה שלימה וישיאני לאחת מבנות ראשי הקהל ויתן לי את כסאו.

הקדים כל שואל על מה ולמה צריך לפרסם אני מעשה זה אשר ארע איתי, ואשיב למען ידעו כל אב ואם וכל המלמד את תינוקות בית ישראל הדרך אשר ילכו בה, למען ידעו כי שליחים הם ואל יפגעו בשליחותם, אין מודדין לו לאדם בבני ובנותיו המוצלחים אשר גם בלעדיו יעלו מעלה בדרך העולה בית קל. אלא דווקא בבניו אשר ניתנו לו כפיקדון בידו כדי להביאם אל הדרך אשר ילכו בה. ובלקחו אליו מתוך אהבתו ויראתו את בנו תלמידו אשר ניתן לו להתגדל בו, זו שליחותו בעלמא הדין".

ג. ב. (מתוך "קונטרס הישן להרמב"ם" עליו מבוסס הסיפור. הסיפור מופיע בקצרה אף ב"סדר הדורות", פרק ה).

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת נשא תש"פ

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

וכן תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה (ה, ט)
וכן בפסוק שלאחריו כתיב לו יהיה, ועיין רש"י. ולפע"ד י"ל עפ"י הא דאיתא
במס' בי"ב (דף י"א ע"א) ת"ר מעשה במונז המלך שבזבז אוצרותיו ואוצרות
אבותיו בשני בצורת, וחברו עליו אחיו ובית אביו ואמרו לו אבותיך גזזו
והוסיפו על של אבותם ואתה מבזבזם, אמר להם אבותי גזזו למטה ואני גזזתי
למעלה וכו', אבותי גזזו לאחרים אני גזזתי לעצמי שנאמר ולך תהיה צדקה
וכו' ע"ש. וי"ל שזה שאמר לו יהיה כלומר זהו אשר יהיה לו בעוה"ב:

(אפריון)

דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש איש כי תשטה אשתו וגו' (ה, יב)
כתב רש"י "מה כתוב למעלה מן הענין ואיש את קדשו לו יהיו אם אתה מעכב
מתנות הכהן חייך שתצטרך לבא אצלו להביא לו את הסוטה".

המפרשים עמדו על הקשר שבגלל שלא הביא מעשרותיו יביא את אשתו
לכהן, וכי מה המדה כנגד מדה בזה?

בספר "תהלה לדוד", תירץ עפ"י הכתוב בבראשית (ב, כב) "ויבן ה' אלקים את
הצלע אשר לקח מן האדם לאשה", ש"צלע" בגימטרי" 190 ו"חווה" בגימטרי" 19
שחווה היא 'מעשר' מן הצלע שלוקח מן האדם. לכן, כאשר האדם נמנע
מלהביא את מעשרותיו אל הכהן על כרחו יזדקק להביא מעשר אחר אל הכהן
דהיינו את אשתו שהיא המעשר שלו כאמור. (תהלה לדוד)

ועשה הכהן אחד לחטאת ואחד לעלה וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וקדש
את ראשו ביום הווא (ו, יא)

יש לציין את דברי הרמב"ן על פסוק זה: "וטעם החטאת שיקריב הנזיר ביום
מלאת ימי נזרו, לא נתפרש ועל דרך הפשט כי האיש הזה חוטא נפשו במלאת
הנזירות, כי הוא עתה נזור מקדושתו ועבודת השם, וראוי היה לו שיזיר לעולם
ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לאלקיו, כענין שאמר (עמוס ב יא) ואקים מבניכם
לנביאים ומבחוריהם לנזירים, השווה אותו הכתוב לנביא, וכדכתיב (לעיל פסוק
ח) כל ימי נזרו קדוש הוא לה' והנה הוא צריך כפרה בשובו להטמא בתאוות
העולם". כמה מוסר יש ללמוד מכך שהרי אדם שלא התעלה בדרגתו להיות
נזיר (שהוא כנביא!) אינו זקוק לקרבן חטאת, ודייקא הנזיר זקוק לחטאת,
דהיינו שהתביעה על האדם היא דווקא מפני היותו כבר במדרגת קדוש וירד
ממדרגתו הקודמת. ויש להאריך בזה.

(הר"א דיסקין)

יאר ה' פניו אליך ויחנך (ו, כה)

בגמ' ברכות (כ, ב) "אמר הקב"ה למלאכי השרת וכי לא אשא פנים לישראל
שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ד' אלקיך והם מדקדקים על
עצמם עד כזית ועד כביצה". ויש לדקדק מה שייכות יש בין זה לזה וכי בשביל
שמדקדקים לברך ברכת המזון כשאינם אוכלים רק כזית וכביצה מגיע להם
שישא ד' פניו אליהם?

ואמר הגאון רבינו חיים זצ"ל מוולאזין לבאר בטוב טעם במעשר עני כתיב ובה
הלוי וכו' והגר והיתום והאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו" והנה אם לא היינו
מדקדקים עד כזית ועד כביצה והיינו מפרשים תיבת "ושבעת" כפשוטו
שביעה ממש, היתה טובה לגר ליתום ולאלמנה שהיינו מוכרחים ליתן להם
כדי שביעה, אבל כשאנחנו 'מדקדקים עד כזית ועד כביצה ובשיעור קטן של
כזית וכביצה אנחנו מקיימים ושבעת וברכת א"כ תצא מזה רעה לגר ליתום
ולאלמנה שלא ניתן להם רק כזית וכביצה, וגם בזה נקיים ואכלו בשעריך
'ושבעו". אכן כל זה היה אם היינו עושים רק לפי הדין אבל אנחנו עושים
לפנים משורת הדין ונותנים לגר ליתום ולאלמנה כדי שביעה ממש, ועל עצמנו
אנחנו מדקדקים עד כזית ועד כביצה וא"כ ראויים אנחנו לנשיאת פנים. וזה
פשט הגמרא אמר להם הקב"ה איך לא אשא פנים לישראל שאני כתבתי
בתורתך ואכלת ושבעת וברכת והם מדקדקים "על עצמם" עד כזית ועד כביצה
אבל "ושבעת" אצל נתינת מעשר אינם מדקדקים עד כזית ועד כביצה.

(הגר"ח מוולאזין)

פירש בספר קול שמחה מאמר הש"ס ברכות (כ" ע"ב) שאמר הקב"ה וכי אשא
פנים לישראל שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת והם מדקדקים על
עצמם עד כזית ועד כביצה, ופירש הוא זצ"ל שישיראל חביבה בעיניהם מתנת
הש"י ואף שהיא קטנה עד כזית וכביצה, ואינם משגיחים על מהות המתנה
אלא חשיבותה היא לפי ערך הנותן, ולעומת זה הקב"ה אינו משגיח על מהות
המעשים הטובים שהם בלתי שלמים, אלא לפי ערך העושה שהוא ב"ד קרוץ
מחומר, עכ"ד: (שם משמואל - חלק המועדים - שבת תשובה שנת תרע"ג)

בספר קהלת יעקב, מביא לבאר באופן נפלא לפי דברי הגמ' הנ"ל את הפסוק
במשלי (יג, כה) "צדיק אכל לשבע נפשו ובטן רשעים תחסר", שהנה הצדיקים
אינם צריכים לנשיאות פנים כיון שבדין נטלים הם את שחרם, אבל הרשעים
זקוקים לנשיאות פנים, לכן "צדיק יאכל לשבע נפשו", שאינו זקוק לאכול רק
כזית או כביצה בשביל לזכות לנשיאות פנים ואוכל כדי שביעה, אבל "ובטן
רשעים תחסר", שהרשעים צריכים לאכול רק כזית או כביצה ולברך אף
שאינם שבעים כדי לזכות לנשיאות פנים... (אגרת הטיוול - טיוול בפרדס)

ביום השני הקריב נתנאל בן זווער נשיא יששכר (ד' י"ח)

צריך להבין מדוע התורה מפרטת כל קרבן וקרבן שהקריבו הנשיאים שהרי
כולם הקריבו אותו דבר בדיוק ודי היה לפרט קרבן אחד ולומר וכן הביאו כל
הנשיאים ולשם מה האריכות הגדולה?

מבאר בספר דרכי מוסר בשם הסבא מקלם וז"ל שהתורה רצתה ללמדנו בזה
כיצד מתייחסים אל יחיד כאשר הוא מאוגד בתוך הכלל כאשר רבים עושים
מצוה מסוימת ניתן היה לחשוב שהכלל כולו נחשב ליחידה אחת ובהתאם
לכן אין הברנה פרטית במעשיהם של היחידים המרכיבים את הכלל פרשת
הנשיאים מלמדת אותנו שבשמים אין מתייחסים אל הרבים כאל כלל אלא
שמחים על כל יחיד ויחיד כאילו היה יחידי בעולם בשום אופן אין אהבת
הקב"ה לאיש ישראל ושמחתו בו מתמעט בגלל שישנם עוד רבים שעשו את
המצוה כמוהו.

לכן באותה מדה ששמח ה' בקורבנו של נחשון בן עמינדב שהקריב ביום
הראשון שמח גם בקרבנותיהם של שאר הנשיאים והדבר מוצא את ביטוי
בפירוט שפירטה התורה אצל כל אחד מהם הפירוט הרב בקורבנו של נחשון
הוא גלוי של שמחה ואהבה של הקב"ה בקרבנו לפיכך החזרה על אותו פירוט
אצל כל אחד ואחד מהנשיאים מורה על אהבה לכל יהיר אהבה שלא נפגמה
פגימה כלשהי על ידי היעשות המצוה על ידי רבים וזה דבר שלא נמצא אצל
בשר ודם עכ"ל הנה גודל טובו ואהבתו אותנו אוהב הקב"ה כל אחד מישראל
כבן יחיד שלו.

(דרכי מוסר - אהבת ה')

"ולבני קהת לא נתן כי עבדת הקדש עלהם בכתף ישאו" (ז, ט)

בגמ' סוטה (לה, א) "דרש רבא, מפני מה נענש דוד? מפני שקרא לדברי תורה
זמירות שנאמר זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי אמר לו הקדוש ברוך הוא
ד"ת שכתוב בהן התעניף עיניך בו ואיננו אתה קורא אותן זמירות הריני מכשילך
בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותו דכתיב ולבני קהת לא נתן כי
עבודת הקודש וגו' ואיהו אתייה בעגלתא.

והעונש מפורש בשמואל (ב, ו, ג) וכן בדברי הימים (א, טו) שכשהביאו את
ארון אלוקים מבית הפלשתים, הרכביהו על העגלה, ומת עוזא כשניסה
לתפסו, והעונש היה שדוד המלך שכח את הפסוק שאסור לקחת את הארון
בעגלה, ושמת עוזא על ידו. ואז הכניסו את הארון לבית עובד למשך ששה
חדשים, וכדכתיב רש"י (שם) "אל עגלה חדשה - טעה בדבר שאפילו תינוקות
של בית רבן יודעין אותו, כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו (במדבר ז ט),
ולפי שאמר (תהלים קיט נד): זמירות היו לי חקיך בבית מגורי, נענש לבא לידי
כך, ומת עוזא על ידו, לפיכך כשהביאו מבית עובד, הביאו בכתף, שנאמר
(בדברי הימים א טו יב ג): ויאמר להם אתם ראשי האבות ללוים התקדשו
אתם ואחיהם והעליתם את ארון וגו'. כי למבראשונה לא אתם פרץ ה' אלקינו
בנו כי לא דרשנוהו כמשפט".

יש להבין מה ה"מידה כנגד מידה" במה ששכח דוד דוקא פסוק זה?

כתב בספר "אהבת יונתן", (דברים) "נראה לבאר דוד המלך ע"ה אמר זמירות
היו לי חוקיך ובזה חטא ואמר הקב"ה דיהיה נכשל דטעה אח"כ ואמר להניח
הארון על העגלה ומה זה מדה כנגד מדה ונראה דהעיקר הוא דצריך האדם
ליגע על התורה כי יגעתי מצאתי תאמיין והוא אמר זמירות היו לי חוקיך ולא
ליגע ולכך הענישו דטעה בארון להניח הארון על העגלה אינו צריך ליגע רק
התורה צוה בכתף ישאו דצריך ליגע על התורה ושפיר הוי מדה כנגד מדה".
ע"כ.

ואפשר להמתיק יותר שלכן מת "עוזא" מלשון "עוז" כדי לרמז לדוד שכל זה
קרא מפני שחסר את ה"עוז" דהיינו את הגייעה. וביותר, שלכן הכניסוהו מיד
לאחמ"כ לבית "עובד", שקבלו ע"ע "לעבוד" ולעמול בתורה וכדכתיב רש"י
הנ"ל, לפיכך כשהביאו מבית עובד, הביאו בכתף.

(צינוני תורה)

אמר ה'נועם אלימלך: מי שרוצה לעשות "נזיר לה'" - נזר ועטרה לה', מיין ושכר יזיר' - יעשה נזר גם משתיית יין ושכר על ידי שיתכוון בשתייתם לשם שמים וישתה בקדושה; אבל 'חומץ יין ושכר אל ישתה' - לא ישתה שתייה שהיא בבחינת חומץ, רק למלא את תאוותו - - -

גם כאשר יהודי נוגס במאכלו, אפשר לראות עליו שיהודי הוא, ושאיכילתו אכילה יהודית היא.

המלמד הוותיק, רבי מרדכי זאב בלוי זצ"ל, סיפר סיפור מופלא בשם רבו, שהעיד שבדידו הווה עובדא, ויש בסיפור זה מסר מאלף וחשוב עד מאוד בענייני חינוך.

רבו של הרב בלוי העיד שהגאון בעל ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש, נסע פעם ברכבת, וראה לפניו אדם היושב בספסל ממולו, המוציא כריך עם בשר דבר-אחר, ואוכלו.

הגאון ראה את אשר נעשה, וצעק על האדם ההוא "יהודי, אסור לך לאכול חזיר!"

הנוסע הביט ב'מנחת אלעזר' בפליאה, כמי שתמה על ההערה שיצאה מפיו, ואמר לו: "אינני יהודי, ולכן מותר לי לאכול את הבשר הזה!"

אבל הגאון האדיר, שפסקי ההלכה שלו הופצו עוד בחייו ברחבי העולם היהודי כולו, פונה אל האדם בשנית, וחוזר ואומר לו: "יהודי, אל תאכל חזיר!" והוא, מתעקש אף הוא, ומצהיר שאינו יהודי...

אבל, כשהגאון ממונקאטש אמר לו בפעם השלישית שלא יאכל חזיר, קרה משהו... האיש שאכל את בשר- החזיר ניגש אל חלון הרכבת, והשליך את הבשר החוצה, ניגש אל הגאון והודה בפניו שאכן הוא יהודי, פרץ בבכי, וביקש לדעת איך הצליח לזהותו כיהודי.

'הסתכלתי עליך בשעת אכילתך'

'אני נפגש עם הרבה אנשים, ואף אחד מהם לא אמר לי שאני יהודי, וכיצד הצלחת לראות שאני יהודי?' - שאל האיש את הגאון.

'ה'מנחת אלעזר' אחז בידו של היהודי, חיבקו בחום, ואמר לו: 'די היה להביט בהתנהגותך בעת שאכלת את הבשר, כדי לדעת שהינך יהודי!'

משהאיש לא הבין את פשר הדברים, הסביר הגאון שהשו"ע (אורח חיים, סימן ק"ע הלכה י'), אומר ש'לא ישוך פרוסה ויניחנה על גבי השלחן'. והטעם הוא, כפי שמביא המשנה ברורה, 'מפני שנמאסה לבריות'.

דהיינו אדם הנושך בכריך הלחם, ומכניס לפיו את החתיכה, ומניח את שארית הפת על השלחן, ממאיס בכך את חבירו היושב לצידו. ולכן, המשיך הגאון והסביר לאיש ההוא, נהגו יהודי פולין שכאשר הם אוכלים לחם, הם חותכים בסכין את החתיכה שברצונם לאכול, ומכניסים רק אותה לפיהם, והלחם עצמו נשאר 'נקי'.

הדבר מקובל גם באכילת תפוח, וכל כיו"ב, שלא נוגסים בתפוח עצמו, אלא חותכים את החתיכה הראויה בסכין. כך נהגו יהודי פולין, ואני זוכר גם את אבותי ואבות-אבותי שהתנהגו כך, ציין הגר"י זילברשטיין שליט"א, בעת שסיפר את הדברים.

הסתכלתי עליך בשעת אכילתך את בשר הדבר-אחר, אמר ה'מנחת אלעזר' לאיש, וראיתי שגם אתה אוכל בצורה כזו, דהיינו שלא נגסת בכריך עצמו, אלא אחזת סכין בידך, וחתכת לעצמך את החתיכה שרצית לאכול.

זה הספיק לי כדי לדעת בבירור שאתה יהודי, וככזה בוודאי ראית אצל הוריק את קיום ההלכה ההיא בסימן ק"ע, ולכן גם אתה מתנהג כך. לא יתכן שגוי יתנהג בצורה שכזו! לא יתכן!

האיש הודה והתוודה שכל דבריו של הגאון הם אמת ויציב, והוא אכן גדל בבית יהודי לכל דבר, ובגלל תוקף הצרות והמצוקות שפקדו את העם היהודי בתקופה ההיא, הגיע לאן שהגיע, והתדרדר לאן שהתדרדר, עד שהגיע למצב בו הוא אוכל בשר דבר אחר. אבל קיום ההלכה בסימן ק"ע שראה בבית הוריו, לא נשכחה ממנו...

האיש הפך להיות אחד מחסידיו הנלהבים של הגאון ממונקאטש. הוא הרגיש שה'מנחת אלעזר' נגע לו בדיוק בנקודה הרגישה ביותר בחייו, וקיבל על עצמו מהיום והלאה להישמר ולהיזהר בקיום כל ההלכות בשו"ע.

כל מעשה נקלט במוחם של הילדים

רבו של רבי מרדכי זאב בלוי הוסיף וסיפר שגם הוא השתמש בסימן זה של ה'מנחת אלעזר', וכאשר נכנס אל המנזרים של הנוצרים, אחרי תקופת השואה, כדי להוציא משם את ילדי ישראל ולהצילם, התבונן בצורת אכילתם של הילדים.

כאשר הבחין בילד שאינו נוגס בפרוסה עצמה, אלא משתמש בסכין וכנ"ל, היה בטוח שהוא יהודי, והוציאו מהמנזר, ולא טעיתי אפילו במקרה אחד. כל הילדים שהוצאתי על פי הסימן הזה, היו יהודים, אמר.

נמצאנו למדים עד כמה גדולה ועצומה היא השפעת החינוך של הבית היהודי על כל הצאצאים שגדלו בבית זה, וגם אם אנחנו סבורים שהילדים אינם מבחינים במעשים הקטנים שלנו, ואינם לומדים מכך מאומה, טעות גדולה בידינו.

כל מעשה הנעשה בבית, כל פעולה, וכל מילה היוצאת מפי ההורים, נקלטת היטב היטב בראשם ובמוחם של הילדים הקטנים, והם לומדים מכך 'הלכה לדורות' מה לעשות וכיצד לפעול בחייהם הם.

והנה, אם היו שואלים אותנו מה היא ההלכה החשובה, והמשפיעה ביותר, בחלק ב' של המשנה ברורה, ספק רב אם היינו מצביעים על ההלכה ההיא בסימן ק"ע, העוסקת בדין שלא לישוך פרוסה ולהניחה על השלחן. אנחנו היינו סבורים שאולי כדאי להתמקד בהלכות נטילת ידיים, ברכת המזון, וכיו"ב.

אבל מהמעשה הנ"ל עם ה'מנחת אלעזר', למדנו שגם הלכה כזו עשויה לשנות גורלו של אדם ולחרוץ את חייו לכאן או לכאן. (ברכי נפשי)

"ולא יסף עוד מלאך ה' לבוא אל מנוח ואל אשתו אז ידע מנוח כי מלאך אלוקים הוא". (הפטרת נשא)

רבי שלום שבדרון זצ"ל (בשיחה פרטית בביתו).

"אז ידע מנוח!" מדוע דוקא אז? בעקבות מה הצליח מנוח להשתכנע בבירור כי מלאך ה' הוא? בסך הכל "לא יסף עוד מלאך ה' לבוא" מה קרה? (המעייין יראה על כך במפרשים).

אמרתי פעם בדרך מליצה:

אדם המתחסד עם זולתו, יגלה במשך הזמן, כי הוא מצפה להכרת טובה ולהבעת תודה, לפחות כל שהוא, ממי שהטיב עמו. ואם חלילה, אותו יענקל שהטיב עימו יתעלם בכלל מלזכור שעשו עימו טובה, המצב יכאיב לו, יצעררו מאד.

כיון שהוא מצפה להכרת טובה, בדרך כלל הוא רגיל לחפש דרך איך לאסוף את ה"תודה רבה" איך לשמוע את ה"יישר כח" ולקבל את ה"תודה". יש לכך כמה דרכים: לפעמים הוא רק חולף ברחוב ע"י יענקל כדי שיענקל יזכר... אם יענקל אינו נזכר, והימים חולפים, אזי לאחר כחודש הוא אומר ליענקל "בוקר טוב" בחיוך רחב (כדי שיזכר), או מתעניין בשלומו: "מה נשמע ר' יהודי?" ויענקל משיב:

"אה! אה! ברוך ה'! זה אתה שכל כך עזרת לי בענין... הרי אני חייב לך המון תודות..." והמתחסד בא על סיפוקו. - -

'בעל החסד' לא מבקש דוקא "תודה", אבל חושב לעצמו "לפחות שיזכור שאני הצלתי אותו", "אני אזכיר להם - לזכור אותי".

רבתי. המלאך שהיטיב מאד עם הוריו של שמשון הגיבור, כאשר בישר להם והדריך אותם מאת ה', נעלם, בסיום מלאכתו לא הגיע אפילו פעם אחת נוספת, אין: "ולא יסף עוד מלאך ה' לבוא אל מנוח ואל אשתו", ואם כך - "אז ידע מנוח, כי מלאך אלוקים הוא". חלפו להם שבוע, שבועיים, והוא, שהדריך אותם, לא ניסה להגיד בוקר טוב אדיב, לא בא להתעניין, להציע הצעות או לסייע בתכנונים. - - אם כך הוא מלאך! אז ידע מנוח כי הוא מלאך...! אדם - כבר היה מגיע, לפחות לרגע קצר...

ההלואה הראשונה מגמ"ח

אני נזכר כיצד הרגשתי, כאשר יצאתי בפעם הראשונה מגמ"ח" ללוות כסף היה זה לפני שנים רבות, התחושה שלי הייתה קשה ומרה חשבתי שאני נכנס ל'חברא קדישא' חסד עם מתים - - - (מה אתם צוחקים, עוד מעט תשמעו). אספר לכם מתחילת הענין.

בילדותי ממש, התייתמתי מאבא זצ"ל, לא ידעתי כיצד מתנהל בית עם אבא ובלי אבא. אמא הצדקנית ע"ה נאלצה לצאת השכם בבוקר להביא טרף לביתה, וכאשר שבת הביתה מצאתי צלחת עם אוכל מוכנה על המדף (הבנתי שאמא חשבה עלי והכינה לי אוכל) נטלתי ידיים והתיישבתי לאכול. לבד. מעולם לא הורגלתי לאכול בחברת בני משפחה, עד שהגיעו הימים הטובים ונכנסתי למשפחת חותני זצ"ל. תשמעו כדאי! כדאי!:

מיד למחרת ה"שבע ברכות" חזרתי מהתפילה, התקבלתי בחיוך. השוער והשוויגער יחייכו בסבר פנים יפות, כשהצביעו לי על שולחן ערוך ארוחת בוקר, והתיישבתי. הרי הבטיחו לי "קעסט" שלוש שנים (אתם יודעים מה זה קעסט?) והנה זו הייתה הארוחה הראשונה של קיום ההבטחה. מה היה על השולחן? לחם שחור, לבן, כוס קפה, חתיכת חלבה. זה מה שהיה בבית. ב"ה.

לא הבחנתי בשום דבר יוצא דופן. אכלתי, ברכתי - ומיד הלכתי לכולל "אהל תורה" ללמוד עד הלילה. רק למחרת הבחנתי שאני אוכל ארוחת בוקר לבד... אתמול אכלתי לבדי והיום גם כן. בתחילה, לא שמתי לב כי כך הייתי רגיל לאכול בבית לבד באמצע השבוע, יתום נשאר יתום...

לפני שעזבתי את הבית לכולל, התבוננתי לחשוב "היכן אשתי?" פסעתי לחדר הסמוך ושאלתי את חמותי הצדקנית: היכן היא? מדוע גם אתמול וגם היום לא נמצאת בארוחת הבוקר. מה קרה?

"היא הייתה צריכה ללכת". השיבה.

ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר שוב איננה. "מה קורה כאן?" שאלתי בתימה "שלושה ימים היא צריכה ללכת דווקא מיד בבוקר!?" פניה של חמותי הרבנית אויערבאך האדימו, ובזוית העין התעגלו שתי דמעות עבוד. נעמדו בפתח העין ולא ירדו.

"שלום" אמרה "לך הבטחנו קעסט, אבל, אבל שבילה אין לנו"...

רבתי, כך גידלו תורה! וכך זכו לכזה בן - רבי שלמה זלמן אויערבאך...!

בחינה) כאשר הוצאתי לאור את ספרי הראשון, השווער והשווער רצו להראות לי את הוקרתם, וכסף - אין. מה הם עשו?

חמי העלה רעיון ואמר לאשתו יש לנו "כפות" היו להם שתי כפות מתנה אישית שקיבלוה ביום נישואיהם. (ב"פסח" הוצבו שתי הכפות המבריקות על השולחן ופארו את שולחן הסדר. יותר ממה שהיה להן ערך כספי, היה להן ערך ריגשי. בכפות היו חרוטים שמותיהם: ח. אויערבאך צ. אויערבאך) כף אחת ניתן לו היום. כאשר נתן לי את הכף לחש לי: "הכף השניה ממתנה לספר הבא..." בכפות אני אוכל מידי שבת בשבתו.

כאשר סיימתי לאכול על שולחן חותני, לא ארכו הימים ונזקקתי להלואה בגמ"ח של שערי חסד.

כאשר נכנסתי למשרד בבושה, רק ראיתי את הפקיד היושב מולי איבדתי את מעט הבטחון העצמי שנשאר לי, כאלה פנים חמוצות - - - אמרתי לו בוקר טוב והייתי צריך לומר לו ערב טוב כי נהיה לי חושך בעיניים... טוב אני לא אאריך כי כבר נשמתו בגנזי מרומים, כאשר יצאתי והשארתי אצלו משכון, כמובן, הייתי כאוב מאד וברבות הימים נזכרתי בפסוק באיוב "צדק לבשתי וילבישני" (איוב כ"ט) אומרים חז"ל: "צדק לבשתי וילבשני, א"ר חנינא יש נאה ללבושו ואין לבושו נאה לו, יש אדם עשיר ואין שמו לפי עשרו, רש ואין שמו לפי רישו, יש אדם שהוא גבור ואין שמו לפי גבורתו חלש ואין שמו לפי חלישתו, יש אדם בחור ואשתו מכוערת בתוך אפריון ואומרים אבד הבחור הזה על הכפושה הזו, ואם הכלה נאה ובעלה מכוער אומרים אבדה הכלה הזו באיש הזה, איוב לא היה כן אלא הצדקה נאה לאיוב ואיוב נאה לצדקה הוי צדק לבשתי וילבשני"

אותו פקיד רוצה להתלבש במצות חסד אך אינו יודע כיצד, מעלת החסד לא לפי מידותיו הבגד של המצוה גדול עליו... ישנו פסוק מיוחד לשבח את איוב שהחסד היה מתאים למידתו, נורא ואיום.

ועוד על ה"חסדים של הסוכנות..."

על חכמת שנינותו של רבי חיים לייב אויערבאך סופר רבות בפי תושבי ירושלים. עובדה אחת שמעתי מפיו כיצד פעם קטרג בפני רבים לגלג על ה"חסדים" השקריים של ה"סוכנות" הישראלית. ובאותה שעה קיים בעצמו: "הקהה את שיניו".

"היה זה לפני עשרות שנים. הנהלת ה"סוכנות" החליטה לעצור את כל מגביות ה"חרדים" בחו"ל למען מוסדותיהם".

ראשי הסוכנות הציונית קראו לראשי היהדות החרדית לאסיפה דחופה וטבעו מהם במקפיגו הפסיקולוגיים כספים בחוץ לארץ [הם היו מעוניינים שהכסף יזרום בדרך צינור אחד ויחד] ה"סוכנות" נימקה את בקשתה בטענה כי היא זו שתפרנס את כל עולם התורה "אין ולא יהיה צורך לשגר שליחים לחו"ל, אנחנו נדאג לכל צרכיכם"

הנאספים כולם משני צידי המתרס - החילונים והחרדים - קיבלו את רשות הדיבור.

אחדים מראשי "ועד הישיבות" הודיעו נחרצות שהם יסיכמו לבקשת ה"סוכנות" רק אם יקבלו לידם סכום של מליון לירות לשנה "אם נפסיק לשגר שליחים לארצות הגולה, זה יהיה הסכום שתאלצו לתת לנו" אמרו "ראשי הישיבות".

יהודי מראשי הציונות שהשתתף באסיפה נעמד על רגליו וזעם מכעס: "אתם לא מתביישים לתבוע סכום כזה גדול" קרא לעבר ראשי וועד הישיבות. הוא חירף וגידף בסגנון זול וגס: "קבצנים! שנוערסו! וכו'". הוויכוחים היו קשים מאד, ראש הסוכנות מחד גיסא, ועסקנים יראים ושלמים מאידך גיסא התנצחו זה בזה.

רבי חיים לייב אויערבאך שהשתתף באסיפה ישב בשקט והמתין לתורו בסבלנות. הוא החליט לנפץ את עצם הרעיון שהסוכנות היא זו שתשלט בכיפה. "החלטתי אני 'אשלם' לו כגמולו לאותו רשע וחצוף ראש" סיפר רבי חיים לייב (כששב מהאסיפה הביתה קרא לי: "ר' שלום! יש לי בשבילך סיפור מעניין... וסיפר לי את מהלך העניינים - אמר ר' שלום)

כשהגיע תורו של רבי חיים לייב לשאת דברים נעמד על עומדו בשלווה, ובכשרונו הגאוני החל את דבריו באיטיות כמונה מעות - בסיפור [משל] שהמציא על אתר. מטרתו של הסיפור היה להקהות את שיניהם ולהדגים להם בדרך רמז כיצד יראו "חיי הישיבות" כשיהיו זקוקים לחסדי ה"סוכנות".

אספר לכם סיפור. אמר רבי חיים לייב, ושקט השתרר בחלל האויר: יש מקום ששמו "אלקסוט" זו עיר הנחלקת לשניים - עילית ותחתית, המרחק בין אחת לשניה הוא גדול, כך שבאלקסוט העליונה היה חניון רחב ידיים שם התאספו כל "בעלי העגלות" משם היו יוצאים בנסיעות כמה פעמים ביום לעבר העיר התחתית.

באלקסוט העליונה התגוררה אשה אלמנה ושמה שרה. לשרה היתה בת יחידה שהתגוררה בעיר התחתית ושמה חנה [חנה'לה - כלשונו] חנה'לה היתה קבצנית דלפונית עניה מרודה, ילדיה הילכו בבגדים קרועים וללא נעלים לרגליהם. האמא שרה נהגה לאסוף פרוטות קצובות ומפעם לפעם לשלחם לבתה חנה'לה.

הגיע ערב יום טוב. הלכה שרה ל"חניון" ומצאה שם את יענקל העגלון הממתין עד שהעגלה תתמלא בנוסעים, אז ייצא לכיוון העיר התחתית.

שמע נא יענקל, אמרה שרה בקול רוי תחנונים, עשה לי חסד, אתה, הרי בין כך נוסע למטה, ומי כמוך ידוע שיש לי שם בת, עניה. אפיתי בשבילה תבנית לחם טרי עגול. אהיה נא יהודי טוב, ותעביר לה את זה. תחיה את נפשה בחג.

- טוב, שרה, למענך, בשבילך! תביאי ואני אקח.
- אבל יענקל, האם לחם יבש תיקח בשבילה? - איזה טעם יש ללחם יבש, הכנתי בקבוק מלא חמאה, אם היא תאכל לחם בחמאה (מיט פוטער) אז יהיה לה טוב על הלב.

- שרה! עד שהצלחתי לדחוף כאן לחם כזה גדול איפה כבר יהיה לי מקום לעוד בקבוק חמאה?

- יענקל, אל תהיה כזה, תעשה מצוה, תרחם עליה, תדחוף את זה בצד ותסדר. - (בצעקה) די, תחפשי לבד מקום! נו כבר! תניסי את החמאה כאן ליד הלחם וחלאס. חלפו חמש דקות, העגלה כבר התמלאה בנוסעים, יענקל התיישב, ועוד רגע קצר יוצאים לדרך, לפתע שוב הגיחה שרה מהרחוב הסמוך וקראה: "יענקל, רגע! אוי גיוואלד, איזה טעם יש ללחם עם חמאה לבד, הנה עשיתי גבינה טובה וטעימה לכבוד יום טוב, חנה'לה שלי תאכל לחם, חמאה וגבינה, אוי, התרגשה שרה, כמה תחיה את נפשה השבורה, יהיה לה משהו לכבוד חג, והתפרצה - בבכי - של התרגשות מהול בכאב.

- שרה, את כבר מבבלת לי את הראש, תקחי את הכל בחזרה וגמרנו, מה את רוצה ממני?!

- יענקל, אל תהיה קשה כאן! תרחם עלינו, אתה מבין לבד כמה זה חשוב, אל תהיה רשע! בבקשה...

- מה את רוצה ממני תזרקי פנימה וגמרנו.

- תהי' מבורך, תצליח, שיהיה לך ולמשפחתך כל טוב, בירכה אותו שרה בכל ליבה.

כאשר התחיל בנסיעה יצאה שוב בריצה ואמרה יענקל! יענקל! מה יעזור לחם לאשה מסכנה שאין לה נעלים בשביל הילדים, קח בבקשה שלושה רובל ותתן לה. ברכות יחולו על ראשך.

טוב יענקל הסכים. לזה, לכסף, היה לו מקום... הכניס את הכסף לכיס ויצא לדרך.

חלפו ימים. יום, יומיים, שלושה, יענקל נסע הלך ושוב עשרות פעמים. "בוודאי עשה את השליחות על הצד הטוב ביותר" הרהרה שרה.

צהרים בהיר לאחר החג, שרה מקבלת מכתב ספוג בדמעות מבתה: "אמא מה קרה? שכחת כי יש לך ילדה בקרבת מקום? אין לנו בגדים ונעלים, אין לנו מה לאכול ולא שלחת לנו מאומה..." עיני האמא חשכו ראשה הסתחרר, הבינה כי קרה משהו. ויצאה לרחוב, חיפשה את יענקל בסערת רוח, מצאה אותו במקום הקבוע ליד העגלות:

- יענקל! רגע, גולן, מה עשית לי? הרגת אותנו לגמרי, אוי לך! מה קרה עם המשלוח שנתתי?!

- מה הצעקות, וואס איז געשיין? שאל יענקל בשלווה, והיא בוכה: אפיתי לחם עשיתי חמאה וגבינה!! שלושה רובלים, איפה???

- מה את צועקת?

- מה פירוש מה אני צועקת? אתה לא מתבייש?!

- רגע, תשמעי, רגע רגע, חכי אני אסביר לך מה קרה. מסביר יענקל ברוגע מכעים.

- מה חכי, תראה מכתב!! דם שותת ליבי! אתה לא מתבייש? תיראה איך היא מסכנה בכל מילה שבמכתבה!

תשמעי אותי. שקט. שקט... אמר יענקל ונעץ בה שתי עיניים חדות והתחיל את דבריו: "שרה! מה אני אגיד לך הלחם הטרי שלך, שאת בעצמך אפית, מה אומר ומה אדבר - ידים של זה יש לך, אה אה, אין לשער!

- מה? תעזוב אותי! עם הסיפורים על הלחם הטעים שלי, אתה בא לזרות מלח על הפצעים שלי, מה אתה צוחק ומתבדח?!

- שרה! ידים של זה, מה אני יגיד לך, לא להאמין. גם החמאה מיוחדת.

- מה? אכלת את זה? רשע! צווחה האם הבוכיה.

- רגע. לא. תמתיני בסבלנות אספר לך הכל: את זוכרת ביום שנסעתי, וודאי את זוכרת, היה זה יום חם במיוחד, השמש יקדה מלמעלה והחום היה נורא. באמצע הדרך התחלתי להרגיש רטוב ליד הרגלים...

- תפסיק לספר לי סיפורים, בווער לי הדם ואתה מספר לי "מעשיות".

- סבלנות, תהיה לך קצת סבלנות, ואז תביני הכל: התכופתי לחפש מה קרה לי, מה רטוב שם, וראיתי שהבקבוק נסדק, החמאה נמסה והחמאה גולשת ויוצאת החוצה. החמאה שאת עשית. ממש "בל תשחית" - - -

- אני מבינה טוב מאד, אבל כפרה על החמאה, והסיפורים שלך, רק תגיד לי כבר מה עם הלחם שאפיתי!

- חכי אני אסביר לך: מחייך יענקל בסבלנות. הרי חבל על כזו חמאה, ממש חבל, נכון שחבל?! אז לקחתי חתיכה קטנה מהלחם וטבלתי אותה בחמאה שנשארה והכנסתי לפה, אבל את הרי צודקת, לחם עם חמאה איזה טעם יש לזה, לכן לקחתי קצת גבינה... מה אני יגיד לך שרה, קיבלתי ממש תאבון גדול, כאלו ידים של זה, אפית לחם בטעם נדיר ביותר... שכחתי מעצמי לגמרי -

כזה לחם - ומרוב שהייתי שקוע באוכל הטעים לקחתי פרוסה אחרי פרוסה ועוד ועוד... שרה מרטה את שערות ראשה וצעקה לעצמה: "גיוואלד. טוב,

כפרה על הלחם, החמאה והגבינה שנתתי למושוגע הזה, אבל מה עם הרובלים? נתתי לך שלושה רובל איפה הם? שאלה בבכי.
- נתן בה יענקל מבט לגלגני: שרה, מה את חושבת לך, כי כל הסיפור הזה לא שווה כסף. שאוביל את כל זה בחינם!...
סיים רבי חיים לייב את נאמו. התיישב על מקומו.
הנאספים כולם שהבינו את הנמשל העלו חיוך על פניהם, חלקם פרצו בצחוק, והאסיפה התפזרה.

עפר מיוחס – רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

פגשתי באברך, תלמיד חכם, חריף ובקי. אבל מה, עבר קצת את הגבול. כלומר, שאם הותרה "שמינית שבשמינית" גאווה (סוטה ה) הוא החמיר בשיעורים, והוסיף עוד "הכרעה"..."
אמרתי לו: "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר. שלוש פעמים ביום מבקש אתה: 'ונפשי כעפר לכל תהיה!'"
לא התפעל, וענה בגובה לב: "אכן, אבל יש עפר ויש עפר! הלא תבינו שעפר ארץ ישראל שווה יותר מעפר חוץ לארץ, ועפר בית המקדש - יקר יותר מזהב ומפז! אני עפר וחיברי עפר, אבל איפה הוא ואיפה אני!..."
הרי לכם דוגמא לדברי הגמרא: "כל המתיהר, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו" (פסחים טו). אמרתי לו: "כמדומה אתה, שאתה לבדך שוה 'עפרות זהב', מעפר בית המקדש, דע שיש לך בו שותף" -
תמה: "מי?! הלא הוא ואין בלתו!"
אמרתי לו: "בסוטה נאמר, 'ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הכהן ויתן אל המים' (במדבר ה יז), ופירש ב"כלי יקר", לפי שאמרו (בראשית רבה יד) שאדם הראשון ממקום כפרתו נברא, הינו מעפר המשכן, משם מחצב חמריות כל אדם. וזו תוכחה מגולה לכל אדם, עד לאחרון והנחות שבבני אדם: ממקור נעלה כל כך חוצבת, ולאן הדרדרת!..."
והלה ענה, זחוח: "ניחא, אבל אני עפר המשכן שלא הדרדר"..."
אמרתי: "הסכת ושמע, הכרת את הרבי מסנקרביץ, שהיה רב כאן בבני ברק?"
לא, לא הכיר.

"ובכן, אספר לך מה ששמעתי ממנו. סבו היה הרבי מוורקא זצ"ל. פעם שבת בעיר קאליש, והמוני יהודים נהרו לשולחנו. אומר היה דברי תורה בקול נמוך, ומתוך שבקשו לשמוע התגבבו זה על זה, איש על רעהו. הרבי מוורקא אהב ישראל היה, והזדעזע. אמר: 'הרי כל יהודי הוא כספר תורה. וכי משום שאני רוצה לשמוע טוב יותר, אטפס על ספר תורה וארביץ עליו?!'"
נענה אחד הרבנים ואמר: "אבל, רבי, הן הלכה מפורשת היא 'שו"ע יור"ד רפ"ב, יט) שגותר להניח ספר תורה על ספר תורה..."
השיב הרבי על אתר: "כן, ודאי - אבל כל יהודי צריך לחשוב שחבירו הוא ספר תורה, ולא הוא..."
אף אני אומר כן -
על עצמך תחשוב שאתה עפר, ולוא מקרקע המשכן. את חברך תראה כאדם..."
(והגדת)

שאול רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

בגמרא ערכין (יא, ב) דנו, מניין לשירת הלויים מן התורה. והביאו הכתוב: "ולבני קהת לא נתן [עגלות] כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" (במדבר ז, ט). ממשמע שנאמר "בכתף" אינו יודע ש"ישאו"? מה תלמוד לומר "ישאו", אין "ישאו" אלא לשון שירה. וכן הוא אומר: "שאו זמרה ותנו תוף" ואומר: "ישאו קולם וירונו".
כמה עומק יש כאן!
אנו מיחסים חשיבות לשירה, ליפייה, ועושרה, ולביצוע המושלם. איזה קול לזמר, וכמה כלים בתזמורת. מי המלחין, ומי המנצח. וכאן, במילה אחת, כל מהותה של השירה והנגינה. המודד והקובע את טיבה: "שאו"! האם מצליחה היא לרומם ולנשא, להגביה טפח מעל הקרקע, לקרב אל השמים!
כי רבים כל כך שרים ומנגנים, וליבם בל עימם. "שאו" אין כאן!
ואספר -

בישיבה בביאליסטוק היה לנו בקושי לחם לאכול. "בשר ודגים ורוב מטעמים" היו רק בזמירות. היה לי חבר, משה. שאביו היה החזן הראשי בבית הכנסת הגדול בביאליסטוק. נהנה ממשכורת נאה, ושולחנו ערוך כדת. הזמין אותי להתארח אצלם בסעודת ליל ראש השנה. באמת, סימן לשפע לכל השנה כולה. לא חסרו כל טובה, בלי עין הרע. נענית ואמרתי: "גם לי קול נאה, אולי אהיה חזן!?"

הן יודעים אתם, ה"מגן אברהם" (סימן קלא אות ד) הביא דברי השל"ה הקדוש זצ"ל: "ראוי לומר 'אנחנו לא נדע' בישיבה, 'מה נעשה' בעמידה". ופרשת: שאין אנחנו יודעים בתקופת לימודנו בישיבה, מה נעשה וממה נתפרנס בימי העמידה. אז הנה, יש לי פרנסה..."
אמר לי החזן: "שמע לקולי, בחר לך כל מקצוע, רק לא זה!"
"מדוע", תמהתי. "אפשר ללמוד כל השבוע, להתעלות בתורה ובמוסר, לשטוח 'ברכת החודש' כהלכתה ולהתפרנס ברוחב יד!"
הבית העיד על כך.

אמר לי: "כדברייך כן הוא. אבל, למעשה, אין אומלל מהחזן!"
לא הבנתי, וראיתי שגם חבירי לא, וכל בני הבית תמהו.

הסביר: "החזן עומד ומתפלל. ואמרו (מדרש תהלים ק) כשאתה עומד ומתפלל יהא ליבך שמח, כי לאלוקים אתה עובד -
ובמקום לחשוב שהוא עומד לפני ה', ולקוות שיהיה מקובל ומרוצה לפניו -
הוא תוהה איך הקהל מקבל את הסלסול, והאם הוא מקובל ומרוצה לפניו -
היש אומלל ממנו?!"...
ובענין זה -

מספרים על אותו גבאי שהתקשר בפרוס הימים הנוראים לחזן הותיק: "ובכן, האם נזכה לשמוע אותך גם השנה? הטעם הטוב עוד עומד בפה! אח, הקטע של 'ריבונו של עולם, מלא משאלותי לטובה', כל כך מרגש!"
והחזן ענה: "כמובן, אם ירצה השם. צריך רק לדבר על המחיר" -
תמה הגבאי: "המחיר כדאשתקד, הרי התפילה לא השתנתה!"
"זהו, שכן!" הפתיע החזן. "תשמע, השנה המצאתי 'ריבונו של עולם' הפלא ופלא. עבורו בלבד יש להכפיל את המשכורת!"
אמר הגבאי: "הזהר והשמר! עד שאתה ממציא 'ריבונו של עולם' חדש, הריבונו של עולם עלול להמציא חזן חדש..."
האמת, שיש ענין בשירים חדשים: "שירו לה' שיר חדש, תהלתו בקהל חסידים" (תהילים קמט, א), "שירו לה' שיר חדש תהלתו מקצה הארץ" (ישעי' מב, י). ועוד.

אבל השירה היא בטיי הפנימיות והרגש, והשיר החדש תוצאת התלהטות הרגש, התגברות הדביקות, והתרוננות הנפש -
ולא שהשיר יהיה המטרה, ועיקר בפני עצמו.

מכאן הפתגם השגור, שאיני מסכים עמו, שהחזנים טפשים.
אסור לעשות הכללות. שלא כאותו יהודי שטען, שאחוז הטפשים באוכלוסיא הוא פחות מעשרה אחוזים, שהרי לכל מנין ומעלה חזן אחד... לדעתי, האחוז גדול הרבה יותר. אבל מאיפה נובע הפתגם, מה מקורו? -
כי הטיפש הופך את הטפל לעיקר!

והחזן שידע שהשירה היא כלי בלבד, והעיקר הוא הרגש, הוא החזן החכם! (והגדת)

איש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה (ה, י)

ברש"י מובא: "ומדרש אגדה: ואיש את קדשיו לו יהיו, מי שמעכב מעשרותיו ואינו נותן - לו יהיו המעשרות. סוף שאין שדהו עושה אלא אחד מעשרה שהיתה למודה לעשות". כלומר, בעל שדה ש"מתקמצן" ולא נותן תרומות ומעשרות מיבול שדהו - סופו שתניב השדה רק עשירית מהתנובה שהיתה רגילה להניב. סך כל תנובתה היא כשיעור התרומות והמעשרות שהיה עליו לתת ולא נתן.

התורה הקדושה אומרת: "נתון נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו, כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוךך בכל מעשיך ובכל משלח ידך" (דברים טו, י). יש פעמים שאדם כן נותן כסף לצדקה, אבל בזמן הנתניה יש לו "קוועטש" בלב... למה נתתי, מידי הרבה נתתי... עבדתי קשה להרויח את הכסף, למה שהשני לא יעבוד... וכדומה. באה התורה ואומרת: אדוני הנכבד! אם אתה נותן - אתה עושה "ביזנעס" מצויין! "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוךך בכל מעשיך ובכל משלח ידך"! הוצאת מהכיס אלף שקל - הקב"ה יוסיף עליך אלף פעמים ויברך אותך כאשר דבר.

מורי ורבותי!

יש מישהו שלא "ירויץ" לקנות מגרש בצפון תל אביב ששוה מליון שקל שהוצע למכירה ב"מחיר מציאה" של מאה אלף?... הרי לא יהיה אחד שלא ירוץ! רגע! רגע! "מה אתה רץ?" קוראת לו אשתו, "הרי מאה אלף הוא הון עצום עבורך..."

"הוי, פתיה שכמותך!" ישיב לה בעלה, "את המאה אלף אני מקבל בחזרה, על המקום, ועוד פי עשרה מזה, לא ארוץ!?"
ואם הקב"ה מבטיח לך שאם תתן צדקה, ולא ירע לבבך, "יברכך ה' אלוךך בכל מעשיך ובכל משלח ידך" - לא תרוץ לתת?
הרי אין "ביזנעס" טוב מזה!

אשה אחת הגיעה בוכיה לרבה של סלוצק ובקשה את עצתו: "אין לי ממה לחיות! אני מרויחה כמה פרוטות שאינן מספיקות לי לפרנסת ביתי".

הרב מסלוצק אמר לה: "בכל חודש תעשי חשבון מדויק כמה את מרויחה, ועשירית מזה תביאי אלי ואני אחלק כסף זה לעניים".
האשה הזדעקה: "רבי! הרי כל מה שאני מרויחה לא מספיק לי וכיצד, איפוא, אתה מייעץ לי לתת חלק מהריוח המזערי לאחרים?"

אמר לה הרב: "ומה איכפת לך לנסות? הרי כל רווחיך אינם אלא מספר פרוטות, ועשירית מהן אינו אלא "שמעק טאבאק" עלוב, שאינו מעלה ואינו מוריד. תנסי". האשה סברה וקבלה.

בסופו של החודש הראשון האשה הביאה לרב סכום זעום. בחודש שלאחריו - גדל הסכום, ובחודש שלאחריו - הוסיף וגדל. התברר כי הכנסותיה של האשה אכן גדלו מחודש לחודש, וכל זה בזכות הצדקה. התקיים בה מקרא שכתוב "יברכך ה' אלוךך בכל מעשיך ובכל משלח ידך".

(יחי ראובן)
פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת נשא. ידוע, שפרשת נשא היא הפרשה הארוכה ביותר בתורה; כוללת בתוכה 176 פסוקים. כך מצאנו גם בספר תהילים, במזמור קי"ט - המזמור הארוך ביותר, הכולל בתוכו 176

במחשבתו, כי היכי דלהו להו בני שפירי כוונתי כדי שיהיו להן בנים יפים כמוני, גמיי אורייתא כוונתי ולומדי תורה כמוני. אמרו ליה רבנן לרבי יוחנן: לא מסתפי מר מעינא בישא וכי הרב אינו מפחד מעין הרע? אמר להו ר' יוחנן: אנא מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא אני מזרעו של יוסף, שאין עין הרע שולטת בו. ומנין שאין עין רעה שולטת בזרעו של יוסף? דכתיב בברכת יעקב ליוסף: {בראשית מט-כב} בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ואמר ר' אבהו: אל תקרי את הפסוק 'עלי עין' [כמו שהוא מנוקד עפ"י המסורת שבידינו], אלא דרוש את הפסוק כאילו כתוב בו 'עולי עין', וכך פירשו: וכך פירשו: בן פורת עלי עין – בן פורה אשר פירותיו (זרעו) מורמים למעלה מעין הרע, שהיא אינה יכולה לשלוט בהם. ר' יוסי בר חנינא אמר מהכא מכאן אנו למדים שאין שולטת עין הרע בזרעו של יוסף, מהברכה שברוך יעקב את בני יוסף: {בראשית מז-טז} וידגו לרוב בקרב הארץ – שיתרבו בארץ כמו דגים. מהו הדמיון לדגים? מה דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין הרע שולטת בהן, אף זרעו של יוסף אין העין הרע שולטת בהן. יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא יום אחד, היה ר' יוחנן שוחה בירדן, חזיה ראה אותו ריש לקיש שהיה אז ליסטים, ושוור לירדנא אבתריה וקפץ לירדן אחריו. אמר ליה ר' יוחנן בראתו את כוחו הגדול: חילך לאורייתא כמה כחך גדול! כח כזה, ראוי לסבול עול התורה! אמר ליה ריש לקיש לר' יוחנן: שופרך לנשי יוהפי שלך שייך לנשים. א"ל ר' יוחנן: אי הדרת בך אם תחזור בך ותקבל עליך עול מצוות היבנא לך אחותי אתן לך את אחותי דשפירא מינאי שיותר יפה ממני, לאישה...

בכל פעם שאני קורא את הגמרא הזאת, אני מתרגש מחדש; אם הייתי בא לאחותי ואומר לה "יש לי שידוך בשבילך!", היא היתה שואלת מיד: "מאיפה הוא – מבריסק?" והייתי אומר לה: "לא ממש... מתחיל ברי"ש: רמת עמידר" – ישר היא היתה אומרת לי: "קח אותו ותשים אותו אצלך בבית! אני לוקחת או בריסק או פוניבו" – "הוא יהיה בפוניבו!" – "כשהוא יהיה אז תתקשר!"

בכל פעם שאני קורא את הגמרא הזאת, אני מתרגש מחדש; אם הייתי בא לאחותי ואומר לה "יש לי שידוך בשבילך!", היא היתה שואלת מיד: "מאיפה הוא – מבריסק?" והייתי אומר לה: "לא ממש... מתחיל ברי"ש: רמת עמידר" – ישר היא היתה אומרת לי: "קח אותו ותשים אותו אצלך בבית! אני לוקחת או בריסק או פוניבו" – "הוא יהיה בפוניבו!" – "כשהוא יהיה אז תתקשר!"

נשאלת השאלה – אז למה אדם כזה נקרא 'נזיר'?

אומר הכלי יקר – "... ואין הכוונה בנזירות זה שיהיה פרוש מן היין ל' יום ואח"כ יחזור להיות בסובאי יין כבראשונה דא"כ צדיק מה פעל, אלא הכוונה שירגיל את עצמו מעט מעט כי כל התחלות קשות ובל' יום הוי חזקה ששוב לא יהיה להוט אחריו כל כך..."

בא הספר מי זה ומביא רעיון נפלא בשם הגאון מוילנא; **כותב הספר מי זהב** – "כל ימי נדר נזרו וגו' קדש יהיה גדל פרע שער ראשו". במסכת תענית דף י"ז. – "אמר רב מתנה: סתם נזירות שלשים יום, מנלן? אמר קרא: 'יהיה' – בגימטריא תלתין הוי". עכ"ל.

אעפ"י שהלימוד הוא בדרך של גימטריא, נראה לי שגם הפשט מורה כן. והוא, על פי מש"כ הגר"א (יגוה פ"ג, ג) – "לכך מפסיקין לתקוע ערב ראש השנה, דבשלשים יום כיון שדש נעשה טבע, כמ"ש אצל טיטוס. עכ"ל. כוונתו למה שאמרו בגיטין דף נ"ו: – "בא יתוש ונכנס בחוטמו (של טיטוס) וניקר במוחו שבע שנים. יומא חד הוה קא חליף אבא דבי נפחא [יום א' עבר [טיטוס הרשע] ליד פתח חנותו של נפח שמע [היתוש] קל ארזפתא [את קול הקורנס של הנפח] ואישתיק [השתתק היתוש הפסיק מלנקר בגלל קול הכאת הקורנס]. אמר [טיטוס] איכא תקנתא ישנה תקנה עבורי! כל יומא מייתו נפחא ומחו קמיה [כל יום הביאו נפח אחר, והם הכו בקורנסיהם לפני טיטוס] וכו' עד תלתין יומין עבד הכי [עד שלושים יום עשה כן]. אבל מכאן ואילך – כיון שדש דש [משהרגיל היתוש ולמד בקול הקורנס הכיר בו והמשיך לנקר במוחו של טיטוס]". עכ"ל. וכוונת הגר"א – שבשלשים יום של תקיעות היה היצר הרע מתרגל להתעוררות השופר, ושוב לא היתה התקיעה עושה עליו רושם.

למדנו שבמשך שלשים יום מתרגלים. ונראה שיש קשר בין העובדה שהגימטריא של האות למ"ד היא "שלשים" לבין העובדה ש"למוד" פירושו "מורגל" (כמו 'מצות אנשים מלומדה'), 'מלומד בניסים' ועוד) כי חזרה של שלשים פעמים יוצרת הרגל.

וכן הנזיר, בשלשים יום אלה בהם הוא מתנהג בקדושה הוא מתרגל וקונה בנפשו את הקדושה. וזו הכוונה 'קדוש יהיה' – שיצור ויהווה את קדושתו בשלשים היום הללו, ולכן הגימטריא של שלשים יום נרמזה דוקא בתיבת 'יהיה'.

עכ"ד.

אומר האזנים לתורה – ואחר ישתה הנזיר יין. למה קראו "הנזיר", והוא כבר השליך 'אדרתו' מעליו, הסיר המצנפת והרים העטרה? ונראה שבא לרמז לו, שמעתה יזכור תמיד בשעת שתיית יין, שהיה נזיר... וישתה, אבל לא... יסאוב, ולא יהיה זקוק לקבל עליו נזירות שנית.

בא הרמב"ן ומסביר מדוע מביא הנזיר קרבן חטאת;

כותב הרמב"ן – "וטעם החטאת שמביא הנזיר ביום מלאת נזרו, לא נתרשע, וע"ד הפשט כי האיש הזה חוטא נפשו במלאכת הנזירות, כי עד עתה נזיר מקדושתו ועבודת השם וראוי היה לו שיזיר לעולם ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש, כענין שאמר [הנביא עמוס] "ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריהם לנזירים" השווה אותו הכ' לנביא, וכדכתיב "כל ימי נזרו קדוש הוא לה", והנה הוא צריך כפרה בשובו להיטמא בתאות העולם".

התרוממת לכזו דרגה רוחנית עד כדי נביאות ועכשיו אתה חוזר בחזרה להיטמא!! על זה אתה צריך קרבן!

אם אלה הדברים, בואו נעבור לרעיון נוסף:

אומרת הגמרא {מסכת שבת קטו, ב. קטז, א} – ת"ר {במדבר י-לה} ויהי בנסוע הארון ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה – בתחילתה ובסופה נוני"ן הפוכות, כדי להבדילה מן הכתובים הסמוכים, לומר שאין זה מקומה שפרשה זו אינה מופיעה במקומה הנכון לפי סדר המאורעות. שכן הפסוקים הקודמים לפרשה זו עוסקים במסעות, ואילו פרשה זו עוסקת בענין חניית השבטים לדליהם, המובא קודם {במדבר פרק ב'}. רבי אומר: לא

במחשבתו, כי היכי דלהו להו בני שפירי כוונתי כדי שיהיו להן בנים יפים כמוני, גמיי אורייתא כוונתי ולומדי תורה כמוני. אמרו ליה רבנן לרבי יוחנן: לא מסתפי מר מעינא בישא וכי הרב אינו מפחד מעין הרע? אמר להו ר' יוחנן: אנא מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא אני מזרעו של יוסף, שאין עין הרע שולטת בו. ומנין שאין עין רעה שולטת בזרעו של יוסף? דכתיב בברכת יעקב ליוסף: {בראשית מט-כב} בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ואמר ר' אבהו: אל תקרי את הפסוק 'עלי עין' [כמו שהוא מנוקד עפ"י המסורת שבידינו], אלא דרוש את הפסוק כאילו כתוב בו 'עולי עין', וכך פירשו: וכך פירשו: בן פורת עלי עין – בן פורה אשר פירותיו (זרעו) מורמים למעלה מעין הרע, שהיא אינה יכולה לשלוט בהם. ר' יוסי בר חנינא אמר מהכא מכאן אנו למדים שאין שולטת עין הרע בזרעו של יוסף, מהברכה שברוך יעקב את בני יוסף: {בראשית מז-טז} וידגו לרוב בקרב הארץ – שיתרבו בארץ כמו דגים. מהו הדמיון לדגים? מה דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין הרע שולטת בהן, אף זרעו של יוסף אין העין הרע שולטת בהן. יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא יום אחד, היה ר' יוחנן שוחה בירדן, חזיה ראה אותו ריש לקיש שהיה אז ליסטים, ושוור לירדנא אבתריה וקפץ לירדן אחריו. אמר ליה ר' יוחנן בראתו את כוחו הגדול: חילך לאורייתא כמה כחך גדול! כח כזה, ראוי לסבול עול התורה! אמר ליה ריש לקיש לר' יוחנן: שופרך לנשי יוהפי שלך שייך לנשים. א"ל ר' יוחנן: אי הדרת בך אם תחזור בך ותקבל עליך עול מצוות היבנא לך אחותי אתן לך את אחותי דשפירא מינאי שיותר יפה ממני, לאישה...

בכל פעם שאני קורא את הגמרא הזאת, אני מתרגש מחדש; אם הייתי בא לאחותי ואומר לה "יש לי שידוך בשבילך!", היא היתה שואלת מיד: "מאיפה הוא – מבריסק?" והייתי אומר לה: "לא ממש... מתחיל ברי"ש: רמת עמידר" – ישר היא היתה אומרת לי: "קח אותו ותשים אותו אצלך בבית! אני לוקחת או בריסק או פוניבו" – "הוא יהיה בפוניבו!" – "כשהוא יהיה אז תתקשר!"

ומה עשה הקב"ה כדי שנוכל לראות אותו במעמד הר סיני? בא הספר אור גדליה {פרשת יתרו}. ואומר רעיון נפלא:

אומרת הגמרא {מסכת חגיגה טז, א} – ששה דברים נאמרו בבני אדם: בשלשה כמלאכי השרת ובשלשה כבהמה. שלשה כמלאכי השרת: יש להם דעת כמלאכי השרת ומהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת ומספרים בלשון הקדש כמלאכי השרת. שלשה כבהמה: אוכלין ושותין כבהמה ופרין ורביין כבהמה ומוציאין רעי כבהמה.

אומר הספר אור גדליה, הקב"ה עמד להתגלות לעם ישראל במעמד הר סיני.

נשאלת השאלה – איך אפשר לראות את הקב"ה, הרי נאמר {שמות לג, כ} כי לא יראי האדם וחי?!
אמר הקב"ה לעם ישראל: "כדי שתוכלו לראות אותי, אתם חייבים להיות כמלאכים".

בשלשה דברים אנחנו כבר כמלאכים, אבל יש לנו גם שלושה דברים כבהמות, מה עושים? צריך הקב"ה לנתק אותנו מאותם שלושה דברים שאנחנו כבהמות, ורק אז נוכל לראות את הקב"ה!
מה עשה הקב"ה?

נתן לנו לאכל לפני מעמד הר סיני מן.

נשאלת השאלה – מה זה מן?

אומרת הגמרא {מסכת יומא עה, ב} – תנו רבנן: {תהילים עח-כה} לחם אבירים אכל איש שלם שמוצא אוכלין אותו... זה לא מזון רגיל, אלא מזון רוחני!

אומרים רבותינו בגמרא {מסכת תענית ט, א} – ר' יוסי בר' יהודה אומר: שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל אלו הן משה ואהרן ומרים וג' מתנות טובות ניתנו על ידם ואלו הן באר וענן ומן. באר בזכות מרים עמוד ענן בזכות אהרן מן בזכות משה...

נשאלת השאלה – למה המן בא בזכותו של משה?

כי משה היה איש אלוקים, כפי שאומרים חז"ל – מחציו ומעלה אלוקים, ומחציו ומטה איש; משה רבינו היה בשמים מאד ועשירים יום, לחם לא אכל ומים לא שתה. לכן רק הוא יכל לתת לנו מן, כי מן זהו אוכל של מלאכים!
אמרנו: "מוציאים רעי כבהמה". מי שאוכל מן, לא מוציא רעי, שהרי אמרו ישראל {במדבר כא, ה} ונפשנו קצה בלחם הקלקל.

אומר רש"י – בלחם הקלקל. לפי שהמן נבלע באיברים קראוהו קלקל. אמרו עתיד המן הזה שיתפח במעינו, כלום יש ילוד אשה שמכניסו ואינו מוציא – "אין דבר כזה שבן-אדם אוכל ולא מוציא רעי!"

נישאר "פרים ורבים כבהמות"; אמר הקב"ה: "שלשה ימים לפני מעמד הר סיני {שמות יט, טו} אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה. אִם לֹא נִיגְשִׁים אֶל אִשָּׁה, אִזְ גַּם לֹא פְרִים ורָבִים כְּבַהֲמָה!"

אם ככה, בשישה דברים היינו דומים למלאכי השרת. לכן יכולנו לעמוד במעמד הר סיני, ולראות את הקב"ה יורד על ההר, כי היינו בבחינה של "שישה כמלאכי השרת".

עד כאן דברי האור גדליה, בביאורו לפרשת יתרו.

אם ככה, השאלה שנשאלת היא – איך יכול להיות שהם ברחו ככה מבלי שיהיה להם צער בדבר? האם זה בית חולים או בית כלא שהם עוזבים את המקום בשמחה?!

ומה הפורענות הבאה? {במדבר יא, א} ויהי העם כמתאננים וגו' – לכן כדי להפריד בין הדברים, נכתב {י, לה} ויהי בנסע הארץ וגו'.

נשאלת השאלה – ולמה נכנס כאן הארון ולא לדוגמא מצות שילוח הקן? מלמדים אותנו רבותינו, אדם שמתעלה ברוחניות או בגשמיות ולא משמר את ההתעלות, מיד תגיע ההתדרדרות;

אדם שעושה דיאטה, יכול לרדת בשלשה חדשים 20 קילו. החכמה היא לא לרדת במשקל, אלא לשמור על המשקל ולא לעלות פעם נוספת; יש לי חבר שעשה חשבון, ומצא שהוא עלה בכל חייו בערך אלף קילו! – איך? עלה 20 – הוריד 15, עלה 25 – הוריד 17, עלה 30 – הוריד 5 וכו' – הוא לא ידע לשמר את המצב; אכל בהתחלה רק מלפפונים, אחרי חודשיים הוא התחיל לעלות

מדרגה – מלפפונים עם קצפת ©

להבדיל, זה מה שאומר לנו דוד המלך: {תהילים ג, כד} "מי יעלה בהר ה'" – יש הרבה אנשים שעולים – זו לא חכמה; מגיעים הימים הנוראים, כולנו בפסגות – אבל החכמה היא – "ימי יקום במקום קדשו" – נראה אותך נשאר שם!

מי שמביא את הרעיון הזה, זה הרמב"ן בספרו האמונה והבטחון;

אומר הרמב"ן {פרק י"ט} – וקרוב לענין זה מה שאמר הכתוב {שה"ש ב} אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, ואם לא היה כח באדם לעורר הדברים לא היה משיבם שלא לעשות. ופי' "עד שתחפץ" – עד שתצא מן הכח אל הפועל, כלומר לא תעירו עצמכם, שכן מצינו לשון עוררות בדוד אע"פ שהוא מבנין הפעיל, כמו {תהילים לה} העירה והקיצה למשפטי. לא התעוררות האהבה עד שיהיה שם הדבר הראוי שיהיה התעוררות בזה על ידו. פירוש הדבר, שכאשר באה לאדם התעוררות מלמעלה צריך לעשות לה כלי ע"י מצוה או לימוד תורה כדי שיהיה קיום להתעוררות ולא תתפוגג ח"ו באפס תועלת.

מן השם הוא זה אין זה הטעם לסימניית הכתובות בתורה, שכן פרשה זו מופיעה במקומה הראוי, שהרי לפני כן התורה מתארת את המסע הראשון שנסעו ע"י דגליהם {שם י, יא-יב}: ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש נעלה {נסתלק} הענן מעל משכן העדת: ויסעו בני ישראל למסעיהם ממדבר סיני... אלא הטעם לסימניית הוא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו שלפרשה זו יש חשיבות של ספר בפני עצמו. כמאן אזלא כדעת מי מתאים הא (מאמר זה) דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יונתן: כתוב {משלי ט-א} החכמות {החכמה, התורה} בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה אלו שבעה ספרי תורה. כמאן כדעת מי נאמר דברים אלו? כדעת רבי הסובר שפרשת "ויהי בנסע הארץ..." כתובה במקומה אלא שהוא נחשב ספר בפני עצמו. לפי דבריו יוצא שבראשית, שמות, ויקרא ודברים הם ארבעה ספרים, וספר במדבר חלוק לשלשה ספרים נוספים – מתחילתו ועד "ויהי בנסע הארץ..." פרשת "ויהי בנסע" עצמה, ואחרי "ויהי בנסע" עד סופו. נמצא שיש שבעה ספרים בתורה. שואלת הגמרא: מאן תנא דפליג עליה דרבי – ומיהו התנא קמא של אותה ברייתא, החולק על רבי? משיבה הגמרא: רשב"ג הוא. דתניא: רשב"ג אומר: לעתיד לבוא, כשיתבטל יצר הרע ויתבטלו כל החטאים והעונשים, עתידה פרשה זו, של "ויהי בנסע" שתיעקר מכאן ותכתב במקומה בתחילת ספר במדבר. ולמה כתבה כאן? כדי להפסיק על ידה בין פורענות ראשונה הכתובה בתורה לפני פרשה זו לפורענות שנייה הכתובה לאחריה. הפורענות השנייה מאי היא? מיד לאחר פרשת "ויהי בנסע" כתוב {במדבר יא-א} ויהי העם כמתאננים שמחמת קשיי המסע התחילו העם להתאונן, וכתוצאה שלח ה' אש בקצה העם, שהרגה בהם. הפורענות הראשונה היא המסופרת לפני פרשת "ויהי בנסע", שכתוב {במדבר י-לג} ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים... ועל פסוק זה אמר רבי חמא בר' חנינא: ססרו מאחרי ה' שכבר בתוך שלשה ימים למסעם התאוו האספסוף לאכל הבשר ולמרוד בה'. כדי שלא לכתוב שני מעשי חטא הראויים לפורענות בזה אחר זה, הפסיקה התורה ביניהם בפרשה זו. והיכן מקומה האמיתי של פרשת "ויהי בנסע"? אמר רב אשי: בדגלים – בפרשת דגלים, בספר במדבר פרק ב'.

בא תוספות ומסביר איזו פורענות טמונה בפס' "ויסעו מהר ה'":

אומר תוספות – "ויסעו" שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים כתינוק היוצא מבית הספר שבורח לו והולך לו כך היו בורחים מהר סיני דרך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה בסיני...

היו בזה סיני שנה פחות עשרה ימים; הגיעו בר"ח סיון, שנאמר {שמות יט, א} ביום הזה באו מדבר סיני, ובפרשת שבוע הבא נקרא {במדבר י, יא} ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש נעלה הענן מעל משכן העדת – ואז ברחו מהמקום!

לכאורה, א"א לרוץ יותר מהר מהענן – אם ככה, מה פירוש "ויסעו מהר ה'"? תאמר "וילכו אחרי הענן"!

התשובה לכך היא, שהקב"ה גילה לנו את הדבר; כתוב "ויסעו מהר ה'" ולא "ויסעו משה את ישראל מהר ה'" – כמו שנאמר בים סוף {שמות טו, כב} ויסע משה את ישראל מים סוף – ופירש"י: "ויסע משה. הסייען בעל כרחם..."

אם ככה, למה הם כ"כ מיהרו ללכת? – מעמד הר סיני! כל מי שהיה במעמד הזה, אומרים חז"ל, לא שלטה בו רימה לאחר מותו;

מספרת הגמרא {מסכת בב"ב עג, ב – עד, א} – ואמר רבה בר בר חנה: זימנא חדא הוה קא אזליין במדברא פעם אחת היינו מהלכים במדבר ואיתלוי בהדן ההוא טייעא והתלווה עמנו סוחר ישמעאלי אחד דהוה שקיל עפרא ומורח ליה שהיה לוקח עפר ומריח אותו. ואמר הא אורחא לדוכתא פלן דרך זו, שממנה נלקח העפר הזה, היא הדרך למקום פלוני. והא אורחא לדוכתא פלן דרך זו, היא הדרך למקום פלוני. אמרינן ליה: כמה מרחקינן ממיא כמה רחוקים אנו ממים? ואמר לן הבו לי עפרא תנו לי עפר. ויהיבנן ליה. הוא הריח את העפר ואמר לן תמני פרטי בעוד שמונה פרסאות. לאחר זמן מה תנינן ויהיבין ליה חזרנו ונתנו לו מעט עפר. בפעם הזאת הוא אמר לן דמרחקינן תלתא פרסי שאנו רחוקים ג' פרסאות. אפכית ליה הפכתי לו את העפר הזה בעפר הזה כדי לנסותו אם יהיה בקי להבחין ביניהם ולא יכילית ליה ולא יכולתי לו, שלא הצלחתי לבלבל אותו. אמר לי תא אחוי לך מתי מדבר בוא ואראה לך את אלו שמתו במדבר באותם ארבעים שנה, שנתעכבו שם ישראל בימי משה רבינו אזלי חזיתניהו הלכתי וראיתי אותם ודמו כמאן דמיבסמי ונראו כאילו היו שיכורים מיין וגנו אפרקיד שכבו על הגב והוה זקיפא ברכיה דחד מינייהו אחד המתים היה בצורת ישיבה, עם רגל מקופלת כלפי מעלה ועייל טייעא תותי ברכיה הגובה של אותו מת, היה כ"כ גבוה, עד שהישמעאלי עבר מתחת ברכיו כי רכיב גמלא כשהוא רכוב על גמל וזקיפא רומחיה והירים את ידו כשהוא מחזיק רומח ולא נגע ביה ואפילו לא הגיע לכיפוף של הברך שלו.

נשאלת השאלה – איך יכול להיות שלאחר 1500 שנה הם עדיין נשארו שלמים?!

אומרים חז"ל {פרקי דרבי אליעזר פמ"א} – רבי פנחס אומר: כל אותו הדור ששמעו קולו של הקב"ה בהר סיני, זכו להיות כמלאכי השרת, לא ראו טיפת קרי בימהם, ולא משל בהם כל מיני כנים, ובמותם לא שלטה בהם רימה ותולעה, אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא. ועליהם הכתוב אומר {שם קמ"ד, טו} ואשרי העם שככה לו.

בואו נראה עד כמה הדברים נפלאים:

אומר השפת אמת {בהעלותך שנת תרל"ה} – ויעש כן אהרן {במדבר ח, ג}.

שלא שינה. יש לפרש כי עשה מעשה המצוה כל ימי חייו בכוונה ורצון אחד. כי דרך כל אדם, שבהתחלה מתעורר לטוב אחר כך נשכח ממנו. וצריך לחפש התעוררות באופן אחר תמיד. והאמת כי ההתפעלות הראשון הוא המובחר לזאת נאמר על אהרן שלא שינה וממילא בא לו תמיד השגות חדשות כמו שכתוב {שמות טו, כו; דברים כח, א} אם שמוע בישן תשמע {שם} בחדש. כולם זוכרים כמה התרגשות היתה לנו בפעם הראשונה שהנחנו תפילין. כמה זמן היה לוקח לנו ליישר את התפילין של ראש; היום זה קלי קלות, שהתפילין מגיעים עם מראה בתוכם ☺; פעם היתה התרגשות גדולה – כגודל המאמץ כך גדל ההתרגשות! היום אין שום מאמץ, הכל הולך בקלות! אולי אחרי שבוע של פסח שלא הנחת תפילין, יש באמת התרגשות; היום הראש שלנו עובד כ"כ מהר – אם תשבו עם הפנים לקהל ביום שבת, תראו דבר מאד יפה: ישנם אנשים ששוכחים שיום שבת היום, אז בפסוקי דזמרה הם מגיעים לפותח את ידך' וממששמים במקום התפילין – אז הם שמים לב שזה יום שבת והם בלי תפילין, אז לא נעים להם הם מתחילים לגרד בראש; תמיד יהיו איזה כמה מתפללים כאלה – הם מסתכלים אחד על השני במבט של: "אה, גם אתה דפוק?" ☺☺☺

אומר לנו השפת אמת – "לזאת נאמר על אהרן שלא שינה וממילא בא לו תמיד השגות חדשות" – תמיד היה עובד כאילו היום זאת היתה הפעם הראשונה – באותה התרגשות והתלהבות!

כלפי מה הדברים אמורים?

הניסיון האחרון של אברהם אבינו – "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה"
האם אפשר לדמיין דבר כזה, שאבא הולך לשחוט את הבן היחיד שלו?! – אתה שסתכל עליו בלילה קורא קריאת שמע של המיטה ואומר לעצמך בלב: "בעוד שלשה ימים הוא ז"ל..." – אתה עומד בניסיון הזה לבד – אתה לא מתייעץ עם אשתך שתגיד לך "אברהם, תהיה חזק! אנחנו נעמוד בניסיון!" – אתה לבד!!!
הלב שמחה מגור יוצא בהתפעלות ושואל, "וישכם אברהם בבקר" – איך הוא הצליח לישון באותו הלילה???

הוא מעמיס על החמור עצים... לוקח סכין גדולה... גפרורים... לוקח את יצחק ויוצאים לדרך; תחשבו מה עובר לאברהם אבינו בראש בזמן הזה – יש לכם בן חמודי עם תלתלים, וכעת אתם לוקחים אותו להישחט ביווי הקב"ה! ☺

מגיעים למקום העקידה, אומר אברהם ליצחק: "יצחק – אל תעשה כלום, שב פה ואל תיגע בכלום שלא תיפול ותקבל מכה!"; אברהם מסיים לבנות את המזבח ומשכיב את יצחק עליו; אומר לו יצחק: "קשור חכם אבא שלא אזוול!" – בגיל 137 הוא קושר אותו חזק, בודק את הסכין שאין בה שום פגמה, מטה את ראשו של יצחק אתורנית ובא לשחוט אותו – "ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה";
נשאלת השאלה – בשביל מה היה צריך המלאך לומר לו "ואל תעש לו מאומה", הרי הוא אמר לו כבר "אל תשלח ידך אל הנער"?

אומר רש"י – אל תשלח. לשחוט, אמר לו אם כן לחנם באתי לכאן, אעשה בו חבלה ואוציא ממנו מעט דם, אמר לו אל תעש לו מאומה, אל תעש בו מום.

אמר אברהם למלאך: "תן לי לעשות בו לפחות שריטה קטנה – בלי תפרים!" ☺

הוא אמר לך שלא צריך, בשביל מה אתה רוצה לעשות לו שריטה???

"אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" {שיה"ש ב} – אמר אברהם אבינו: "אם אני הולך הביתה מבלי לעשות לו אפילו שריטה, לא יישאר מהעקידה שום זכר! אני חייב לעשות לו סימן, ולו הקטן ביותר!" – כזאת אהבה לקב"ה!
אמר לו הקב"ה: "אתה רוצה סימן?" – מיד – {כב, יג} "וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו" – "קח את האיל ותשחט אותו, ככה יהיה זכר למעשה העקידה לדורות!"
הנשיאים התעוררו לאהבת השם? מיד הביאו קרבנות!!!
נזיר הרואה סוטה בקלוקלה זייר עצמו מן היין; מה הוא עושה?! את כל האהבה שלו לבורא, הוא מקעקע בנזירות – מיד מקבל קבלה!
לאחר חג השבועות, לאחר שהיינו ערים כל הלילה ועסקנו בתורה, יש סכנה של "ויסעו מהר ה'", יש חשש שמרוב לימוד התורה, תגיע הנפילה ח"ו.

אז מה עושים?

אומר הקב"ה – להפריד בין פורענות לפורענות – לקחת את ה"וייהי בנסוע הארון" – כל אחד ייקח איתו את 'הארון' ביחד; הוא לא עוזב את התורה, להיפך, הוא יתחבר אליה יותר חזק! – שלא יעזוב את חג השבועות ללא קבלה; אי לוקח עוד הלכה... השני לוקח עוד משנה וכו' – בעזרת קבלה א', אתה נישאר מחובר לקב"ה!"

(ברוך שאמר)

בדרך הדושי

העומדים אחורי הכהנים אינם בכלל ברכה (סוטה לח:), דמראין בעצמן שאינן רוצים להיות מן המבורכין, ודוקא דלא אניס, הא אניסי כמו עמי שבשדות הן בכלל ברכה, עיין שילחי רה"ש ומס' סוטה (סוטה לח:), א"כ נראה דזר העולה לדוכן מראה בעצמו שאינו בכלל המבורכין וחסר ברכת כהנים, אבל כיון שמעולם לא עבר על דברי חבירו, ואם חבירו

באומר התורה בפרשת שבוע הבא: {במדבר ח, א} וידבר ה' אל משה לאמר: {ב} דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות.

אומר רש"י – בהעלתך. למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חי"ך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

בא השם משמואל – בליקוטים בסוף חומש דברים, ומביא דרשה שהחסיר בפרשת בהעלותך;

אומר השם משמואל – והרמב"ן הקשה למה לא נחמו בקטורת וכל הקרבנות וכו'. ועוד יש לדקדק למה באמת לא עלה על דעתו להקריב דבר מה לחנוכה כמו שאר הנשיאים, ובתחילה מה כסבור ולבסוף מה כסבור. ועוד גם אח"כ כשנראה לו מעשה הנשיאים וחלשה דעתו, למה לא הקריב אז, שהרי לא מצינו שהיה זמן קבוע שתמשך החנוכה עד זמן ההוא ולא יותר:

ונראה דהנה יש להתבונן בעיקר ענין החנוכה מה היא, ומצינו חנוכה גם בבנין הבית הראשון והשני והבנין שלעתיד בב"א, ולמה לא יספיקו גם אז התמידים כסדרן ומה נשתנה עת ההתחלה מכל העתים להצריך תוספת קרבנות:

ונראה עפ"י דברי הרמב"ן ז"ל בשיה"ש בפסוק "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" שאם באה בלב האדם אהבת הש"י ימהר לעשות מצוות ולהניח האהבה בחפץ של מצוה. ובטעמו של דבר נראה לומר דכל עוד שאין האהבה מונחת בחפץ של מצוה יש לחוש שלא ישתרבו ממנה חלילה אהבות חיצוניות ויפול בנופלים חלילה, והדברים עתיקים. וזה עצמו שכתב הרמב"ן בספר האמונה והבטחון שקרא על זה לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא, ודי"ל. וזהו ששיער בחכמתו יתברך תרי"ג המצוות שהיו כלים לאהבה הבוררת בלב עמו ישראל אליו יתברך, הקטן לפי קטנו והגדול לפי גדלו בתוספת זהירות באותה מצוה עצמה. והנה ידוע שאין האהבה בכל העתים שווה, וע"כ גם המצוות והקרבנות אינם שווים בכל העתים, ויש מצוות שהזמן גרמא, ושיער בחכמתו יתברך שלאהבה התמידית מספיקין להיות כלים המצוות התמידיות וקרנן התמיד, וביום השבת נתגדלה ונתוספה האהבה נצרך עוד למוסף שבת, וכן בר"ח וכן במועדות, נצרכו קרבנות המוספין, שהיו כלים לעומת תוספת האהבה שבזמנים האלו.

אך הנה ידוע שבטעם האדם בעת ההתחלה האהבה יותר גדולה מאשר לאחר זמן שנתרגל בה, ובהקמת המשכן מפורש {ויקרא ט, כד} וירא העם וירונו ויפלו על פניהם, ע"כ באו הנשיאים בעצה אחת להוסיף אז בקרבנות ולעשות חנוכה למען יהיו כלים יותר גדולים להכיל בהם את האהבה הרבה – רשפי אש שלהבתיה הבוררת בלב כל ישראל, וזה עצמו ענין החנוכה בבית המקדש. וי"ל שלכן לא קצבה אותה התורה בתחילה עד שבאמת נסתפק משה אם לקבל עד שנאמר לו מפי המקום לקבל, משום שבזה לא שייך גדר וגבול, שהרי הכל תלוי בכמות ואיכות האהבה, וע"כ לא השווה חנוכת המשכן לחנוכת הבית, מה גם שבבנין העתיד תהיה החנוכה באופן אחר לגמרי, והכל מטעם זה.

אך אהרן בענותותו היתרה לא הרגיש בעצמו באותו יום תוספת אהבה לעומת שאר הימים, ע"כ לא הקריב לחנוכה מאומה ובעבור זה חלשה דעתו. אבל באמת הטעם שלא הרגיש באותו יום תוספת אהבה לא מחמת גרעון נפשו חלילה, אדרבה זה היה מצד מעלתו שגם בכל יום ויום היתה עבודתו בתוספת מעלה לעומת היום שעבר כמו שהתחיל מחדש, ובכל יום ויום היתה אצלו כחדשה והיתה עבודתו חביבה עליו כל שעה כשעה ראשונה, וע"כ המצוות התמידיות שלו היו מספיקין להיות כלים גם להתחלה, שהרי לעולם כל יום ויום היה אצלו כהתחלה, ובאמת זוהי מעלת כהן גדול שאמר ז"ל {מז"ק י"ד}: שבכל יום ויום אצלו כראג, וע"כ תמצא כהן גדול מקריב חביתין בכל יום ויום כמו הדיוט ביום חינוכו.

נסביר את הדברים:

כהן שמתחיל את עבודתו, מביא מנחת חביתין. לעומתו כהן גדול, מביא בכל יום מנחת חביתין – ולמה הוא מביא מנחת חביתין בכל יום? כי כל יום אצלו זה חג כאילו היום התחיל לעבוד! – אה, אתמול גם עבדת? – "אתמול זה היה משהו אחר". זאת אומרת, כל יום זה יום חדש בעיני הכהן גדול – שבכל יום מתווספת אצלו אהבה יתירה בעבודת הבורא!

כה תברכו (ו, כג)

נגמ' שבת פרק כל כתבי קי"ח א"ר יוסי מעולם לא עברתי על דברי חבירי יודע אני שאין אני כהן ואילו אמרו עלה לדוכן הייתי עולה. פירוש, שהיה עולה ולא היה מבורך, שלא היה עובר על איסור עשה דכה תברכו דאמר בפ' האשה שנתארמלה (כתובות פד:), רק שהיה חשש בעלייתו לדוכן כדאמר

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פנינים על ברכת התורה

ברכה על 'עסק' התורה

"אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה"
מפני מה אנו מברכים בלשון: 'לעסוק בדברי תורה' ולא 'ללמד תורה'?"

רבנו מנוח (על רמב"ם תפלה ז' פרט):

"ואפשר לומר שתקנו לומר לשון זה, כי למשנה ולתלמוד צריך עסק - כלומר משא ומתן הרבה, כדי להבין בהם. והוסיף הר"ח (אור"ח מו ד"ה ונסקא), כי אף הברכות המרבות אשר עליהן הבטחנו בפרשת בחקתי מתנות בעמל התורה, כפי שדרשו חכמים (ספרא בחקתי ב) "אם בחקתי תלכו" - "להיות עמלים בתורה".

באור נוסף לכה הובא בשם החתם סופר:

בחרו חכמים בלשון 'לעסוק', לפי שהיא שונה ולומדי התורה ולמחזיקיה כאחת; כפי שבעולם העסקים יש מי שמרוויח את כספו בעמל וביצוע, ויש מי שכתוצאה מהשקעה אחת מצלחת שהשקיע הוא מפיק רווחים עצומים ללא עמל כף גם בלמוד התורה; יש מי שאוהב להמית את עצמו באהלה של תורה, ואשרי חלקו שמקבל שכר עצום על עמלו. אולם אף מי שלא זכה לעמל בתורה, יכול שהיה לו 'עסק' בתורה, ככה שישכיל לתמוך בלומדיה.

עוד באר הספא מקולם: כשם שבעסקי מסחר, בעל העסק מנח כל כלוו בהצלחת עסקו ומשקיע לשם כך כל מאמץ וכל דקה פנויה, כך גם בלמוד התורה אין להסתפק בשעות קצובות אלא יש להשקיע לילות כמים.

בדרך נוספת פרש האדמו"ר רבי מנשה קליין מאונגוואר: חלק בלתי נפרד מעסק התורה הוא שאף הנהגתו בכל הליכות העולם תעשינה על פי התורה. לפיכך אנו מברכים בלשון 'לעסוק', שלשון זו כוללת מלבד את עסק הלמוד עצמו אף את העבדה שאת כל עסקנו בעולם עלינו לנהל על פי 'דברי תורה'.

אור: 'תקנו' תורה ודעת עמי מט; 'פשט ועיון' [לגו"י שער ברוך] ברכות מט א; 'משנה הלכות ח"ו סי' ג

ברכה על למוד 'שלא לשמה'

"אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה"
בביתנו בארו בכמה דרכים את הסבה שתקנו ברכה זו בלשון: 'לעסוק בדברי תורה', ולא 'לעסוק בתורה':

ר"ן גו קור פרט כי לשון 'דברי' כוללת אף את התורה שבעל פה המכונה: 'דברים שבעל פה' (ראה גי' ס"ב), שאף עליה אנו מברכים.

ה"ח"י אדם' פרט: כיון שפסק השלחן ערוך (אור"ח מז

'אמן' מדאורייתא על ברכת התורה

"ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל"

במסכת ברכות (כא א) למדו חכמים את חייב ברכת התורה מהפסוק (דברים ח'): "כי שם ה' אקרא הבן גדל לאלקינו". ופרט רש"י (שם ד"ה כ"י): בטרם פתח משה בשירת האזינו הורה לישראל: "כי שם ה' אקרא" - בטרם אחל לעסוק בדברי התורה אקרא בשם ה' באמירת 'ברכת התורה', ואתם "הבן גדל לאלקינו" - בעניית אמן אחריה.

נחלקו ראשונים האם דרשה זו זה היא דרשה גמורה, ואם כן האם חייב ברכת התורה הוא מדאורייתא או שפא אין זו אלא 'אסמכתא' בעלמא, והחייב לברך 'ברכת התורה' אינו אלא מדברנו. הרמב"ן (שכתת העשין מצוה טו) סובר שבברכת התורה היא מצוה מן התורה ואף מונה אותה במנין המצוות שלו (וכן דעת ראשונים ופוסקים נוספים, ראה 'משנה ברורה' ר"ש ט"ז), ואולם הרמב"ם סובר שחייב ברכת התורה הוא מדברנו (רמב"ן פ"ה).

כתב הר"פ מגדים: לדעת הרמב"ן שצויו "כי שם ה' אקרא" המחייב בברכת התורה נמנה במנין המצוות, יש לומר שאף חציו השני של הפסוק: "הבן גדל לאלקינו" המקלד על עניית אמן נכלל אף הוא בצויו זה. ונמצא שכפי שברכת התורה היא מדאורייתא, אף חובת עניית אמן אחריה היא מדאורייתא, ומי ששומעה ואינו עונה 'אמן' אחריה נמצא מבטל מצות עשה מדאורייתא. לאור זאת פסק הפרי מגדים כי כשעומד האדם לפני שני בני אדם, האחד מבקש לברך ברכת התורה, ומשגחה - ברכה אחרת שחייבה מדברנו, עליו להעדיף לשמע את המברך על התורה. שכן בעניית 'אמן' אחריה ירויח קיום מצות עשה מדאורייתא.

'תבת גמא' [לבעל הפ"ח] דברים לב ג, 'פרי מגדים' א"א רטו ו

ז) שההרהור בדברי תורה מתר אף קדם ברכת התורה, לפיכך תקנו לברך בלשון 'לעסוק בדברי', כלומר: עד עתה מתר היה לנו רק להרהר בתורה, והברכה מתירה לנו אף להגות את דברי התורה בפה.

עוד באר רבי צדוק הכהן מלבינין: לשון 'לעסוק בתורה' הינו 'בתורה' ממש, כלומר: ללמד את התורה 'לשמה'. אף בלשון 'דברי תורה' נכלל אף למוד 'שלא לשמה' המכונה 'פסטיא דאורייתא' (ראה ירושלמי ברכות ט ה). לפיכך אנו מברכים בלשון זו, שכן מי יערב לנו שאכן נזכה ללמד 'לשמה'.

'פרוש התפלות והברכות לר"ן' גו קור' ברכות השחר עמי כב; 'לשמת אדם' ט ד; 'צדקת הצדיק' נט

לשמח אף בתורת חברינו

"והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו ובפיית כל עמך בית ישראל"

דרש רבי יוסף נחמיה קורניצ'ר רבה של קראקא:

מבקשים אנו שהו דברי התורה היוצאים מפינו והן אלו היוצאים מפיות כל בית ישראל יהיו ערבים עלינו, ובל נהיה כאותם צרי עין שרק דברי תורה היוצאים מפייהם חביבים עליהם.

'חדושי רבנו יוסף נחמיה' וצא

אשרי הזוכה ללמוד 'לשמה'

"כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה"

בפלים: "ולומדי תורתך לשמה" אנו מבקשים שנוזכר ללמוד תורה לשמה, וכפי שצא האבודרהם' כאן לדברי הספרי (עקב מח): "שפא תאמר הריני לומד תורה בשביל שאקרא חכם, בשביל שאשב בישיבה, בשביל שאאריך ימים לעולם הבא, תלמוד לומר (דברים יא ג'): 'לאהבה את ה' אלקיכם' - ללמוד מפל מקום, וסוף הכבוד לבא".

שלוש שיטות נאמרו בהגדרת 'למוד לשמה':

- א. ללמד כדי לקיים מצות השם; תברך שצונו לעסוק בתורה (רש"י פניני ת"ש); רמב"ם תשובה י"ה.
- ב. ללמוד על מנת לעשות ולקיים (ספר חסידים' זי: 'מגיד משנה' ח"ת י"א).
- ג. ללמוד 'לשם התורה' - כדי לדעת את התורה ולהבינה (רא"ש דברים סב א ד"ה ודבר ברוך; 'פניני החיים' ד ג).

'בחירה' מתוך 'כפיה'

"אשר בחר בנו מכל העמים ונתנו לנו את תורתך"

במסכת עבודה זרה (ב ב) מובא שבטרם נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל, סובב בין כל האמות, ורק לאחר שסרבו לקבלה נתנה לישראל. לאור זאת יש לתמה על לשון: "אשר בחר בנו מכל העמים", הלא לא נתנה לנו אלא לאחר שכל העמים לא הסכימו לקבלה?

פרש המהרש"א: בהמשך דברי הגמרא שם מובא שכפה הקדוש ברוך הוא על ישראל את ההר כגיגית כדי לאלץ לקבל את התורה. נמצא שבעוד שלשאר האמות אפשר לסרב לקבל את התורה, בנו הוא 'בחר' בכך שכפה עלינו לקבלה.

עוד פרט רבי יהונתן איבשיץ: אמות העולם כפופים לטבע ולמזל, ולפיכך אף שהצעה להם התורה, לא היה ביכולתם לקבלה שכן היא מנגדת לטבעם ולמזלם. אף בישראל 'בחר' בכך שהעלה אותם מעל למזל, וכך הכשירו לקבל את התורה.

מהרש"א ח"א ביצה כה ב; 'עירות דבש' ח"א דרוש ח

יהודי יקר!

המצוה הראשונה שעליה נצטוונו בעשרת הברות, היא מצות האמונה, שהיא כידוע 'מצוה תמידית'. ענינת אמן נתקנה כדי להשריש מצוה זו בלבנו לאורך כל שעות היממה ללא הפסק רבנו פתני בשלח יד לא). בכל פעם שאתה עונה 'אמן' בכונה, אתה מקיים בכך את מצות האמונה, שהיא יסוד לכל התורה כלה. כפי שאמרו חכמים (מכות כג א): "תרי"ג מצוות נאמרו לו למשה... בא חבסוק והעמידן על אחת (חבסוק ב ד): 'צדיק באמונתו יחיה'".

תענה אמונים

פנינים ובאורים בסדר התפלה

ברכת על נטילת ידים

פני עבודת המקדש

צוהה התורה על הפהנים לרחץ את ידיהם ורגליהם במים טהורים עבודת המקדש, ככתוב (שמות ל ט): "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה לה". ותרגם אונקלוס: "ירחצו" - "יקדשו", כלומר שבאמצעות הרחיצה ממי הכיור, מקדש הכהן את ידיו לעבודה.

מפאת קדושת ידים ורגלים שנהגה בזמן עבודת המקדש, למדו חכמים את מצות נטילת ידים שחרית לפני התפלה: עם שחר, נעשה האדם כבדיה חדשה ועליו להודות על שגברא על שפח את ה' ולברך לשמו. לפיכך עליו להתקדש ולטל ידיו מן הכלי, ככהו שמקדש ידיו מן הכיור קדם עבודתו (רשב"א, שו"ת ח"א ס' צא).

ברכת על נטילת ידים

עבד למלך בשר ודם, המשרת את מלכו, מצפה שיכיר לו המלך טובה על כך, ובדאי שלא יעמד להודות ולברך את המלך על כל פעולה שעושה במצותו. לא כן יהיה, שכל עת שהוא זוכה לקים את מצוות הבוה, מקפיד הוא לברך ולהודות לבוה. בכך מצהיר הוא שהוא אינו מקים את המצוות משום שהן צדף הבוה לחילה, אלא מתוך הכרה והבנה שקיים המצוות הוא תועלת עבורו להעלותו ולקדשו. "לזה אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו, כלומר כי קדשה ופרישות ומעלה היה לנו להיותנו מצוים במצותיו". (בית אלקים לזמב"ט) שער התפלה טו.

ככל ברבות המצוות אף למצות נטילת הידים תקנו ברכה: "אשר קדשנו במצותיו וצנונו על נטילת ידים". אף שכאמור אין זו מצוה מן התורה, מפל מקום תקנו בברכה לשון: 'וצנונו', שכן צנונו הקדוש ברוך הוא לטמע בדברי חכמים, ככתוב (דברים יז א): "על פי התורה אשר יורו... לא תסור מן הדבר אשר יצו ידו לך" (רמב"ם ברכות ו ב).

'נטילה' ולא 'רחיצה'

לכאורה יש להבין, מדוע בחרו חכמים לתקן בנסח הברכה: 'על נטילת ידים', ולא: "על רחיצת ידים", שהלא זו לשון הדומה יותר ללשון הפסוק (שמות ל א): "ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימותו"?

- א. לשאלה זו נדרשו רבותינו ופרשו בכמה אפנים:
  - הערוך (ערך נטל ב) פרש כי בזמנם הרחיצה זו היתה נעשית באמצעות כלי מיוחד ושמו היה 'נטלא', על שם כלי זה מברכים על נטילת ידים.
  - בספר הפרדס לרש"י (עניני נטילת ידים) הביא בשם רב האי גאון, שהוא משום שאמרו חכמים (סוטה ד א) שהנוטל צריך שיגביה ידיו למעלה, ונטילה משמעותה הרמה ככתוב (שעשה סג טו): "וינטלם וינטאם".
  - יש שפרשו שתקנו לברך בלשון זו, כדי להדגיש שמצוה זו לא נועדה לרחיצה בעלמא להסרת הזאמה מהידיים, אלא לטהרן וכך להעלות את דרגתן, וכאמור נטילה משמעותה הרמה (סדור אוצר התפלות - ענין תפלה).

ברוך מקור הברכה אמה, ה' אדון הכל אלקינו תקיף ובעל היכולת ובעל הכחות כלם מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצנונו לטוב בקול דברי חכמים שחורו לנו על נטילת ידים מן הכלי.

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שקדשנו במצותיו וצנונו לטל ידים שחרית.

מכתבי אמונים

מכתבים מקוראינו הנאמנים

למערכת עלון 'וכל מאמינים'

בלומיך בסדר הדף היומי את המשנה המפרטת את ל"ט אבות המלאכות (שבת עג א), הרהרתי כי מלאכת 'מכה בפטיש' היא ההגדרה המדויקת לפעולתה של עגית אמן. ההפאה בפטיש אינה מגדרת 'מלאכה' מצד עצמה אלא בשעה שעל דה נגמרת עשית הכלי. כך 'אמן' - אין לה משמעות מצד עצמה, אלא כאשר היא באה לאמת ברכה או בקשה. עגית האמן היא המכה בפטיש שבאמצעותה נשלמת הברכה, ובד בבד היא גם הפטיש הנוקש על שערי גן עדן.

בברכה שלמה,

מ.ר. - ליקווז, ניו ג'רזי.

מעשה אמונים

ספור שבועי על אמן ותפלה

גשם בחג העצרת

התקור, נעמד לפתע הרב ממקומו במזרח בית המדרש. הוא שלף בקבוק 'משקה' מעורר ומזג לבני חבורתו, אחר בקשם לאזר חיל ולהתאמץ יתר מכחם בתפלה ובבקשת רחמים למשן יתקדש שמו יתברך ותתבטל הגזרה.

בני החבורה שזה עתה סימו את כל ספר התהלים, לא אחרו לקיים את מצות רבם. הם העתירו בדמעות שליש לפני ה' כי יקדש את שמו בעולם, וכדברי רבם יגרום שהחילים יהיודים לא יצטרכו לעבד ביום הקדוש.

השחר עלה, אולם לדאבונו לב בני החבורה, השמים נותרו בהירים כפי שהיו. המהרש"ם יצא לטבילת השחר, וכאשר נוכח בדק עצב על פני תלמידיו, הרגיעם באומרו: "עוד תראו שתפלתנו תתקבל. הלא גודאי אין רצון ה' שיתחלל שמו יתברך על ידי רשע ערץ שפנה".

בה בעת, במרחק קילומטרים ספורים משם, טפס הגנגל הגאה על סוסו ופנה ברכיבה בוטחת לעבר הקסרקטין, תוף שהוא אינו מתאפק מלשלח מפעם לפעם מבטי נצחון לעבר השמים הבהירים. בהגיעו למקום מגורי החילים תקע קצובות בחוצרזה, אות לכך שעל החילים להתניצב באפן מדי בגזרת היציאה.

כמה דקות לאחר מכן כבר המתה רחבת היציאה מהמון החילים שגראו דרוכים לקרב. תרועת היציאה כבר נשמעה, אלא שזהו בפתע פתאום התרחש הבלתי אמן.

בהפתעה מחלטת החלה לגשב רוח עזה ויצמתיית, ובד בבד התפסו השמים בעבים קולות רעמים מחורדים החלו להשמע, וברקים החלו לברק. רעמים ספורים לאחר מכן החל לרדת גשם נז בעצמה שכמוה לא הפירו החילים. בגדיהם נספגו במים, כלי נשקם יצאו מכל פעולה, וכל גופם רעד מקור. בתחלה נסה המפקד קשה הערך למנוע בעד תחילו מלהפגס תחת קורת גג. הוא נסה להכריז נואשות כי אין כל שנוי בתכנית... אולם עד מהרה הבין כי אם לא יתעשת ויפגע, עלולים החילים לכלות בו את עצמם, ומיד הורה לכל הנאספים לשוב לאהליהם.

לרמז עבה יותר לא היה הגנגל זקוק. הגשם המשיך לרדת בצעף, והמפקד שחשש לשלום תחילו אשר גרו באהלים דולפי מים, מהר להריץ את סוסו לעבר בית הפנסת שבו התפלל המהרש"ם. בהגיעו למקום בקש להפגס כדי לחלות את פניו של 'מלאך האלקים' - כלשונו, ולבקש את סליחתו על שהחזיר פניו כנגדו.

"אנא, יסלח לי הרב", פנה המפקד בהכניעה, "נוכחתי לראות כי אכן, אין פאלקי ישראל וכמלאכיו, עושי רצונו. מבטיח אני לרב שמכאן ואילך אמצא לך כל בקשה שתפנה אלי ממנו, ואין הוא צריך יותר אף להטריח עצמו להגיע אלי. מתחבב אני להעמת אף לבקשה שיפנה אלי באמצעות שליחיו, ואשתדל ככל יכלתי למקאה".

מיום זה ואילך הפך המפקד ליחסיד נלהב של המהרש"ם. ובעת שנשבה ארון האלקים, בפטירתו של המהרש"ם, אף צעד בראש גודו חילים אחרי משתו כדי לחלק לו כבוד אחרון, תוף שדמעות זולגות על פניו הקשוחות.

דרכי שלום - אהל שם אות לא

היה זה בקרו של ערב יום טוב חג השבועות, זמן מתן תורתנו. דמותו ההדורה של גאון פוסק גליצה ורבה של ברעזאן, הגאון המפלא רבי שלום מרדכי הפנה שבדרון וצ"ל המבנה בסלודין המהרש"ם מברעזאן, היתה כנגוד מחלט לאוירה הגסה אשר שררה בקסרקטין הצבאי הסמוך לברעזאן.

מה הוא חפש במקום דוקא בערב יום קדוש זה? רבי שלום מרדכי, כרבה של העיר הסמוכה, קבל על עצמו את האחריות לדאג אף לאותם חילים יהודים ששרתו במחנה הצבאי. הוא הגיע למקום כמדי ערב יום טוב כדי לפגש את הגנגל האחראי על הפלגה המחוזית ולבקשו כי יואיל לפטר את החילים היהודים משרות ומהשתתפות בתרגילים בשני ימי החג.

רבי שלום מרדכי הסתייע כמו תמיד בצו מלכותי שנתן שנים ספורות קדם לכן מידי הצאר הרוסי בכבודו ובעצמו, שבו העניק הצאר חפשה לחילים היהודים בכל מחנות הצבא. משום מה, המפקדים בשיט לא טרחו לקיים מאליהם את דבר הצו, וכמעט תמיד הצרך הרב 'להזיז' להם את קיומו. בדרך כלל המענה היה חיובי, אולם הפעם דבר מה השתבש.

עוד בטרם הספיק המהרש"ם להביע את בקשתו, וכבר הביעו פניו של הגנגל סריב עקש: "הפעם, רבינו, זה לא אפשרי! אנו פותחים מחר בתרגיל ארך ורחב הקף שיצרך התנגיטות מחלטת של כל הגזדים. לא נוכל לאפשר חפשה לאישי", הכריז נחרצות. המהרש"ם נסה לנפח לעמיתו בעתק הצו המלכותי שנתן הקיסר, אולם הלה כלל לא התרגש: "הפעם הוראה זו נוגדת את חקי הצבא", סתם ולא יותר.

בתחלה נסה המהרש"ם לפנות למפקד הערץ בדברים היוצאים מן הלב, אולם הלה דחה את הדברים בגסות, ובשלב מסים אף החל לפער פיו על ה' ועל משיחו, ורמזא ליצלו.

בשלב זה לא יכול היה המהרש"ם לשתק. הוא עטה על פניו ארשת רצינית ואמר למפקד: "דע כי השם יתברך צונו לשבות בימי החג; השמים והארץ - שלו הם, ואם רצונו שנסבות בימים הקרובים, יכול הוא להוריד שטף של גשמים מן השמים ועל כרחי ימנע התרגיל המתקנ".

כשמע המפקד את דברי הרב, החל למלא את פיו בחפז. הוא הביט אל השמים הבהירים ואמר לעצמו: "ידי, חבל כל לבנו את זמנך ואת זמני. הלא השמש הקופחת בעצמו של יום מעיד כאף עדים כי אין ממש בדבריה, וכי מי יוכל להוריד גשם בעת שכזו...!?"

"אלקי ישראל הוכיח את יכולותיו לשנות את הטבע כבר אין ספר פעמים", נסה המהרש"ם להשיבו. ואף הביא סמוכין לדבריו מנס קריעת ים סוף, מהחמה שעמדה ליהושע וממעשים רבים נוספים שארעו במהלך הדורות, אלא שהגנגל עז הפנים אף לא טרח להגיב, רק קם ממקומו באומר: הפגישה הסתיימה...

כאשר יצא המהרש"ם בשברון לב ומפח נפש מבעד לשער המחנה הצבאי, אמר למלוה: "אנו עשינו את שלנו, ומעתה אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, אשר בודאי יכול לקדש את שמו למשן ידאו כל הארץ כי שם ה' נקרא עלינו וייראו מפניו".

כמשך כל אותו היום זרחה החמה במלוא עזה, ואף בליל חג השבועות - ליל המשמר, היו השמים בבהירותם, והכוכבים זהרו במלוא עצם. היה מי שסבר כי אף המהרש"ם השלים עם רע הגזרה, אלא שבאישון לילה עם סיום אמירת

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תשובה שלמה לפני יודע תעלומות

"והתודו את חטאתם אשר עשו" (ה)

יודעים דברי הרמב"ם (תשובה ב ב) שגדויו של החוטא צריף לנבע מעמק לבו, תמוה חרטתו כה אמתית, עד ש: "יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם".

ביסוד זה באר המגיד מקווי'ניץ את בקשתנו בתפלת שמונה עשרה: "והחזירנו בתשובה שלמה לפניך", שגשבו בטלמות כה מחלטת, עד שיהא גלוי לפני ה' שלא נשוב לחטא זה לעולם.

הרבי בעל 'באר משה' מאזי'רוב הוסיף ובאר בכך את גסח ודוי יום הכפורים: "אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי... וכן יהי רצון... שתכפר לנו על כל חטאתינו...". שלכאורה, העבדה שהקדוש ברוך הוא 'יודע תעלומות' אמורה להחמיר עמנו, ונדאי שאינה סבה לכפר עלינו? ולפי האמור מישב, שפומתו שהוא 'יודע תעלומות', יכול הוא להעיד עלינו שחרטתנו אמתית.

עבודת ישראל פְּרִשֶׁת פְּרָה, אש דת' ח"ט עמי תרנ"ג

יודוי לשם הכנעת הלב

"והתודו את חטאתם אשר עשו" (ה)

תמה רבי אהרן קוטלר:

מדברי הרמב"ם (תשובה א לו) משמע שמצות יהודי היא השלמת תהליך התשובה, שתחלתו בעזיבת החטא, חרטה וקבלה לעתיד. ולפי זה יש להבין מדוע בסדר התחנון' אנו מקדימים את ודוי 'אשמנו בגדננו' לדברי התחינה, התרטה והתשובה שאחריו?

ותרף: יהודי הפותח את סדר התחנון ומסדר לפי סדר האל"ף ב"ת, לא נועד כדי לקיים את מצות יהודי, אלא כדי להזכיר לנו להתבונן עד כמה אנו משרשים בעמק החטא, מאל"ף ועד ת"ו, כדי שבכך יכנע לבנו להתעורר ולשוב בתשובה שלמה מרע דרפנו.

משנת רבי אהרן בחמתי

ברכה מתוך אהבה

"כה תברכו את בני ישראל אמור להם" (ו כ)

לכאורה די היה שתכתב התורה: "כה תברכו את בני ישראל", ומפני מה הוסיפה: "אמור להם"?

פרש הפתב סופר:

כיון שהפניה נהנים מברכתם של ישראל, באמצעות מתנות הפניה שמקבלים מהם, לפיכך הזהירה אותם התורה: "אמור להם" - שלא יכוננו בברכתם לטובת עצמם, אלא לטובת ישראל. וכפי שהגדוש רש"י בפרושו: "אמור להם... ככונה וקבל שלם".

תלמידו, רבי שלמה קלוי' אב"ד ענטא הוסיף וכתב כי בכך מתבאר גסח ברכת הפניה: "וצנונו לברך את

עמו 'ישראל באהבה'; שלכאורה, היכן הצטוו הפניה לברך 'באהבה'? ולפי האמור שצותה התורה שיצאו הפניה לנגד עיניהם אף ורק את טובת ישראל, הרי אין לה אהבת ישראל גדולה מזו.

כתב סופר; 'לקוטי שלמה' דף קג

רזי אמונים

מרומי אמן בפרשה

צ' אמונים בבית הכנסת

"כל הבא לצבא צבא לעבד עבדה באהל מועד" (ז כ)

מפסוק זה נוכל לדרש רמז לשיטת הפוסקים (שי"ת הרמ"ע מפאנו ט) כי במקסת תשעים האמונים שנקבעו חכמים (תק"ו) תדש קלב א), נגזר לכלל רק אמונים שנגעו על ברכות, ולא על קדישים: 'צבא' - ראשי תבות 'צ' אמן ברכות, וכיון שנתן להגיע לצ' אמונים על ברכות רק באמצעות שהיה בבית הכנסת וענית אמן על ברכות השחר והזרת הש"א, לכן פתחה התורה: "כל הבא לצבא צבא לעבד עבדה באהל מועד" - בבית הכנסת.

מ'רום הרים' בהקדמה

חביבים הפניה יותר מישראל

"ברכה ה' וישמרך" (ז כ)

רבים תמהו על גסח ברכת הפניה לפני נשיאת פנים: "וצנונו לברך את עמו 'ישראל באהבה' - היכן הצטוו הפניה לברך 'באהבה'?"

באור נפלא לדברים הביא רבי עזרא אלטשולר רבה של וינוסה בשם רבי לייב כהן מקיי'דאן:

אין הפניה שהפניה נצטוו לברך את ישראל באהבה, אלא המלה "באהבה" מתיחסת לתחלת הברכה, שהקדוש ברוך הוא קדש את הפניה בקדשותו של אהרן באהבה: אמרו חכמים (חל"ו א ב) שישראל חביבים לפני ה' יותר ממלאכי השרת, שמלאכי השרת אינם מזכירים את ה' אלא אחר שלוש תבות כפנתוב (שע"ה א): "קדוש קדוש קדוש ה' צבא-ות", וישראל מזכירים אותו אחר שתי תבות בלבד, שנאמר (דברים א): "שמע ישראל ה'...". והנה מלשון הפסוק: "ברכה ה'" נגזר להוכיח שהפניה חביבים אף יותר מישראל, שהרי הם מזכירים את ה' אחר תבה אחת בלבד ["ברכה ה'"], ולפיכך טרם הזכרת פסוק זה, משבחים ומודים הם על כך שהתקדשו באהבה ותרה זו בברכת: "אשר קדשנו... וצנונו לברך את עמו 'ישראל באהבה'."

כך נוהגים אף ישראל שמודים על חבתם היתרה הנפרכת בפסוק: 'שמע ישראל', לפני שקוראים פסוק זה; הן בשחרית - בברכת: 'הבוחר בעמו ישראל באהבה', והן בערבית - בברכת: 'אוהב עמו ישראל'.

שי"ת 'תקנת השבים' א"ח ס"א

לאיזו תפלה נושא ה' פנים?

"ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" (ו כ)

"ישא ה' פניו אליך, וכתוב אחד אומר (דברים יז) 'אשר לא ישא פנים'; היה רבי יוסי בן דוסתאי אומר, כיצד יתקומו שתי מקראות הללו? אלא 'ישא ה' פניו' - בדרך [עברה] שבינך לבניו, 'אשר לא ישא פנים' - בדרך שבינך לבין חברך [שאינה מתפרכת עד שתראה] (במבד"ר יא ז).

ה'בעל שם טוב' באר כי פנות המדרש לפרש את צורת התפלה הנכונה:

אם כאשר מתפלל האדם על מצוקתו זוכר הוא גם את הדרך שבינך לבניו, כלומר את צער השכינה שמתפתחת בצערו, כפנתוב (שע"ה טג ט): "בכל צרתם לו צר", אזי מבטח לו שישא ה' את פניו אליו ויקבל את תפלתו. אף אם הוא מכונן בתפלתו רק על הדברים שבינך לבין חברו, כלומר על עניני הגוף וצרכיו, מבלי לכוון על צער השכינה, אזי לא ישא פנים' אליו לקבל את תפלתו.

דברי 'שכר' לר"ב מספראניץ עמי קכד

בקשת 'הספקה' על ברכת הפניה

"ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" (ו כ)

בגמרא (סוטה לט א) מבאר שלאחר שמתחזרים הפניה את פניהם מן העם בסיים ברכת הפניה, מבקשים הם: 'רבונו של עולם, עשינו מה שגזרת עלינו, עשה עמנו מה שהבטחתנו (דברים כו טו): 'השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל...'. ויש להבין, הלא בגמרא (ר"ה כה ב) מבאר שהמוסיף ברכה רביעית בברכת הפניה עובר ביביל תוספי; כיצד תקנו להם להוסיף ברכה אחר ברכתם?

פרש רבי יעקב עמדין: אין הפניה מוסיפים בכך ברכה, כי אם בקשה שסיפם ה' עם ברכתם, והראיה לכך - שהרי אינם אומרים אותה אלא לאחר שהחזירו את פניהם מן העם.

כך אף פרש רבי אליהו צבי קרויזר את גסח תפלה זו: 'עשינו מה שגזרת עלינו' - בזכות שקימנו את גזרת 'בל תוסיף' ונזוהרנו שלא להוסיף על הברכות המפורשות בתורה, מבקשים אנו: 'השקיפה ממעון קדשך... וברך את עמך את ישראל'.

סדור 'בית יעקב', נשיאת פנים; סדור 'אור החמה' עמי רמה

כך נהג מרן הפעל שם טוב >

"יאמר כל בר ישראל ברכות השחר... דוקא בכית הסדר, כדי לזכות את ישראל בעניית אמן. ועוד שהוא התחלת קבלת על מלכות שמים, וכן נהג מרן הפעל שם טוב זל"ה".

[אור עינים' לרא"ז מקומרנא] ח"ב קלל כא

חג השבועות - חג מתן תורתנו

ידועה ומפורסמת היא קשיתו של המגן אברהם (אריה ריש סי' רצד, וזכר התקשה פו בש"ת הר"ש סי' צ) בשם הרמ"ע מפאנו (עשרה מאמרות במאמר חקור דין ח"ב פט"ו): מפני מה אנו מכנים בקדוש ובתפלה את חג השבועות כזמן מתן תורתנו, הלא הלכה היא כדברי רבי יוסי (שבת פ"ב א) שביום השבת - ז' בסיון נתנה התורה, ואם כן, חג השבועות הנחגג בו בסיון הוא 'ערב זמן מתן תורתנו'?

תרוצים רבים ענו ברבותינו לשאלה זו, מהם על דרך הפשט ומהם על דרך הדרוש. במאמר שלפנינו יבואו מקצתם, ישמע חכם ויוסף לך.

א. בעל העמדה הוסיף ותמה: מפני מה לא מזכירה התורה במפורש את סבתו של חג השבועות - 'חג מתן תורתנו', כפי שהיא מזכירה ביתר החגים? ולפיכך כתב: 'מתן תורתנו אינו מגבל ליום מסים או לזמן מסים, אלא על האדם לחוש כי בכל יום יום הקדוש ברוך הוא נותן לנו את תורתו מחדש. וכפי שאמרו (פד"ש מש"ל רמז תתקל): 'בכל יום יהיו בעיניך פחדים', על כן נתן לצאן זאת בו בסיון אף אם לא נתנה התורה ביום זה (שבת יצחק אהר, שער ששה השבועים סוף פ"ד; וזכינו זה כתבנו הק"ל קור' ויחד רבים מהמפרשים).

הוסיף וזכר הגאון רבי יששכר דב טייטל ה"ד: בודאי לא בקשה התורה להעלים את הזמן האמתי שבו נתנה תורתנו, אלא בקשה ללמדנו את היסוד האמור, שימתן תורה אינו מגבל ליום מסים, ולפיכך לא פרשה בתורה שאין יום מתן תורתנו, ובכונה הקדימה את זמנו לו בסיון, כדי שידעו ויבינו הכל, שבכל יום יכול כל אדם לקבל את התורה מחדש' פאמור (משנה שכ"ר ח"ב סי' צ).

ב. המהר"ל מפראג באר כי יש לחלק בין זמן 'ניתנת התורה' מידי הקדוש ברוך הוא לזמן 'קבלתה' על דנינו:

למן היום שבו יצאו ממצרים הצטוו ישראל לספר חמשים יום, שבמהלכם התעלו מדרגה לדרגה, עד שביום חמשים כבר היו מוכנים מצד דרגתם לקבל את התורה מידי הקדוש ברוך הוא. ואף הקדוש ברוך הוא התרצה אצלם אלא שהסיים לדברי משה שהוסיף יום אחד מדעתו (שבת פ"ב א) לפי שבקש הוא לחדל לנו יום שבו נהיה ראויים לקבל מצדנו, ועל כן נתנה ביום החמשים ואחד. ומצא שאר הוא יום בסיון לקראת זמן מתן תורתנו, על שם התרצות הקדוש ברוך הוא לתנה לנו, ועל כן הוא נקרא כך (פסארת ישראל כ"ט).

ג. אף הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב התייחס לשאלה זו, וכדי לבארה הקדים וכתב: יסוד הפלא הנוגע לכלל המוצעים:

אף כי כבר אלפי שנים חלפו מהיום שבצבוקבותיו תקנו בעברוננו את המועד, מכל מקום, בכל שנה בעת שאנו חוגגים את אותו מארע שארע עמו, מתעורר שוב האור שהתנוצץ באותה שעה, וכביכול מאיר הוא עתה שוב.

לפי זה התרץ קשית המגן אברהם: עקר הימון שהתנוצץ האור שהיה מוכן לקבלת התורה, מצד מחשבת הקדוש ברוך הוא ודבורו, היה בו בסיון. אלא שמושה רבנו הוסיף יום אחד מדעתו, לפיכך ביחס לאותה הארה שיש לקרא לו בסיון 'זמן מתן תורתנו' (קדושת לוי שבועות, ד"ה בש"ט).

ד. בעל 'חזונו הר"י' תרץ זאת על פי דברי רבו הרה"ק מרפשיסחא שלטון 'מתן תורתנו מלמד על כך שהתורה נתנה במתנה לחכמי ישראל, כך שיוכלו לדורשה ולהכריע

'ברכת התורה' שהשגה בעמל

הצלחה בעסקים. תזכו לגדל בניכם ותוכו לראותם גדלים לתלמידי חכמים יראי ה', להשיאם לזוגים הגונים ולראות מהם בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות כל מי תיכס...

הרב סים את ברכתו, וקול 'אמן' רועמת נשמע מפי קהל האספים, שמייד החל להתפאר לביתו.

בקש הרב לשוב אל חדרו, אלא שלפתע נשמע קול צעקה מתוך הקהל. היתה זו אמי היקרה, אשר לא יכלה לשאת את העבודה כי תפסיד את ההזדמנות הנדירה שבה יחלה לה, לזכות את בנה בברכה מפי גאון הדור בכבודו ובעצמו; שעושה ארכות היא עמדה, חלקן תחת שמיטת הקופחת, כשחלק מהזמן היא נושאת אותי על זדה במאמץ נפר, ופתאום... האם היא תאלץ להחמיץ את הזדמנות הפז?

מבלי להסתפל לימין או לשמאל היא נדחקה ופנתה אל אחד הגבאים בדרישה תקיפה:

"אני מרחת להנס לרב. איני מוכנה להסתפל בברכה כללית. אני מבקשת ברכה אישית בעבור בני, שיגדלו ויארזו ימים בתורה..."

הגבאי נסה להתנגד, אף אמי התעקשה ולא ותרה. בין כך ובין כך הגיעו הדי הצעקות לאזניו של הרב והוא התענין לפשרן.

אחד הגבאים התנדב להסביר:

"יש כאן אשה שלא מוכנה לומר. היא מנסה בכל כוחותיה להכנס אל הרב, ועל אף שנסינו להסביר לה כי הדבר אינו אפשרי, היא אינה נסוגה לאחור ומתעקשת להכנס..."

הרב שהתפעם ממסירותה של אמי למען חנוף בנה, הורה מיד לגבאים להכניסה, ואמי נכנסה אל החדר כשאינה אחוזה בדירה.

"מה בקשתך?", שאל הרב ברך, ואמי השיבה: "מבקשת אני כי יברך הרב את בני העולה, יהודה ירחם פישל, שיגדלו לתלמידי חכם ויארזו את עיני ישראל בתורתו..."

או אז הניח הרב את ידיו הקדושות על ראשי וברכני בחם וברגש:

"היי רצון שתזכה לצמח לגדול בישראל. תגדל ותהיה לתלמיד חכם אמתי, ותזכה לאריכות ימים ולזקנה מפלגת"

למרות היותך בן בשנים, ספר רבי ירחם, זכר אני עד עצם היום הזה כיצד ענינו יחדו - אמי ואני - בקול רם ובאמונה תמימה: "אמן!" כשדמעות של שמחה והתרגשות מצייפות את עינינו.

אותה ברכה, שנענתה מפניו ביאמן רגשות, המשיכה ללוות אותי לאורך כל חיי, ואף כאשר לעת זקנתי זכיתי לחן את עפרה של ירושלים עיר הקדש.

רבי ירחם פישל פערלא נפטר בל' לחדש שבט ה'תרצ"ד, כבן תשעים שנה, כשמתאוויו שנים ארכות של עמל בלתי פוסק בתורה, ועד עצם היום הזה ממשיכים חזושי להפעלים את עיני הלומדים בגאונותם המפלאה.

זְהַרִי חַמָּה עַמִּי שֶׁמִּבְּ: נִשְׁמַע יַעֲקֹב [לְזַכֵּר הַגִּבּוֹרִים וְהַזְּנוּלִים] עַל 178

זמן ושבוע ימים היה הגאון המפלא רבי ירחם פישל פערלא זצ"ל בפטירתו. רבי ירחם שוולד וחי בעיר ורשה, זכה שתורה וגדלה התאחדו על שלחנו. במשך עשרות שנים יושב היה בחדרו הרחוק מעיני העולם ויגע בתורה לשמה כשהוא רכון על ספריו מבקר עד ערב. רק לעת זקנתו נודע הוא לשם ולתהלה בישראל בזכות החבורים הגדולים שהוציא, ובפרט חבורו הגאון והמקיף על ספר המצוות לרבנו סעדיה גאון. לעת זקנתו, לאחר פטירת זוגתו, עלה לירושלים עיר הקדש, שם התגורר בדירה צנועה בטבורה של שכונת 'בתי מוסה' שבין החומות ועוד מרה הפך ביתו לתל תלפיות בעבור גדולי ירושלים וגאוניה, רבנו ותלמידיהו.

זמן מה לפני פטירתו, עת בקרו בביתו פמה מהמסתופפים בצלו, אברכים צעירים שקמו ממנו חכמה ודעת, פתח רבי ירחם בשיחת חלין של תלמידי חכמים וכה ספר:

פעוט נרץ בשנים הייתי, פאשר נטלתני אמי בזרועותיה והובילתני לרחובת של עיר, שם נדחקה עמי בינות להמון אדם שהמתין בצפייה.

היה זה כאשר גאון הדור, הגאון רבי שלמה בן רבנו עקיבא אינר זצ"ל, הגיע לבקור חצר בעיר מולדתי. הרב שוועד היה בשערים כגדול בתורה ויצדיק על גב, הסכים לבקשת פרנסי העיר למשל קהל לברכה ולעצה. עד מהרה התברר לגבאים כי לא יוכל הרב לעמוד בלחץ הזבור; אלפי אנשים, נשים וטף מכל צדוות העיר התאספו ובאו אל מעונו. רבים מהם נשאו את עולליהם בידיהם, וכלם בקשו לזכות להתברך מפי הגאון, ולכל הפחות לחזות בגעם זיו פניו.

קבלת הקהל שהחלה בשעת צהרים מקדמת, הלכה והתארכה עד לשעות הערב המאוחרות. במשך זמן זה לא עצרה דלת חדרו של הרב מלבד על צירה, פאשר גזה אחר זה ונכנסו הממתנים הרבים, התברכו ויבאו.

בשעת לילה מאחרת כבר נשטו הגבאים לשלומו של הרב. הם הביטו בקהל הרב שעדן ממתין בחוץ והבינו כי אין כל כוונת שיתברר יספיק לקבל את כלם.

בצעה אחת עם הרב יצא אחד הגבאים אל הגוזטרה שלפני הבית והודיע: "עקב חלישתו של הרב והשעה המתאחרת, קבלת הקהל מסתממת פתח!"

רחש של אכזבה נשמע מקרב הקהל, והגבאי המשיך בקול מתנצל: "בעוד פמה זקות יצא הרב אל הגוזטרה ויברך את כל הקהל הקדוש, כאיש אחד בלב אחד..."

דקות מספר לאחר מכן נאחה דמותו הנדונה של הרב נשענת על גדר הגוזטרה. זמן השיבה שרד על פי מותו יענינו הטהורות הבוקות שוו לו מראה של מלאך. הוא הביט מבט מלא רחמים בקהל הרב שבאסף תחת מעונו, עצם את עיניו והחל לברך בחם: "ברך ה' אתכם ואת אצאצאכם בכריאות, נחת ואשר. שאו ברכה בלמודכם וראו

הלכותיה. והנה מבאר בגמרא שהיתה התורה צריכה להינתן בו בסיון, אלא שמושה הוסיף יום אחד מדעתו והקדוש ברוך הוא הסכים עמו ועכב את נתינתה עד ז' בסיון. ובכך מוכן מדוע דוקא ז' בסיון נקרא זמן 'מתן תורתנו', כי ביום זה גלה הקדוש ברוך הוא לכל באי עולם שנתנה התורה בידי חכמי ישראל להכריע בה בהבנתם - ככך שהסכים לדעת משה לדחות את קבלת התורה לז' בסיון (אמרי ר"י, וזכינו זה כתבנו הבית הלוי' תרנ"ו).

הגאון רבי משלם דוד סולוביצקי שליט"א פרש על פי זה את שמו משה בהגדה של פסח: 'אלו מרבתי לפני ה' רבי ולא נתן לנו את התורה - דנינו; רבים התקשו; וכי איזו תועלת היינו ספקים מהתקדושתנו להר סיני? ולפי האמור אפשר לבאר כי פגנתנו לומר שאלו קרבנו הקדוש ברוך הוא לפני ה' רבי לקבל את התורה, אף לא היה 'נותנה' לנו - פמתנה שיש בידינו לדורשה, גם אז היה דנינו' (הגש"פ שירת הלוי' עמ' ט).

ה. היחם סופר' תרץ: קדם מתן תורה בני ישראל נחשבים היו כבני נח. והרי ידוע כי שלא כישאל, ביחס לבני נח הלילה הולך אחר היום, וכן סיום הלילה הוא בשעת הנחה. לפי זה מוכן, כי עד שנתנה התורה בשעת נתינתה שהיתה בעלות השחר של ז' בסיון, היתה נחשבת עדין כשיבת ליום ו' בסיון, ורק כשנתנה תורה התברר למפרע שהוא ז' בסיון, ומצא שלפני ימים יש בחינה של זמן 'מתן תורתנו' (דברות' יחם סופר' ח"ב עמ' רלד).

ו. בעל 'תורה תמימה' (שמות כד הע' לו) באר: לא לחנם אנו אומרים 'זמן מתן תורתנו' ולא 'יום מתן תורתנו', מפני שישוין פגנתנו ליום שבו נתנה תורה בפעל אלא לזמן שבו היינו מוכנים לכך. 'זמן' זה החל כבר מתחלת שלשת ימי ההגבלה, ואף יום ו' בסיון נכלל בו.

ז. הרב הקדוש בעל 'עצי חיים' מסיג (ש"ת, אר"ח סי' לה) תרץ: בגמרא (שבת פ"ב א) מבאר כי אף לדברי רבי יוסי, מצד רצונו של הקדוש ברוך הוא היתה התורה ראויה להינתן בו בסיון, ואף אנו הסכמנו לקבלה באמירת 'נעשה ונשמע'. אלא שמושה רבנו הוסיף יום אחד מדעתו וקבע את זמן מתן תורה בז' בסיון.

ולכאורה, כיצד יכול היה משה רבנו לעקר מאתנו את התורה אחר שכבר הסכמנו לקבלה באמירת 'נעשה ונשמע'? ויש לומר, כי בגמרא ביבמות (פט ב-ג א) מבאר כי רק באופן של 'קום ועשה' אין החכמים יכולים לעקר דבר מהתורה, אף באופן של 'שב ואל תעשה' יכולים הם. ואף משה שדחה את זמן קבלת התורה עשה זאת ביטב ואל תעשה.

לפי זה מוכן שכל המצוות שעקירתן פרוכה בימים ועשה' כבר היינו מצוים בו בסיון, וביחס לכך אכן שיש לכונת יום זה כזמן מתן תורתנו.

ח. הרבי בעל 'מנחת אלעזר' ממונאקטש באר את על פי דברי המדרש (הובא ברבנו בת"י' שמות ז' ט) כי בשעת מתן תורה, העמיד משה רבנו את החמה לישראל. לפי זה מוכן שהיה נתן לומר כי ביום ו' לא שקעה החמה, וימים ו' תן בסיון היו נחשבים כיום אחד ארוך, וממלא נתן לומר על ו' בסיון 'זמן מתן תורתנו' (שער יששכר' ח"א עמ' פלח).

shay

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א
ז' סיון תש"פ | גליון 673

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

עצמך באמונה ישרה, תוכל בקלות להאמין שהכול לטובה גם כשאתה לא מביין את זה, ותוכל בקלות לומר תודה על הכול.

רפואה פנימית

והיסוד הזה הוא המפתח לטיפול בכל בעיות הנפש והחרדות. כמו שבמציאות נורמלית ובריאה זה בוודאי לא הגיוני שבן ידאג ויפחד שאבא שלו יתעלל בו ויעניש אותו ויזיק לו ויריץ לו, כמו שהבאנו במשל בשבוע שעבר - כך המאמין האמתי שמאמין שבורא עולם הוא אבא טוב ורחמן ורצוה רק לתת, זה לא הגיוני שהוא יפחד או ידאג שמא יקרו לו דברים רעים או שמא יחסר לו או שמא לא תתקבל תפילתו.

אם כן מה הסיבה לכך שאנשים מפחדים שיקרו להם דברים רעים, מחלות, תאונות, פיגועים, טילים, הפסדים ושאר מרעין בישין חלילה, עד שיש כאלה שממש יוצאים מדעתם ומאבדים את כל שלות הנפש ואף נזקקים לטיפול תרופתי?

הסיבה היחידה היא שגם אם הם מגדירים את עצמם כמאמינים, הם למעשה לא חיים באמת את היסוד הזה שהבורא הוא אבא רחמן ואוהב תמיד. הם אולי אומרים את זה בפה או חושבים במוח - אבל הם לא באמת מאמינים בזה בכל לבם.

חייבים להבין היטב שאמונה אמיתית זו רק אמונה בבורא האמתי שהוא הטוב והמטיב האוהב והרוצה אך ורק לתת ולהשפיע.

כאשר האדם מבסס בלבו את האמונה על פי המשל של אב ובנו, הוא יכול ברגע אחד להגיע להסתכלות בריאה וליישר את מוחו ואת לבו על פי האמונה הישרה שאומרת שה' אוהב אותך ורצוה אך ורק את טובתך האמתית ואין שום רע בעולם כלל. ואתה באופן מידי מתחבר עם הבורא, כלומר אתה מתחבר עם השמחה ועם הטוב ועם הרפואה ועם האושר של כל העולם הזה. זו זריקת

המשך בעמוד 3

מאמר ראש הישיבה

המפתח לאמונה

כרחם אב

באחת התוכניות שלי ברדיו עלתה לשידור אישה שהציגה את עצמה כאישה שאינה שומרת תורה ומצוות. היא שמעה שאני אומר שאדם צריך לומר תודה על הקשיים ועל הבעיות, על הצרות ועל הייסורים, והדברים מאוד קוממו אותה. היא אמרה שהיא מבינה שצריך לומר תודה לבורא העולם על הטובות שהוא עושה איתנו, אבל היא שאלה מתוך כאב גדול: "איך אפשר לומר תודה על דברים רעים, על מחלות וחסרונות?!"

בחסדי ה' זכיתי לענות לה על פי המשל שהבאנו כאן בשבוע שעבר, משל האב ובנו, ואמרתי לה:

"כאשר אבא נורמלי מונע דבר מה מבנו, האם הוא עושה זאת מתוך רוע ואכזריות או מתוך אהבה גדולה והבנה שזה הדבר הטוב ביותר עבור הבן? ברור שזה רק מתוך אהבה גדולה וזה הדבר הטוב ביותר עבור בְּנו. נכון?"

"על פי זה ניקח לדוגמה רווקה שהזיווג שלה מתעכב. מי מעכב לה את הזיווג? בורא עולם. האם הבורא רוצה שהיא תסבול? ברור שלא. האם הוא לא רוצה לתת לה זיווג? ברור וכפשוט שהבורא אוהב אותה ורוצה שהיא תצליח ורוצה לתת לה זיווג, וזו תהיה שמחתו של הבורא. ולא זו בלבד, אלא זה ברור שיש לבורא צער גדול מאוד מכך, כי לבורא עולם צר בכל צער של כל יהודי, כמו שלכל אבא צר מאוד כאשר ילדיו שרויים בצער.

"אז אם הבורא כל כך רוצה לתת לה זיווג וזה בוודאי בכוחו וביכולתו, למה הוא באמת לא נותן לה את הזיווג? אלא ודאי שיש לבורא סיבות שבגללן הוא מעכב לה את הזיווג לטובתה. נכון שהבחורה הרווקה וגם אנחנו לא מבינים את זה, אבל מדובר באבא אוהב, ואנחנו בוודאי יכולים להבין שמה שקורה איתה זה רק מאבא, ואם כן זה רק מתוך אהבה, כמו שכל בן יודע שאבא עושה הכול עבורו מתוך אהבה גדולה, ועל זה אנחנו אומרים תודה."

המשל הזה הבהיר לאותה אישה את ההתייחסות הנכונה והדברים התיישבו על ליבה.

החיזוק הגדול ביותר

זוהי מפתח חשוב מאוד לאמונה: **ההבנה שהקשר שלנו עם הבורא עולם זה קשר של בן עם אבא אוהב - זה הבסיס של האמונה, זה הלב של האמונה.** בלי זה אי אפשר לדבר על שום אמונה, כי אם אתה מאמין בבורא אבל אתה לא מאמין שהבורא אוהב אותך ורצוה לתת לך - אתה למעשה מאמין בבורא פרי דמיון, בורא שאתה יצרת לעצמך, ולא בבורא האמתי.

ולכן כאשר אתה רוצה לחזק את עצמך באמונה, תחזור אֶל המשל הפשוט ותחשוב שאם הבן שלך היה עובר מה שאתה עובר ורוצה מה שאתה רוצה - מה אתה כאבא היית רוצה לעשות? האם לא היית רוצה לתת לו ולרחם עליו ולעזור לו בכל יכולתך? ועל ידי המשל הזה תוכל בקלות לראות ולהבין את הקשר הנכון עם הבורא, תוכל בקלות לחזק את

"ההבנה שהקשר שלנו עם הבורא זה קשר של בן עם אבא אוהב - זה הבסיס של האמונה, זה הלב של האמונה"

אמר רבי נחמן:

"הספר ליקוטי מוהר"ן
כשנמצא בבית הוא שמירה
רפואה וישועה"

מוע מגפה מנחלתך
צו השעה!

להזמנות: 052-2240696

הפצת
ליקוטי מוהר"ן
לשמירה

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירה

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

עשיר הגיע אל הרב וסיפר לו על אביו שנפטר מספר יהודי: "איני יודע מה לעשות. העסק שלי בצרות ואני חייב לנסוע לחו"ל ולהציל את העסק, אחרת אני פושט רגל, לכן שכרתי תמורת 1000 ש"ח, אדם שילך להלוויה במקומו. עוד 1000 ש"ח אני משלם לו, על מנת שישב שבעה במקומו. הוספתי לו עוד 1000 בהבטחה שידגל זקן במשך חודש במקומו ועוד 1000 ש"ח על מנת שיגיד קדיש בכל יום במקומו." אם סדרת את כל זה לשם מה באת אלי? שאל הרב, "באתי לשאול אותך", השיב האיש, "האם אני צריך ללכת לנחם אותו?"

הדלקת נרות

ר"ת	כניסה	יציאה	
ירושלים	19:03	20:20	20:55
תל אביב	19:20	20:22	20:53
חיפה	19:14	20:24	20:57
באר שבע	19:19	20:20	20:54

חוסך, ומי שיושב יותר קרוב היה חוסך הכי הרבה ולכן אני הייתי תמיד מצליח להתחמק ולשבת רחוק.

כשהיינו מגיעים עם אבא לבית הכנסת בשכונה, הייתי "כאילו" נכנס לשירותים וכך הייתי מתעכב ויושב קצת רחוק, העיקר לא לחטוף. כי אם הייתי יושב קרוב, את האצבע ואת העיניים לא הייתי יכול להוריד מהסידור. אולי זה נשמע לכם דמיוני, אבל האוזניים שלי ששמעו את הגערות, ההשפלות והאיזמים, הכתפיים שקיבלו את הצביטות והרגליים שקיבלו את הבעיטות מתחת לשולחן יספרו לכם על שיטת ה"חינוך" שאני קיבלתי כדי ש"אלמד" להתפלל.

אבא היה עקשן

בסופה של "סידרת חינוך" כמובן שהתפללנו כמו שבאבא רצה. אבל זה היה רק כותי שהתפללנו איתו ורק כותי שהוא הסתכל עלינו. כמה שבועות אחרי הבר מצווה קיבלתי אוסף והודעתי לאבא שאני כבר לא רוצה לבא איתו לתפילה, אבל הבקשה לא התקבלה. אז בהתחלה הייתי מגיע ואחר כך יוצא החוצה ולא חוזר.

אבא היה עקשן וכמובן לא וויתר, הוא שם לב שאני בורח ממנו, אז בשולחן שבת הייתי חוסך על הראש ולפעמים גם על הלחי אבל לא התייאשתי, סבלתי בשקט וידעתי שבסוף אבא יתייאש ויתרגל שאני לא בא איתו לתפילה, וזה אכן קרה.

מאז הבר מצווה, עברתי הרבה בחיים, ואת המשך הסיפור חיים שלי, אספר לכם בפרק הבא.

עד שבוע הבא...

אבל עד שבוע הבא, שימו לב לשני דברים:

1. תבדקו אצלכם בבית, האם הילדים שלכם, מתחנכים בדרך שבה חינוכו אותי להתפלל, האם את מה שאני הרגשתי כל השנים אתם ב"טעות" עושים גם לילדים שלכם?
2. שימו לב לכל אחד מהילדים שלכם, האם הוא או היא אוהבים להתפלל.
את כל השאר תקראו בע"ה בשבוע הבא.

מציאות כואבת

הורים יקרים, נשמע לכם דמיוני? לצערי, לגמרי לא! אתם אפילו לא צריכים לחפש את יוסי, הבחור מהסיפור שלי, אם רק תצאו מוחץ לבית הכנסת שלכם בזמני התפילה, תראו מה קורה שם בחוץ-ברחבה, תבינו הכל ושלא תטעו, אלו שבחוץ הם מהחברה "הטובים" כי הם לפחות מגיעים לבית הכנסת. כמה ילדים, נערים ובחורים רק עושים "סיבוב" ליד בית הכנסת, וכמה לצערינו כלל לא באים. אולי נחשוב בצדק, שיוסי ילד יתום, שלא היה לו אבא שיחנך אותו להתפלל? אולי הוא היה כל הזמן בחוץ ולאבא שלו לא היה אכפת מסוגו? הכול באמת יכול להיות, אך בואו ונקשיב מה יש ליוסי לספר לנו:

חינוך לתפילה!

אבא שלי הוא ממש תלמיד חכם, אנוחו אפילו נחשבים מהמשפחות החשובות בשכונה.

לאבא, הייתה בעיה קשה של תדמית- אבא תמיד שם לב ל"מה חושבים עליו", הוא תמיד דאג שנהיה הכי מצוינים-הרי אנוחו הבנים של...

כל שנות הילדות שלי, עברה תחת הצל המאיים של אבא, שלא רצה להבין שאנוחו בסך הכל ילדים ורוצים גם לשחק.

אבא לא רצה להבין שאנוחו אהבנו להתפלל, אבל המשחקים היו יותר מעניינים.

בתפילת שחרית ממש "ניצלתי" כי התפללתי אותה בכיתה, האמת שלא כ"כ התפללתי כי גם שם חלמתי, אבל הרב שלי לא היה מכביד עלינו יותר מדי, התפילה הייתה חצי שעה שמתוכה היו כמה דקות של ביאורי תפילה וסיפור קצר.

בקיצור כל השבוע היה לי די שקט, אבל כשהגיע יום שישי התחילה "הבעיה" האמיתית, אבא שלי לא וויתר. כלונה היינו חייבים ללכת איתו לבית הכנסת "ולתפלל" אני מדגיש את המילה להתפלל, כי מי שהיה מרים את העיניים לשנייה מוחץ לסידור היה

שערי תפילה פרק א'

"יוסי, נו מה קורה איתך, בא תכנס! למה אתה כל הזמן מתחמק ונשאר בחוץ?!... ד', נגמור מנייני החצרות והמרפסות, ממה אתה מפחד, לחזן כבר אין קורונה"

"בסדר נודניקים, תכנסו קודם אתם, אני כבר נכנס..." החברים של יוסי נכנסים לתפילת מנחה, אך יוסי נשאר בחוץ-נשען על הגדר בכניסה לבית הכנסת, ומחכה לחבריו עד שהתפילה תסתיים. יוסי הוא בחור בן 17 שמנסה בכל כוחו להתקדם ולהתחזק. בשונה מחבריו המתקרבים לדת, הוא חרדי מביט, שנות ילדותו עברו עליו באחד מתלמודי התורה הטובים בבני ברק. מוריו הועידו אותו לגדלות ואפילו היו מהם שצפו שיהיה אחד מגדולי הדור, אך...

לברוח וכמה שיותר מהר

ליוסי יש בעיה, הוא אינו יכול לראות את בית הכנסת מבפנים, ולא, זה לא בגלל הקורונה.

חבריו בחודשיים האחרונים, רגילים לראות אותו משתתף איתם מידי פעם בתפילות בכניסה לבניין בסוף הרחוב, על הספסלים בגינה הציבורית, ובכל מיני מקומות בחיק הטבע.

אבל עכשיו שנפתחו שוב בתי הכנסת, מודיר יוסי את רגליו משם בצורה מכוונת. זאת נדע, כי יוסי לא ביקר בבית-כנסת כבר 3 שנים. יותר מדויק, מאותו היום שברח מהשיבה ועדיין לצערינו לא חזר אליה!!! אפילו את תפילות הימים הנוראים השנה, הוא עושה מהרחבה שמחוץ לבית הכנסת. תקופת הקורונה עשתה לו קצת טוב, חבריו החדשים משכו אותו בכוח לכל מיני מיניינים בשטח ובגינה, והיה לו קל יותר להשתתף. אבל בית כנסת, הוא קו אדום.

"זה לא שיש לי בעיה עם בית-כנסת" הוא הסכים להסביר לחבריו. "אני פשוט לא מסוגל לשבת בפנים! מהרגע שאני רואה בית-כנסת או אפילו שומע קולות של תפילה בציבור, אני מרגיש דחף חזק לברוח וכמה שיותר מהר..."

הרב שלום ארוש שליט"א

ל"ג בעומר תש"פ

בפתח מערת רבי שמעון בר יוחאי מעתיר בתפילה עליכם התורמים היקרים שלנו

ילדון הידודון

בין הכותרים יוגרלו מתנות

קרוב שמקריבים ביום ראשון של חור"מ פסח והמכנה המשותף לו הוזכר בפרשה זו?

תשובה פורשת בהר בחוקות: המלה "חרב" מופיע בשלושה פסוקים ראשונים, שעוסקים בברכה שתבא אם נשמור את רצון ה' (ויקרא ס"ד).

הזכרת: ישי אגסי, אלעד.

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

הביאו לה את התיק עד הבית

בקול הצדיקים?

התשובה לכך נובעת בצורה ספרשית בקרשת וארא, בספר שמואל: "ולא שמעו אל משה מקצת רוח ומעבדה קשה!" מפני מה לא שומעים לצדיקים? מקצת רוח - שזהו חסרון אמונה. ומעבדה קשה - זו התוצאה של חסרון אמונה. לא מאמינים בצדיקים שבדבר קל כל כך, כמו להודות ולשבח את ה', תבוא הגאולה. אלא חושבים שרק על ידי עבודות קשות תתכן הגאולה, כגון: אלו היו אוקרים הצדיקים נדי שתבוא הגאולה צריכים לא לאכל ולא לישון ולהתנגל או לעשות כל מיני דברים קשים, היינו מקבלים את דבריהם. אבל לא רוצים להאמין שעל ידי דבר קל כל כך - על ידי התודה תבוא הגאולה.

בתקנית שלנו ברד"ו, התקשרה אשה קצת מבגרת וספרה שהיא חזרה מן היום ועברה על ספסל לנחם קצת, ואחר כך לקחה את השקיות שלה והמשיכה בדרכה, עלתה לקומה רביעית, לבית שלה - ולפתע שקמה לב שהתיק שלה נעלם.

בדיק היא קראה את הפרגוליות של התודה, אמרה: "טוב, אני אני תודה להשי"ת שהתיק שלי נעלם. מה שאמרה רוצה לטובה אמה עושה..."

הלכו לספסל לחפש ולא מצאו את זה, והיא המשיכה לומר תודה, הלכה, הסתובבה, חפשה, וכל הזמן אוקרת "תודה לך ה' זה מה שאמרה רוצה? תודה! הלך התיק? תודה!" חזרה הביתה, התקשר אליה משהו ואמר לה: "אני כבר מתקשר הרבה זמן ואני לא עונה, התיק שלך אצלי, אני יכול לבוא?" הביאו לה את התיק עד הבית! אמר לה: "תפתחי ותבדקי שלא חסר כלום!",

אמר לו: "בשביל מה? אני מאמינה לך...". אבל הוא התעקש: "לא! אני רוצה שתפתחי!", פתחה וראתה שהכל נמצא, זה הכח של התודה!

ובאמת, דרך התודה, היא דרך קלה ונעימה ונפלאה ללכת בה, ובכרת שישנה הבטחה שאם נלך בדרך זו יתבטלו כל הצרות וכל הגליות ותהיה גאולה שלמה! כל כך קל, אם כן מדוע לא שומעים

חיזוקית -

סיון | ערך התורה

דרך התורה
היא דרך של
חיים ושמחה.
(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

אבל כמו שאחד התלמידים אמר על מה שאמר רבנו: יש ענין שפתיחה הכל לטובה - במקום לומר "לטובה", אפשר לומר "לתודה". יש ענין שפתיחה הכל לתודה.

אמרת תודה ונושעתי
052-2240696

שלוחה לבחירתך

1 בלעדי

מבוק יומי מהרב ארוש

12 חדש!!

ביטחון עצמי

4 אקטואלי

נגיף הקורונה

16 מיוחד

ספירת העומר

התקשרו:

02-644250

20 מרתק

דף היומי

קו האמונה - תאודון, תרגיש בטוח

להתחזק • לחייך • להודות

החנווני הדולרים

והקשר ביניהם

שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות צל וחופה לבעלי מצוות אצל בעלי תורה בגן עדן. ומה טיבה של חופת בעלי מצוות שלא ראו אור תורה, אצל בעלי תורה, והרי לא ידעו ולא יבינו מאומה מדברי התורה שישמעו שם... ויהיה להם בושה שאינם מבינים כלום. ותיירץ שם, שהמחזיק תלמיד חכם, כיון שהוא היה הסיבה שהתלמיד חכם למד תורה, כשבא לעולם העליון, זוכה שמלמדים לו כל התורה. ע"כ. **ומי ישמע דברים אלו ולא ירוץ להחזיק ברבנו ובתלמידיהו.**

עכשיו תחשוב על זה- אתה מתקתק על המקלדת ונחשב לך שלמדת תורה, אתה הולך לנוח, גם עכשיו למדת תורה, הפסקת אוכל, גם המונה דופק ועולה, **אבל עולה בתשלום אמיתי לא בדולרים אלא - תשלום של בורא עולם!**

איך תמיד אומר הרב שלום ארוש שליט"א: **"מי ששותף איתי בעולם הזה שותף איתי בעולם הבא"**

כשתגיע אחרי מאה עשרים לבית דין של מעלה, יגידו לך- נסעת עד לוס אנג'לס ללמד תורה, הגעת עד מצרים ללמד אמונה, הלכת וחיזקת אסירים בבתי סוהר וקרבת אותם לעבודת השם!

המאמר הזה מוקדש כהוקרה לאלפי תומכיה המאושרים של מוסדות "חוט של חסד" ואם אתה לא נמנה כאחד מהם, הגיע הזמן לחשוב על עצמך.

חוט של חסד: 02-5308000

שייכים לי, אולי טעות נפלה בחלקכם (חושש לאבד את ישרותו) כאן חוזר הסגור ושואל אותו: כאן אין טעויות! אם כך, איזה קשר יש לך עם כל זה?

עונה היהודי התמים: אמממממממממ (מבליע את רוקו תוך כדי), יתכן..... שפשוט..... **הייתי נותן מכספי לאבוכים לומדי תורה, וכן לתינוקות של בית רבן.**

כאן כבר היה ברור לכל!

תרומתו הקטנה הצילה אותו, והביאה אותו הישר לגן עדן, עם כל שאר תלמידי חכמים. ואת האמת שלא רק אותו אלא חנוונים רבים ואנשי עסקים ואנשי הייטק, בין אם עצמאים ובין אם שכירים, זה לא משנה במה אתה עוסק, יש בך דוב בער, **אם כספך הולך לעסק התורה** (אפילו חלק מכספך), אתה מסודר!!

ומאיפה אני יודע את זה? זה פשוט, עיון קצר במקורות מביא אותנו למידע העוצמתי הזה:

בספר "ואין למו מכשול": אדם שאין באפשרותו לעסוק בתורה מפני שאינו יודע ללמוד, או מפני שיש לו טרדות רבות של פרנסה וכיוצא בזה, יסייע לתלמידי חכמים מכספו, ויחשב לו כאילו למד תורה בעצמו. כן פסקו הטור ושלחן ערוך (יו"ד ריש סימן רמו) וכו'.

בספר ראש דוד (לרבי חיים יוסף דוד בכמהר"ד יצחק אזולאי) כתב, שחכמינו ז"ל אמרו

הסיפור שאני הולך לספר לכם הוא יוצא דופן, או שלא, את זה כבר אתם תחליטו

הסיפור שלנו מתחיל בדוב בער, יהודי פשוט ותמים, ישר והגון

לא יודע הרבה חוץ מקצת פלפלים ועגבניות, כן אתם מנחשים נכון, דוב בער הוא חנווני, העוסק יום שלם במרכול, ועובד קשה למחייתו. יהודי ישר הוא, אמין ואהוב על כולם.

כך עוברים חיינו בין הסוחרים, הקונים, הירקות והפירות.

הגיע העת בו מסיים את תפקידו בעולם הזה ועולה לשמים, והנה הגיע מיועדנו לבית דין של מעלה. בהגיעו ניתנה לו רשות הדיבור, אך הוא, מה יגיד, הרי תורה לא למד ולא שינן, וחוץ מבגנות ואבטיחים אינו יודע דבר, ובכל אופן, עונה להם- נשאתי ונתתי באמונה" ואז שתיקה!

כאן הגיע הסגור, ודורש לבדוק היטב את מעשיו כאן, בעולם הזה.

ומבדיקה ראשונית עולה כי דוב בער דווקא הינו יהודי הגון ולא די בכך אלא שהוא גם למדן לא קטן שסתם "מצטנע" ובכן, עונה השופט- **"אני רואה שאתה גם לומד יום שלם, ואפילו לומד תורה בחצות, ו..... כן, אני לא טועה אתה גם מלמד תורה לתשב"ר"** ודוב בער האציל מידות עונה לא, כל אלה לא

המאמר הזה מוקדש כהוקרה לכל תמכיה המאושרים של מוסדות "חוט של חסד"

תורה

מסביב לשעון

על ידי מוסדות "חוט של חסד"
והגית בו יומם ולילה

תודה, לכם התורמים ל:
כולל חצות, כולל יום, כולל נץ,
כולל הוראה, כולל יום שישי,
תלמוד תורה שלום בנייך,
מתמידים, ישיבת נעימות
התורה וכל מכמני התורה
בזכותכם העולם קיים

מתמידים
לימוד תורה
לימוד אחה"צ
ע"י תשב"ר

לימוד תורה
של ילדי תשב"ר
תלמוד תורה
שלום בנייך

הרב שלום ארוש
בשיעור תורה שבועי

כולל נץ
אברכים משקימים
ללימוד התורה

ישיבת
נעימות התורה
לצעירים

כולל הוראה
אברכים לומדים הלכה
ונבחנו ברבנות

הרב שלום ארוש
מחזק בבתי הסוהר

כולל יום שישי
ולימוד זוהר

כולל אברכים
הלומדים תורה
בשעת חצות

כולל יום
אברכים לומדים תורה
כל היום

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש

052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

עצות לשלום בית

ד. ישנם כמה הבדלים מהותיים בין הגבר לאשה, ועל ידי שיוזעים את ההבדלים הללו, זה חוסך הרבה חסר הבנה ותסכול. לדוגמה: לאשה חשוב טיפוח הבית, ולאיש מספיק שיהיה מסודר ונקי. לכן לפעמים הבעל לא מבין למה האשה כל כך עייפה וממשיכה לטרוח בבית במקום לנוח. כי לפי השקפתו, מספיק היה לסדר קצת ולטאטא, וזה מצוין, אז למה לעבוד קשה, בזמן שהיא צריכה מנוחה? ואילו האשה, שלא יודעת שמה שהוא אומר נובע מהדרך שהוא מסתכל על הדברים, היא חושבת שהוא לא מבין אותה ולא מעריך את מאמציה. אלו היתה יודעת את השוני שביניהם, היה לה יותר קל לקבל את דבריו, וגם הייתה יכולה להסביר לו שהדברים הללו חשובים לה מפני שהיא אשה.

ה. הרבה פעמים פורצת מחלקת סביב כסף. כמה כסף הורוים שלי הביאו, וכמה כסף הורוים שלך הביאו וכד'. זהו פגם באמונה, משום שהכסף לא בא מההורים אלא מהקדוש-ברוך-הוא.

ו. טוב שלא לגור ליד החמות או ההורים. כאשר גרים קרוב אליהם, יש להם הזדמנויות רבות להתערב בחיי בני הזוג, שזה מזיק מאד. זה גם יוצר מתח שמקשה על הזוג הצעיר לגבש את דרך החיים שלהם המשותפת והמיוחדת להם. לכן, עדיף לגור בדירת חדר ואפילו במחסן, ולא לגור בשכונת עם החמות או ההורים.

לקבל ייסורים מאשתו, אבל זה יכול להיות גם הפוך, וכל אשה שיש לה ייסורים מבעלה, יתכן שבגלגול קודם היא היתה איש שציער את אשתו, ועכשיו היא צריכה לקבל את הצער מבעלה בשביל התיקון שלה, ולכן תקבל את זה באהבה, וזה ימתיק את הצער שלה.

ג. אשה צריכה לדעת להתפייס כאשר בעלה מפייס אותה. היא צריכה לדעת, שכאשר בעלה מפייס אותה, זה כרוך אצלו במאמץ גדול, ולכן גם אם קשה לה להתפייס, היא חייבת להתעלות ולהתגבר על עצמה ולהתרכך, ולומר לו שזה יעבור וכבר היא מוחלת לו - ואחרי הפיוס ישנה התקרבות גדולה. אך כשהיצר הרע מקשה את לבו והיא לא מתפייסת, אז הבעל באיזה שלב מתייאש מלפייס אותה, ואחרי זה היא מצטערת למה לא התפייסה עמו, והיא מוחכה שיבוא לפייס אותה, אבל הוא לא עושה כן, כי הוא ניכוח כבו, והוא מרגיש שהוא רק ישפיל את עצמו לחינם, כי ממילא היא לא תתפייס.

ז. דבר שהאישה צריכה להכין את עצמה אליו מראש על ידי תפילות והכנה נפשית, שתהיה תמיד מוכנה להתפייס ולא תהיה עקשנית.

המצב הנוכחי, שההורים היו כל העת יחד עם הילדים, יצרו בחלק מהמשפחות הצטברות של קשיים בשלום בית. לכן אנחנו מביאים כאן רשימת עצות לשלום בית, שמניסיון מונעים קשיים וחיכוכים.

א. חשוב מאד שההורים לא יתווכחו, וכל שכן שלא ירבו ליד אף אדם וביותר לא ליד הילדים.

ב. לקבל באהבה את הייסורים מן הזוג - זה ממתיק את כל הדינים, כמו שמסוכר, שפעם בא איש אחד לפני הארז"ל, וסיפר לו שיש לו ייסורים מאשתו, שעושה לו צרות על לא עוול בכפו. אמר לו הארז"ל: תדע, שבגלגול הקודם, אתה היית אשה ואתה ציערת את האיש, ועכשיו ירדת לעולם כאיש, כדי שהאישה תצער אותך, וזה התיקון שלך ולכן תקבל את הצרות שאשתך עושה לך באהבה, ובזה יתוקן עוונך. הלך האיש בשמחה לביתו, כשהוא מוכן ומזומן לקבל את הייסורים מאשתו באהבה לשם תיקון נפשו, וראה זה פלא, מאותו היום, כל התנהגותה של אשתו השתנתה לטובה והיא שיפרה את מעשיה. היה זה בגלל שהוא החליט לקבל את התיקון שלו באהבה.

אמנם במעשה הזה, היה זה האיש שהיה צריך

לאורם נלך היולולא דצדיקיא

ר' אברהם בן אברהם
(גר צדק) זיע"א
ז' בסיון

עד לשעתו האחרונה לא הרפו ממנו קרוביו, ועשו הכל כדי "להציל את נשמתו", אך כמי שטעם מהאור האמיתי ודאי לא ירצה להחליף חיים נצחיים בחיי הבל ושטות.

כאשר נואשו הכמרים לשכנעו שלחו לקרוא לרבני וילנה ודרשו מהם ללכת להשפיע עליו שיחזור וישבו לדתו הישנה. "אימרו לו כי אין טעם בקרבנו, משום שגורו לא נערך על פי הכללים, ועל כן אין לו כלל תוקף" אמרו הכמרים, ואיימו על הרבנים שישחטו את כל יהודי העיר אם לא ימלאו את הפקודה, ובניתים הסיתו את תושבי העיר הנוצרים ואת הכפריים שבסביבה נגד שכניהם היהודים.

הלכו שלשת רבני העיר אל גר הצדק בבית הסוהר לילה שלם ישבו בתאו ואמרו יחד עמו תיקון ליל שבועות. התא היה אפל וטחוב, אבל בליבם היה אור גדול. הם אמרו את התיקון בכונה עצומה, נדמה היה להם שאינם בודדים בתא. שכן הם יכלו לשמוע משק כנפי מלאכים שמילאו את התא.

עם בוקר, כאשר הגיע שעתם להיפרד מן הגר גילו לו הרבנים את דבר השליחות שהטילו עליהם הכמרים. דמועות זלגו מעיני הרבנים, וגם הגר בכה. "אחים" אמר: "אקבל עלי את מצוות תורתנו ואם נגזר עלי לעלות על המוקד אקיים את המצווה, כמו שעשו קדושים אחרים לפני" גם כשעמד מול המוות, וניסו הכמרים שוב לדבר על ליבו ענה: "כל ימי הייתי מתפלל מתי תגיע מצווה זו של קידוש השם לידי, ואין ברצוני לוותר עליה, תמורת הצלת הגוף לשנות חלדי עלי אדמות".

וכך לעיני המון העם הפרוע קפץ במסירות נפש ובשמחה, מתוך עיניו קשים היישר אל תוך האש תוך כדי קריאת: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". וכך ביום טוב שני של גלויות, ז' סיון מת על קידוש ה' גר הצדק מוילנא, ונקבר בסמוך לקברו של הגאון מוילנא, זכותו יגן עליו ועכ"א..

ילד תפנוקים שגדל בבית אחד האצילים הפולניים המכובדים היה הגרף פוטוצקי, בן יחיד ואהוב היה לאביו ולאמו. ואשר בו נתנו כל תיקוונם והשקיעו כל הונם. בצעירותו שלחוהו הוריו ללמוד מיני השכלה בפריס ושם הכיר ביהודי אשר פתח בפניו פוטוצקי הצעיר אודות הדת היהודית. אמנות היהדות כבשה את ליבו של פוטוצקי, האמת שבה שבתה את ליבו והוא ביקש להתגייר כשהיה בקי בתורה ובדיני ישראל עבר לגור באמסטרדם שבהולנד, מקום שבו לא הכיר אותו איש, והתגייר כדת וכדין. לאחר שנימול ונקרא שמו בישראל אברהם בן אברהם.

לימים עבר לגור בעיר וילנא שם ישב בבית המדרש ועלה מעלה מעלה במעלות התורה והיראה. ובנתיים בבית אביו מהוסה רבה, זה זמן רב שלא הגיע שמועה ואות חיים מהבן היחיד, החל הוא מפעיל קשריו ומחפש אחר הבן האבוד. אחרי מאמצים מרובים הובא לידיעתו כי הבן נטש את הנצרות וחוסה בצל היהדות. מששמע זאת האב חרה לו מאוד, שכן היהודים הם שונאי נפשו. כך נפתחו חיפושים מטעם הנצרות בכל מקום אפשרי.

בעקבות הלשנה הצליחו לעלות שליחי הנצרות על מקום הימצאו של בן הגרף ולהסגירו. יום יום באו אליו קרובי משפחתו ומכרים כמרים ואצילים, וניסו לדבר על לבו להתנער משגעונו ולשוב לארמונו ואל עמו. אולם אברהם בן אברהם היה איתן באמונתו החדשה וסירב לשמוע לדבריהם. לא הועילו כל הפיתויים והאימונים - הוא דבק בדתו החדשה ובעמו החדש, ושום תענוגות העולם או אימונים בייסורי שאול לא הועילו כדי להרחיק אותו מעם ישראל.

לבסוף נואשו קרוביו של הגרף פוטוצקי מן משפחתם. יום אחד באו ואסרוהו בכבלים וזרקו אותו לתא השוץ בבית האסורים של וילנה, עיניים רבים ומרים מאוד עבר עמו"נ שישבו מסורו אך כל אלו לא הועילו לגר שהיה איתן באמונת ישראל ובמשפט שנוערך לו נגזר דינו לשריפה בכיכר הגדולה של העיר. למען ישמעו ויראו.

בס"ד
מחפשת ולא מוצאת?
לא יכולה עוד להישאר בבית?
מוזמנת אלינו!
למשרד טלמרקטינג גדול ומבוסס
דרושות טלפניות
למשמרת בוקר/צהריים
לקביעת ראיון
052-2223745
העבודה עפ"י הנחיות משרד הבריאות

ההרגעה היחידה שמטפלת בשורש הבעיה ולא רק בסימפטומים.

החיבור עם מקור השפע

לכן התפילה הראשונה של כל אחד ואחת מאתנו צריכה להיות קודם כול שנוכח להאמין בבורא **באמת**, כלומר להאמין באמונה שלימה שהבורא אוהב אותנו ורוצה לתת לנו הכול ושכל שמחתו היא לעזור ולהושיע את כל הפונים אליו.

המשל הפשוט שאמרתי אמנם מסביר הכול באופן נפלא, אבל לאור הדברים יש כאן עומק נוסף שהוא העיקרי:

האמונה היא חיבור עם הבורא. ועל פי הלב של האמונה שזה עתה הסברנו, זה לא נכון לומר שהבורא "לא נותן". הבורא רק נותן ומשפיע בלי סוף ובלי הפסק. הוא נותן לכולנו חיים בכל רגע ורגע. זו המהות של הבורא: טוב ומיטיב. חכמינו מתארים את השפע האלוהי במילים "הבריכה העליונה", ים אדיר של ישועות שנוזל ויורד לעולם הזה בכל רגע ורגע.

אם כן מדוע אנחנו לא מקבלים את ההשפעות? כל החיסרון הוא רק מצינו. כי בורא עולם טבע בבריאה שהכלי להתחבר למקור השפע הוא האמונה. הצינור שדרכו מגיע אלינו השפע הוא האמונה. בלי אמונה אי אפשר לקבל כלום כי אין לך חיבור למקור השפע.

וכמוכן, הכוונה **לאמונה האמתית** בבורא, להאמין שהוא רק משפיע ורק מיטיב, רק אוהב ורק רוצה לתת, כי אם אתה לא מאמין בזה באמונה שלימה - זו לא אמונה בה, אתה מתחבר לאלה שאתה המצאת ואתה לא מתחבר לבריכה הנכונה כפי שהסברנו.

יוצא שהבורא מצדו נותן ומשפיע, אבל אנחנו מצינו צריכים לחבר את הצינור שלנו אל הבריכה העליונה, אל הבורא החנון.

סיבה שלימה

אם כן מה היא הסיבה המושלמת לעיכוב בצינור החיסרון בחיבור אמיתי עם הבורא. ברגע שאתה מאמין באמונה שלימה שהבורא אוהב אותך ורק רוצה לתת לך זיווג, אז אתה מתחבר עם השדכן והזיווג שלך יגיע בקרוב.

וכך בכל עניין ועניין, בכל ישועה - כשאתה מאמין באמת שהבורא אוהב אותך ורוצה לתת לך ולעזור לך - אז אתה מתחבר עם הרפואה, ועם השמחה, ועם האושה ועם הברכה, ועם מקור הכפרה, ועם הטוב והאור של כל העולם הזה בגשמיות וברוחניות. בכל תחום שבו אתה זקוק לישועה - אתה מיד נושע כי התחברת עם הצינור שלך למקור של הטוב!

על פי זה מובן מדוע כשעמדו בני ישראל לרגלי הר סיני התרפאו כולם. כי במעמד הר סיני קיבלנו את האמונה המושלמת במציאות הבורא ואת האמונה שהוא טוב לכול ושכל השפע והטוב הם ממונו יתברך. וברגע שכל עם ישראל זכו לאמונה המושלמת, הם התחברו עם מקור השפע והמקור של כל הרפואות וכל החסרונות התמלא גם למעלה מדרך הטבע.

בברכת שבת שלום ומבורך

לאכול על קידוש השם

פגש את איציק.

גבוה ורחב גוף היה האיש, והאורח מצאו עומד בחצר הבית כשהוא מוציא דגים מלוחים מתוך חבית ענק שעמדה בחצר.

"שלום עליכם רבי יצחק", פנה האורח ביראת כבוד, בטוח היה שלפניו עומד צדיק נסתר. איציק נחר בבוז "רבי יצחק? לא רבי אני ולא רב. מה תרצה?"

האורח ביקש בנימוס להתאכסן בביתו יומיים-שלושה יען כי זר הוא בעיה איציק הסכים ברוחב לב.

בשהותו שם עקב האורח בשבע עיניים אחר בעל הבית, שמא קם הוא בחצות לילה או מעין זה, אך איציק זה שחי בגפו היה עסוק כל היום בשלושה דברים: לאכול ולאכול. בזמנים שבהם לא עסק בהבאת המאכל אל פיו, היה עסוק בהתקנת דברי המאכל או בשינה קצרה וחטופה.

לאחר שלושה ימים נפרד ממונו האורח, אך לפני ששב לרבו הקדוש החליט לשאול את איציק מדוע הוא אוכל כל כך הרבה.

איציק ניאות לספר: "ילד קטן הייתי בעת שהגיעו

גויי העיירה והכריחו את אבי להמיר את דתו. אבי סירב כמוכן, והאורחים העלוהו על המוקד ושפרוהו על קדושת השם.

אבי היה רזה ודל, כחוש בשך ותוך רגעים מספר כילתה האש את גופו. באותו הרגע, המשיך איציק במונוולוג המצמרר, "נשבעתי לבי שאני אוכל ואוכל ולא אפסיק מלאכול, כדי שאם ישרפוני הגויים על קדושת שמו יתברך - האש תבער זמן רב וכבוד ד' יתגדל בעולמו..."

כששב התלמיד אל רבו, מרן רבי ישראל בעל שם טוב, אמר לו הצדיק:

"שלחתיך לביתו של כפרי גס כדי שתלמד שגם מאכילה בלי סוף, ובכחות בלתי אנושית, ניתן לעבוד את ה' ללא הרף..."

לרגל יום פטירתו של מייסד החסידות, רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש (ז' סיון)

"סע נא לקרויץ העיר", הורה מרן אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש, לאחד מתלמידיו, "שם תפגוש את רבי יצחק. תבקש ממנו להתארח בביתו ושם תלמד אורחות חיים בעבודת השם".

התלמיד לא הרבה אחר רבו, לא שאל מיהו "רבי יצחק" האמור, אלא נטל את חפציו וצוררו ויצא לדרך.

אך דרכו רגלי התלמיד בשערי קרויץ, החל לשאול את היהודים שנקו בדרכו האם מכירים הם יהודי בשם "רבי יצחק".

הראשונים ששאל נדו בראשם לשלילה. לא שמעו מעולם על יהודי תלמיד חכם בשם זה המתגורר בעיר.

סבר התלמיד שבבית הכנסת לבטח יהיה מי שיכיר. אך עד מהרה התבדה. גם זקני העיר שישבו בבית הכנסת רוב שעות היום ולמדו - לא ידעו לומר לו על צדיק ורבי יצחק שמו...

נאמן למצות רבו חיכה התלמיד יום ויומיים בעיה, ובכל פנים יהודיות שתנקל, היה מיד שואל:

"כלום מכיר הינך את רבי יצחק?"

ביום השלישי חל מפנה כאשר פגש את בער'ל. בער'ל זה חטטן גדול היה, במחילה מכבודו, וכיון שנשא לאודות "רבי יצחק" לא הרפה סן האורח ובטבורו של רחוב החל מלגלג בזכרונו ומוציא בשפתיו שם אחר שם, כל כינוי שדמה לרבי יצחק נשטה ונבדק עד תוכו, ואז אורו עיניו כשמיד הועמו בשנית.

"איני יודע אם לאיש זה אתה מתכוון", התנצל בער'ל לפני האורח, "שכן איש המוני וגס הוא, כל ימיו מבלה הוא בבקתתו ואינו מגיע כמעט לבית הכנסת.

אך הוא היחיד בעיר זו שאליו יכול אני להפנותך. איציק'ל שמו..."

האורח נישב בלית ברירה לפאתי העיירה, שם

"התודה צריכה להיות חלק בלתי נפרד מחיי היום יום"
(הרב שלום ארוש שליט"א)
להזמנות 052-2240696

היודי

זה דבר ידוע שספר הזוהר קורא לכל המצוות בשם עצות (לדוגמה ח"ג-רב), כל מצווה היא עצה טובה. אחת העצות הטובות העולות מפרשת השבוע היא עצת היודי.

ולמה זו עצה כל כך טובה, כי היודי כמוהו כהוצאת האשפה מהבית. אף אחד לא אוהב את הפח בבית עמוס, יש תחושת הקלה כמישהו מפנה אותו עד הסבב הבא. זה עניין היודי. כשאדם מתוודה בינו לבין אלוהיו על מה שקורה איתו, מחשבה דיבור ומעשה, הוא מוציא את האשפה מהבית. וזה מה שקורה עם סתם יודי מהשפה ולחוץ.

אך אם היודי הוא יודי מפורט, היינו יודי אמתי מעומק הלב, יודי שנוגע בדקויות הנפש, זה כמו להביא לבית חברת ניקיון, שלא רק שעושה סכונג'ה ופוליש לרצפות, אלא גם מנקה את כל הכיורים והאסלות והשיש והתריסים והחלונות...

לכן כדאי מאד לאמץ עצה זו, להיות רגיל לספר לבורא עולם את כל ההתרחשויות הפנימיות, לדבר אתו בקול רם ולפרט בפניו את הקנאה והשנאה והתאוה וצרות העין והגאווה והרמיה שלך. ובזה האדם ניצל מן ההכחשה וההסתר פנים שיש לו בנוגע לעצמו, ומתחבר למקומו האמתי בענוה, שזה הדבר היותר טוב שיכול לקרות לאדם בעולם הזה.

ומבאר בליקוטי מוהר"ן (תורה ד) שישנו עוד טעם המחייב את האדם להתוודות על חטאו.

אָמַר רַבֵּנוּ: קְשׁוּלֻמֵּי וְעוֹסְקֵי וְעוֹסְקֵי בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי בְּתַחֲלֵת הַיּוֹם, מְקַבְּלִים עַל יְדֵי זֶה הַשֶּׁקֶר וְהַתְּעוֹרָרוֹת נִכְרָץ לְשָׂאֵר הַלְמוּדִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁלֹמֻדִים אַחֲרֶיךָ בְּמִשְׁפָּה הַיּוֹם. (שי"ק ג-תפ)

***

הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב צָוָה לְתַלְמִידָיו לְלַמּוֹד בְּסִפְרֵי שְׁלֵחָן עָרוּךְ עַד שְׁיִדְעוּ אֶת דְּבָרֵי הָרֵב הַמְּחַבֵּר וְהַרְבֵּי אֲבָעֵל פֶּה כִּי נִקְרָא וְחָבַר בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ. (שם ג-תרז)

***

אָמַר פֶּעַם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה עַל לְקַדֵּן אַחַד, הוּא כְּזֶה מִתְמַיֵּד עַד שְׁאִין לוֹ כָּלֵל פְּנֵאֵי לְחֶשֶׁב וּלְהַרְגֵר עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. (שם ג-תרח)

בו. וגם יש לדיבור את הכח להאיר לאדם על מה שהוא צריך לעשות תשובה בדברים שכבר נעלמו מסונו, כמו שאמרו רז"ל (ברכות כב) 'פתח פיך ויאירו דבריך'. והיודי מוסיף על האדם רחמים עליונים מאד בבחינת (משלי כח) 'מוֹדָה וְעֵצָב יִרְחָם', הינו שנמשכים עליו רחמים חדשים ועליונים מאד. ועוד בפשטות שעם הדיבור מנקים את הבית, את כל חדר הנפש, ודיבור אמתי, כמוהו כחברת ניקיון מצליחה.

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רחמי ב"קו ההלכה" קו ההלכה הספרדי: *3030

אפילו שהו בינתיים יותר משעה ומחצה, שיש בזה יותר מכדי שיעור עיכול המזון, אינם צריכים לחזור ולברך על כל כוס וכוס, אלא די בברכה אחת, והיא כושרת את הכל. וטוב שיכוין דעתו לפטור בברכתו הראשונה כל מה שיביאו לפניו לאחר מכן. ואם יצא לחוץ מפתח בית הכנסת או בית המדרש, אפילו הניח מקצת חברים, ואחר כך חזר, צריך לחזור ולברך, ששינוי מקום נחשב להיסח הדעת. יביע אומר (חלק 1 חלק אורח חיים סימן כז).

מה שורש המנהג שנהגו לקשט את הבתים ובתי הכנסיות בפרחים בחג השבועות?

נהגים לקשט בפרחים, וגם בענפי אילנות, ושני טעמים מרכזיים נאמרו בפוסקים:

א. על פי הגמרא (שבת דף כ"ח) "כל דיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא נתמלא כל העולם כולו בשמים, שנאמר "שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר".

ב. לרמז למה שאמרו חז"ל (ראש השנה דף ט"ז) שבעצרת (חג השבועות) ידונו על פירות האילן.

ואף שיש מפסקים על מנהג זה, מכיון שמנהג זה קדום ונזכר בדברי חז"ל ניתן להמשיך ולנהוג בו. [שו"ת יביע אומר חלק ג' יורה דעה סימן כ"ד].

משום שכאשר ח"ן עובר אדם על אחת ממצוות התורה, הוא לוקח את אותם צירופי אותיות שנאמרה בהם המצווה ובונה מהם צירופים רעים שנחקקים בעצמותיו, כמו"ש (יחזקאל לב) "וְתָהִי עֹנֶתְךָ עַל עֲצֻמוֹתַי". ומהצירופים האלה שחוקקים בו, מתגלגלים עליו עוד חטאים, שהרי עבירה גוררת עבירה.

אך כאשר האדם מתוודה ויוצאים על ידי הדיבור של הווידי האותיות החקוקות בעצמותיו, ובכך נעצרת שרשרת הדרדור ולא רק זה, מאותם צירופים נבנה צירוף טוב, בבחינת (תהלים ל"ה) "כָּל עֲצֻמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה הִי"

ולכן הנביא הושע שרצה לחזק את בני דורו בדרך התשובה אמר להם (הושע יד): "קחו עִקְבֵיכֶם דְּבָרִים וְשׂוּבוּ אֵלַי הִי" הקב"ה לא מבקש מאיתנו כסף זהב או טיפוס על הרים גבוהים, אלא רק דיבורים פשוטים ואמתיים בבחינת "אָמַרְנוּ אֵלָיו כָּל תְּשׁוּאָה עֹנֵן וְקָח טוֹב, וְנִשְׁלַחְנָה פָּרִים עֲפֹתֵינוּ" היינו שעל ידי שאנו משלמים בשפתנו את הפרים שהיינו צריכים להביא כקרבן, על ידי זה "תְּשׁוּאָה עֹנֵן, וְקָח טוֹב" הקב"ה נושא את העוון ומהפך אותו לטובה.

ולמה זה קורה, כי הכלל התורני אומר שעל ידי התשובה נתהפכים העוונות לשגגות, ואם תשובתו היא מאהבה והנפכים העוונות אף לזכויות. לכן צריך האדם לשמור את כח הדיבור, כי הוא האמצעי שניתן לו להוציא עמו את הצירופים הרעים שנחקקו

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

מהלכות חג השבועות

האם נשים גם כן צריכות להישאר ערות כל הלילה?

מנהג זה הוא לאנשים בלבד ולא לנשים. שו"ת רב פעלים (חלק א' סוד ישרים סימן ט).

באיזה לימוד ראוי להתעסק בליל שבועות?

וכן ללמוד עם הציבור את התיקון שנדפס בספר "קריאי מועד" תיקון ליל שבועות, שנתקן ונסדר על פי הזוהר והמקובלים. ומכל מקום מי שחשקה נפשו לעסוק בש"ס ופוסקים אין למחות בידו כי יש לו על מה לסמוך. מן הרב חיד"א (לב דוד פרק ל"א) כתב שהמנהג מפורסם בכל תפוצות ישראל מכמה מאות בשנים לקרות בחבורה הסדר המתקן מרינו האר"י, ועי' בחזון עובדיה (שם) שהרצאה לסמון על זה ללמוד ש"ס ופוסקים יש לו על מה שיסמוך.

העוסקים בתורה בלילה, ומגישים להם מדי פעם בפעם במשך הלילה תה או קפה, האם צריכים לחזור ולברך כל פעם מחדש?

פשוט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות נעורים כל הלילה בליל חג השבועות ולעסוק בתורה, עד עלות השחר, מה המקור למנהג זה?

בזוהר הקדוש מובא: "חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ואומרים: בואו לנחול מורשה קדושה לנו ולבנינו בשני העולמות". וכן אמרו עוד בזוהר הקדוש: "כל אלו שמתקנים התיקון בלילה הזאת ושומחים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון". והסבירו האחרונים, שהטעם למנהג זה בליל חג השבועות, לפי שבשעת קבלת התורה היו ישראל נרדמים כל הלילה, והוצרך הקדוש ברוך הוא להערים משנתם על ידי קולות וברקים שהיו לפני מעמד הר סיני. ולכן צריכים לתקן הדבר על ידי שנעמוד על המשמר בלילה הזה ונעסוק בתורה כל הלילה. (חזון עובדיה יום טוב עמ' טט). וצריכים להקפיד שלא לדבר דברים בטלים, שיצא שחרם בהפסדם. אוצר המכתבים להרה"ג יוסף מנאש (חלק ב' סימן אלף וכו').

חישבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך

לקט מאמרים
מלוקטים מגיליונות
"אז נדברו"

בענייני ימי חג
השבועות והמסתעף

שבועות התע"פ

כל הזכויות שמורות
משפחת פולק

זבולון 9, חיפה

ניתן לקבל בדוא"ל:

a8447168@gmail.com

מפתח המאמרים

- 4 אני לא אוהב את חג השבועות... מלחיץ אותי.....
- 13 ושוב מצינג!!! והפעם היעד הוא.....
- 19 ממה אדם עושה עסק??? ממה שחשוב לו.....
- 27 הלכה (בקרב ממש) למעשה.....
להתראות לחקלאי מבית הגרנות... נפגש אי"ה
- 31 בביכורים בירושלים.....
בחור יקר: אתה בתקופת הרצה... תפעיל את
- 35 מלא הקיטור.....
- 43 הההלו: מה אתה עושה עם עצמך בחיים?!?.....
הממציא הראשון בהיסטוריה!!! זה יכול להיות
- 52 אתה.....
- 56 ויטמין B!!! אין הדבר תלוי אלא בי...!!!.....
כל דאלים גבר... קדימה... אלימות... הקרב על
- 64 החיים.....
- הכירו: הסגולה החדשה הבדוקה והמנוסה ו... ו...
67 והמבוססת ביותר!.....

אני לא אוהב את חג השבועות... מלחיץ אותי...

כמו כל שנה... ישנם הרבה בחורים וגם אברכים שלחוצים מאוד מאוד מחג השבועות... כן... הכניסו לנו בראש שבלייל שבועות צריך לעשות שטייגן לילה שלם... ולא סתם... אלא ללמוד בהתלהבות... (ואם זה ליטאי אז עוד ללמוד את הסוגיות של עיון...). ותכל'ס... הגוף שלי מרובע... המוח שלי עובד על שעון שבת... כל לילה בשעה שתים עשרה בלילה המוח שלי נכבה... ומאז אין עם מי לדבר... לא מעניין אותנו ליל שבועות... הראש שלי פשוט לא עובד... ואני יושב בשעה 2 בלילה עם עיניים מזוגגות מול גמ' פתוחה... הראש בעננים... ואני רק עסוק בלפזול ימינה ושמאלה ולראות כל מיני בחורים ואברכים שיושבים ולומדים בהתלהבות... **ואני לא!!!** וזה מלחיץ אותי וזה נותן לי הרגשה דפוקה... במקום להרגיש שמחת יום טוב... אני רק נתקף בנערווען... אם ככה אתה לומד בליל שבועות... ושבועות זה הרי יום הדין על תורה אז מה יהיה איתך... וכו' וכו'... ומשנה לשנה זה רק מחמיר יותר ויותר. עד ש-די. נמאס לי לשחק אותה. **ואני מודה בפה מלא: אני פשוט שונא את הלילה הזה!!!** שונא את החג הזה!!! הלילה הזה מלחיץ אותי... משגע אותי... תקוע לי בגרון... ואני מחכה מתי זה כבר יעבור...

(אז כמוכן שהשתמשתי בדוגמא היותר קיצונית... אבל אם אתה מזדהה עם זה באופן חלקי... תדע לך שהתכוונתי בעיקר אליך...).

בחור יקר: שתדע לך: הגישה הזו!!! שחג השבועות הוא לשבת וללמוד וללמוד וללמוד... היא גישה מוטעית מכל וכל!!! **מסיבה פשוטה מאוד:**

דווקא חג השבועות הוא החג שעליו נאמר בחז"ל: כולי עלמא מודו דבעינן לכם!!! כלומר: גם מי שסובר שבשאר החגים צריך יותר ללמוד ופחות להשקיע באכילה ושתיה... אבל בשבועות כולם מודים פה אחד שצריך להשקיע ב"לכם..." **כתוב כאן בפירוש:** שאם חג השבועות הוא שונה מכל החגים!!! זה רק לכיוון של אכילה ושתיה... שצריך יותר להשקיע בעונג יום טוב... צריך להשקיע יותר בבשר ויין... ואם בפסח קנית בשר רולדה מספר 2... אז בשבועות צריך

לשדרג למספר 5... אם בפסח קנית לארבע כוסות יין ב-80 שקל... אז בשבועות צריך לקנות משהו יין עוד יותר שווה... במאה עשרים שקל... ולמה??? באמת למה בחג השבועות כולי עלמא מודו דבעינן לכם???

בגללך!!!

הנה... תראה איך שאתה נראה בחג השבועות... חז"ל לקחו בחשבון שזה מה שעלול לקרות לך... הם ידעו שאתה עלול להיכנס ללחץ מקבלת התורה ואתה תרגיש שאתה חייב לשבת וללמוד בכל מחיר... ואז אתה תשניא על עצמך את היום הטוב ביותר בחיים שלך... וזה אסון!!! **ואסור שזה יקרה לך!!!** מי ביקש ממך... חז"ל אמרו בפירושו ההיפך...

אין ברירה!!! מכריזים מלחמה! אסור לך להגיע ככה לשבועות ויהי מה!!!

ואתה יודע מה???

מישהו אמר לי הגדרה נפלאה... ליל הסדר נקרא **החג של הילדים!!!** בליל הסדר הילדים על הבמה... והגדת לבנך... הילדים מקבלים את מלא תשומת הלב... אבא מחכה לשיתוף פעולה מצידם... ילד שמשותף פעולה ושואל שאלות מקבל ממתקים... אבא מרשה לגנוב את האפיקומן... ועוד אתה יכול לבקש מה שאתה רוצה... רק תשאר לי ער... **בקיצור: פסח זה החג של הילדים!!! הילדים על הגובה!!!**

וחג השבועות???!? **זה החג של המבוגרים!!!**

כן... אתה זוכר שבלייל הסדר הילדים היו על הגובה...

אז הנה... בחג השבועות הגיע תורך להיות על הגובה!!! **ולמה???** אתה יודע

למה?

פשוט מאוד: כי בליל הסדר... היות ויש דין של "והגדת לבנך" אז כל אבא צריך **שיתוף פעולה** מצד הילד שלו... ובשביל שהילד **ישתף פעולה...** בשביל זה צריך לדבר אליו... לתת לו מה שמדבר אליו... לפי הילדותיות שלו...

אז זהו!!! שעל אותנו משקל בדיוק בחג השבועות!!!

בחג השבועות וירד ה' על הר סיני... אבא שבשמים מחפש אותך... כן...

אותך... הוא צריך **שיתוף פעולה** מצדך... אתה לא מבין מה הוא מצא בך?? אל תשאל שאלות... זו המציאות!!! הקב"ה כעת מחפש אותך!!! והוא רוצה אותך שתהיה שותף שלו בתיקון העולם... ובשביל שאתה **תשתף פעולה**... צריך לדבר אליך... לתת לך מה שמדבר אליך... והיות ואני ואתה אוחזים כעת במדרגה מסוימת... ומה שמדבר אלינו בין היתר זה אוכל טוב ומשקאות משובחים ו... ובעיקר שלוה ונינוחות... אז אבא שבשמים רוצה לתת לנו בחג השבועות את מה שמדבר אלינו... ולכן הקב"ה בכבודו ובעצמו מבקש ממך... אנא... לכל הפחות בחג הזה תכיר בחולשות שלך ותתן לנפש שלך מה שמגיע להם... כי אני צריך אותך!!! אני צריך אותך בפוקוס!!! אנא... אל תעייף לי את הנפש שלך... אל תעצבן אותה... אני צריך אותך יחד עם הנפש שלך במעמד הר סיני... והוא רוצה שתהיה נינוח... שיהיה לו עם מי לדבר... אז תן... תן לנפש השובבה שלך את מה שמוותר לך לתת לה... כדי שהיא תהיה רגועה ואתה תהיה בפוקוס. **לכן חג השבועות זה החג של המבוגרים!!! כאן אתה על הגובה!!!**

הקב"ה לוקח אותך לחנות... מראה לך את הממתקים ואומר: נו... מה אתה לוקח... על חשבוני... אתה חייב לקחת... אתה חייב להיות עם מצב רוח בחג השבועות... אני צריך אותך עם חיוך על הפנים...

ותראה כמה היצר הרע חכם... הוא מגיע אליך בשם התורה... ובשם המשמר של ליל השבועות... ומוציא לך את כל הרוח מהמפרשים... **איזה גאון הוא היצר הרע!!!** לא... הוא לא נותן לך איזה לשה"ר עסיסי. שתנייעס עליו כל הלילה... הוא לא נותן לך ערימה של עיתונים ופיצוחים... לא!!! הוא נותן לך חברותא שתרכיב לך שטייגן... הוא נותן לך יסורי מצפון שאני לא מספיק מרוכז ו... ו... ושזה יהרוס לך את חג השבועות... זה מה שיתן לך תמונה קדורנית על היום השמח ביותר בחייך... אני לא הולך לתת לך כעת פתרונות נקודתיים ומעשיים מה בדיוק תעשה עם עצמך בחג השבועות... איך תפטור את הבעיה... **אני רק אומר לך מה הרבש"ע רוצה ממך ביום הזה!!!** אם יש לך עוד שיקולים... אם אתה צריך לרצות עוד אלף ואחד אנשים אחרים חוץ מהרבש"ע... בבקשה... אין

בעיה... אבל אל תקרא לזה קבלת עול תורה... תקרא לזה קבלת עול מלכות...
עול דרך ארץ... עול יסורים, לא תורה!!! כי נותן תורה- לא על זה דיבר! נא לא
להוציא דברים מהקשרם!!!

אתה רוצה שאני אתן לך שיעורי בית רציניים מה אתה כן צריך לקבל על
עצמך בחג השבועות?

**לעשות הכל להאהיב על עצמך את התורה!!! ובעיקר: לעשות הכל כדי לא
להשניא על עצמך את התורה!!!**

לא תאמין... נראה לך שאהבת תורה או חלילה שנאה זה משהו כזה מופשט
שלא תלוי בך... אז זהו!!! שאין לך מושג עד כמה שזה תלוי בך... אם אתה לא
אוהב ללמוד... אין לך מושג עד כמה אתה אשם בזה... ואם אתה כן אוהב
ללמוד... אין לך מושג עד כמה זה תלוי בך...

יש לי שאלה נצחית שאני שואל אותה כל הזמן:

יש כיום בעולם הישיבות לכה"פ **אלפיים** מתמידים עצומים... שאם הם רק
ימשיכו ללמוד בקצב הזה... ולא יותר!!! הם יצאו הרב אלישיב או הרב עובדיה...
אני מדגיש: לא יותר!!! הם לא צריכים להיות **יותר** מתמידים... רק להמשיך
בקצב הזה. והם כבר צומחים לאחד מגדולי הדור...

וא"כ נפשי בשאלתי: איפה הם??? איפה הם נעלמים במרוץ השנים???
תכל'ס... אנשים גדולים כמו הרב אלישיב יצאו ממש יחידי סגולה. **אז איפה?**
איפה אלפי המתמידים שישבו בישיבה ולמדו בהתמדה... איפה הם נעלמים
במשך השנים?

זו שאלה שאמורה להטריד אותנו!!! בפרט אם אתה באמת בחור מתמיד
ואתה באמת משתוקק לצאת גדול בישראל... אתה אמור לשאול את השאלה
הזו... איפה??? איפה כל המתמידים נעלמים במשך השנים???

והתשובה היא עצובה מאוד:

המתמידים עסוקים כל הזמן בלהתמיד עוד ועוד ועוד... דבר אחד הם

שוכחים ומזניחים באופן מוצהר:

לאהוב את מה שהם עושים!!!

ברגע שבן אדם לא אוהב את מה שהוא עושה... זה אויב שקט... על פני השטח לא רואים אותו... המתמיד ממשיך להיות מתמיד... ממשיך להירדם על הגמ'... ממשיך לקרוע ולהרוג את עצמו על הגמ'... ואז לאט לאט... העסק מתחיל פשוט להתייבש... וזה קורה לאט לאט.. (בטח... עציץ שלא משקים אותו ולא מטפחים אותו הוא פשוט נובל).. דא עקא שהתהליך הזה מתרחש בשקט בשקט!!! כמו קורונה... ותוך כמה שנים הבן אדם מתחיל לאבד את הגישמאק... ובטווח של עשר או חמש עשרה שנה קדימה הוא נהיה עייף כזה... ו... ואז הוא פשוט נעלם... לא!!! הוא לא נעלם בקול רעש גדול... הוא ממשיך לסחוב... לסחוב את החיים... לסחוב את הלימוד... **ופה!!! פה נטמן!!!** פה נטמנים אלפי מתמידים שיכלו לצמוח ולגדול כמו מרן ר' חיים קנייבסקי... ובסופו של דבר לא!!! זה לא קרה!!! הם נשארנו למטה...

על מה??? למה??? איך זה קרה??? וכי הם לא מספיק עשו שטייגן???

וכי הם לא למדו שמונה עשרה שעות ביממה? **לא!!! הם עשו הההכל!!!** הם ישבו ולמדו בהתמדה... אבל הם לא אכלו עגלא תילתא בחג השבועות... הם לא שמחו עם התורה שלהם... הם לא דאגו להאהיב על עצמם את התורה... וזה האסון!!! מי שיש לו הסברים אחרים לאיפה כל המתמידים נעלמים שיבא... שינמק... שיגיד סיבה אחרת... אני לא מוצא סיבה אחרת...

כשמרן ר' חיים קנייבסקי היה בחור והיו לו חידושים על עגלה ערופה הוא כתב חיבור והייתה לו חדוות יצירה... זה נתן לו כח להמשיך הלאה בהתמדה... ואז לכתוב את דרך אמונה... וטעמא דקרא וכו' וכו'... אבל המתמיד של דורנו... כשהוא מעיז קצת לחשוב על איזה יצירה... על איזה "תורה דלילה..." הוא מיד נוזף בעצמו.. (או יותר נכון: יש שמרנים שדואגים לנזוף בו) מה... ר' חיים קנייבסקי לא בזבז את הזמן שלו על כל מיני רעיונות שכאלו... רק מה??? הוא ישב ולמד ולמד ולמד ולמד ולמד... **שקר וכזב!!!** מי רימה אותך??? למי היה אינטרס לומר לך כזה דבר??? אם ר' חיים קנייבסקי היה מדכא את כח היצירה

שלו כמוך... הוא לא היה ממשיך ללמוד... תוך עשר שנים ההתמדה שלו הייתה נעלמת... **אז זהו שלא!!!** בשביל זה הוא לא דיכא את האישיות שלו... הוא כן האהיב על עצמו את ההתמדה... ורק תפתח את מדף הספרים שהוא חיבר... ותראה באיזה מקצועות יצירתיים בתורה הוא עסק בגיל שלך... ונתן לעצמו מקומות להתבטא... **וזה!!! זה מה שנתן לו כח להמשיך להתמיד...** אם אתה תדכא את כל היצירה והחיות שלך... זה עניין של שנים ספורות עד שאתה קמל מול הגמ'. (אגב: רק זה חסר לי שתלך כעת עם דף ועט ותתחיל לחקות את היצירתיים שהייתה לך חיים קנייבסקי בגילך... אתה מבין לבד שאני רוצה אתה היצירתיים שלך... אל תתקע) ושתדע לך: זה עבויידה שלימה!!! להאהיב את התורה על עצמך זו משימה!!! לפעמים מתחשק לך... יאאלה... אהיה כמו כולם... אעשה מה שכולם עושים... אזרום עם כולם... אגרוד את הרגליים יחד עם כולם... אה... אני לא אוהב ללמוד את זה...?? נוו... עזוב... אז שלושה חודשים אני אלמד בלי חשק... **אין כזה דבר!!!** אתה חייב לעמוד על שני רגליך ולהחליט: אני עושה הכל בשביל להאהיב על עצמי את הגמ' הזו!!! זו המשימה שלי כעת... ואני צריך לשבור את הראש איך אני עושה את זה... ואם לא... אז אין כזה דבר לגרוד את הרגלים שלושה חודשים.. (כמובן שתמיד יש ימי שנאה... שבאופן כללי אני אוהב את הלימוד... וכעת עוברים עלי ימים קשים... נסיבות קשות... כאן צריך לדעת ללמוד גם מחוסר חשק... אבל לימוד שבכל מהותו הוא חוסר טעם הוא אסון) **אסור לך ללמוד דברים שאתה שונא!!!**

עוד דוגמא קטנה: היה לי פעם בחור שמאוד רצה ללמוד איתי חברותא... אבל לא הסתדרתי עם הראש שלו... הוא מאוד הסתדר איתי... ואני לא איתו... הוא התחנן לפני: תעשה איתי חסד!!! תמשיך ללמוד איתי... ניסיתי... יהודי מבקש חסד... איך אפשר לסרב... אחרי שבוע ימים פתאום גיליתי שאני שונא את סדר א'... **שונא!!!** כי בן אדם ששלוש שעות ביום עושה משהו שהוא לא אוהב אותו אז הוא שונא את השעות האלו... נגשתי אליו ואמרת לו: מצטער... אני לא יכול להמשיך... כי אני פשוט מרגיש שאני משניא על עצמי את הגמ'!!! אם אני אמשיך ללמוד איתך... אתה תצטרך בעוד עשר שנים למסור דין וחשבון למה סגרתי את הגמ'...

כן... זה ממש ככה... מספיק שתים שלוש חברותות כאלו שאתה לא אוהב ללמוד איתם... ואתה גורר את עצמך איתם... מספיק עוד כמה חזרות יותר ממה שצריך... שאתה מכריח את עצמך לחזור רק בשביל להגיע להישג של "שונה פרקו מאה ואחת פעמים..." מספיק עוד כמה חיובים קצרים כאלו שאתה לא מתחבר אליהם בגרוש ואתה מכריח את עצמך ללמוד כי ראית שככה עשה גדול פלוני וזה מה שעשה אותו גדול... זהו!!! העציץ כבר מתחיל לנבול... בן אדם שכמה שעות ביום עושה דברים שהוא לא מחובר אליהם... אין שום סיבה שהוא לא יתייבש... ומי ימסור דין וחשבון על הגדול בישראל הזה שנטמן כאן???

אתה!!! ועל מה תמסור דין וחשבון? על צדקות יתר... על התמדת יתר... על חוסר התחשבות בנפש הרכה שלך... ש... ש... מה היא רוצה בסה"כ???

שתזרוק לה כמה בננות... תן לה קצת סיפוק... אביסלע כבוד... כן... בחור ישיבה חייב קצת כבוד... כשנותנים לך כבוד אל תדחה אותו!!! אתה צריך את זה!!! זה אפילו לא בגדר "שלא לשמה..." תעשה את זה לשמה... מתוך הכרה שאתה צריך את האסימונים האלו בשביל הצבע בלחיים... אם אתה לומד ואתה מרגיש עייפות החומר יותר מידי... וזה לא משתפר... אל תמשיך לגרור את עצמך בכל מחיר... מותר לך לגשת למשגיח או לראש ישיבה ולשאול מה עושים. זה שיש בטלנים בישיבה שעל כל שטות הם יוצאים לטיול. זה לא סתירה שאתה לאחר חודש וחצי של עמל ויגיעה צריך גם להשתחרר וללכת לים...

הדברים הנכתבים כאן הם לא פופולארים... בטח... הכי קל ללכת ישר ולהגיד את מה שמקובל להגיד... תשב ותלמד... ותלמד... ותלמד... והתמדה... וכל הגדולים יצאו רק בגלל שהם למדו ולמדו ולמדו ולמדו... והכל נכון...

אבל מה אעשה שמקודם שאלתי שאלה... ואין עונה!!! שאלתי איפה הם... איפה כל המתמידים האלו?? והתשובה היא: אלוקים עשה את האדם ישר!!! וכשנשאלת השאלה: איך הגדולים יצאו?? ממה הם גדלו??

התשובה היא: שכל גדול בישראל כשהוא היה צעיר... הוא היה ישר... והוא

ידע לנווט את ההתמדה שלו לפי התכונות שלו... ולפי נטיית הלב שלו... ולפי העניין... אם היה לו משיכה למקצוע מסוים בתורה הוא היה מתייעץ עם הרב שלו והולך על זה (או שלא...). ואם הוא היה צריך קצת להרפות הוא היה מרפה... הכל לפי העניין... הוא לא כל פעם הלך לבדוק מה כתוב בספר על אותו גדול בישראל האם הוא עשה ככה או לא... **אבל אנחנו ראש בקיר!!!** קוראים ספרים על גדולי ישראל... ושם כתוב שהוא עשה כך וכך... ואני עושה העתק הדבק ועושה בדיוק מה שהוא עשה... וזה טעות!!! כי אתה פה הנהג! (כמובן בליווי חונך שזה רב שקרוב אליך) ואתה צריך לשלוט על ההגה ולדעת איפה לשבור ימינה ואיפה שמאלה... מתי להאט ומתי לשים גז... וזה בדיוק מה שכל גדול בישראל עשה... הוא עשה מה שהוא צריך לעשות... וגם אתה צריך לפקוח עיניים על עצמך ולבדוק מה אתה צריך לעשות...

צריך לדעת שבחג השבועות אמנם קבלנו את התורה!!!

אבל מישוהו נתן אותה... ועיקר העסק ביום הזה הוא סביב נתן התורה... מי שיודע... מתן תורה מתחלק כביכול לשני חלקים: החלק הראשון: מעמד הר סיני!!! והמעמד השני: קבלת התורה!!! (כמו שאומרים בהגדה אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו...). קבלת התורה זה הכח שקבלנו ביום הזה... הכח שקוראים לו תורה (כלומר: הכח להשפיע בעולמות העליונים שזה המשמעות של תורה...). אבל מעמד הר סיני... זה משהו אחר לגמרי... מה זה ??? בשעה שהקב"ה בא לתת לנו את התורה הוא פשוט התגלה לפנינו!!! והוא הראה לנו את יחודו השלם!!! וזה מה שנקרא: "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו..." **זאת אומרת:** אסור לשכוח שבסופו של דבר עיקר העבודה בחג השבועות זה המפגש עם הקב"ה!!! עם נתן התורה!!! לא מספיק לקבל את התורה בחג השבועות... אלא גם להתכונן למעמד הר סיני... במעמד הר סיני הקב"ה נגלה לכל אחד ואחד מאיתנו... והמפגש הזה נתן לך כח רוחני לכל השנה כולה!!! ואת החלק הזה אסור לשכוח... פשוט יש כאלו שמרוב שהם לומדים בלילה הזה... ועסוקים בקבלת התורה... הם שוכחים את המפגש עם הקב"ה... ולכן להווי ידוע לך

שעיקר ההשפעות ביום חג השבועות זה דווקא בתפילות!!! ובעיקר בתפילת מוסף...

ואם ככה בחור או אברך יקר... אתה שאתה לחוץ מהלימוד בליל שבועות... נא לגדול בשנה... ולדעת שיש דברים קצת יותר משמעותיים ביום הזה... מוטלת עליך משימה להאהיב על עצמך את התורה... וזה אתה צריך להתייגע ולחשוב איך עושים את זה... מה שבטוח הוא: שלשנא את ליל שבועות זה לא בא בחשבון... אתה חייב לסדר איכשהו את העניינים... ולהתכונן בעיקר למפגש עם הקב"ה... שם תזעק... תתפלל... ותבקש מהקב"ה: והערב נא את דברי תורתך בפינו...

ושוב מצ'ינג!!! והפעם היעד הוא....

מאמר זה נכתב בשנה שעברה... כן... מישוהו זוכר את עונת המצ'ינגים?? ?
 אז כן... שנה שעברה בתקופה זו לא היה קורונה... לא מסכות... לא הנחיות... אבל
 כן היה מצ'ינג... ומי שזוכר... המצ'ינג באותה תקופה השתלט על הציבור החרדי
 כמעט לא פחות מהקורונה... רק בצורה מבורכת...

בצורה של אשריהם ישראל... נתבעים ונותנים... מי יודע איזה גזירות
 התבטלו הודות לכמויות האדירות של הצדקה שכלל ישראל שפך מאונו והונו
 בתקופה זו... לפניך מאמר שנכתב בעיצומה של תקופת המצ'ינגים... אל
 תדאג... זה לא מצ'ינג... בעצם... בעצם אולי כן... **לפניך כלשונו:**

בימים אלו נערכים כמה וכמה מגביות של מצ'ינג... יהי רצון שכולם יצליחו
 ויעמדו בכל היעדים... אז אני רוצה לפתוח את הנושא של המצ'ינג... אבל הפעם
 מזוית נטו של עסק התורה!!! ובכן: האם שמעת פעם על תלמיד חכם שקראו לו
 ר' זלמלה מוולוז'ין זיע"א?? ? כמעט כולם יודעים... אבל אם אתה לא יודע... ובכן:
 מדובר היה באחיו של ר' חיים מוולוז'ין... שהוא היה גאון עצום בפני עצמו... ענק
 שבענקים... וגם הוא היה נחשב לאחד מתלמידי הגר"א... והגר"א התבטא עליו
 ביטויים מבהילים על הגדלות העצומה שלו בתורה... את כל זה ידעתי תמיד...
 יש רק פרט אחד ביוגרפי שלא ידעתי עליו... וזה התחדש לי בתקופה האחרונה...
 ש... ש... שאתה יודע באיזה גיל הוא נפטר? תן ניחוש...?? ? לא תאמין!!!

בגיל שלושים ושלוש!!!

אתה קולט במה מדובר?? ? ר' זלמלה מוולוז'ין הגיע לכל השיעור קומה
 האדיר שלו בתורה... באיזה גיל?? ? **בגיל שלושים ושלוש!!!** אתה יודע מה זה
 גיל שלושים ושלוש?? ? ששים אחוז מקוראי גיליון אז נדברו ברגעים אלו...
יותר מבוגרים מר' זלמלה מוולוז'ין!!! אז איך?? ? רבש"ע: איך האברך הצעיר
 הזה בן השלושים ושלוש הגיע לכאלו פסגות אדירות בתורה? מתי?? ? מתי
 הוא עשה את זה?? ? אני פשוט המום מזה!!! אני פשוט לא מצליח להירגע

מהנתון הזה!!! איך אפשר להגיע לכאלו מדרגות בכזה גיל צעיר??? אבל השנה!!! השנה מצאתי את התשובה...

היה לו מצ׳ינג!!!

הוא עבד תחת לחץ!!! ר' זלמלה מוולוז'ין כנראה לקח בחשבון... מי יודע... אולי אני אפטר מן העולם בגיל שלושים!!! וממילא כבר בגיל חמש עשרה הוא העמיד לעצמו מצ׳ינג... אני חייב ללמוד את כל התורה כולה עד גיל שלושים!!! אין לי זמן... כשמישהו בא להפריע לו בלימוד... הוא פשוט הסביר לו... מצטער... אני במצ׳ינג... יש לי רק עוד חמש עשרה שנים לחיות!!! מה הפלא שבגיל שלושים הוא כבר עבר את היעד!!! ועד גיל שלושים ושלוש הגר"א כבר התבטא עליו ביטויים מבהילים...

ואני עומד ושואל: אנשים בדורנו שנפטרים בגיל תשעים!!! (שזה פחות או יותר תוחלת החיים המקובלת כיום...). הרי הם חיים **כמעט פי שלוש** יותר מר' זלמן מוולוז'ין?? בינינו... האם הם מספיקים לעשות בתשעים שנה **רבע!!!** ממה שר' זלמלה עשה בשלושים שנה?? **התשובה היא עגומה מאוד: לא!!! בפירוש לא!!!** אני חוזר שוב על המשפט המסובך: יהודי תלמיד חכם סטנדרטי בדורנו שנפטר **בגיל תשעים!!!** ככל הנראה לא הספיק בכל ימי חייו לעשות **רבע!!!** רבע ממה שר' זלמן מוולוז'ין הספיק לעשות בגיל **שלושים ושלוש... נו... איך אתה מסביר את זה???**

ההסבר היחיד הוא: מצ׳ינג!!!

כן... אם גור לא היו עושים מצ׳ינג... אם הם היו מגייסים את הכסף לאט לאט... תוך כמה זמן הם היו מגיעים לחמישים ושמונה מיליון שקל?? תוך חצי שנה הם אולי!!! אולי היו מגיעים לחצי מהסכום הזה!!! **נכון או לא נכון??** אבל ברגע שהם עבדו תחת לוח זמנים קצר... ברגע שצריך להשיג את כל הסכום תוך שלושים ושש שעות... פתאום אתה מגלה שב-36 שעות אתה יכול להשיג פי עשרים ממה שאתה יכול להשיג באלף שעות!!! היה או לא היה?? זו עובדה או לא עובדה??

זה כח של הצבת יעד תחת לוח זמנים קצר!!!

מפחיד לדבר על זה... אבל פתאום קבלתי רקע חדש שחשוב לדעת אותו בייחס למושגים של הדורות הקודמים... כידוע: יש סיפורים מסמרי שיער על ההתמדה המבהילה של גדולי עולם בדורות הקודמים... איך שהם היו תולשים את עצמם מהמיטה ולא היו מפסיקים ללמוד אפילו רגע כממריה... בקיצור: סיפורים מפחידים מהלכים על התמדה בלתי נתפסת... שבישיבה קטנה אמנם מאוד אוהבים את סגנון הסיפורים האלו... אבל במשך השנים כשאתה קצת נרגע ואתה קצת פחות עצבן... זה... זה נשמע מוזר כזה... מה זה ההתמדה הבהולה הזו?? מה קרה??? למה צריך לשים את הרגלים בתוך קרח... ולמה לקשור את הפאות לתקרה שלא להירדם?? מה קרה?? מה פשר ההנהגות ההזויות האלו?? **ומה התשובה???**

אדוני... חסר לך מידע מאוד מאוד בסיסי שיתן לך רקע על כל התמונה... אם קצת תברר את ההסטוריה... בדורות הקודמים שלפני מאתיים שנה ויותר... תוחלת החיים הייתה מאוד מאוד קצרה... אנשים נפטרו בגיל מאוד צעיר וזה אפילו לא היה בגדר טרגדיה.. (עיין ערך רוב גדולי ישראל לפני מאתיים שנה ויותר באיזה גיל הם נפטרו... תבדוק..). אנשים נפטרו בגיל שלושים ושמונה... בגיל ארבעים וזה היה נורמלי... ומגיל ששים זה היה כבר גיל מבוגר.. (הבעש"ט הקדוש והגור"א נפטרו באזור הגיל ששים... ר' חיים מוולוז'ין נפטר בגיל שבעים וכתוב עליו שהוא נפטר בשיבה טובה..). **ככה זה היה!!! ממילא!!! היות וזה היה תוחלת החיים... אז ממילא כל בחור בגיל עשרים... ברגע שהוא רק התיישב מול הגמ' בסדר א'... **הוא מיד היה נכנס למצ'ינג!!!** הוא מיד עשה את החשבון הריאלי שמאוד יכול להיות שיש לי **בסה"כ עוד חמש עשרה שנה לחיות!!!** וממילא ההתמדה הבלתי נתפסת שלהם לא נבעה מאיזושהי עצבנות וחוסר שלוות נפש... **אלא זה היה שיקול ריאלי לכל דבר!!!** אדוני: **אני במצ'ינג!!!** יש לי פה ארון ספרים שלם שאני צריך לגמור אותו תוך חמש עשרה שנה!!! אני חייב לעמוד ביעד... וכשלומדים תחת מצ'ינג... מה הפלא שתוך כמה שנים הוא כבר ידע את כל הש"ס... תוך כמה שנים נוספות הוא כבר הגיע לפסגות רוחניות וכבר היו לו השגות של נשמה חיה יחידה... ואילו אנחנו?? בגלל שתוחלת החיים היא ברוך ה' הרבה הרבה יותר ארוכה (ברחמי וברוב חסדיו של הבורא ית"ש) לכן אצלנו הכל עובד על מי מנוחות... אנחנו לא ממהרים**

לשום מקום... אנחנו אפילו לא מצליחים להבין לאיפה צריך למהר... הרי יש לנו המון זמן... וברוך ה' באמת יש זמן... **נו... ותכלס!!! מה קורה בשטח???** בשטח קורה בדיוק מה שקורה במצי'נג!!! שאותם אנשים שעבדו תחת לחץ של מצי'נג וידעו שהם חיים כאן על זמן שאול... הם היו מתעלפים ב"קדוש אלול..." ועושים שינויים בחיים... הם היו יושבים ולומדים כמו שצריך ומצליחים לעמוד בכל היעדים שיהודי צריך להספיק בחיים!!! ואילו אנחנו בתשעים שנה לא מצליחים לעשות רבע ממה שהם עשו בארבעים שנה...

נו... אז מה עושים?? ?שאלה טובה...

נהיה פה כביכול מין מצב אבסורדי... שדווקא בגלל המתנה שהקב"ה נתן לנו שתוחלת החיים בדורנו היא הרבה יותר... דווקא לכן אנחנו נרדמים על המשמר ולא עושים בתשעים שנה מה שאחרים היו עושים בארבעים שנה... נו... באמת מה עושים?? ? אז אם היית שואל אותי את השאלה הזו לפני שנתיים... לא הייתי יודע מה לענות לך... אבל עכשיו!!! בפרט בשנה האחרונה יש לי תשובה!!!

לתשובה הזו קוראים: **מצי'נג!!!**

הנה לך: המצי'נג הזה שמוכיח את עצמו פעם אחר פעם... ובתקופה האחרונה הוא כל הזמן מכרכר סביבנו... המצי'נג הזה מוכיח לנו שניתן ליצור לוח זמנים קצר על **בסיס יזום!!!** ככה החלטתי!!!

מה אני מתכוין על בסיס יזום?? ? אני אסביר לך: בהתחלה... כשהתחיל המושג של המצי'נג... פתאום ניגש אלי מישוהו כולו בלחץ... אל תשאל... יש לנו יעד!!! תוך שלושים ושש אנחנו חייבים להשיג כך וכך כסף... ונשאר לנו רק עוד כמה שעות... נו נו נו... תעשה טובה... אנחנו חייבים את זה עכשיו... ואם לא עכשיו אימתי... אחר כך אי אפשר. אחר כך זה לא יהיה... ואני התעצבני עליו!!! חביבי... מה זה השטויות האלו?? ? תפסיק לבלבל את המוח... למה אתה חושב שאחר כך אי אפשר?? ? מי קבע שעוד כמה שעות זהו?? ? אי אפשר כבר לתרום?? ? מי קבע את זה?? ? הרי אתה וחברים שלך... אתם בעצמכם

החלטתם שיש יעד ואח"כ אי אפשר... אז תחליטו אחרת!!! אתם תמיד יכולים לדפוק על השלחן ולהחליט שאפשר גם אח"כ לתרום... בקיצור: בהתחלה היה לי מאוד להתחבר למושג הזה של הצבת יעד... ראיתי בזה סוג של שקרנות פנימית... אתה החלטת שעכשיו ועכשיו ורק עכשיו ואח"כ אי אפשר... **וזה הרי לא נכון...** כי זה נטו קביעה שאתה בעצמך קבעת!!! אז איך אתה יכול להגיד שאח"כ אי אפשר?? בקיצור: הראש ההונגרי שלי לא הסתדר עם הדבר הזה... עד שראיתי שזה פשוט עובד... ופעם אחרי פעם זה עובד... ואז קלטתי ש-כן... זה נכון!!! בידך הדבר!!! אתה יכול להציב לעצמך יעד ולהחליט: אני חייב להגיע להישג זה וזה עד תקופה פלונית!!! ואין אחר כך... למה אין? כי אני החלטתי!!! זה קביעה שלי!!! במצי'נג ההחלטות האלו עובדות... וגם אצלך זה יכול לעבוד... אברך יקר: בעזרת ה' אתה תחיה עד גיל מאתיים ארבעים... אבל בידך הדבר לעשות לעצמך מצי'נג... ולהחליט: אני עד גיל שלושים ושלוש חייב לגמור פעם אחת את הש"ס!!! ואין אחר כך!!! אה... הרי בתת הכרה שלך אתה לא באמת מתכנן למות בגיל שלושים ושלוש???

נכון... אז מה... גם מי שעושה מצי'נג לא באמת חושב שאחרי השלושים ושש שעות מתחילה מלחמת העולם השלישית... הוא יודע טוב מאוד שיש יום שאחרי... ובכל זאת זה לא מפריע לו להיכנס למחול הזה!!! זה לא מפריע לו להיכנס לקביעה הזו ולדהור איתה קדימה! הנה... כלל ישראל הוכיח לעצמו בשנה האחרונה שהוא מסוגל להיכנס ליעדים **יזומים!** אני יודע שיש גם את השעה שאחרי השלושים ושש שעות... אבל אני עכשיו מציב יעד ומחליט שהעולם נגמר בשלושים ושש שעות הקרובות... ואם כלל ישראל הוכיח את עצמו שהוא מסוגל להיכנס לזה... אז קדימה... **זה מחייב אותנו!!!** כל אחד ואחד מעמלי תורה שנכנס בשעות הקרובות לחג השבועות צריך להציב לעצמו מצי'נג להוראת חיו... מה התכנית שלך?? איפה מבחינתך נגמרים החיים?? לא צריך חס ושלום לקצר את תוחלת החיים... זה יכול להיות יזום!!! זה יכול להגיע מצידיך!!! מה שנקרא בלשון חז"ל: מות עד שלא תמות!!! אתה מציב לעצמך יעד מתי החיים נגמרים מצידיך... **בחור יקר: שתדע לך:** שבחתונה נגמרים

החיים!!! זה הרבה הרבה יותר אמייתי מאשר המצ'ינג... כי זה ממש ככה!!!
 תעמוד בחג השבועות מול נשים נזיקין ותפנים שזו ההזדמנות האחרונה שלך...
 ואתה חייב עד החופה לגמור את זה!!! אה... בלב שלך אתה לא באמת חושב
 ככה... אה... בכולל של הישיבה אתה רואה אברכים שעושים חיל גם אחרי
 החתונה ואם ככה אין לאיפה למהר... עזוב... המצ'ינג לימד אותנו שלא עובדים
 ככה... המצ'ינג לימד אותנו שמה שאתה לא עושה עד גיל שלושים ושלוש אתה
 לא עושה עד גיל תשעים ושמונה... אתה חייב כעת להציב יעד ולהפנים: אני את
 סדר נשים נזיקין מסיים עד החתונה!!! אין ללמוד את זה אחרי החתונה... אני לא
 פותח נשים נזיקין אחרי החתונה... מה שלמדתי בתור בחור למדתי... מה שלא
 אין!!! אה... לא בטוח שזה יהיה נכון?? אז מה... בשביל זה יש מצ'ינג... הצבתי
 לעצמי יעד!!! ואני חייב לעמוד בו!!!

יתן ה' ונזכה לעמוד למרגלות הר סיני ולהסביר לרבש"ע: מה אני מתכנן
 לעשות עם עצמי בשנה הקרובה... אנא ה'... אני רוצה לא לעשות עבירות ולא
 מרוב צדקות... אלא בגלל שאין לי זמן!!! אני רוצה שיהיה לי משמעות לחיים...
 שיש לי תכנית בחיים... שאני אציב לעצמי יעדים ברורים שאני אעמוד בהם...
 אנא ה'... תזכה אותי להציב יעדים ולעמוד בהם...

ממה אדם עושה עסק??? ממה שחשוב לו...

פעם ראשונה בחיי שהגעתי למסעדה... יש לציין שהתרגשתי מאוד... התיישבתי ליד אחד השולחנות ברוב חשיבות... אלא שאז ראיתי שיש על השולחן בלנק רשמי שכתוב עליו בגדול "ארוחה עסקית"!!! מיד קמתי מהמקום... הייתי בטוח שאין לי רשות לשבת כאן!!! כי מה פירוש "ארוחה עסקית"?? ארוחה שמיועדת עבור אנשי עסקים... והיות ואני לא איש עסקים אז אין לי רשות לשבת בשולחן הזה... ככה היה ברור לי... עד שמישהו הסביר לי ש... ש... שלא!!! ארוחה עסקית זה לא דין בך!!! אלא דין בארוחה... כלומר: אתה לא חייב להיות איש העסקים... מספיק שהארוחה תהיה עסקית!!! **באותו רגע נפל לי האסימון...** פתאום הכל נהיה מובן... **תבין: יש לי שאלה שמציקה לי כבר שנים...** אני רואה כל הזמן בפרסומות של המסעדות שיש מבצע מיוחד!!! ארוחת בוקר ב-65 שקל בלבד... **ואני תמיד לא מצליח להבין!!!** מה כבר יכול להיות בארוחת בוקר שעולה 65 שקל?? חשבתי הרבה... וניסיתי לחשבן כל מיני תפריטים וכל מיני מחירים... העברתי לנגד עיני את כל סוגי הסלטים והתבלינים... וכמה שחישבתי לא הצלחתי להגיע למחיר הזה... מה?? מה פה עולה כ"כ הרבה כסף? אבל ברגע שהסבירו לי שיש פה דין של "ארוחה עסקית"!!! **באותו רגע הכל נהיה מובן...** אין שום קושיות... **תבין: זה ארוחה עסקית!!!** ברגע שאתה עושה ממושהו **עסק...** פה כבר אין שום שאלות... אתה יכול לקחת דבר ששווה שקל בודד... ואם עשית ממנו **עסק** אתה כבר יכול למכור אותו באלף שקל וגם יותר... עסק זה סוג של "שמרים" כאלו שיכולים לקחת שקל בודד ולהתפיח אותו למיליון דולר!!!

רוצה דוגמא??? כמה עולה לימון?? לימון אחד בודד?? תשים על המשקל... המחיר נא בערך בין שבעים אג' לשקל שמונים... **והנה!!! בערב חג הסוכות...** מוכרים את ה"לימון" הזה בארבע מאות שקל וגם באלף שקל?? אה... איך זה יכול להיות?? איך יכול להיות שה"אתרוג" הזה שבמשך השנה לא שווה יותר משקל וחצי... ואילו בערב חג הסוכות הוא ממריא למחיר כזה

מופקע ובלתי נתפס???

מה התשובה???

כל אחד עושה עסק...ממה??? ממה שחשוב לו!!!

ולא עושה עסק ממה שלא חשוב לו... אז אדם פשוט עושה עסק מארוחה עסקית... ולא מבין מה אנחנו עושים עסק מאיזה אתרוג... ואילו יהודי אמור לעשות עסק מאתרוג כי זה מצוה וזה רצון ה'... ואילו כשהוא ניגש לארוחת בוקר... זה משהו שלא עושים ממנו עסק...

אני מכיר באופן אישי זוג של אנשים מבוגרים!!! שלשניהם יש כבר כרטיס ותיק... והם היו אמורים לסיים את שיפוץ הדירה שלהם... אבל זה עדיין מתעכב!!! אתה יודע למה זה מתעכב???

כי אין להם עדיין **ארון למטאטא!!!**

אתה יודע מה זה ארון למטאטא???

אני אסביר לך לאט לאט ואני מאוד מקווה שתבין: שמעת פעם על האביזר ששמו **מטאטא???** אתה מסכים איתי שצריך שיהיה בבית מטאטא???

מסכים!!! אתה מסכים איתי שצריך שיהיה למטאטא מקום???

אתה מבין לבד שאם יש בבית מטאטא... הוא לא יכול לעמוד לך על הראש... אמור להיות לו איזשהו מקום בבית... נכון???

נו... אז איפה???

איפה אתה רוצה שאני אשים את המטאטא???

בחדר אמבטיה???

למה? מה זה קשור לאמבטיה???

אז מה אתה רוצה... שאני אתקע אותו ככה מאחורי הדלת... מה פתאום!!!

מה זה קשור לאחורי הדלת... אחורי הדלת זה... זה לא מקום... נו... אז מה עושים???

יש פה בעיה... בעיה קשה... בני הזוג המבוגרים ישבו מוטרדים ולא ידעו להשית עצות לנפשם... מה עשו???

אז כפי שסיפרתי לך... יש לשניהם כרטיס ותיק... הם הלכו לתחנה ושילמו עם הכרטיס ותיק... ונסעו לאיקאה!!!

הם נכנסו לחנות איקאה בכובד ראש ו... וחיפשו פתרון הולם למטאטא!!!

ולאחר ארבע שעות של חיפוש והתייעצות קדחתנית עם כל הגורמים הרלוונטיים הם מצאו ארון דווקא מאוד יפה וסולידיר... כזה ארוך וצר שאפשר להכניס אותו בין המעמד של הנעלי בית... לבין הכיור לצחצוח שיניים... הם שילמו 450 שקל... עשו הובלה וחזרו לביתם..

(כמובן שהם חזרו עם הכרטיס ותיק... שלא תשכח..).

אתה חושב שזה ציניות??? לא!!! ממש לא!!! ככה זה!!! בדיוק ככה זה!!!

מדובר בבן אדם שאין לו כסף מיותר... הוא לא מרשה לעצמו לנסוע במוניות... אבל מטאטא? אתה מסכים איתי שמטאטא זה לא מותרות... צריך מטאטא בבית... ואתה מסכים איתי שגם צריך שיהיה לו מקום... וגם זה לא מותרות... אז... עובדים עוד כמה שעות כל יום... בשביל לממן את הארון למטאטא!!! **נו... איפה אני בכל הסיפור הזה???** מה עם המטאטא שלי?? אז תנוו דעתך: יש לי מטאטא בבית... וגם יש לו מקום... איפה?? מה אכפת לך איפה... איפה שהניחו אותו בפעם האחרונה... אני לא עושה עסק... אני לא מוכן להשקיע בנושא הזה יותר משלוש שניות... הנה לך דוגמא קטנה... שאתה מבין לבד שזה רק מדגם קטן לעוד אינספור פרטים בחיים שלנו **שכל ההבדל בין החרדי לחילוני זה רק בעסק!!!** זאת אומרת: זה לא שלחילוני יש משהו שאין ליי! זה לא שלחילוני יש מטאטא ולי אין... לא!!! **לשינו יש אותו מטאטא!!!** רק אני לא עושה מזה עסק... ולכן המטאטא שלי מתחיל ונגמר בעלות של 4 שקל במכירה המרכזית של משנת יוסף לפסח... ואילו החילוני מדיר שינה מעייניו אודות הארון של המטאטא...

כלפי מה הדברים אמורים?? ? לבן תורה יש לפעמים רגעים של קושי... הוא פתאום שומע שחבר שלו יצא לעבוד... פיתח קריירה... ועכשיו הוא מרויח 15 אלף בחודש... אוה... יש לו כסף... הלוואי עלי... אתה יודע מה זה 15 אלף בחודש...?? ? אני בקושי מקבל אלפיים... והוא 15 אלף?? ? **המחשבה הזו היא אמנם קשה!!! אבל היא פשוט לא נכונה!!! היא פשוט מחשבה מוטעית!!! יש הוכחות בשטח שזה לא נכון!!!** והההראיה שהמציאות העובדתית מוכיחה שגם מי שמרויח משכורת של 15.000... לא גומר את החודש... **נו... איך זה יכול להיות?? ? איפה פה הטעות?? ?** אז זהו!!! בן תורה יקר: אתה יודע דבר אחד... אתה יודע שמי שיוצא לעבוד ועושה קריירה... אז הוא מרויח יותר כסף בחודש... זה הנתון היחיד שאתה יודע!!! אבל אתה שוכח לחשבן את המחיר היקר שחבר שלך משלם על זה... כי ברגע שאותו אחד מתחיל לפתח קריירה... המשמעות היא שהוא כעת מתחיל לעשות עסק מהעולם הזה... **הופה!!! ברגע שהעולם**

הזה נהיה העסק שלו... זה חור בכיס... פתאום יש לו המון המון הוצאות חדשות שבתור אברך כולל הוא בכלל לא ידע על קיומם... ואני לא מדבר כאן על משהו סגולי... אני מדבר טכנית!!! פתאום נורא נורא חשוב לו שהרכב יהיה אוטומטי ולא ידני... פתאום נורא מפריע לו שיש פה ושם סדקים בתקרה... ופתאום הוא מרגיש צורך רציני לשדרג את הבית... ולמה??? כי ברגע שהוא התחיל לעשות עסק מהעולם הזה!!! אז העולם הזה יקר... הוא עולה כסף... וזה הרבה הרבה כסף... ועל פי רוב זה נוגס לו את כל ההכנסה הכספית שנדמה לך שהוא מרויח יותר ממך... ואילו אתה??? בגלל שאתה אברך... אז אתה לא עושה עסק יותר מידי מהעולם הזה... וממילא חסכת תשעים אחוז מההוצאות שלו... חסכת תשעים אחוז מהדברים שחסרים לו בעוה"ז שהוא לא יכול להירדם בלעדיהם בלילה ואתה כן יכול!!! כך שלהסתכל על חצי תמונה... ולהסתכל במבט של אברך על אדם שמרויח 15 אלף שקל בחודש... זה פשוט תמונה לא נכונה!!!

חסר פה את הצד השני של המטבע!!! זה לא שלבן תורה יש חיים פחות טובים מכל אחד אחר... כל ההבדל ביניהם: שבן תורה לא עושה עסק מהעוה"ז וממילא הכל אצלו יותר זול וקל ופשוט... ואילו בן אדם שעושה עסק מהעוה"ז... מטבע הדברים הכל יותר יקר... הארוחות נהיות עסקיות, והחולצות נהיות יקרתיות... והרכב נהיה יוקרתי... אני כבר אמרתי שאני מוכן לקנות חולצה יוקרתית... בתנאי אחד ויחיד: תסביר לי מה יש בחולצה הזו מעבר ל--יקר יותר!!! אם תסביר לי שזה יותר נוח... יותר בד... יותר כביס-אני קונה... אבל לקנות את זה בגלל שנגזר עלי לעשות עסק מהעולם הזה וממילא לקנות משהו יקר- יוקרתי... לא אדוני!!! תחפש את חבר שלי שיצא לעבוד בשביל לפרנס אותך... לא אני...

יש מצוה בתורה שהיא: "לעסוק בדברי תורה"!!! יש כאלו שמאוד מסתבכים: מה הגדר של "עסק התורה"??? מה זה נקרא לעסוק...??? זה כאילו להיות עסוק??? להיות מוטרד??? שמי שיגש אלי וירצה לדבר איתי... אני אענה לו... מצטער... אני עסוק... זה??? זה הכוונה עסק התורה??? מה נקרא

עוסק בתורה??? האם הגדר הוא אברך??? מי שהוא אברך זה נקרא עוסק בתורה ברור שלא זה הגדר!!! אז מה כן???

ההסבר הוא מאוד פשוט:

שוב אותה הגדרה: כל אחד מאיתנו עושה עסק. ממה? ממה שחשוב לו!!! וממילא: כשהקב"ה אומר לך לעסוק בתורה... הכוונה היא שהתורה תהיה חשובה לך!!! היא תהיה הנושא המרכזי של החיים שלך... וממילא!!! אתה תעשה מזה עסק... **זהו!!! זה הכל!!! והיות וזה הכל. אז מכאן ואילך אין פה מה להבין...**

כולנו יודעים מצוין מה נקרא לעשות עסק... אין בן אדם בעולם שלא עושה עסק... השאלה היא ממה!!! יש אחד שעושה עסק מאוכל... כי זה מה שחשוב לו... יש אחד שעושה עסק מביגוד ואופנה... כי... כי זה מה שחשוב לו... ויש לי שכן שעושה עסק מהניקיון בחדר מדרגות... כי... כי אין לו ממה לעשות עסק... רחמנות עליו.. (רחמנות גם עלי..). אז הקב"ה בסך הכל פונה אלי ואומר לי: אני רוצה שהתורה תהיה חשובה לך!!! וממילא: ממנה תעשה עסק... עכשיו: איזה עסק בדיוק תעשה מהתורה??? לאיזה אפיק תקח את העסק הזה... זה כבר לא משנה!!! כאן זה כבר עניין אינדיבידואלי... זה כבר המגרש האישי של כל אחד מאיתנו... כאן כל אחד יכול להתבטא ולהתפרץ עם התכונות והאופי שלו ולתרגם את העסק הזה לצורת ההתבטאות שלו... **אני אתן לך דוגמא רוחנית:** עם ישראל עושים עסק משבת קודש... איזה עסק??? אז תלוי... כל אחד עושה עסק אחר... הספרדים עושים עסק מסעודות שבת... ח"י סלטים... פעם אכלתי סעודת שבת אצל ספרדים... ואז הבנתי לראשונה מה זה עונג שבת... ואילו האשכנזים קצת פחות חזקים בעניין הזה (יש אצלם יותר סלט חי מאשר ח"י סלטים).. לעומת זאת הליטאים עושים עסק מהלכות שבת ועירוב וחשמל של שבת וכו' וכו'... ואילו החסידים עושים עסק משבת קודש!!! מצורה של שלחן שבת... מזמירות שבת ומהעבודה של תפילת שבת... בקיצור: לא נכנס שוב פעם לנושא המרתק של ההבדלים בין המגזרים... **אבל מה שברור שאצל כולם - שבת זה עסק!!!** רק כל אחד לוקח את זה **לעסק** שמדבר אליו... ואין בזה שום בעיה!!!

ואין גם שום עניין להחליף עסקים... אין פה מישהו שעושה משבת יותר עסק מחבירו... כל אחד עושה את העסק בראש שלו... **ואותו דבר בדיוק לגבי תורה!!!** תורה צריכה להיות חשובה לנו עד כדי שנעשה מזה עסק!!! וכל אחד צריך לקחת את התורה לעסק שלו... **העיקר שזה יהיה העסק!!! סביב התורה יהיה העסק!!!** אז אצל אחד זה יתבטא בהלכה... ואצל השני זה יתבטא בהרבצת תורה... ואצל השלישי זה מתבטא בהתמדה עצומה... ואצל הרביעי זה מתבטא בהתאבקות בעפר רגליהם של גדולי ישראל... כל אחד והצורה איך הוא עושה עסק מהתורה...

ואתה יודע מה?? **לצורך העניין אני קצת אקצין:** (אני סומך על מי שהמסר הזה לא נכון בשבילו... שהוא ממילא לא יאהב את מה שכתוב כאן...). הרי כך: היות ותורה אמורה להיות עסק... אז באיזשהו מקום עסק התורה אמור להיות משהו טיפה מקורי!!! משהו טיפה שונה ממה שכולם עושים... ואני אסביר לך למה?? תאר לעצמך: חבר שלי פתח עסק... פתח חנות טמבור... ואני התלהבתי מהרעיון וגם אני רוצה כעת לפתוח עסק כמוהו... נו... מה אתה מציע לי?? איזה עסק אתה ממליץ לי לפתוח?? אולי גם אני אפתח חנות טמבור לידו?? **ברור שלא!!!** ולמה לא?? כי מה העניין לפתוח עוד חנות טמבור באותו רחוב... אם אתה רוצה באמת לפתוח עסק... תפתח עסק בתחום שעדיין אין ברחוב הזה... אחרת אתה או גונב לו את העסק... או שאתה לא תעשה חיל בעסק... כל הרעיון של עסק חייב להיות משהו שחסר פה... אין מישהו שעושה פה את זה... ויש לזה ביקוש... **כלפי מה הדברים אמורים???**

ניגש אלי מישהו ואמר לי: במשך כמה שנים למדתי את מה שכולם לומדים ולא התחברתי... ואז אמרת לי לפתוח עסק... להתחיל ללמוד לימוד מסוים שמעניין אותי ולפתח אותו וליצור בו ולחדש בו... ובאמת מאז נכנסתי לנושא מסוים בלימוד והתחלתי לכתוב עליו חיבור שלם... וזה באמת נהיה העסק האישי שלי... ומאז אני שקוע בלימוד כמו שלא הייתי שקוע אף פעם... אני כל כולי מונח בתוך הסוגיה שבה אני מתעסק וכו' וכו'... **אבל דא עקא!!!** שזה עושה

אותי מוזר... אני שונה... אף אחד לא לומד את סוג הלימוד שאני לומד... אני מסתכל ימינה ושמאלה ואני רואה שאני מוזר בנוף... אני מתחיל לחשוב: אולי זה לא נקרא ללמוד? ?? אמרתי לו: אתה צודק!!! גם הסנדלר בשוק מאוד מוזר!!! הוא הסנדלר היחיד בשוק... תסתכל מכל הכיוונים... זה נפח... זה ספר... זה ירקן... זה זגג... אף אחד פה לא סנדלר... איזה מוזר שהוא... **אה...???** **למה הוא לא מוזר???** כי אדרבה... אם היה פה כבר סנדלר... לא היה טעם לפתוח עוד סנדלריה... רק בגלל שאין אף אחד כמוהו פה... בזכות זה העסק שלו מבוקש!!! **אותו דבר כאן...** הקב"ה נתן לך ב"ה חלק מיוחד בתורה... חלק ששייך רק לך... ורק אתה יכול להשלים אותו בעולם... אז מה אתה רוצה??? שהוא יברא עוד כמה כאלו כמוך...??? הרי אם יהיו עוד כמה כמוך... אז אתה תהיה מיותר...

אדרבה... לא אמור להיות משהו כמוך!!! אם התורה היא באמת העסק שלך... אז אדרבה... זה אמור להיות משהו שאחרים לא עושים!!! זה אמור להיות משהו שהוא בלעדי לך... מיוחד אותך... אמנם זה לא חייב להיות בהכרח... אבל אדרבה... ככל שזה יותר בלעדי ככה זה יותר עסק אמיתי... וכך הפוטנציאל שלו יותר גדול... אל תשכח שככל שאתה מקפיד להיצמד למה שכולם עושים... אל תתפלא שאתה מדכא משהו בעסק התורה הפרטי שלך!!! בחלק התורה היחודי ששמור רק לך!!! קח בחשבון את זה!!! בתורה מותר להיות טיפה מקורי... טיפה יחודי... ויש לציין: שדווקא הציבור הליטאי שבתחום ששמו לימוד מאוד נוטים להיות שמרנים... ומקפידים להיצמד לטופס לימוד ישיבתי שככה כולם אמורים ללמוד... אם רק נפקח עיניים ימינה ושמאלה ונביט באוצר הספרים הליטאי העשיר... בבקשה: האור שמח חיבר "משך חכמה" **על התורה...** הנצי"ב חיבר "העמק שאלה" **על תורת כהנים...** ר' יחזקאל אברמסקי חיבר "חזון יחזקאל" **על התוספתא...** והגאון מוילנא??? בכלל... חיבר ספר **על ספרא דצניעותא...** ואם אתה רוצה עוד יותר הוא חיבר ספרים **על משלי ואיוב...** והסטייפלר??? יש שמועות שהוא היה לומד ח"י פרקים משניות כל יום... והחזון איש בכלל... הוא היה לומד טור בית יוסף.. (שיש כאלו שאצלם זה מאן דכר שמה..). נו... מה יוצא מכל המכלול הזה??? מה יוצא מכל אוסף הנתונים הזה??? ש... ש... שמה הצד השווה שבכל גדולי עולם אלו??? שבשורה

התחתונה לכל אחד היה עסק **אחר** בתורה!!! וכל אחד בסופו של דבר עשה **מה שהוא רוצה** בתוך העסק הגדול והמסועף ששמו תורה!!! כל אחד למד מה שהוא רוצה... ולא הציץ לרגע לבדוק איזה ספר פתוח אצל השני בסדר א' על הסטנדר... ולא התבייש לפתוח על הסטנדר בסדר א' ספר שעמיתו לא פתח מעולם באופן קבע...

הלכה (בקרב ממש) למעשה

הועדה המכינה לקליטת המוני תנאים לרגל פתיחת השיעור של רבי עקיבא

אבא שלנו בשבועיים האחרונים לא מתפלל... לא מניח תפילין... לא כלום... מה קרה?? אבא שלנו סופר!!! וכעת הגיע בקשה דחופה מאוד מישיבת רשב"ג וראב"ע... שמיד לאחר חג השבועות מתחילים בישיבה פרשת נגעים... ולפי התחזית הולכים להגיע לישיבה עוד שמונה מאות בחורים חדשים לחיזוק מכמה ישיבות של רבי עקיבא שמפוזרות ברחבי הארץ... וכשהם שמעו שמתחילים נגעים כולם רוצים להגיע... כדי לשמוע שיעורים כללים מר"ע... ויום אחרי חג השבועות צריך שיהיו כבר מוכנים ספרי לימוד לכל הבחורים ועדיין אין כלום... אז היום?? מה הבעיה... האוצרני"ק של הישיבה מתקשר באותו רגע להוצאת עוז והדר... מזמין שמונה מאות גמרות במחיר טוב... וההובלה עד בית הלקוח תוך עשרה ימי עסקים... ככה זה היום... אבל כשמדובר בזמן חז"ל... ספרי לימוד של נגעים המשמעות היא שכל אחד צריך שיהיה לו חומש שכתוב בו פרשת נגעים!!! ואתה יודע מה זה חומש?? חומש זה אומר שיושב סופר וכותב בעבודת יד את כל פרשת תזריע מצורע... מדובר בשמונה מאות יריעות שכתוב בהם פרשת תזריע מצורע בכתיב אשורית על הספר ובדיו- עבודת יד!!! (לא... לא צריך רש"י ולא רמב"ן... רק הפסוקים בעצמם... תחשוב מה זה להכין 800 יריעות שכתוב בהם רק פרשת תזריע מצורע...). תחשוב איזה עבודה יש לפנינו... ההזמנה הגיעה לצוות הסופרים של הישיבה... ומאז אבא שלנו לא התפלל... לא קרא ק"ש... הוא כל הזמן יושב וכותב את היריעות האלו...

כן... בבית מדרש יש הכנות קדחתניות... כולם יודעים שברגע שרבי עקיבא פותח את פיו בנגעים ואהלות אסור להפסיד מילה!!! כי מדובר בתילי תילים של הלכות... ולכן כעת יש נדידת ציפרים גדולה... קבוצות שלמות של בחורים מעשרות ישיבות של רבי עקיבא המפוזרות מגת ועד אנטיפרס... כולם יוצאים כעת לחיזוק לישיבה של ראב"ע ורשב"ג כי הם יודעים שר"ע מתחיל למסור שם

שיעורים בנגעים... נגרים הוזעקו לישיבה ועשרות ספסלים ושורות חדשות נוספו בבית המדרש... ערוכים לקלוט את ה"צורבא" הרבים שמגיעים כאן לחיזוק... אבל יש כאן עוד פרט חשוב: ברגע שר"ע מתחיל לדבר בנגעים כולם חייבים להיות מוכנים עם ספר!!! עם יריעה שכתוב בה התורה שבכתב שעליה אנחנו הולכים לדרוש את התורה שבע"פ שלה... כי רבי עקיבא דורש על כל אות ועל כל קוצו של יו"ד תלי תילים של הלכות... ממילא חייבים לעקוב עם ספר... חייבים לספור כל דרשה וכל אות. בשביל מה אנחנו נקראים "דברי סופרים..." אם לא בשביל הספירה הזו.

ונחזור לאבא שלנו... כן... אבא שלנו הוא אחד מהועדה המכניה... הוא אחד מהסופרים השוקדים בימים אלו על הכשרת מאות רבות של יריעות שנכתב בהם פרשת נגעים.. (אגב: לשיטת האוסרות לכתוב מגילות מגילות... מיירי שזה ע"מ להשלימה) האבסורד הוא... שכעת בבית המדרש דווקא יש מידי יום תפילות שחרית מנחה מעריב. ואילו דווקא אבא שלנו כעת לא מתפלל!!! ודווקא כשיתחיל הפירקא... כשר"ע יתחיל למסור שיעור יומי בנגעים... אז פתאום יבואו לכאן מאות תלמידי חכמים שתורתם אומנותם והם לא יתפללו בתקופה הזו... כי הם כל הזמן יהיו עסוקים בלשנן ולחזור מאה פעמים כדי לסדר את השמועה שתהיה מחודדת אצלם... ולדרוש כל תיבה בפסוקים... ודווקא אז כשיפסיקו להתפלל... דווקא אז אבא שלנו יתחיל להתפלל... כי הרי אבא שלנו עובד כעת בשבילם... אבא צריך לדאוג שעד שהם יגיעו יהיה להם את ה"ספרים" מוכנים... כשאבא יסיים את המלאכה... ברגע שר"ע יעשה שיעור פתיחה ואבא יקבל אישור שב"ה לא נשאר תלמיד אחד ללא ספר... אז אבא יוכל מהר לתפוס מנחה לפני השקיעה ולחזור להתפלל כמו תמיד (אבא שלנו כבר למד נגעים אצל ר"ע לפני 15 שנה... וכמעט כל חודש הוא חוזר ומשנן את כל תלמודו... כך שכעת הוא לא צריך להיות במצב של ריכוז מוחלט כמו שאר הצורבא מרבנן שהגיעו לכאן... זה לא סתירה שהוא ישתתף בכל השיעורים... ובטח נוספו עוד הרבה חידושים בבית המדרש..).

העניין הוא שלא רק רבי עקיבא מתחיל למסור שיעורים מיד אחרי שבועות...

יש עוד מישהו שמתחיל את הזמן מיד לאחר שבועות... **רבי היא!!!** לרבי היא יש גם ישיבה משלו... אבל זו ישיבה מסוג אחר לגמרי... ר' היא יוצא כל תקופה למסע ממושך לערי השדה כדי לקרב יהודים נדחים לאביהם שבשמים... ומיד אחרי שבועות הוא שוב מתחיל את הסבב... וכבר לפני חודש הוא הזמין מאבא שיכתוב לו... והוא דווקא בחר את פרשת ואתחנן ועקב!!! כי עד שר' היא מגיע לנדחי ישראל... ועד שכבר מישהו לומד איתם... הוא כבר מעדיף ללמוד איתם מוסר ויסודות היהדות... את הפסוקים של יחוד ה'... אתה הראת לדעת... וידעת היום... שמע ישראל... ולכן הוא בחר את פרשת ואתחנן ועקב... והאמת היא שאבא כבר כתב לו את זה וכמעט גמר... אבל כאן לפתע רבקה התערבה!!! רבקה זה האחות הגדולה והצדקנית שלנו שיש לה אהבת תורה עצומה ואבא התבטא עליה שהיא ראויה לינשא לכהן מיוחס... והיא תמיד מתחננת לאבא... איך אני יכולה להושיט יד ולעשות משהו כדי להיות שייכת בעסק התורה.. (הרי לכתוב ס"ת יחד עם אבא היא לא יכולה... כי "וקשרתם וכתבתם" - כל שישנו בקשירת תפילין ישנו בכתבת ס"ת ונשים פטורות מתפילין) אז אבא לקח אותה כמזכירה ועוזרת אישית שלו בנוגע לכתובה הקדחתנית... ולפני חודש... כשאבא כמעט גמר לכתוב לר' היא 30 יריעות של פרשת ואתחנן עקב והיה חסר רק את ההגהה האחרונה... פתאום רבקה התערבה ואמרה לאבא: תשאיר!!! תשאיר את ההגהה הזו בצד!!! כעת יותר דחוף שתתחיל עם ההזמנה שהגיעה מהישיבה שרוצים שתכתוב את פרשיות נגעים... אבא לא כ"כ הבין למה... אבל הוא לא מתווכח עם רבקה... היא יודעת מה שהיא אומרת ואכן אבא התחיל לכתוב פרשת נגעים... ובהתחלה היה נראה שיש זמן בריווח ואבא התפלל 3 תפילות והניח תפילין וקרא ק"ש... אבל כמו תמיד עם הזמן נהיה פתאום לחץ אטומי. ואז (כפי שפתחת) אבא שלנו נאלץ לעזוב את הכל... לא תפילה... לא תפילין... לא כלום... ורק לכתוב ולכתוב ולכתוב... אבא מתעורר כל לילה בחצות ומתגבר כארי... רבקה גם קמה מיד ומדליקה לו את העששית והוא יושב וכותב וכותב... לעוד תנא ועוד תנא בלי להפסיק רגע... **ואז!!!** ברגע שהתחיל להאיר היום... והגיע שיעור מ"שיראה את חבירו בריחוק ד' אמות ויכירנו..." לפתע רבקה נוקשת בדלת: אבא... הגיע זמן ק"ש של שחרית... אבא מושך בכתפיו... מצטער... אין לי זמן... אני פטור

מק"ש... ואז!!! רבקה נכנסה לחדר עם חיוך מנצח הוציאה לאבא את היריעה של פרשת ואתחנן עקב... אתה רואה אבא??? אתה זוכר שלא גמרת??? אתה זוכר שאתה עדיין צריך להגיה את זה??? **אז הנה!!!** שמרתי לך את ההגהה לעכשיו!!! כעת תגיה את זה... וכשתגיע לפרשת שמע והיה אם שמוע תכוין בהגהה לשם **קריאת** שמע... אבא היה מופתע... הוא חיך חיוך מאושר והתפעל: איזה חכמת חיים יש לרבקה... עכשיו אני מבין למה לא נתת לי להגיה בזמן... לקחת בחשבון שיגיעו ימים לחוצים מאוד שאני אהיה מחויב במאה אחוז לכתובת יריעות... ואז לא יהיה לי דקה אחת פנויה... אפילו לא לקרא ק"ש... אבל ברגע שמדובר בהגהה... הרי זה חלק בלתי נפרד מהמלאכה שלי... רבקה הוסיפה: זה בסדר... יש לך פה 30 יריעות של פרשת ואתחנן עקב... כל יום אני אביא לך שתים... אחד לק"ש של שחרית. ואחד לק"ש של ערבית. לפחות את זה לא תפסיד בשבועיים הקרובים! ואכן מידי בוקר וערב. לפתע נקישות בדלת ורבקה מפסיקה את אבא מהכתיבה ונותנת לו להגיה יריעה של פרשת ואתחנן שבו כתוב פרשת שמע. ועקב שבו כתוב והיה אם שמוע. ואם היה לך סבלנות לקרא עד כאן... כעת תבין את המשנה בברכות: היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא, אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא, ואוקימנא בגמ': בקורא להגיה...

להתראות לחקלאי מבית הגרנות... נפגש אי"ה בביכורים בירושלים

משפחת קאהן בכל החודש האחרון על גלגלים... מה יש??? זמן המשמרה שלנו לעלות לירושלים הוא בדיוק שלוש שבועות לאחר חג השבועות... נו... אז מה נעשה??? נוותר על חג השבועות בירושלים ונעלה רק בעוד שלוש שבועות...??? חס ושלום!!! הס מלהזכיר... שלוש רגלים תחוג לי בשנה... אנחנו לא מוותרים על חג השבועות בירושלים בשום הון שבעולם... טוב... אז יש לי רעיון: בא ניסע לחג השבועות לירושלים ונעשה גשר... ונשאר שלוש שבועות מחג השבועות עד זמן המשמרה שלנו...??? נכון!!! זה רעיון!!! אבל לא... זה לא בא בחשבון... תנחש למה??? השבוע הזה שאחרי חג השבועות... הוא שבוע קריטי בשביל הכהנים והלוויים... מה יש??? כעת זה שיא העונה של תרומות ומעשרות!!! בשבועיים האחרונים כל בעלי השדות כבר העבירו את כל התבואה לגורן... וממילא!!! בימים האחרונים נשלמים ההכנות האחרונות לקראת פתיחת מעמד תרומות ומעשרות... זה לא פשוט... בימים הקרובים הולכים להגיע מאות כהנים ולוויים מצוידים עם שקים וכרכרות... ומחכים שישראל קדושים יתנו להם תרומות ומעשרות!!! זה מעמד מרגש מאוד... בעלי השדות מגיעים עם בגדי שבת... הפאות רטובות מהמקווה... ודמעות בעיניים... ובית הגרנות לפתע מקבל צורה של כובד ראש... כן... זה לא פשוט... מדובר באחת המצוות החביבות ביותר... ובאותה מידה גם אחת המצוות הקשות ביותר!!! אני רוצה שתבין: זה לא התרומות ומעשרות שאנחנו מכירים מהבית שלנו... איזה רבע עגבניה או שני זיתים... מדובר פה בתרומה שמסתכמת באלפי קילו!!! מדובר פה במעשר ראשון שמסתכל בעשרות אלפי שקלים... זה הוצאה!!! הוצאה כספית אמיתית!!! שיש בה ניסיון... ויש בה גם "בחנוני נא בזאת אמר ה' אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די..."

בקיצור: את המעמד הזה אי אפשר להפסיד!!! זה גם מעמד מאוד מרומם ומרגש... וגם... גם מעמד שבו נכנס סכום יפה מאוד לכיסם של הכהנים והלוויים.. (תבין אותנו: אתה חושב שאנחנו מיליונרים??? כי כל הזמן נותנים לנו מתנות כהונה... אבל

אל תשכח שאין לנו חלק בארץ... אין לנו את השדות והכרמים שלכם... אין לנו צימרים להשכרה כמו שיש לכם... אנחנו שייכים לשבט לוי שאין לו חלק ונחלה והוא יושב ולומד כל היום... וממילא: ההכנסה השנתית הזו של הפרשת תרו"מ מידי שנה זה סוג של אויר לנשימה מאוד קריטי בשבילנו...). מרנין לראות חקלאי פשוט שתמיד לובש מגפיים וכובע סומבררו... והנה לרגל המעמד הוא הגיע במיטב המחלצות... חליפה בורדו ועניבה כתומה... והוא עומד בעיניים קורנות ומגיש לר' ירמיהו כהן ארבע משטחים של 100 סאה חיטה בתור תרומה גדולה.. (חכה... זה עוד לפני המעשר ראשון... אם התרומה גדולה שהיא אחד מחמישים זה 100 סאה אז כמה זה יהיה המעשר ראשון שהוא אחד מעשרה)

הוי... איזה שמחה זה בשבילי לראות שר' ירמיה קיבל את זה... אנחנו מכירים את ר' ירמיה... כזה אברך מרומם... אבל יש לו הרבה ילדים והמצב שלו כ"כ דחוק... אבל מרוב שהוא צנוע ונחבא אל הכלים... אז הוא לא יודע לצעוק ולבקש ולדחוף... וממילא כל שנה... כשהוא מגיע פה לבית הקרנות... הוא נדחה לפינה ואף אחד מבעלי השדות כמעט ולא שם לב אליו... והוא יוצא בקושי עם כמה סאה חיטין... אבל כנראה שהפעם הוא התפלל... והנה... הקב"ה הזמין לו כזה מנה גדולה של תרומה גדולה... אבל כנראה שגם החקלאי התפלל טוב שיזכה לתת לכהן הגון... ר' ירמיה הניח את שתי ידיו על ראשו של החקלאי ובירך אותו ברכת כהנים... והבטיח לו שבזכות קיום מצות תרומות ומעשרות בעין יפה (הוא נתן אחד מארבעים...). הוא יזכה שבשנה הבאה השדה שלו תעשה כפלי כפלים... החקלאי נישק את ידו של ר' ירמיה ופרץ בבכי...

לאחר סיום המעמד... הציבור כולו פצח בריקוד נלהב והריקותי לכם ברכה עד בלי די... השמש קפחה... אבל אף אחד לא רצה לעזוב... אנשים נשאבו למעמד הנשגב... אגב: כמה שהיה חם שמה בבית הגרנות אף אחד לא כיבד אותנו בשתיה קלה!!! (וגם לא כבדה...). מה יש??? למה לא??? נו... תנחש למה??? כי... כי המעמד הזה של בית הגרנות הוא מעמד מאוד רגיש... זה מעמד של הפרשת תרומה!!! ואם תרומה נטמאת הלך הכל... אז בשביל זה הנס שלנו שהתבואה זה אוכל!!! ואוכל לא מקבל טומאה עד שהוא מוכשר במים... ולכן אנחנו נזהרים מאוד מאוד שלא יהיה שום מגע מים בכל הזירה... אף אחד

לא נכנס עם שבעה משקין... תבין: החקלאי הזה שנתן לר' ירמיה את התבואה... הוא אמנם יהודי מאוד חם ואוהב מצוות אבל הוא עם הארץ!!! ר' ירמיה הפרוש ממש לא סומך עליו שהוא בקי בטומאה וטהרה... אז למה ר' ירמיה לא חשש לקבל ממנו תרומה??? למה הוא לא חשש שהתרומה ממזמן כבר טמאה??? כי... כי בשביל שהתבואה תטמא צריך שהיא תבא במגע עם מים **לרצונו** של הבעלים... ובנקודה הספציפית הזו אנחנו סומכים על החקלאי הזה... אנחנו סומכים עליו שהוא שמר על התבואה שלא תבא במים... אבל מה אתה חושב... עכשיו- כשמדובר בתבואה זה באמת עובר חלק... אבל לחקלאי הזה יש גם כרם... ובעוד חודשיים הוא שוב פעם יקרא לר' ירמיה שיבא לקחת ממנו את התרומה של הענבים... ו... ו... ואז ר' ירמיה יתחיל לעשות לו רשימה של תנאים מאוד מחמירים... כי ב"ש גזרו שענבים מקבלים טומאה אפילו בלי הכשר (וב"ה נכנעו להם באותו יום שי"ח דבר גזרבו...), שם העסק נהיה הרבה הרבה יותר מורכב...

עכ"פ המעמד הנשגב של הפרשת תרומה השנתית הסתיימה!!! חזרנו הבייתה... בקושי הספקנו לנשום... ו... ושוב מתארגנים לצאת לירושלים... הגיע זמן המשמר לעלות... ואכן הגענו... יש חן מיוחד לשבוע הזה... כי בשבוע הזה בדיוק מתחילה עונה של מביאי הביכורים... וזה מעמד מרגש מאין כמותו!!! כן... אותם חקלאים שלפני שבוע פגשנו אותם בשדה... השלב הבא הוא: שאח"כ אותם חקלאים בעצמם מגיעים לבית המקדש גם להביא ביכורים (אמנם את הביכורים צריך להפריש קודם תרומה גדולה... אבל להביא אותם בפועל אפשר להביא גם אח"כ... קודם מסיימים לתת לכהנים וללויים בעונה של בית הגרנות ואז עולים לירושלים...), והתפקיד שלנו זה לעמוד כאן בבית המקדש... ולחכות למביאי הביכורים... וזה מחזה שאף פעם לא מתרגלים אליו... לראות יהודי מגיע עם סל על הכתף וכולו רוטט מהתרגשות... ואז מגיע תורי... ואני ניגש אליו ואז הוא מגיש לי את הטנא... אני אוחז את הטנא בידי... והוא מניח את ידו מתחתי... ואז אני מתחיל להקריא לי: ארמי אובד אבי... והוא מתחיל לבכות... ולהודות לה' על כל החסדים שעשה איתנו במשך כל השנה כולה... הוא מונה ומפרט את כל הניסים הפרטיים שאירעו

איתנו בשדה... יש כאלו שאומרים בשקט... ויש כאלו שאומרים בקול... ואז הוא מסיים... אני לוקח את הטנא ומניח בצד... ובלילה זה יחולק לאנשי משמר... אגב: השבוע קרה משהו מעניין!!! היה מחסור בכהנים שיקבלו את הסלים מהחקלאים... למה??? בוא תקשיב סיפור מעניין: אנשי המשמר שלנו... יש כאלו שמגיעים ממש ביום ששי... ואילו הזריזים שמגיעים ביום חמישי... אני הייתי מהעצלנים שהגיעו ביום ששי... אבל אח שלי ועוד כמה מאות מהמשמר שלנו הגיעו ביום חמישי... אלא שביום חמישי היה מעמד כבוד בבית המקדש!!! לפתע השערים ננעלו מבפנים!!! ועבר כרוז שכולם חייבים להופיע... מה יש??? סוטה!!! עמד שם הכהן והישקה את האשה מי סוטה... במעמד הזה כולם חייבים להיות נכוחים... אין רשות לברוח!!! זה סדר מוסר שההשגחה מגלגלת שכל מי שנמצא שם כנראה צריך להתחזק... ואכן כמה מאות מאנשי המשמר שלנו היו נכוחים במעמד הקשה הזו... והתוצאה הישירה הייתה שבאותו מעמד הם קיבלו על עצמם נזירות... כי הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין... ואז נוצר מצב שכל מי שהגיע עם ביכורים של ענבים... הנזירים התרחקו!!! כי "סחור סחור אמרי לנזירא לכרמא לא תקרב..." ממילא נהיה מחסור בכהנים שכן יש להם רשות לגעת בטנא שיש בו ביכורי ענבים... ממילא זכיתי והיה לי השבוע הרבה עבודה... הייתי מבוקש... הייתי מהעצלנים שלא היו צריכים לקבל נזירות...

בחור יקר: אתה בתקופת הרצה... תפעיל את מלא הקיטור

בחור בן עליה יקר: היום אני רוצה לפתוח דיון בנושא שמאוד נוגע אליך...
שאלה שמאוד הטרידה אותי בתור בחור... מה התפקיד של בחור ישיבה בנוגע
למעשים טובים כגון זיכוי הרבים או גמילות חסדים וכו'???

אז כידוע... מקובלנו שבחור ישיבה צריך להקדיש את עצמו ללימוד ולא
לעשות שום דבר אחר... אבל בתור בחור לא הצלחתי להבין את זה... כי תבין:
אני עוויבד ה'... אני תולש את עצמי כל בוקר מהמיטה בחירוף נפש כי אני עוויבד
ה'... אני נכנס כל יום לסדר א' ללמוד כי זה רצונו יתברך... בקיצור: אני בחור
עוויבד... והנה הזדמן לי מצוות גמילות חסדים שהח"ח כותב על זה דברים
נשגבים באהבת חסד... יש לי פה הזדמנות של זיכוי הרבים ללכת ולחזק יהודים
ולקרב רחוקים לעבודתו יתברך ו... ויש לי את זה... גם קראו לי לבקר חולים
ולעשות להם קידוש בבית חולים גריאטרי סמוך וזה ממש מצוה שאינה יכולה
להיעשות ע"י אחרים... **אז למה לא???** זה הרי חלק בלתי נפרד מעבודת ה'.. (אני
מדבר כמובן בהתאם לכללים שמצוה שאינה יכולה להיעשות ע"י אחרים דוחה תלמוד תורה) אבל
לא!!! תכל'ס תמיד אמרו לי שבחור ישיבה לא צריך לחפש לא מצוות ולא חסדים
ולא כלום... רק לשבת וללמוד... **השאלה היא למה?**

בא נשאל ככה: מרן ר' חיים קנייבסקי שליט"א יכול להקדיש מזמנו היקר
שעות רבות בשביל קופת העיר ובשביל החזקת תורה של יששכר באהלך וכו'...
הוא גם מקבל קהל ונותן תשומת לב להמון אנשים ואם הוא המתמיד הגדול לא
רואה בזה ביטול תורה... אז למה אני צריך להיות יותר צדיק ממנו?? למה אם
אני אלך לעשות זיכוי הרבים וגמילות חסדים יגידו לי... לא!!! אתה בחור ישיבה
ובשבילך זה ביטול תורה... ואילו אצל גדולי ישראל זה לא ביטול תורה??
למה?? מה הפשט בזה???

לדוגמא: קיי"ל שמת מצוה דוחה את כל המצוות האמורות בתורה... גם
מצוות תלמוד תורה!!! ואפילו כהן גדול צריך להיטמא למת מצוה... חוץ ממישהו

אחד... מי?? מי?? מי שמשמש תלמידי חכמים שהוא פטור אפילו ממת מצוה... ור"ע מעיד על עצמו "תחלת תשמישי לפני חכמים, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי מת מצוה ונטפלתי בו ד' מילין עד שהבאתיו לבית הקברות... ואמרו לי: על כל פסיעה ופסיעה כאילו שפכת דם נקי..." ותוס' מבאר שזה בגלל שגדולה שימושה של תורה יותר מלימודה... וכידוע: ההגדרה של בחור ישיבה זה "שימוש תלמידי חכמים..." **ואני שואל: למה???** וכי מי שמשמש תלמידי חכמים הוא כאילו מחוץ לעבודת ה'...?? **תכל"ס... אני שואל הלכה למעשה:** אני בחור ישיבה עוייבד... אני רוצה להשתלם בכל חלקי עבודת ה'... גם בלימוד התורה... וגם בוהלכת בדרכיו... אני גם רוצה לעסוק הרבה בדבקות ובפרישות ובעבוידה... האם זה נכון או לא?? יותר נכון: למה זה לא נכון?? **ביאור העניין הוא כך:**

תקשיב טוב טוב: בחור שנכנס ללמוד בישיבה והוא אמור ללמוד שמונה שעות ביום... הוא לא הגיע לכאן רק בשביל לקיים **מצות תלמוד תורה...**

לא!!! ממש לא!!! כי אם בשביל לקיים **מצות** תלמוד תורה... בשביל זה יש משנת איזהו מקומן של זבחים בכל בוקר... ויש גם שיעור דף היומי מהרב בשעות הערב... ויש שיעור חומש ברש"י בליל ששי... אם אתה מחפש מצוות תלמוד תורה. בשביל זה לא צריך ללמוד כל היום. אלא מאי?

רצון ה' שתפתח עסק!!! עסק שקוראים לו תורה... מה ההבדל?? מה ההבדל בין **מצות** תלמוד תורה לבין **עסק** התורה??

ההבדל הוא שמים וארץ: מי שהגיע לכאן בשביל לקיים **מצות** תלמוד תורה... אז יש עוד כמה **מצוות...** יש **מצות** תלמוד תורה ויש **מצות** הכנסת אורחים (שגדולה יותר מהשכמת בית המדרש) ויש גם רשימה ארוכה של מצוות שאינם יכולות להיעשות ע"י אחרים... בקיצור: יש עוד מצוות חוץ מתלמוד תורה... כל זה כשמגיעים לבית המדרש בשביל לקיים **מצות** תלמוד תורה... אז זהו!!! שבחור יקר: **אתה!!!** בגיל שלך... ובשלב הזה בחיים. אתה **לא** יושב פה בבית מדרש בשביל לקיים **מצות** תלמוד תורה... אלא מאי?? **אתה פה בשביל לפתוח עסק ששמו תורה!!!**

אה... עסק?? עסק זה כבר עולם אחר לגמרי... כשמדובר בעסק אי אפשר לעשות צחוק מהעסק... צריך להיכנס עמוק עמוק לתוך העסק... כי... כי... כי אחרת "לא עשינו עסק..." **מי שקצת מכיר:** מי שפותח עסק... אם הוא רוצה שזה יצליח... הוא חייב לקחת נשימה עמוקה עמוקה... למלאות מיכל מלא... ולהגיד שלום יפה לכולם... ולהיכנס עם כל הקיטור ועם כל הרמ"ח והשס"ה בתוך העסק... מצטער מאוד... בתקופה הקרובה אני לא אוכל להגיע לא לבר מצוות וגם לא לברית וגם לא למפגש המשפחתי תבינו אותי... **פתחתי עסק!!!** ולכן אני לא יכול להבריז... תבינו: זה עסק עצמאי... במצב הנוכחי אני לא יכול לקחת חופשות... לא יכול!!! אני לא שכיר באיזה משרד שאני יכול להוציא חופשות מהרופא משפחה או למצא תירוצים... זה עסק שלי... והעסק חייב לדפוק... **זוה כעת רצון ה'!!! רצון ה' שתפתח עסק ששמו תלמוד תורה!!!** (עיין שו"ע הרב הלכות ת"ת פ"ג ס"א שמדייק דבריו משמע חילוק זה...).

זה בדיוק ההבדל בין תלמוד תורה שגרתי באמצע החיים... לבין התקופה הרגישה שקוראים לה בלשון חז"ל: "משמש תלמידי חכמים..." שימוש בתלמידי חכמים במילים אחרות זה השלב הראשוני והרגיש של **פתיחת העסק ששמו תורה!!!** ימים יגידו והעסק יהיה מבוסס ואני כבר אהיה שתול עמוק בבית ה'... ואז אני אוכל להרשות לעצמי מידי פעם לסגור את הגמ' ולעשות כל מיני מצוות אחרות כמו כל תלמיד חכם שנאלץ לפעמים לסגור את הגמ' ולעשות כל מיני משימות ושליחויות אחרות שהקב"ה מעמיד לפניו כאן בעולם הזה... אבל כעת!!! כעת אני בתקופה חריגה ויוצאת דופן... אני כעת בתקופה רגישה מאוד... אני כעת בעיצומו של פתיחת עסק... אנא... תברכו אותי בברכת העסק... **מיותר לציין שגם כעת אתה מחויב במצוות תלמוד תורה לכשעצמה שהיא תמיד רלוונטית, רק כעת יש לפניך משימה הרבה יותר תובענית, שלא מסתכמת רק בלחטוף מצוות ולהרויח 200 מילים תורה בדקה אלא לפתוח עסק מזה ודו"ק.**

בחור יקר: יתכן שאתה לא לגמרי מבין מה אני אומר... כי אתה לא מספיק יודע מה זה לפתוח עסק... **אז אני אסביר לך:** עסק חדש שנפתח כעת... **התקופה**

הראשונה היא מאוד מאוד רגישה!!! כי כל זמן שהעסק בחיתולים... אז בשלב הראשוני הזה יש רק הוצאות... וההוצאות הם גדולות ואין בכלל הכנסות... ואז מגיעים רגעים קשים... שאתה מקבל רגלים קרות... ואתה לא כ"כ משוכנע בכלל בכדאיות של העסק... ממילא כל זעזוע הכי קטן יכול למוטט את כל העסק... ולכן התנופה הראשונה היא מאוד מאוד קריטית!!! אם הבעלים יתפוס את העניינים ברצינות ויתמסר עם כל הנשמה לעסק... וידחוף אותו כל הזמן קדימה ועם כל האנרגיות... אז העסק כל הזמן יתקדם לאט לאט ובעקביות לכיוון החיובי ועם הזמן זה יצבור תאוצה... ואז בשלב מסוים זה גם יתחיל להיות ריווחי... ועם הזמן גלגלי המערכת יתחילו להיות משומנים... ואז הבוס יכול להתחיל לנשום לרווחה... זהו... העסק כבר מבוסס ועומד על שני רגלים... כעת אפשר להתחיל לחשוב לצאת לאירועים שהייתי אמור להשתתף בהם... כי העסק כבר נוסע מעצמו... הבוס גם יכול לאט לאט להתחיל לפתוח עיניים גדולות... ולהתחיל לפזול על עוד השקעות כדאיות נוספות... על עוד אפיקים... אבל כל זה רק אחרי שהמערכת כבר משומנת כדבעי והעסק כבר נוסע מעצמו!!! אבל אם מיודעינו רק פתח חנות לצעצועים... ובקושי התחיל לכסות את ההוצאות... והוא כבר פתח עיניים גדולות. והחליט לפתוח גם מאפיה... אז כולנו מכירים את החנויות האלו שנפתחות כמה ביחד בקול רעש גדול... ונסגרות אחת אחרי השניה בקול דממה דקה... אז את הדוגמא מתחום העסקים אתה לא כ"כ מכיר... אבל כעת אני אתרגם לך את זה לתחום קצת יותר מוכר לך... מהתחום של העסק ששמו תורה... ובכן:

בחור ישיבה נכנס לבית מדרש מתוך כוונה לפתוח עסק!!! עסק ששמו תורה... כעת... בשלבים הראשונים הוא הרי לא מתלהב מי יודע מהעסק הזה... והוא גם לא בטוח שהעסק הזה כ"כ ריווחי... אבל שכנעו אותו... אמרו לו שזה כדאי... והוא מוכן לתת את הצ'אנס... הוא מתחיל ללמוד... ובהתחלה... אני לא צריך להגיד לך... בשלב ההתחלתי העסק הזה סוחט רק הוצאות!!! אין שום הכנסות... אתה רק מוציא את הנשמה... רק יוצא מהמטה כל סדר א'... רק מתאמץ ללמוד... ורק מפסיד את כל הסיפוקים של החברים המפוקפקים... כעת יש רק הוצאות!!! וכמובן שיש גם רגעים קשים... רגעים של... די... מה אני עושה

פה... נמאס לי.. (ולך תסביר לאותו בחור שאין בעל עסק עצמאי שלא עובר כאלו רגעים... לך תסביר לבחור ישיבה שאיזה עסק שהוא יפתח... הוא לא יוכל לדלג על הקשיים מהסוג הזה... לך תגיד לו שאין לאיפה לברוח... אם אתה רוצה להיות בעל עסק עצמאי מבוסס אתה חייב להיות גבר ולצלוח את ההתחלות הקשות האלו...). **ומעתה:** אם הוא יתפוס את העניינים ברצינות!!! ויזיז את כל העניינים האחרים לצד ויקח נשימה עמוקה עמוקה ויסתער עם כל האנרגיות על העסק מתוך נכונות להשקיע את כל הנשמה רק בזה... לאט לאט העסק יצבור תאוצה... והוא יכנס עמוק עמוק בעסק התורה ואז הוא יתחיל לעשות חיל בעסק התורה... והוא יתחיל לראות רווחים... פתאום יש לו ידע... פתאום יש לו חידושים... והעסק תורה מתחיל לשגשג... אוהו... העסק כבר מתחיל להיות מבוסס... כעת אפשר להתחיל להירגע...

אבל תאר לעצמך!!! חודש לאחר פתיחת העסק של תורה... פתאום מידענינו פותח עוד עסק... הוא מתחיל לעשות עוד כל מיני מצוות ומעשים טובים... נוסע לבקר חולים... ולשמח בחתונות של מסכנים ומשלים מניין באזכרות או בחנוכות בית... כן... הכל טוב ויפה... אבל אל תשכח!!! **אתה נמצא כעת בתקופה רגישה!!!** אתה כעת בעיצומה של פתיחת עסק!!! אם אתה לא תנקז את כל האנרגיות לעסק הזה... יש את כל הסיבות שבעולם שהעסק ידשדש ויחרוק... כי אתה בהתחלה... העסק שלך לא מספיק מבוסס ויציב בשביל שיהיה לך ראש לעסקים נוספים בעבודת ה'... חכה... חכה בסבלנות... עבודת ה' לא בורחת לך... יום יבא והעסק יהיה מבוסס... אתה כבר תהיה מונח עמוק עמוק בתורה... ואז תוכל לעסוק בצדקה ובגמילות חסדים ובזיכוי הרבים...

הדוגמא הכי מוחשית... אודות אותו בחור צעיר שיום אחד אבא שלו נכנס לישיבה וביקש ממנו שיבא לעזור לו בחנות ירקות... באותו רגע נזעק מרן ר' עזרא עטיה זיע"א וניגש לאבא ואמר לו: תשאיר את בנך בבית המדרש... ואני הולך לעזור לך לחנות... **זה לא היה מליצה!!! הוא התכוין ברצינות!!!** ולמה?? כי למרן ר' עזרא עטייה היה כבר עסק מבוסס... הוא כבר לפני שלושים שנה התחיל ללמוד תורה... הוא כבר שתול עמוק עמוק בתוך התורה... הוא כבר זקן

ויושב בישיבה... העסק כבר נוסע לבד... אם הוא ייצא מבית המדרש לכמה שעות לעבוד קצת בחנות ירקות... נו... העסק לא יקרוס.. (בדיוק כמו שהבעלים של מפעל אנג'ל... אם הוא יצא לכמה ימים מהמפעל... יקרה משהו??) אבל הבחור הצעיר הזה... הוא כעת פותח עסק חדש!!! עסק תורה טרי!!! אם כעת חס ושלום הוא יצא מהלימוד בשביל לעזור לאבא שלו בעבודה... העסק יאבד את האפקט... העסק לא יהיה רציני... ורח"ל לא עשינו עסק... וה' ישמור ויציל איך כלל ישראל היה נראה אם היינו מפסידים את מרן הרב עובדיה זיע"א... **עכשיו שלא תבין לא נכון:** ימים יגידו... ובמשך השנים מרן הרב עובדיה עוד יאלץ לסגור הרבה פעמים את הספר... הוא יצטרך לכתת את רגליו לכל מיני מצוות ומעשים טובים מקצה א"י ועד קצהו... אבל לא נורא... הוא כבר עוזב עסק מבוסס!!! באמצע כתיבת התשובה הוא לפתע ילבש את הגלימה ויצא... ואחרי שעתיים הוא יחזור לאותה שורה שבה הוא נעצר... נו... מכזה עסק מבוסס אפשר לצאת... לא יקרה כלום... העסק לא יקרוס... **אבל אז? ? ?** בשנים הכ"כ הרגישות האלו... שהבחור הצעיר הזה כעת בצעדים הראשונים של פתיחת העסק!!! כל זעזוע הכי קטן... כל דבר אחר שיכול להטריד אותו... זה מעמיד את העסק בסכנה מוחשית ואוי ואבוי... **זהו!!! זה הנקודה!!!** והדוגמא הזו צריכה לעמוד לך מול העיניים!!! אתה כעת פותח עסק!!! עסק תורה...

אתה לא יכול לדעת לאיפה העסק שלך יכול להגיע!!! העסק הזה יכול להמריא עד כסא הכבוד... ממילא כל עסק אחר... אפילו זה מצוות ומעשים טובים... עלול בתקופה זו להיות עצת היצר אחת גדולה...

כולם אומרים שהתקופה של הישיבה היא תקופה קריטית בחיים... שבתקופה הזו בחור מעצב את האישיות שלו לטוב או למוטב... אבל שישאר בינינו... אני חושב שזה הרבה פחות מזה... לא צריך להגיע לחמש או שש שנים בישיבה... מספיק חצי שנה או שנה.. (תלוי בסגנון של הבחור... יש כאלו שחצי שנה זה כבר מספיק ויש כאלו ששנה..). מספיק חצי שנה של רצינות... חצי שנה שהחלטת לתפוס את עצמך לידיים... והחלטת: אני הולך על זה!!! אני רוצה להיכנס ללימוד... **אני**

רוצה להיכנס לעסק!!! אם רק תתפוס את עצמך חזק ותשתדל להיות שקוע בלימוד במשך זמן חורף פלוס זמן קיץ... זהו!!! אתה כבר בפנים!!! אתה כבר בעסק!!! העסק כבר נפתח!!! זה לא אומר שלא יבואו קשיים... יתכן שהעסק יעבור עוד הרבה זעזועים... אז מצמצמים סניפים... סוגרים מחלקות... אבל העסק כבר קיים!!! כן... כל בחור שמחליט להשקיע במשך תקופה ממושכת של כמה חודשים... בשלב מסוים הוא פתאום מרגיש איזה מין תחושה חזקה... זהו... אני כבר באל חזור!!! מ-פה אני כבר לא יכול לצאת!!! מהסטנדרט הזה אני כבר לא אוכל לרדת!!! כן. ההרגשה הזו אומרת במילים אחרות: שהעסק מתחיל טיפ טיפה להתייצב... העסק תורה שלך מתחיל להתבסס. וא"כ הסכנה הקריטית ביותר כבר מאחורינו... אבל לא!!! אל תקל ראש... גם אם העסק נכנס לשונוג... תמשיך לתפוס אותו "קצר"!!! תמשיך לאבטח אותו... תמשיך להיות נערוויסט ותתייחס לכל מצוה והצעה אחרת שמציעים לך כעצת היצר... אין ברירה!!! זו מלחמה על העסק!!! מלחמה על החיים!!! העסק חייב להיות מבוסס עד הסוף!!! העסק חייב להיות חזק ומחייב... גם אם הצלחת לכסות את ההוצאות ואתה כבר מתחיל לראות קצת רווחים... זה עדיין לא מבטיח לך שברגעים קשים אתה לא תפשוט רגל חלילה... אתה עדיין עלול למצא את עצמך ברגעים קשים שאתה תחשוב שאולי כדאי משהו אחר... לכן תמשיך לתפוס את העסק חזק חזק!!! תמשיך לדגור בו!!! תמשיך לסיים עוד מסכת ועוד מסכת... ושיהיה לך ברור: כל חודש נוסף שאתה צובר ו... ואתה ממשיך להיות צמוד לתורה אתה יותר ויותר מעמיד את עצמך במצב של אל חזור!!! תמשיך לייצר לעצמך ולכל הסביבה תדמית וסטיגמה של בחור רציני שיושב ולומד... וכל בחור נוסף מהחברורה שיסמן לך על הגב שיצאת מהרשימה של החברמנים זה עוד וי בשבילך... זה עוד התקדמות וביטוח להתבססות סופית של העסק שלך... בקיצור: אתה כעת עסוק במשימה אחת ויחידה: להביא את העסק תורה כמה שיותר למקום שתהיה בו במצב של אל חזור!!!

יש כאלו שחושבים שרק רבנים נשואים לובשים פראק... צריך לדעת שגם

לבחורי ישיבות יש פראק... רק זה פראק מסוג אחר... פראק מסוג של בחורי ישיבה...

אתה יודע איך נראה פראק של בחור??

הבחור תפס רצינות במשך תקופה... בהתחלה החבבברה התייחסו לזה בחובבנות... אה... זה יעבור לו... הם חיכו שהוא יחזור מהחלל... חיכו שהוא ירד מההתלהבות של תחילת הזמן... הגיע ל"ג בעומר והבחור עדיין רציני... עדיין מגיע שלוש סדרים... עכשיו: יכול להיות שבדיוק היום אין לך כח ללמוד... וזה נורמלי... מותר לצאת להירגע קצת... **אבל תבין!!!** הלימוד של היום זה לא הנושא... יש פה משהו הרבה יותר עמוק ורגיש!!! יש פה עסק שלאט לאט מתחיל לצבור תאוצה... כל יום נוסף שאתה לא מוריד פרופיל אתה מחדד את המצב החדש שלך... כל יום נוסף שאתה כן קם לסדר ב' וכן מצליח לקום לתפילה אתה מוכיח לעצמך שאתה כן יכול!!! לכן גם אם בבוקר הנקודתי הזה שבדיוק לא נרדמת יתכן שאפשר לקום מאוחר וזה בסיידר... אבל לא כדאי!!! כי יש פה משהו רגיש!!! אתה כעת באמצע להוכיח לעצמך שאתה יכול!!! ולא כדאי להרוס את החדות של זה!!! כעת כל שבוע נוסף שאתה מצליח לשרוד את ההתגברות שלך ואת התדמית שאתה נותן לעצמך ולאחרים שזה מה שאני... זה קריטי!!! הבנת מה אני אומר? הבנת את הרעיון?? **זה עסק!!! זה מלחמה על העסק!!! זה העבוידה שלך עכשיו...**

תבין: יש **עובד** ה' ויש **עבד** ה'... אתה יודע מה ההבדל בין עובד לעבד? אני **עובד** לפסח... אבל אני עדיין לא **העבד** של פסח... עוייבד... אתה יכול להיות עובד ה' ולעשות המון המון מצוות... אבל אתה רק **עובד**... זה עדיין לא אומר שאתה **עבד**... **מתי תקרא עבד???** כשעבודת ה' תהפוך להיות העסק הפרטי שלך!!! אז תקרא עבד!!! וזה כעת עבודת ה' המוטלת שלך... כן... אתה רוצה להיות עוייבד גדול... אתה רוצה לעשות המון המון מצוות... אבל הקב"ה רוצה שתהיה לא רק עובד אלא גם עבד... לכן כעת אתה תשקיע בעבד שבך!!! כעת אתה מקדיש את כל האנרגיות שלך להפוך את התורה לחלק בלתי נפרד ממך ועסק החיים שלך... ואז כשתהיה עבד... אז תוכל לצאת מהלימוד כשצריך ולהיות עוייבד... ולא סתם עוייבד... אלא ממקום של עבד...

ההלו: מה אתה עושה עם עצמך בחיים???

המושג שישמו "ביטול תורה"!!! אין בחור ואברך שלא מתחככים ומתמודדים עם המצפון הזה יום יום או אפילו שעה שעה... תמיד הסתבכתי עם ההגדרה של זה... מה נקרא "ביטול תורה"??? מצד אחד הגמ' אומרת שמי שישח שיחה בטילה כבר עובר בעשה ד"ודברת במ" ומצד שני: וכי כל דקה שאני מדבר או לא לומד אז אני כבר עובר על ביטול תורה... אם ככה העסק אבוד מראש... אני מרים ידיים מראש... אין לי מה להתחיל... בקיצור: הנושא הזה לא היה כ"כ מטופל... עכ"פ אצלי... וכשהנושא לא מטופל... אז זה דפוק מכל הכיוונים... כי להתחיל להתחזק להקפיד שלא לבטל תורה אני אפילו לא מתחיל... כי אני יודע שזה אבוד מראש... ואילו מצד שני להרגיש דפוק?? אני כן מרגיש... כל פעם שאני מדבר עם מישהו יותר מידי הרבה אז אני מרגיש הרגשה כזו של ביטול תורה... בקיצור: זה נקרא לצאת קרח מכל הכיוונים... אבל!!! איש בשורה אני: אני לעצמי מצאתי את ההגדרה הנכונה של ביטול תורה... עכ"פ לטעמי... אני מודיע מראש: לא בטוח שאני צודק... יתכן שאתה לא תסכים איתי... יהיו כאלו אפילו שירצו לזרוק עלי סטנדרים... אין בעיה!!! בתנאי שאתם מביאים איתכם הסבר חילופי שיניח את הדעת... (לכה"פ לכם).. אבל להשאיר את הנושא הזה לא מטופל... זה לא בא בחשבון...

ובכן: בשביל להבין מה זה ביטול תורה... קודם כל צריך אחת ולתמיד להגדיר מה פירוש המילולי של "תורה"!!! אז ככה: כשהיינו בישיבה קטנה אמרו לנו שתורה הכוונה היא לשבת וללמוד תורה... ואם בחג השבועות היא קבלת תורה אז מה קבלנו שם?? קבלנו את סדר א' עיון וסדר ב' בקיאות... וכמובן שהגיע הזמן לגדול בשנה ולהבין את הדברים ברובד קצת יותר פנימי ובוגר... ולהבין מהי ההגדרה של תורה... מה קבלנו בקבלת התורה...

מה זה ה"דבר" הזה שקוראים לו תורה???

ובכן: בקיצור נמרץ: (אל תדאג, לא כבד).

יש תורה! ויש מצוות!

מה ההבדל בין תורה ל---מצוות??? ההבדל הוא כך:

מצוות זה ציווים נקודתיים מה יהודי צריך לעשות במקרים מסוימים... אתה קם בבוקר?? **יש מצוה** לקרא ק"ש ולהניח תפילין... אתה רוצה לאכול תפוח?? **יש ציווי** להפריש תרומות ומעשרות... אתה רוצה לאכול ארוחת בוקר? **יש ציווי** לברך ברכת המזון... עד כאן מצוות!!! והנה... ב"ה גמרתי לקיים את כל המצוות... גמרתי להתפלל... גמרתי לקרא ק"ש ולהניח תפילין... גמרתי לאכול ולברך ברכת המזון... את כל זה גמרתי... ועכשיו!!! אני יוצא לרחוב... ומסתכל ימינה ושמאלה קדימה ואחורה...

רגע... מה אני כעת עושה עם עצמי???

כן... **מה אני עושה** עם התפוח...?? אני יודע... צריך להפריש תרו"מ... **מה אני עושה** עם הבשר...?? אני יודע... מולח אותו ובודק את כשרותו... **מה אני עושה** עם אבא שלי?? אני יודע... מצוה לכבד אותו...

אבל מה אני עושה עם עצמי???

זה כבר לא שייך למצוות!!! זה כבר תורה!!!

התורה היא דרך חיים מה אני עושה עם עצמי!!!

התורה היא הוראה... הוראת חיים!!! מה אני אמור לעשות עם עצמי!!! בחג השבועות **הייתה קבלת התורה!!!** הקב"ה ביום הזה התגלה לכל יהודי ויהודי ומסר לו את הוראת חיו... את תכלית חיו... אתה פה לא לחינם... לא הגעת לחמם את הכסא... יש לך תפקיד... והתורה היא מפת הדרכים שממנה אתה אמור להוציא כל פעם את השליחות שלך מה אתה צריך לעשות עם עצמך כל רגע... זו ההגדרה של תורה!!! **וכעת תקשיב טוב טוב:** זה א' ב' של שיעורי בית שכל יהודי צריך לעשות עם עצמו בעיקר!!! **בעיקר בימים אלו לקראת יום מתן**

תורה!!!

תנחש למה?? כי בחג השבועות... מה קבלנו???

קבלנו את **התורה!!!** לא!!! לא קבלנו מצוות... **קבלנו תורה!!!** את התרי"ג

מצוות קבלנו לאורך כל הארבעים שנה במדבר... כל כמה זמן משה רבינו כינס אותנו ולימד אותנו עוד מצוה מתרי"ג מצוות... זה עדיין לא תורה!!! תורה זה יעוד החיים בעצמם!!! במתן תורה הקב"ה פנה לכל יהודי ואמר לו: אתה תפקיד!!! אתה לא סתם מטחנת בשר עם שמונים שנות אחריות... יש לך משימה בחיים!!! אני צריך אותך פה איתי... ואתה צריך לזהות מה השליחות הכללית שלך בחיים בעבודת ה' וגם באופן פרטני מה אתה צריך לעשות בכל יום ובכל שעה. **זה תורה!**

וזה בדיוק מה שהאר"י הקדוש אומר: שחג השבועות זה יום גדול... למה?? כי **עיקר הוראת חיי האדם בשנה הקרובה תלויים ביום זה...** וכולם מסתבכים עם המשפט הזה של האר"י... כי יש כאלו שמוציאים מזה שחג שבועות זה כביכול יום הדין... ואז שואלים: מה... הרי ראש השנה זה יום הדין??? ממתי שמענו שחג השבועות זה יום הדין???

והתשובה היא פשוטה מאוד:

בראש השנה נגזר **משמים** שאתה תחיה!!!

ואילו בחג השבועות **אתה בעצמך גוזר** מה אתה הולך לעשות עם החיים האלו!!! אני מכיר המון אנשים שנגזר עליהם לחיות בשנה הקרובה... אבל מה הם עושים עם החיים שלהם? מה הם עושים עם עצמם?? זה כבר תלוי בהם... זה כבר תלוי בחג השבועות... זה כבר לא תלוי ביום הדין שזה שייך לרבש"ע... זה כבר יום הדין שתלוי בך... אתה תחליט האם לקחת את העניינים ברצינות ולהתחיל להגדיר לעצמך מה אני עושה עם החיים שלי או לא... **עכשיו מה באמת** אדם צריך לעשות עם החיים שלי?? זה כבר באמת תורה שלימה... בשביל זה יש תורה... ולכל אחד יש את התורה וההוראה הפרטית שלו לפי הנתונים שלו מה היעוד שלו בעולם... יש אדם שהיעוד שלו הוא לשבת וללמוד בכלל כל החיים ובשעות הערב לחנך את הילדים שלו לתורה... זה מה שהוא עושה עם החיים שלו... ויש אדם שהיעוד שלו הוא לצאת בבוקר לפרנס את המשפחה... ובערב ללכת לעסוק בתורה... זו תכנית החיים שלו... ויש אחד שהיעוד שלו זה לכתוב אז נדברו וכשהוא גומר לשבת וללמוד... וכמובן שהיעוד של החיים זה לא

רק בגגדול... זה גם יורד לפרטים הכי קטנים... כל יהודי צריך לסגור את הלו"ז היומיומי שלו מול התורה... וזה כמובן משתנה מיום ליום ומשעה לשעה ומאחד לשני...

עד כאן הסברתי מה זה תורה!!!

אחרי שהבנו מה זה תורה...

כעת ניגש לשאלה הבאה: מה זה **ביטול** תורה?? ?

פשוט מאוד: אם תורה זה היעוד של החיים שלי!!! אז כל שינוי והיסח דעת מהיעוד של החיים זה ביטול תורה...

וכאן יש טעות מאוד גדולה!!!

מהי הטעות?? לדוגמא: לפניך בחור שיושב ולומד בהתמדה סדר א' וסדר ב'... והנה יום אחד מישוהו הביא לחדר עיתון. והוא התחיל לקרא איזה כתבה מעניינת והוא לא יכל לעזוב את זה... ובמקום לעלות לסדר ב' הוא נשאר בחדר וקרא עיתון... זה ביטול תורה?? ? **ברור!!! ביטול תורה!!!**

לעומת זאת: אני מכיר אדם שהיעוד שלו בחיים זה לעבוד לפרנסתו... מידי בוקר אותו יהודי יוצא לעבוד כדי להביא טרף לביתו... והנה... צהרים אחד הוא ישב וקרא איזה עיתון... וזו הייתה כתבה מאוד מעניינת... ו... ו... והוא החליט שהוא "מברז" ולא מגיע לעבודה... הוא עשה לעצמו את החשבון... אז יורידו לי במשכורת... מה אכפת לי... לא מתחשק לי להגיע היום... תעשה משהו... ואני עומד ושואל:

האם אותו יהודי עבר על ביטול תורה?? ? התשובה היא **כן!!! כעת שים לב: למה?? ?**

למה אותו יהודי עבר על ביטול תורה?? ?

אז כששאלתי את השאלה הזו מה כולם ענו לי?? ? כולם ענו לי בלומד'ס... שהרי כל ההיתר שלך לא ללמוד זה כי אתה צריך ללכת לעבוד... אבל אם היום

בצהרים לא הלכת לעבוד... אז בזמן הזה אתה יכול לשבת וללמוד... ולכן אם אתה לא לומד זה ביטול תורה...

לא!!! זה לא נכון!!! לא זו הסיבה שזה ביטול תורה!!!

הסיבה היא הרבה יותר ישר ולעניין: יהודי יקר: כפי שסיכמנו היעוד שלך זה לצאת לעבוד!!! התורה אמרה לך לצאת לעבוד!!! וממילא בשעות האלו זו השליחות וזה היעוד שלך בעולם... ולכן: אם אתה לא הולך לעבוד... זה עצמו **ביטול תורה!!!** אתה מבטל את היעוד שלך!!! אתה מבטל את התורה שהורתה לך שהשליחות שלך כעת זה לעבוד... הבנת את הנקודה?? בן אדם שלא עושה כלום הוא עובר על ביטול תורה!!! **לא בגלל** שהוא יכול ללמוד ולא לומד... אלא בגלל שהוא לא עושה את מה שהוא צריך לעשות!!! התורה לא בהכרח מבקשת ממך ללמוד כל היום... רוב האנשים בעולם לא אוחזים במדרגה שהם יכולים לשבת וללמוד כל היום... אבל מה כן?? התורה כן דורשת מכל בן אדם בעולם שיתאם איתה (כמובן יחד עם הרב שלו... שהוא מייצג את התורה ומעמיד אותך על האמת) מה הוא עושה עם עצמו בחיים... איך הוא מצדיק את קיומו וממלא את חייו בתוכן שיש בו מן השליחות שלו בעולם... התורה מבהירה לי בצורה חד משמעית: אתה נשלחת לכאן בשביל מטרה!!! בשביל כבוד שמים ובשביל להמליך את הקב"ה בעולם!!! ומה שנדרש ממך זה לזהות את הפינה היחודית והמשבצת הנקודתית שלך כיצד ואיפה ואיך אתה מבצע את זה... אז יש כאלו שזכו והיעוד שלהם בכבוד שמים זה לשבת באהלה של תורה מבוקר עד לילה... ואם הם יתבטלו מזה... **אז הם עוברים על ביטול תורה...** ויש יהודי שהיעוד שלו בכבוד שמים זה לכתוב את אז נדברו... ואם שבוע אחד הוא "יבריז" ולא יתחשק לו להוציא את העלון **זה ביטול תורה...** ולא בגלל שהוא לא למד... אלא בגלל שהוא לא עשה את היעוד שלו!!! ויש יהודי אחר שהיעוד שלו זה לצאת לעבוד לפרנסתו בשביל לגדל את הבנים של הקב"ה ולהטריף אותם לחם חוק... ואם הוא יום אחד יבריז מהעבודה בלי סיבה מוצדקת הוא עובר על ביטול תורה... על ביטול היעוד שלו בכבוד שמים...

ורק כדי לשבר את האוזן אני אתן לך עוד דוגמא וממנה תקיש הלאה: כשאני

מגיע לשבת אצל אבא שלי... אני מגיע כמובן ביום ששי... ואז תמיד יש לי יצר הרע מיוחד לקרא את העיתון של יום ששי... ובדרך כלל אני לא כ"כ עומד בניסיון... וברור לי שברגעים האלו שאני קורא את העיתון זה ביטול תורה!!! **ולמה???** למה זה **ביטול תורה???** כי הייתי יכול באותה שעה לשבת וללמוד...?? לא!!! מבטיח לך שבלאו הכי לא הייתי לומד בשעה הזו... נו... אז למה זה בכל זאת ביטול תורה?? כי ההלו... תסתכל ימינה ושמאלה ותראה מה קורה סביבך... עוד שעה שבת... ועדיין אין מפה לבנה על השלחן... עדיין לא גמרו להדיח כלים... נו... אז מה התורה מורה לי כעת לעשות?? שצריך כעת להפשיל שרוולים ולעזור בבית!!! וממילא אם אני כעת הולך לקרא עיתון אני **מבטל תורה...** למה?? כי התורה אומרת לי כעת לעשות משהו מסוים ואני לא עושה אותו... לזה יקרא ביטול תורה!!! (זה מה שכתוב בגמ' בע"ז שמי שהולך למועדונים ולכל מיני אצטדיונים עובר משום ביטול תורה והשאלה המתבקשת: רבש"ע: הוא?? הוא עובר ביטול תורה?? וכי אם הוא לא היה הולך לתיאטרון הוא היה יושב ולומד?? אז למה זה ביטול תורה? התשובה היא: כשהוא הולך לתיאטרון הוא לא נתבע למה הוא לא יושב ולומד!!! הוא נתבע למה אתה עושה את היעוד שלך... מה היעוד שלך... לא יודע מה... ללכת לעבוד... ללכת לחפש את עצמך... אבל לא לשבת פה רגל על רגל בבילויים) **רק מה?? כאן יבא השואל ושאל:** אם ככה... אם אכן כדברי... אז כל מי שעובר על מצות עשה איזו שתהיה... זה גם נקרא ביטול תורה...?? מי שלא קורא ק"ש... הרי התורה אומרת כעת לקרא ק"ש ואם הוא ישן... וכי זה נקרא שהוא עובר על ביטול תורה?? וכי מי שאוכל נבלות וטרפות... היעלה על הדעת שזה יחשב ביטול תורה... כי התורה הרי אומרת לך לאכול כשר... ואתה מבטל את התורה?? **מה התשובה??**

כפי שכבר הקדמתי לעיל... מצווה זה ציווי נקודתי!!! ותורה זו הוראת החיים!!! כשאני עובר על ציווי נקודתי... כאן **בטלתי מצוה...** אבל מתי אני מבטל תורה?? **כשאני עובר על היעוד שלי בעצמי...** זאת אומרת: לדוגמא: אם במקום לקום בבוקר ולהתחיל יום אני ממשיך לישון ועל הדרך אני כמובן גם מפסיד זמן ק"ש ותפילה... אז ככה: מצד הק"ש והתפילה... **כאן בטלתי מצוה...** אבל מצד השלעפצאך והבריחה מהמציאות של היעוד שלי בחיים... **זה כבר ביטול תורה!!! ולמאי נפקא מינה??**

לדוגמא: בחור שקם באחד עשרה בבוקר... כולם צועקים עליו... איפה היראת שמים שלך... מה עם קריאת שמע... מה עם תפילה... ה' ישמור... **ואני חושב שזה טעות!!!** עזוב כעת את הק"ש ותפילה... עזוב מצוות...

בוא נדבר על תורה!!! איפה אתה!!! **איפה אתה בעצמך!!!** איפה היעוד שלך בחיים... אתה עד כדי כך סמרטוט שאין לך בשביל מה לקום בבוקר... זו הנקודה!!! **על זה צריך לעשות את השיעורי בית העיקריים!!!**

בחור יקר: אם יש לך נטיה להישאר במיטה ולא לקום בבוקר... ואתה רוצה באמת לעבוד על זה ולמגר את התופעה עד הסוף... אל תתחיל לעבוד מהמקום של יראת שמים שלי... אוי... מה עם ק"ש... אוי... איך אני כבר מאחר זמן תפילה... **לא!!! אל תתחיל מהזוית הזו!!! אל תתחיל ממצוות!!!** תתחיל מהמקום היותר בסיסי... **תתחיל מהמקום של תורה!!!** תשב בינך לבין עצמך ותחשוב: **מה אני עושה עם עצמי???** מה היעוד שלי בחיי העולם שהקב"ה נטע בתוכי?? לאן אני חותר בחיים שלי? **בזה תתמקד!!!** תכנס מטבחון עם התורה ותסגור יחד איתה את הקצוות מה היעוד שלי בעולם ואיזה תוכן אני יוצק לעצמי בחיים... שזה מה שיוציא אותי מהמיטה.. (ושוב: כמובן אתה צריך בסופו של דבר לסגור את המסקנות מול איש שמייצג את התורה... תלמיד חכם שמכיר אותך לעומק..). בקיצור: קודם תסביר לעצמך **בשביל מה לקום!!!** שיהיה לך בשביל מה...

אני מכיר בחורים שיש להם יראת שמים מופלגת... ובכל זאת לקום בבוקר נורא נורא קשה להם... **ולמה???** כי בשביל לקום בבוקר לא מספיק יראת שמים... **צריך בעיקר סיבה!!!** תן לי סיבה ויעוד למה לצאת מהמיטה!!! ומניסיון אישי רב בתחום הזה (בתור אחד שהייתי מעורר בישיבה במשך קרוב לאחד עשרה שנים) **ההגדרה שמצאתי לזה היא כך:** מי שיש לו סיבה לקום בבוקר... הוא כבר מתעורר בבוקר!!! רק מה?? קשה לו. בשביל זה יש יראת שמים... שהיראת שמים עוזרת לו להתרומם מהמיטה... **לעומת זאת:** מי שאין לו סיבה לקום בבוקר... הוא ישן מידי חזק... **הוא בכלל לא מתעורר!!!** (כי הוא והשינה תאומים... גם השינה היא ביטול הסיבה וגם בעצמו שרוי בביטול הסיבה... ולכן הוא והשינה משתלבים באופן כזה חזק שמים רבים ששפכתי עליו לא יוכלו להקיץ את השינה העמוקה הזו... וזה לא בצנינות אלא זו

ההגדרה) כאן יראת שמים לא תעזור... כי יראת שמים יכולה לעזור למי שכבר התעורר... ורק צריך לעזור לו להתרומם מהמיטה... אבל מי שלא מסוגל בכלל להתעורר אין עם מי לדבר... **כאן צריך סיבה!!!** הסיבה זו ההצתת האלית... זה המצת הראשון... ממילא בחור יקר: אם עובר עליך עוד יום ועוד יום מדכא... שאתה פשוט לא מצליח לקום בבוקר... ואתה אובד עצות. אתה מרגיש שהגוף שלך מצפצף עליך ופשוט לא מתעורר... ואתה מנסה להפוך את העולם... מה עושים???

עזבו... תפסיק להשקיע בעוד שעון מעורר... או בעוד וועקער שישפוך עליך שתי כוסות ולא כוס אחת... או בעוד איזה קנס כספי וכו'... **העבודה שלך היא במישור אחר לגמרי...** שב עם עצמך בכובד ראש... קח דף ועט... ותחליט על תאריך של מועד החתונה שלך!!! נניח שאתה כעת בועד רביעי... ולפי התחזית ומה שמקובל אצלך בישיבה אתה אמור להתחתן בועד ששי... בא נחליט מתי?? בזמן קיץ או בזמן חורף?? נו... מהר... תחליט... אין לי זמן... מתי אתה רוצה להתחתן?? חורף או קיץ?? חורף?? אין בעיה... תכתוב למטה תאריך: **נניח כ"ז טבת התשפ"א!!!** מקובל עליך?? **ובכן: כידוע...** כבר כתבתי כאן בעלון שכל בן אדם עובר שתי לוויית בחיים... הלווייה **השניה** היא לאחר מאה ועשרים... ואילו הלווייה **הראשונה** היא בחופה... ובכן: כפי שסיכמנו (ונתרוצו הצדדים) בכ"ז טבת התשפ"א (פחות או יותר) הולכת להיות הלווייה שלך לחופה!!! וקיי"ל שכשמלווים את האדם לבית עולמו... לא הולכים איתו לא כסף וזהב ולא שעות שינה ולא שעות רבות של נייעס בחדר... ולא פיצוח גרעינים וגם לא שתי תירוצים... רק מה הולך איתנו?? מה שהוא עשה עם עצמו!!! ובכ"ז טבת הולכת להיות הלווייה הראשונה והשמחה בעזה"ש בחייך!!!

ואתה חייב להגיע לשם עם משהו בידיים!!! זה ברור???

השאלה היא מה?? בשביל זה יש לך כעת דף... והדף הזה כעת כמעט ריק... ואתה מוכרח לעשות שיעורי בית זריזים ולמלאות אותן איכשהו בתכנית מסודרת... תתייעץ עם הרבנים שלך... תעשה חשבון נפש... תעשה התבודדות... לא יודע מה... דבר אחד ברור: עד חג השבועות אתה חייב למלאות איכשהו את

הלוח זמנים מול התורה... שהתורה תורה לך מה היעדים!!! אם זה כל סדר נזיקין... או כל סדר מועד... או שו"ע או"ח... מקסימום אם אתה מסתבך פשוט תגש ותשאל את אבא שלך ואת כל המבוגרים מאיתנו שמתרפקים על הגיל הזה ואומרים: הוי... כמה חבל שלא נצלנו אותו... לך תשאל אותם ל-מה הם בדיוק מתכוונים... זהו?? הגדרת את היעד?? הצלחת להגדיר לעצמך מה היעוד שלך ע"פ תורה בשנתים הקרובות בכלל ובחודש הזה בפרט ועד היממה הקרובה לפרטי פרטים.. (כן... צריך שזה יהיה מתורגם לפרטי פרטים... לתכניה מעשית ליממה הקרובה... לא רק תכנית גלובלית לטווח של שנתיים) אם תעשה את זה ברצינות אמיתית... פתאום תראה שאתה מצליח להתעורר בבוקר... בטח!!! יש לך סיבה!!! יש לך בשביל מה!!! יש לך תורה!!! יש לך יעוד בחיים!!! אחרי שיש לך כבר יעוד בחיים... אחרי שאתה כבר מתעורר בבוקר... כאן צריך בסה"כ כמה טיפות קטנות של יראת שמים... ואתה כבר מתגבר כארי לעבודת הבורא... בהצלחה...

הממציא הראשון בהיסטוריה!!! זה יכול להיות אתה...

קראתי פעם על ההיסטוריה של המכוניות... מתי יצא הרכב הראשון ומי הוציא אותו ואיך זה התחיל...?? וראיתי דבר מדהים... שעקרונות המכונות הראשונות בהיסטוריה יצאה כבר בשנת התק"ל!!! זאת אומרת: כבר בתקופה של הגאון ובעל התניא... כבר אז באופן עקרוני היה אפשר להתחיל לנסוע במכונות... ההמצאה האדירה הזו כבר אז ירדה לעולם... רק מה??? איפה זה נתקע??? למה זה התעכב קרוב למאה שנה עד שזה יצא???

כי מי שהמציא את המכונות הראשונות... היו לו שתי בעיות!!! הבעיה הראשונה: לא היה לו מספיק בטחון עצמי!!! דבר שני: הוא שכח לעשות בלמים במכונות!!!

והוא באמת המציא את המכונות... ובנה במו ידיו את המכונות הראשונות בהיסטוריה... המכונות הייתה נראית כמו מרכבה של סוסים... רק נוסעת לבד... מעצמה... והנה... הגיע היום להשיק את זה לראשונה... והממציא יצא בהתרגשות לשבילי העיירה עם ה"מרכבה" המיוחדת שלו... והנה... כל העיירה רואים מרכבה מוזרה שנוסעת מעצמה בלי סוסים... ומשום מה אנשי העיירה לא היו בקטע להתלהב... ובמקום להתפעל מההמצאה האדירה הם התחילו לצחוק עליו... מה זה מרכבה שנוסעת בלי סוסים... איזה מין דבר מוזר ומשונה זה... **תבין:** במקום להיות המומים מההמצאה האדירה ולנסות להבין איך זה יכול להיות ואיך עשית את זה... הם משום בחרו לזלזל בזה.. (אתה שואל איך יכול להיות שככה הייתה התגובה שלהם?? זה ממש לא שאלה!!! אני מכיר הרבה מקרים כאלו... אני מכיר המון בחורים בני עליה... שלא ראו את ההשקעה שלהם בעבודת ה' ואת עבודת המידות הנאלצת שלהם זה פשוט מעורר השתאות... ותכל'ס... בשטח... בסביבה הקרובה שלהם. במקום להעריך אותם... רק צוחקים עליהם ומזלזלים בהם. כך שאני ממש לא מתפלל איך יכול להיות שההמצאה מספר אחד בהיסטוריה התקבלה בהתחלה בזלזול.. ואותו אחד ישב לו כמו איזה מסכן בתוך הכרכרה שנוסעת לבד... וכולם צוחקים עליו ורצים אחריו.. (ואולי אפילו זרקו עליו קצת בוקעס..). והוא ממש נעלב שככה צוחקים עליו... אבל הוא נשאר יושב על

הכרכרה האוטומטית... ואז!!! קרה עוד דבר!!! פתאום בום!!! הכרכרה נתקעה באיזה עץ ונעצרה... ולמה היא נתקעה??? כי מנוע הוא ידע לעשות... אבל בלמים הוא משום מה שכח לעשות... אז המכוננית כבר בנסיעה הראשונה נתקעה והתקלקלה וזהו!!! כאן זה כבר היה הכר ששבר את גב הגמל!!! גם צחקו עלי... וגם זה נתקע... זהו... הוא ירד בבושת פנים מהכרכרה הזו... וגנז אותה לנצח...

אני חושב שיש בסיפור הזה מוסר השכל אדיר:

תאר לעצמך שהייתי פונה אליו ואומר: ממציא יקר... מה אתה נעלב? מה אתה מתייחס לאנשי העיירה הפרמיטיביים האלו??? יש לך מושג איזה המצאה אדירה אתה מחזיק בידיים??? אתה יודע שבעוד מאתיים שנה זה יהיה הכלי תחבורה מספר אחד בעולם??? אז מה אכפת לך שצוחקים עליך... וגם הבלמים ששכחת לעשות... נו... אז שכחת לעשות... בינינו... בלמים זה לא החכמה הגדולה... בלמים יש גם לסוס ועגלה... אז שכחת לעשות אותם... נו... זה הנושא??? תבין שיש לך עסק עם המכוננית הראשונה בעולם... אל תתייחס למי שצוחק עליך... ואל תתרגש מפשלות נקודתיות וטכניות כמו בלמים ששכחת לעשות...

אבל לא!!! הצחוק והלגלוג של הסביבה הפרמיטיבית והבלמים שהוא שכח לעשות... גרמו לבן אדם לגנוז ולקבור את ההמצאה הגדולה ביותר בעולם לעוד מאה שנים!!!

יושב לו בחור בן עליה... אתה יודע מי אתה??? אתה יודע איזה כח אתה??? העקשנות שלך... העמל שלך... המוח היחודי שיש רק לך בלימוד התורה זה המצאה!!! זו המצאה יחודית שרק אתה משיק אותה לעולם... זה כח יחיד שאין אותו בכל העולם כולו!!! רק מה??? מגיעים כמה ליצנים... כמה בחורים שההיגיון זה לא החלק החזק שלהם... והם מזלזלים... צוחקים... והם כבר כמעט

משפיעים עליך!!! הם כמעט מצליחים לשבור אותך!!!

אל תתן להם את זה!!! אל תחזור על הטעות של הממציא הראשון של הרכב... הוא... שיהיה בריא... גנז את הרכב הראשון בהיסטוריה בגלל כמה איכריים פרמיטיבים שצחקו עליו... **אבל אתה לא תהיה כזה!!!** אתה תחייך עליהם בחזרה ותגיד להם... תמשיכו לצחוק... תמשיכו "להבין..." תמשיכו לחשוב שאתם החכמים הגדולים שיכולים לצחוק על כולם... אני כעת בונה את המכוננית שלי!!! בונה את האיטיות שלי... ויום יבא ותחפשו אותי!!!

ואני אומר לך שככה זה!!! לאט לאט מיום ליום החיוכים המזופתים לאט לאט נמחקים... כל אלו שזלזלו בך מתחילים לאט לאט לבוסס בבוץ שהם בחרו לבוסס בו... ואתה מתחיל לפרוח... אתה מתחיל לנסוע על רכב במהירות 160... והם נשארים שם בכפר... ממשיכים להיות איכרים... הם רק יכולים לספר בגאווה לנכדים שלהם שפעם הם היו חברים שלך... עד שאתה הפלגת לדרכך והמשכת הלאה... ואילו הם נשארו באותו מקום... ככה זה!!!

והמוסר השכל השני שטמון כאן: זה שהמציא את המכוננית הראשונה... איפה הייתה הפשלה שלו?? בבלמים!!! הטעות שלו הייתה בפרט מאוד שולי... בחלק מאוד לא דומיננטי... ושם זה נתקע... **כן... גם אצלנו זה ככה:** הרבה פעמים ההצלחות הגדולות שלנו נתקעות על שטויות!!! על פרטים קטנים... בחור מתחיל ללמוד טוב... מתחיל לעשות שטייגן... ואז מגיע פה איזה קושי... או איזה דף קשה... ונאלצת לדלג... ובדיוק היית מצונן... והכל ביחד נהיה כזה מעורבב... וגם יש לך איזה דמיונות של קנאה ותחרות ונדמה לך שהוא יותר ממך וכו' וכו' ואז נהיה לך תחושה כללית של הרגשה דפוקה וחוסר שביעות רצון... ויאלה... זהו... מרימים ידיים... ותכל'ס... אם היית יושב עם דף ועט ומנסה לחשוב... רגע... מה קרה... יום אחד לא הרגשתי טוב... ביום השני לא הלך עם החברותא... ואח"כ היה לי דימונות שאני לא שווה כלום... נו... לכן מה?? לכן מרימים דגל לבן... כן... אותו אחד שהמציא את הרכב הראשון... פה היה לו איזה בעיה שולית עם הבלמים... ופה היה לו איזה מישהו שצחק עליו... ושת

ההרגשות הדפוקות האלו התערבבו לו ביחד... ויאלה... גונזים את הרכב הראשון בהיסטוריה!!! **אסור שהטעות הזו תקרה גם לך!!!** גם אם בדיוק היום מישהו זרק לך מילה לא במקום... ובדיוק אתמול לא הבנת את השיעור... ובדיוק השבוע החברותא לא הרגיש טוב... והכל ביחד יצר כזה הרגשה דפוקה... זה לא אומר שאתה צריך לעבור לאספנות... אתה עדיין המצאה אדירה!!! אתה עדיין הבשורה של הקב"ה... ועיני כולם נשואות אליך... תפוס את עצמך בידיים... אל תבוש מפני המלעיגים עליך בעבודת ה'... אל תתרגש משום נפילה נקודתית... וגם לא מעשר נפילות נקודתיות ביחד... שבע יפול צדיק וקם... אתה עדיין ההפתעה של כלל ישראל!!!

ויטמין B אין הדבר תלוי אלא בי!!!

כשעם ישראל חנו בהר סיני... כתוב ברש"י: שהיה בחניה הזו משהו מאד חריג ויוצא דופן!!! ומה הוא??? שהפעם לשם שינוי עם ישראל חנו כאיש אחד בלב אחד!!! באהבה ובאחוה בשלום וברעות!!! מסיים רש"י ואומר: "אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת"

כתוב כאן: שבכל חניה!!! אבל כככל חניה!!! תמיד היו מריבות... תמיד היו תרעומות ומחלוקות... **תחשוב:** מתוך מ"ב מסעות שנסעו ישראל... במ"א מתוכם הם רבו... ולא סתם אלא מחלוקות ותרעומות... חוץ ממסע אחד ויחיד שזה הר סיני... שזו החניה היחידה שהם לא רבו בה...

אף פעם לא הבנתי: דבר ראשון: על מה הם רבו?? **דבר שני:** מה... אי אפשר לזוז בלי לריב?? תמיד!!! תמיד צריך לריב?? אי אפשר להתמקם בלי לריב?? **ושאלה שלישית: הרי אל תשכח... שמדובר בדור דעה...** ואם הם רבו... אז כנראה שהייתה להם סיבה רצינית לריב... ואם כל פעם!!! כל פעם הם רבו!!! כנראה שהיה משהו מיוחד דווקא בחניות שהוא היה הסיבה למריבות... **אם ככה...** מאד מעניין: לאיפה הסיבה הזו נעלמה בחניה של הר סיני?? למה שם פתאום נעלמה הסיבה לריב?

הביאור בזה הוא כך: מעשה שהיה:

שלום לך קורא יקר... קוראים לי אביחייל ואני מגיע מדור דעה... אותו דור שהיו מוקפים בענני כבוד במשך ארבעים שנה במדבר... עכשיו ככה: אני במקרה מגיע משבט דן... ודגל מחנה דן ממוקם כידוע צפונית לאוהל מועד כפי שמפורש בתורה... השבט שלנו וגם שבט אשר ונפתלי כלונו נמצאים מאחורי אוהל מועד... **עכשיו ככה:** אני הייתי מאד מאד משתוקק ורוצה לגור כמה שיותר קרוב לאוהל מועד... שם עמוק בפנים... במחנה לווייה... מרחק של חמש עד עשר דקות הליכה מקודש הקדשים... אבל לדאבוני הרב... אני וכל ישראל נעבאן... חטאנו בחטא העגל... ולכן הורחקנו... והכבוד הזה ניתן לשבט לוי שהם לא חטאו... ולכן מאז הם המיוחסים... הם זוכים לקרבה המיוחדת... והם אלו שמתגוררים סמוך ממש לאוהל מועד... ואילו אנחנו שלב אחד אח"כ... כואב הלב... אני בהחלט

נכווה ממעמדו ויחוסו של חברי הלוי... אבל אני נכנע... אני מקבל את זה באהבה... ואני יודע שזה בעוונותינו... עד כאן מקובל עלי... ככה זה... זה המצב... זה מקומי... ואין אפשרות אחרת... **אבל!!!** תבין לבד: שגם בתוך שבט דן עצמו... גם שם יש יחסית מרחק יותר גדול ופחות גדול... **תבין**: מחנה ישראל הרי הוא י"ב פרסה על י"ב פרסה... זאת אומרת: אם תחשב... יוצא שרק השטח ששבט דן בפני עצמו תפס!!! זה לבד היה מתפרס על 10 קילומטר לפחות!!! זאת אומרת: בשבט דן עצמו... היו כאלו שהיו גרים בסה"כ מרחק של שתים שלוש קילומטר מאוהל מועד... ואילו היו כאלו שהיו גרים במרחק של עשר קילומטר מאוהל מועד... **אז זהו זה!!! מעשה שהיה כך היה**: לפני שתי חניות... כשהיינו בדיבון גד... אז האוהל שלי היה ממוקם במרחק יחסית סביר מאוהל מועד... במרחק של ארבע קילומטר בסה"כ מאוהל מועד... **זאת אומרת**: כשהייתי רוצה ללכת לאוהל מועד... הייתי צריך ללכת שתי קילומטר בסה"כ עד קצה נחלת דן... ואז!!! אז הייתי מגיע למחנה לווי... שהוא גם תפס עוד קילומטר וחצי פחות או יותר... ואז בשעה טובה הגעתי לאוהל מועד... לא נורא... ארבע קילומטר זה לא סיפור רציני... **והנה... יום אחד נעלה הענן**... ויצאנו מדיבון גד... ואז התחלנו לנסוע... ואחרי כמה שעות הענן שוב נעצר... וחנינו כידוע בעלמון דבלתיימה... **ואז!!! כשהגענו לחנות בעלמון דבלתיימה אני משום מה החלטתי שאני בא לקראת... החלטתי שהפעם אני מוותר... ונתתי לכל בני שבטי לעקוף אותי בחניה... וכולם אכן הקימו את האוהלים שלהם במרץ... כל אחד השתדל להידחף ולהתקרב כמה שיותר קדימה ולהקים את האוהל שלו עד כמה שאפשר יותר קרוב לאוהל מועד... ו... ואילו אני חיכיתי בסבלנות ופרגנתי לכולם שיעקפו אותי... ואז... אחרי שעתים... אז... אז באתי אני להקים את אוהלי... **ואל תשאל מה קרה!!! מה שקרה זה...** ש... שנשארתי מאחורה מאחורה... כ"כ מאחורה... מצאתי את עצמי במרחק **עשר קילומטר מאוהל מועד!!! עשר קילומטר!!!** אתה יודע מה המשמעות של עשר קילומטר מאוהל מועד??? אתה יודע איזה עונש זה??? המשמעות היא שכל ליל שבת שאני רוצה ללכת לשמוע תורה ממשה רבינו... זה פשוט ללכת עשר קילומטר הלוך!!! ועשר קילומטר חזור!!! בקיצור: יום הליכה! (כן... הרי דינא דדרך רחוקה דק"פ נלמד מקוטרו של**

מחנה ישראל... זה היה פשוט בלתי נסבל!!! וככה כל יום... כל יום אותו סיפור... כל יום ללכת לאוהל מועד ולחזור זה סיפור מההפטרה... כבר חיכיתי בכליין עיניים מתי הענן יעלה... ונתקדם לחניה הבאה... ואז!!! אז אני כבר לא אחזור על הטעות שלי!!! הפעם אני לא אוותר!!! פעם הבאה. ברגע כשרק יתחיל המסע... אני מיד נהיה דרוך!!! וכבר מתחילת הדרך אני מתחיל לעקוף לאט לאט... אני אתקדם ככה בין השורות... כדי שברגע שהענן רק יעצר באותו רגע אני מציב את האוהל כמה שיותר קרוב... בחלק הכי קדמי של שבט דן... אני חושב שמותר לי!!! אחרי כזו תקופה קשה שהייתי הכי רחוק מכולם... מותר לי להתקרב יותר מכולם... ברור??? עד כאן הבנת קורא יקר??? אתה קולט את הסיטואציה???

אם ככה: תקח בחשבון שיש עוד עשרת אלפים איש בדיוק כמוני שגם הם נתקעו בדיוק כמוני... והם עושים את **אותו שיקול בדיוק**... נו... עכשיו תעשה אחד ועוד אחד... ותבין לבד מה קורה ברגע שפתאום עולה הענן... ו... ואז מתחילה הנסיעה... **נו... מה קורה באותו רגע???** נהיה מתח באויר... כל אחד רוצה לחתור כמה שיותר קדימה... כל אחד חושש על המיקום שלו... ולמה?? מאיפה נובע המתח הזה?? מזה שיש **מרכז אחד** ששמו אוהל מועד!!! **יש מרכז** ששמו בית המדרש של משה רבינו!!! **ולמרכז הזה כולם חותרים!!!** וכולם רוצים להתקרב כמה שיותר למרכז הזה!!! ואז כצפוי מתחילים הדחיפות... והמריבות... והפיצוצים... אני רוצה לחנות כאן!!! מה?? מה פתאום...?? זה היה מקום שלי בחניה שעברה... מול האוהל של ר' חצק'ל?? אז מה...?? מה... זה פה מקומות שמורים?? בקיצור: תרעומות... מחלוקות... דיני תורה... **נו... עכשיו אתה מבין למה בכלל המסעות היו תרעומות ומחלוקות???**

בטח: איך לא... המריבות האלו אולי נשמעות לך קטנוניות... אבל אם נתבונן: ממש לא!!! אל תשכח... יש פה הרבה צדק... וצורך גדול... **יש פה אוהל מועד!!! שהוא בית חיינו!!! בכל מובן המילה!!! יש פה את הבית מדרש של משה רבינו שזה חיינו ואורך ימינו!!!**

ושני מקורות החיים אלו... שניהם ממוקמים במרכז!!! וכל ישראל סביבותם... אז ברגע שכל כמה ימים צריך לפרק את האוהל ושוב לחזור ולמקם

אותו... תעשה חשבון לבד איזה עוצמות של דחפים טהורים ואמיתיים!!! עמדו מאחורי המחלוקות והתרעומות מי יקדים את מי... מי יגור יותר קרוב לאוהל מועד... מי יתקרב יותר... ומי יתרחק יותר...

אכן כן!!! כל החניות ללא יוצא מן הכלל היו במחלוקות ותרעומות!!! אי אפשר היה אחרת... הסיטואציה הזו הכריחה מצב של מחלוקת...

ככה היה בכל החניות... חוץ!!! חוץ מחניה אחת!!!

היתה חניה אחת ויחידה שדווקא שם לשם שינוי... עם ישראל הגיעו לשם וחנו בשקט מופתי... שם לא היו מריבות ולא תרעומות ולא מחלוקות... שם לא ניסו לדחוף... שם לא היה דחף לכל אחד להתקרב כמה שיותר... כל אחד הגיע מתי שהגיע... ושם הוא תקע את אהלו... בדממה... בשקט... ברוע ובשלוה... איפה זה היה???

בהר סיני!!! הר סיני זו החניה היחידה שעליה נאמר: ויחן שם ישראל כנגד ההר!!! כאיש אחד בלב אחד!!! בלי מחלוקות ותרעומות...

והשאלה המתבקשת מאליה היא: למה???

במה נשתנתה חניית הר סיני מכל שאר החניות???. הרי כפי שסכמנו כל המחלוקות והתרעומות לא הגיעו מסתם מריבות קטנוניות של נזקי שכנים... הרי המריבות האלו נבעו ממקום של כיסופים והשתוקקות להיות קרובים כמה שיותר לקודש ולמקדש... אם ככה: אז בהר סיני???. מן הראוי שדווקא שם המריבות יהיו פי כמה וכמה???. מן הראוי היה שכולם ירצו עם כל הכח להתקרב כמה שיותר... אז למה דווקא שם!!! דווקא במקום הכי קדוש!!! אף אחד לא דחף... אף אחד לא ניסה לעקוף... ודווקא שם כל אחד מצא את מקומו כאיש אחד בלב אחד???

הביאור בזה הוא פשוט מאד:

כאן טמון נקודת ההבדל המהותית בין תורה לקדושה!!!

בקדושה אנחנו מוצאים מושג כזה שיש מקום מסוים שהוא מקום קדוש...

יש יום מסוים שהוא יום קדוש... יש תשמיש מסוים שהוא תשמיש קדושה...
 ויש גם איש מסוים שהוא איש קדוש... ואי לכך ובהתאם לזאת: אז אם אוהל
 מועד הוא המקום הקדוש!!! אז כככולנו דוחפים... כי כולנו רוצים להתקרב כמה
 שיותר לאותו מקום מסוים שהוא הוא הקדוש ולא אחר!!! כל זה בקדושה... אבל
תורה?! בתורה אין כזה מושג מקום מסוים... ואין איש מסוים... ואין מצב
 מסוים... ואין יום מסוים...

תורה זה משהו שמגיע עמוק עמוק מבפנים!!! זה נמצא פה!!! נכון
 ועכשיו!!! בתוך הלב שלי ושליך!!! הכל פה!!!

בתורה אין מה לדחוף... כי אין לאיפה לדחוף!!!

תורה זה לא משהו שנמצא שם... כי ההההכל נמצא בכל מקום!!! **אני אתן**
לך דוגמא: איפה אוכלים??? **במטבח!!!** איפה ישנים??? **במיטה!!!** איפה
 נהנים??? **בטיול!!!** איפה מפטפטים??? **בטלפון!!!** איפה מסתכלים???
בחלון!!! ו... ו... ו... איפה מבינים עניין??? אה... מה אתה אומר??? אתה יכול
 בבקשה להגדיר לי מקום מסוים ש... ששם!!! שם מבינים עניין??? לא... אלא
 מאי??? איפה באמת מבינים עניין??? באיזה מקום??? התשובה היא: **פה!!!**
שם!!! שם!!! פה!!! איפה שרק תרצה!!! להבין עניין זה לא משהו שעושים
 אותו במקום מסוים!!! להבין עניין זה משהו שכשרוצים אפשר להבין עניין בכל
 מקום... ואם לא רוצים להבין עניין... שום דבר לא יעזור... ובשום מקום אתה לא
 תבין עניין... **הנה לך עדות הסטורית:** עדת קורח... איפה הם חנו? ?? במקום
 הקרוב ביותר!!! התורה מדגישה שעדת קורח היו עמוק עמוק בתוך מחנה
 לויה... ודתן ואבירים הגיעו עמוק מנחלת ראובן שהיתה שוכנת תימנה - הכי
 קרובה והכי בשכנות עם קהת ובני החונים תימנה... ו... ומשם!!! מהמקום
 הקרוב ביותר!!! מי שלא רצה להבין עניין... **גם שם!!!** גם במקום הכי קרוב והכי
 קדוש לא הבין עניין... ואילו מי שכן רצה להבין עניין...??? אז יש לנו את אהליהב
 בן אחיסמן למטה דן... שמטה דן נמצאים במקום הכי אחורי... והכי מאסף לכל
 המחנות... ומי שרוצה להבין עניין... יכל להתמלא ברוח אלוקים בחכמה ובתבונה
 ובדעת ובכל מלאכה ולחשוב מחשבות ושהוא יצרף שמים וארץ ויבנה לנו את

המשכן... מאיפה??? מהמקום הכי רחוק מאוהל מועד... מנחלת דן שהייתה רחוקה מכולם...

אז זהו זה!!! שבשביל להבין עניין לא צריך קירבה גאוגרפית!!! מי שרוצה להבין עניין יכול להבין איפה שהוא יהיה!!! ומי שלא ירצה להבין עניין הוא יכול להיות בתוך קודש הקדשים ולהיות צדוקי!!!

המעמד של קבלת התורה??? זה לקבל החלטה!!! קבלת תורה זה להבין עניין ולקבל אותו כמוסכמה!!! ולכן כשעם ישראל הגיעו להר סיני... כשהם הגיעו לקבל את התורה... עוד לפני שהם הגיעו הם כבר הפנימו שפה??? פה אין מה לדחוף... פה אין מה להתקרב כמה שיותר... פה אין טעם לריב מי יותר קרוב להר סיני... הם הבינו שכעת הולכים לקבל החלטה ששמה תורה!!! וההחלטה הזו צריכה להגיע עמוק עמוק מבפנים!!! עמוק עמוק מהלב... ממילא אין שום טעם לדחוף... אין מה להתקרב להר סיני יותר... ואין שום הבדל בין מי שנמצא במרחק עשר קילומטר מהר סיני או מי שעומד בתחתית הר סיני...

(אמנם יש לציין: שבשעת מעמד הר סיני עצמו... במעמד עצמו אז כן!!! אז הר סיני בעצמו התקדש... מפני אשר ירד עליו ה' באש... ולכן באמת היה מקום לחשוש... פן ירסו לעלות... ולכן היה צריך לעשות מחיצות... אבל כל זה היה רק בשעת המעמד... אבל רגע לפני כן ורגע לאחר"כ גם ההר לא היה קדוש... וגם התורה לא הייתה קשורה אליו בכלל... ממילא לא היה שום סיבה בעולם להידחף ולהתקרב אל הר סיני... כי לא היה שום דבר מיוחד דווקא בהר סיני..).

יש משפט מוכר של נהגי מוניות עצבניים: פיפ!!! ההההלו... השתגעת... מה קרה לך... **"כשאלוקים חילק את השכל... אתה היית אחרון בתור..."** מכיר את המשפט הזה??? כן!!! זה משפט מדהים!!!

זה משפט שמאד מאפיין את צורת החשיבה של מוכרי הבסטה בשוק... המוכר בסטה בשוק מגיע מתוך נקודת הנחה ששכל זה משהו שנמצא לו אי שם... באיזשהו מקום מסוים... ואכן יום אחד באמת נעשתה חלוקת שכל לפי תלושים... המלאי מצומצם... כל הקודם זוכה... וממילא: גם כשאתה מגיע לאותו

מקום כדי לקבל את השכל המדובר... קח בחשבון שיש תור מאד ארוך... ואם נשארת אחרון בתור... "הלך עליך..." בשלב מסוים נגמר המלאי... ועוד כמה שנים אני אפגוש אותך בכביש... וכולנו ניווכח וגם נסבול מזה שאתה היית אחרון בתור... ונשארת ללא שכל...

אתה צוחק?? זה נשמע לך צורת חשיבה של נהגי מוניות?? אז אני אגלה לך סוד: לא רק נהגי המוניות ככה חושבים **אלא כולנו!!! באיזשהו מקום כולנו ככה חושבים ומשוכנעים!!!** כל בחור ישיבה וכל אברך כולל באיזשהו מקום ככה משוכנע!!! אנחנו בטוחים שבישיבה פלונית... שם נמצאת התורה... ובכולל אלמוני... שם ורק שם לומדים תורה... ו... וממילא מי שמגיע אחרון בתור... ולא התקבל?? אחת דתו למצא את עצמו נהג מונית... אחד כזה שאף פעם לא ידע ללמוד... אחד כזה שאף פעם לא יצמח ממנו בן תורה... **זה מיתוס שלא מצליחים לנפץ אותו!!! נהגי המוניות ניצחו במוסכמה הזו!!!** הם הצליחו לשכנע אותנו בזה!!! **אז זהו שלא!!! תורה מונחת בקרן זוית!!!**

כן לגדול בתורה או לא לגדול בתורה... אין כמעט שום נפקא מינה באיזה מקום אתה לומד אותה... בפרט כהיום!!! **הניסיון הרב והמר מוכיח ומעיד יותר מאלף עדים:** מי שרוצה יכול ללמוד בכל מקום ולצמוח לאילנא רברבא... ומי שלא ירצה... יוכל לשבת למרגלות הר סיני ולהיות אפס כפול מיליון... כן... הוא תמיד יאחז בקרנות המזבח וישחק אותה ישיבישע'ר ולמעשה הוא ריק מכל תוכן... לכן לא אמרתי שהוא אפס... אלא אפס כפול מיליון... מלא מלא אפסים...מלא מלא רוח בלי שום תוכן...

עם ישראל לא בזוזו זמן בהר סיני על תפיסת מקומות!!! הם הבינו שתורה זה לא משהו שתלוי במקום... ולא בקירבה... ולא בקשששרים... ולא עד כמה אני בעניינים... הם הבינו שתורה זה **ויטמין בי!!! אין הדבר תלוי אלא בי!!!** מי שירצה יוכל לצמוח מאיפה שהוא הגיע...

ואין לך מקום שהקב"ה מנפץ מיתוסים כמו בתורה!!! ישנו מושג!!! מושג בגמ' שאומר: מפני מה אין בניהם של תלמידי חכמים כמותם?? זה מושג כזה שתורה לא עוברת בירושה... מענטשקייט לא עובר בירושה... יכול להיות א'ניקל

הכי מיוחס שהוא אפס בריבוע... ואתה יכול למצא בחור ממשפחה הכי פשוטה בעולם... שיש לו דקות ההרגשה ועדינות המחשבה וכולו דבקות בה'... אין!!! אין בתורה שום קירבה ושום פרוטקציה!!!

הגמ' נמצאת בארון ספרים!!! מסילת ישרים גם הוא נמצא במדף השני בארון הספרים!!! הלב שלך נמצא בצד שמאל!!! והמוח שלך נמצא היכן שהוא!!! ואתה מוזמן בכל רגע נתון להחליט שאתה מתחיל לעשות שידוך בין הלב שלך למסילה שתיישר אורחותיך... אתה מוזמן בכל רגע נתון לפתוח את הגמ' ולקדש את המוח שלך בתורה... וחויך מזה!!! חויך מההחלטה שלך!!! זה לא תלוי בשום נתון אחר!!!

במעמד הר סיני... הקב"ה על ישראל הר כגיגית... ואמר להם: אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו **שם!!!** שם תהא קבורתכם.

והשאלה הידועה: מה זה ה"שם" הזה ??? למה לא "פה" ???

התשובה היא אולי כן:

כולנו מכירים הרבה מצבות מהלכות... בחורים ואברכים עם פוטנציאל אדיר שנקברו בדמי ימיהם... לדאבון כולם... נגד כל הציפיות... וכשנשאלת השאלה: מה קרה ??? למה אתה לא תופס את עצמך לידיים ??? הרי יש לך את זה ??? אתה יכול הרבה יותר ??? מה התשובה ??? **שם!!!**

כשאני אגיע לקיבוץ... **שם!!!** שם אני אהיה רציני... אבל פה ??? פה אני לא מסתדר עם הר"מ... כשאני אצליח לעבור לשיבה פלונית... **שם!!!** שם אני אעשה שטייגן... כשאני אעבור חדר... **שם!!!** שם אני אתחיל לקום בבוקר... **שם!!! שם!!! ושם!!!** ובין כך ובין כך... **שם** קבורתו!!!

פה נטמן... מי נטמן פה ??? **שם!!!** מי שאומר שם --- פה הוא נטמן -- ושם קבורתו!!! שם זה מתכון בדוק לקבורה!!! אם אתה לא רוצה להיקבר... תבין שהכל תלוי פה!!! כאן ועכשיו!!! ויטמין ביי!!! אין הדבר תלוי אלא ביי!!! ועתה ישראל מה ה' שואל מעמך...

ועתה!!! כאן ועכשיו!!! לא שם!!! אלא פה!!!

כל דאלים גבר... קדימה... אלימות... הקרב על החיים...

בחושן משפט יש מושג שקוראים לו "כל דאלים גבר..." יש שטחים אפורים שלא ברור מי הבעל הבית... אין אפשרות להכריע למי זה שייך... ואז הכלל הוא: כל דאלים גבר... מי שיש לו יותר כח... ויותר שרירים הוא זה שיקח... בפשטות איך כולנו מבינים את המושג הזה??? שהיות ואין הכרעה... אז אין ברירה... אלא לתת לאריה להיות מלך החיות... ומי שיהיה הכי בריון והכי חזק ינצח... לא ככה???

אבל לא!!! רבינו הרא"ש אומר שזה סוג של בירור... היות ויש לנו פה חפץ שאנחנו בדרך הרגילה לא מצליחים לברר למי זה שייך... אז יש לנו דרך מיוחדת איך לברר את זה... פותחים את המגרש... מניחים את החפץ באמצע... בבקשה... תריבו על זה... בא נראה מי ילך על כל הקופה וינצח... אומר הרא"ש: מי שזה באמת שייך לו הוא יהיה הכי אלים!!! והוא ילך עד הסוף והוא גם ינצח!!! ממילא כל דאלים גבר זה לא סוג של בריונות... אלא סוג של בירור... כי מי שזה באמת נוגע אליו... וזה באמת שייך אליו... הוא מפשיל שרוולים ומכוין את כל האקדחים ולכן מגיע לו גם לנצח...

את המסר הזה אנחנו צריכים לקחת לעצמנו...

אתה רוצה שאני אסביר לך בעברית מה זה "כל דאלים גבר"??? בבקשה: כשיש ויכוחים בין שני אנשים... מהר מאוד נכנסים אנשים זרים לתמונה... או שזה המשטרה והבית משפט או הבית דין... ואז כל העסק נהיה ממלכתי או דיפלומטי... יש דיונים... שומעים שני צדדים... מציעים פשרות... אבל ברגע שכולם זזים לצד ואומרים לך: אדוני... קדימה... הכביש פתוח... תפעיל שרירים ובא נראה אותך... צא לדרך... כאן אתה פתאום מוצא את עצמך מנחית כזה אגרוף על השולחן... ומכריז בשאגה: היו לא תהיה!!! או היו כן תהיה!!! זה בדיוק מה שקורה במלחמת היצר... ביום יום יש כל הזמן דיונים ותיווכים בין היצר הטוב

ליצר הרע... יום אחד אתה בחיזוק ויום אחד אתה ברפיון... יום אחד אתה מאשים את כל הצוות של הישיבה בזה שאתה לא יוצא מהמיטה... יום אחד אתה מנסה להשתנות... אולי נלך לחיזוק... וכל היום נערכים דיונים שלא נגמרים בין היצר הטוב ליצר הרע... ואתה מקשיב בסבלנות לשני הצדדים... כן... אתה מאוד דיפלומט... עד שיום אחד אתה פתאום נצמד לקיר ואז אתה מרגיש שכולם זזים לצד... ואז פתאום אתה מרגיש קריאה מבפנים...

קדימה!!! אדוני היקר... אתה פה הבוס... אתה פה המחליט!!! אתה פה מקבל ההחלטות!!! ותכל'ס... תדפוק על השלחן ותחליט איפה אתה... כל דאלים גבר... הכל תלוי בשרירים שלך... הכל תלוי ברצון שלך... וברגע שאתה קולט שזה באמת תלוי רק בך!!! אתה פתאום מגלה שיש לך מספיק שרירים!!! אתה מספיק אלים בשביל לעמוד על דעתך!!! רק מה??? עד עכשיו הרגשת שיש פה נידון... יש פה ישיבה ומשגיח וצוות ויש לי טענות עליהם... או יש פה בחורים לא טובים שהם גוררים אותי ואני נורא מסכן והם אשמים בכל הירידה הרוחנית שלי... וכל מה שצריך זה בסה"כ להזיז את כולם לצד ולהגיד לך: אדוני!!! תשכח מזה!!! אתה הבעל הבית... הכל תלוי בך... הכל מתחיל ונגמר בך... תפשיל שרוולים... תעשה שרירים... ותתחיל לדהור קדימה... **כל דאלים גבר!!!** איפה שבן אדם מתנהג בכוחנות יתירה זה סוג של הוכחה שזה בוער אצלו ואמיתי אצלו וזה שייך לו ומגיע לו ביושר!!!

אם אתה יושב בישיבה ונגרר אחרי בחורים לא טובים... ואתה יושב כל היום בחדר ממורמר וכל הזמן מחפש אשמים למה זה קורה לך... אז יופי... מצאת אשמים... אבל תכל'ס... התירוצים האלו לא באמת מתקבלים... ומסיבה מאוד פשוטה: כי בינינו... אם הייתי לוקח לך את המקום בחדר אוכל... האם היית נשאר בחדר בפנים נפולות ומאשים אותי שבגללי אין לך מקום??? לא!!! אלא מאי??? היית מגיע כמו חמום מוח ומרים אותי עם הכסא כאדם המעביר פקק מעל פי צלוחית" ומראה לי מה זה כל דאלים גבר... ואם הייתי שואל אותך למה??? היית שואג לי לתוך האוזן: כי זה שלי!!!

אז יופי... אם באמת אכפת לך לגדול בתורה ובעבודת ה'... ורק אלה ואלה

מוציאים אותך מהלימוד ומורידים אותך ברוחניות וכו'... קדימה... כל דאלים גבר... תצא עעעעעליהם חמום מוח בדיוק כמו שהיית יוצא על מישהו שנגע לך במשהו שבאמת שייך לך... ותבהיר להם חד משמעית: הרוחניות היא שלי!!! ואתם תעופו מכאן לכל הרוחות ואל תעיזו לאיים על השיעור קומה הרוחני והאנושי שלי... בשמים מחכים לאלימות הזו שלך!!! מחכים לשרירים שלך!!! מחכים לראות עד כמה אתה שייך לזה... כי שוב: כשלקחו לך משהו ששייך לך ידעת להרים קול זעקה ולעמוד על שלך... אז איפה אתה עכשיו... בשמים מצמידים אותך לקיר והקב"ה מזמין את השאגה הזו... את הכל דאלים גבר הזה...

בעולם הגדול אנשים יודעים לעמוד על שלהם... בן אדם יודע לעשות שרירים כי הוא יודע שבנפשו הוא... ואילו דווקא בעבודת ה' יש לפעמים תחושה כזו מחבקת של דרכי נועם... **אדוני... כי לא דבר ריק הוא מכם כי הוא חיים!!! זה החיים שלי!!!** ואני לא הולך למכור את החיים שלי... אני לא אתן לחברה ולכל מיני זוטות להכריע את גורל החיים שלי... כל פעם שמגיע אלי בחור ומספר לי על חבר לא טוב שיש לו... שהוא מוריד אותו... ולא יודע איך להתפטר ממנו... לא נעים לי... ואם אני אנתק איתו קשר הוא יפגע... ומה יגידו החברים... אני שואל אותו: אדוני היקר... תחשוב שאתה תמשיך איתו ככה עוד שנה שנתיים... ואז למפרע... אתה לפתע תקלוט שהוא הרס לך את החיים וכעת אתה סמרטוט בגללו... כשתקלוט את זה אתה פתאום תחליף דיסק ואתה תתנהג כמו חיה פצועה... אתה תבעט בו בעיטה אחורית בשיא העוצמה... ותעיף אותו על טיל ולא תתחשב בו לרגע... נכון? אז ל-מה אתה מחכה??? אתה מחכה שזה יקרה ורק אז תזכר להתנהג כמו אלים??? עכשיו תהיה אלים!!! עכשיו תעמוד על שלך!!! עכשיו תעמוד על נפשך ועל היידישקייט עם אגרופים קמוצים מכל החלטה: עבודת ה' היא שלי!!! הרוחניות זה החיים שלי!!! ויסעו מרפידים ורק ככה מגיעים להר סיני.

הכירו: הסגולה החדשה הבדוקה והמנוסה... והמבוססת ביותר!

אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידיך... יש לי סגולה באמתחתי... סגולה בדוקה ומנוסה... זה חז"ל מפורש... כשאני צריך ישועה... אני פשוט הולך לישבה או לכולל... ומברר מי הוא הבחור או האברך הכי עמל בתורה!!! אני מחפש דווקא אחד כזה שיש לו הרבה קשיים ללמוד... ו... ו... ובכל זאת הוא לומד!!! אני מחפש דווקא אחד כזה שלא עושה הרבה רעש... לא מפגיז ולא מרשים במיוחד... (מתנצל מראש: לא באתי לומר שיש בעיה להיות מרשים... מה אעשה שאני מחפש דווקא אחד שעיקר לימודו הוא לשמה... ו... ומי שהלימוד שלו מרשים... אני לא יכול לסמוך עליו שהוא לא לומד בעיקר בשביל הסידור מלא... ושוב: גם ללמוד לסידור מלא זה לא שלילי בהכרח... אבל במקרה הזה אני צריך דווקא אחד שעיקר לימודו הוא לשם מי שאמר והיה העולם...). אני פשוט ניגש אליו... ומבקש ממנו שיתפלל עלי... אני נותן לו קצת דמי כיס כדי שהוא יהיה מחויב אלי... כן... אצל החסידים קוראים לזה פדיון... בשביל שהוא ירגיש אחריות לתפילה שלי... בשביל זה צריך לתת משהו... וזה סגולה בדוקה ומנוסה!!! מומלץ לנסות!!! ואתה יודע מה... במקום להתחיל לספר לך את כוס הישועות... וכמה נושעו מסגולה זו... **עזוב... בא נדבר ישר ולעניין: אני פשוט אשתף אותך מבפנים... מה ההיגיון שעומד מאחורי הסגולה הזו... פשוט מאוד:** דבר ראשון: מי שיושב ועמל בתורה שכינה כנגדו!!! תפילותיו מתקבלות!!! הגמ' בסוטה (מט). אומרת "אר"י בריה דר"ח: כל תלמיד חכם העוסק בתורה מתוך הדחק תפילתו נשמעת!!! רב"ח אמר: אף אין הפרגוד ננעל בפניו..." זה גמ' מפורשת!!! אין הפרגוד ננעל לפניו... ברור??? ? ? אנחנו יודעים רק ששערי דמעה לא ננעלו... אנחנו יודעים שהצרור מפתחות של שערי שמים זה דמעות... אבל הוא??? ? ? הוא לא צריך להצטייד עם הצרור מפתחות הזה... הוא רק מופיע כמות שהוא!!! הוא שם את האצבע!!! רק מזהים אותו... ומיד השער נפתח... ו... וזה גמ'!!! זה לא סגולה שנאמרה לא מהראשונים ולא מהאחרונים... והיא גם לא קשורה בהכרח לערב ראש חודש סיון... ולא בטוח שצריך גם ארבעים יום... ומי מדבר על בן תורה שאי אפשר לו לעסוק בתורה ו... ובכל זאת הוא

עוסק... שהגמ' בחגיגה אומרת עליו: שהקב"ה בוכה עליו בכל יום!!! אתה יודע כמה רחמים טמונים בבכי הזה...??? זה רחמים מהסוג של הבן יקיר לי אפרים... אם ילד שעשועים... כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד... על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה'!!! כשהבחור הזה רק פותח את הפה שלו בתפילה... אמנם אף אחד לא רואה... אבל בשמים יש סערת רגשות... אבא שבשמים בוכה... מעיו עמו עליו... והוא מרחם!!! **ו... ואם אז!!!** ברגעים אלו השם שלי יזכר לטובה... נדמה לי שאין עת רצון גדולה מזו. זה רגעים של רחם ארחמנו נאום ה'!

עכשיו יש פה נקודה נוספת: נו... נכון... אני צודק... אותו בחור עמל בתורה הקב"ה מרחם עליו... ובוכה איתו... אבל תכל'ס... **איפה אני?? איפה אני כנס פה בכל העסק??** סוף סוף כל הקשר הזה הוא קשר רגשי אישי בין הקב"ה לאותו עמל בתורה... אז בתור מה השם שלי שנדחף שם... יכול לפעול...?? **אז ככה:** אותו בחור... אני במקרה יודע שהגמ' מדברת **עליו** ואני במקרה יודע כמה שהקב"ה אוהב אותו... אבל הוא...? בהרבה מהמקרים... הוא נמצא בתוך בועה של... של... של איך שתקרא לזה... אם זה בועה של לחץ חברתי שהוא בטוח שיש בחורים הרבה יותר טובים ממנו... או לחילופין... הוא בטוח שהקב"ה כועס עליו... כן... זו תופעה מוכרת... בפרט אצל בחורים בני עליה... שאחרי כל מה שהם עושים הם בטוחים שהם הבעלי עבירה הכי גדולים... (אגב: אין בזה שום ענווה... זה נטו בעיה...), ואם עכשיו אני מגיע מבחון!!! אני נוחת עליו ואומר לו: **אדוני!!! שמתי פני עליך שאתה כבן בית לפניו יתברך!!!** ו... ואני מדבר ברצינות ואני שולף גם חמישים שקל לצורך העניין... אותו בחור מקבל אור בעיניו!!! זה... זה רציני!!! כי זה באמת רציני!!! אין לך מושג איזה דחיפה זה עושה לאותו בחור... ו... וזה דחיפה שהקב"ה מאוד מאוד שמח בה... כשאותו בחור ניגש בתפילה לפני הקב"ה שבוכה יחד איתו... אני לא עוד איזה נטע זר שהשם שלו משתרבב בתפילה... אני חסכתי לקב"ה היום כמה דמעות... לאותו בחור היה היום טיפה יותר מצב רוח... הראש שלו היה טיפה יותר משוחרר להבין את התוס'... ואחרי כל זה... כשהוא ניגש לתפילה... ו... והוא עוד מזכיר את שמי... מכאן ועד הישועה נדמה לי שהדרך קצרה...

אז אל תתקשר אלי... ותברר לי איפה הבחורים האלו נמצאים... אין צורך... ממש אין...

תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות... יציקות קודש האלו מסתובבים לנו בין הרגלים... אנחנו מתייחסים אליהם כמו עוד אחד... עוד בחור שאפשר לעשות עליו מכירת עודפים ופגומים ברישום... עוד אחד ש... שהחזות שלו ממש לא בטוח שמרשימה במיוחד... ו... וזה הסיבה שהוא נמצא באותה ישיבה אנונימית... ו... ובת קול יוצאת ומכרזת עליו בכל יום: פנו מקום לצורת המלך!!! כן... זה זה... זה לשון בעל נפש החיים (שער ד' פי"ח) בקיצור נמרץ: ולזאת המקבל ע"ע עול התורה הקדושה לשמה לאמיתה, הוא נעלה מכל ענייני זה העולם ומושגח מאתו יתברך השגחה פרטית למעלה מהוראת כוחות הטבעיים והמזלות כולם... ואדרבה הכוחות הטבעיים מסורים אליו כאשר יגזור אומר עליהם ולכל אשר יחפוץ יטם ואימתו מוטלת על כולם וחוסה כביכול בצל כנפי השכינה, וכלשון הזהו"ק: שאינו ירא מעליונים ותחתונים ואינו ירא מחללים רעים שבעולם. אהוב הוא למטה והקב"ה מקשיב לדיבוריו... וכולם מכריזים לפניו ואומרים תנו כבוד לצורת המלך תנו כבוד לבן מלך...

ואם אנחנו כבר נמצאים בערב שבועות... ויש איזשהו קשר בין שבועות להבאת ביכורים... אז להוי ידוע לך שהגמ' בכתובות (קה). אומרת: ואיש בא מבעל שלישה ויבא לאיש האלוקים לחם בכורים עשרים לחם שעורים וכרמל בצקלוננו וכי אלישע אוכל בכורים הוה אלא לומר לך כל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו מקריב בכורים אז אם יוצא לך לקראת חג השבועות להיות שותף בצערם של תלמידי חכמים במצבם הכלכלי הדחוק... ולתת להם מתת... אז אתה יכול גם לכון על "כאילו מקריב ביכורים..." (אגב: שמעתי בשם החוזה מלובלין כמדומני שדייק: מהא דנקט לשון "מביא" ולא "נותן" שאפילו אם לא הוא הנותן... אפילו אם רק השליח המביא... או יותר נכון "המעשה" גם זה בכלל כאילו מקריב ביכורים)

רגע... אבל בעצם... בעצם באמת מה הקשר??? מה הקשר בין תלמיד חכם לביכורים???

התשובה היא פשוטה: את הביכורים היה צריך להביא למקדש... ושם להודות לקב"ה על כל הטוב מתוך הבנה שכל הטובה הגיעה מפה!!! מביהמ"ק!!! מידו של הקב"ה! אבל עכשיו שאין מקדש... אז מה יש במקום מקדש??? תורה!!! ואם כן... איפה המקום להודות לקב"ה??? אצל תלמיד חכם... לבטא את הודאה זו... בביטוי של הוקרה והכרת הטוב ללומדי התורה... מתוך הבנה שהם הם אלו שמחזיקים את העולם!!!

{ אז נדברו }

חג מתן תורתנו – פרשת נשא תש"פ | עלון מספר: 466 | לסדר: "באו מדבר סיני"

להצטרפות לרשימת

התפוצהבמייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

כל שותפות שלכם

מחזקת את ידינו...

מושגים בסיסיים ביהדות: מה בדיוק קרה ביום מתן תורה??

מושגים בסיסיים ביהדות!!!! מה בדיוק קרה ביום ו' בסיון??? קבלנו את התורה...?? לא בדיוק!!! הרי ביום הזה קבלנו בשה"כ רק את עשרת הדברות... ואילו את כל התורה קבלנו לאורך כל הארבעים שנה במדבר... אם ככה מה בכל זאת קרה ביום ו' בסיון??

אז בקצרה ממש: יהודי זה לא רק עוייבד ה'... אלא יהודי זה משהו ש... **שעובד!!!!**

כמו שיש פלאפון **שלא עובד** ויש פלאפון שכן **עובד**... שניהם נראים אותו דבר... רק זה עובד!!! מחייג!!! אפשר לעשות איתו פעולות בחשבון... אפשר לסגור דרכו עסקים... ואפשר גם להסתכסך דרכו ולסיים בטריקת פלאפון... בקיצור: זה עובד... ולעומת זאת הפלאפון השני לא... לא עובד... הוא טוב בשביל משחק... או בשביל חילוף חלקים... **על אותו משקל:** יהודי וגוי נראים אותו דבר!!! אבל יהודי זה משהו שעובד... ליהודי יש כח השפעה בעולמות העליונים... יהודי זה מכונה אלוהית שלוחצת על כל מיני כפתורים זה משפיע בכל העולמות כולם לטוב ולמוטב... יהודי הוא אמצעי תקשורת עם בורא כל העולמים... יכול לעשות פעולות בחשבון האלוהי ויכול גם לעשות נזקים כבדים... בקיצור: יהודי זו מכונה שעובדת!!! ואילו גוי...?? יש לו את אותו מכשיר... אבל זה ווקי טוקי של ילדים... אי אפשר דרכו לעשות כלום...

אז זהו!! שזה בדיוק מה שקרה במעמד הר סיני... יום לפני מעמד הר סיני היהודי עדיין לא עבד!! לא היה סים!!! זה עדיין לא היה מחובר!!! עד יום מתן תורה יהודי וגוי שניהם פלאפון של משחק... שניהם יכולים ללחוץ על כל כפתורים ביחד וזה לא משפיע כלום... אתה יכול ללחוץ על מה שאתה רוצה וזה לא משנה... לא מתקשר לשום מקום... לא מוחק קבצים... לא מצרף קבצים... לא כלום... בקיצור: לא עובד... ואילו!!!! מיום מתן תורה ואילך!! זהו!! ביום הזה הקב"ה חיבר אותנו אליו... מכאן ואילך אני היהודי- **אני משהו שעובד!!!!!!** מכאן ואילך כל מעשה שלי משפיע... כל פעולה שלי זה כבר חיוג היישר השמימי... כל צנתוק שלי מגיע לאיזהו מקום... כל שיחה שלי מתקבלת... (גם אם היא שיחה שלא נענתה אבל היא רשומה...) ואני מחליט לאן אני בוחר להתקשר... ו... ו... וזה מתקשר!!! יש לי נשק בידיים... אני יכול לעשות דברים מאוד טובים וגם נזקים מאוד גדולים... (אני עם ה"מכשיר" שלי יכול לבנות את בית המקדש ולהחריב אותו... אבל גוי?? גוי אין לו שום השפעה בחלונות הגבוהים... רק אחרי שאני עשיתי את הנזקים שעשיתי. אז הוא מגיע עם הווקי טוקי שלו כמו איזה ילד מתלהב ומרגיש שהוא מנהל את העניינים...)

עכ"פ זה מה שקרה במעמד הר סיני... זה לא שקבלנו את המצוות של התורה... אלא קבלנו את עצם החיבור ששמו תורה!!!! (זה כמו פלאפון שכבר עובד... רק אין אנשי קשר... או אין בטריה... על אותו משקל: כשעם ישראל קבלו את התורה באותו יום זה התחיל לעבוד... יתכן שחסרים נתונים... עדיין לא קיבלו את כל התרי"ג מצוות... אבל זה כבר עובד!!!! הבנת?? לכן יום מתן תורה זה... זה היום... שם זה קרה...) זו הסיבה שאנחנו מצווים כל יום לזכור את מעמד הר סיני!!!! בחור יקר: כל בוקר שאתה מתעורר... תזכור: אני משהו שעובד!!!! אני בעמדת השפעה!!! יש לי אחריות...

והנה... יום מתן תורה מתקרב... וביום הזה יש לנו הזדמנות **לשדרג** את המכשיר... כן... המכשיר תמיד עבד... אבל כעת ישנה הזדמנות **לשדרג אותנו!!!!** אני לא צריך לספר לך... יש כל מיני רמות של מכשירים... יש מכשיר ברמה הכי בסיסית שאפשר רק לקבל שיחות... אבל יש מכשיר שאפשר גם שיחות יוצאות וגם נכנסות... אבל הלאה... יש דור 2 דור 3... יש מכשיר יותר מתקדם עם הרבה יותר פונקציות... אז זהו!!!! שכל שנה מחדש יש ליהודי אפשרות לרענן ולשדרג את המכשיר שלו... כן... אני יהודי!!! המכשיר הזה עובד... הוא משפיע... אבל אני רוצה שהוא ישפיע יותר...

אני רוצה מדרגה יותר גבוהה ברוחניות... שיהיה לי השפעה עוד יותר גדולה בעולמות העליונים לעשות לו יתברך נחת רוח... וביום מתן תורה אפשר להגיש בקשה לשדרוג!!!!

והבקשה מתקבלת לפי רמת האחריות... הקב"ה מוכן לתת לך שדרוג ברמת השפעה... אבל בשביל זה הוא צריך לראות שאתה אחראי!!! אל תשכח שכח השפעה זה גם נשק!!!! ברגע שבן אדם מקבל כח השפעה... זה לטוב ולמוטב... הוא יכול לקחת את זה למקום טוב... אבל באותה מידה הוא יכול להשתמש עם אותה עמדת השפעה למקום שלילי... והקב"ה שומר על עולמו!!! והוא לא נותן עמדת השפעה משמעותית לבן אדם חסר אחריות... לכן: אתה רוצה לקבל שדרוג בעמדת השפעה?? תבטיח לקב"ה שעמדת השפעה הזו תהיה מנוקזת רק למקומות הטובים ולא ההיפך... כן... תורה זו עמדת השפעה אדירה!!! מי שיש לו עמדת השפעה של תורה והוא לא שומר על קדושה... זה לעשות דברים רעים... ולא סתם אלא ממקום של עמדת השפעה... זה נזק הרבה יותר גדול... לכן הקב"ה לא משחרר עמדת השפעה כזו משמעותית לחסר אחריות...

לא נותר לנו אלא לקבל על עצמנו לקראת תחילת הקיץ לשמור על עצמנו!!!! כן... בעיצומו של חג השבועות אני מבטיח לך אבא שבשמים שאני אשמור על העיניים שלי... אשמור על קדושת...

אה... מה הקשר בין קדושה לחג השבועות??? אוהו קשור... אתה רוצה עמדת השפעה?? תבטיח שאתה לא תשתמש עם זה כנשק שלילי... זה לא צחוק... אתה מקבל כח בידיים... הכח הזה הוא בידיים שלך לכל כיוון... מה שבטוח: חייבים לזכור כל יום את מעמד הר סיני!!!

לזכור!!! אני משהו שעובד... אני לא איזה ווקי טוקי שמחזירים אותו בלילה למגירת המשחקים... כל מה שאני עושה זה פועל... זה בונה עולמות וחלילה שלא יחריב עולמות... ואשים דברי בפיו.

כדור הרגעה ללחוצים משבועות...

בינינו... יש קצת לחץ בחג השבועות... בפרט בחג הזה... סוף סוף האר"י הקדוש אומר שעיקר הוראת חייו של האדם תלויה ביום הזה... כל השטייגן שלי בתורה בשנה הקרובה תלוי ביום הקדוש הזה... ואל תשאל איך אני נראה... אני בקושי סוחב את עצמי... בקושי מצליח להתאפס לאחר כל הקורונה הזו...

ותכל'ס... מה יהיה איתי? איך אני מגיע לחג השבועות?

אז אני אגלה לך סוד:

אליבא דאמת חג השבועות הוא החג הכי פחות מלחיץ בעולם!!!! **ולמה???** כי אנחנו בחג השבועות נמצאים פה על תקן של כלה!!!! אנחנו מקבלים את התורה!! הקב"ה הוא המקדש... ואנחנו מתקדשים!!! אנחנו בסה"כ מקבלים את הקידושין... האם למדת פעם מסכת קידושין?? אם שמת לב... במסכת קידושין האישה לא צריכה לעשות ככלום!!!! כל מסכת קידושין עסוקה בבעל... הוא צריך להגיד... הוא צריך לתת לה שווה פרוטה... הוא צריך לדאוג שזה יהיה שווה...

והיא- הכלה?? מה היא צריכה לעשות?? כלום!!! היא יושבת על הקתדרא ועושה דבר אחד ויחיד: מקבלת את הקידושין!!! סברה וקיבלה!!!! היא צריכה דבר אחד: לרצות את הקידושין!!!! אל תדאג... אח"כ מגיעה מסכת כתובות ושמך היא כבר כן מתחייבת בכל מיני חיובי כתובה... אבל זה כבר כתובות... זה לא קידושין... וחג השבועות זה קידושין!!!

בחג השבועות הקב"ה עושה את הכל... הוא יורד להר סיני עם כל צבא השמים... הוא פונה אלינו בהצעת נישואין... וכעת!!!! בחג השבועות הדבר היחיד שבאמת נדרש מאיתנו זה דבר אחד ויחיד: סברה וקיבלה!!!!

אני רוצה!!!! אני רוצה לקבל את התורה!!!! זהו... להביע רצון ונכונות... אני רוצה את זה... אל תדאג... ביום שאחרי שבועות ידרש ממך עבודה... ידרש ממך להכניס מעשה ידים... להכניס נכסי מילוג... להזיז את עצמך... אבל זה מתחיל רק ביום שאחרי... כעת יש רק דבר אחד: אני רוצה!!!!

ברגע שהבנתי את זה פתאום נרגעתי... בשבוע האחרון... בהתחלה פתאום נכנסתי ללחץ... רגע... מה איתי?? מה עם מתן תורה?? איפה אני ואיפה תורה?

ואז הרגעתי את עצמי: רבש"ע: אני רוצה לקבל את התורה!!! אני רוצה... מאוד רוצה... נורא רוצה... זהו!!! זה הבסיס שנדרש ממני... ואת זה אני עושה... כל איזה כמה שעות... שאני פתאום שוב נכנס ללחץ... אני לובש את המסיכה שלא ישימו לב שאני מדבר עם עצמי... ואני אומר לקב"ה: אבא שבשמים... אני רוצה... מי כמוך יודע כמה שאני רוצה... אבל אם אני אתחיל עכשיו להיכנס לטורבו... אתה יודע מה יקרה... פתאום אני נכנס לסחרחרות וכאיבי בטן... אז רבש"ע: אתה יודע שאני רוצה!!! אתה יודע שאני נורא נורא!!! עד כדי כך שמרוב שאני רוצה... אני מאבד עשתונות ואני לא יודע מה לעשות עם עצמי... אז אנא רבש"ע... אתה בוחן לבות גולה עמוקות יודע מחשבות... תקבל את המיית הלב שלי... ותפתח את הלב שלי בתורה... בעזה"ש אחרי חג השבועות אני אכנס לטורבו!!! אבל עכשיו אני בעיקר מתמקד בטורבו של הרצון!!! אני רוצה!!!! ואני שמח בתורה!! כן... בחג השבועות צריך בעיקר לשמוח עם התורה... הרבה יותר מלמוד תורה... שישו בני מעי שישו... כ"ע מודו דבעינן לכן...

משהו טוב... ואולי קצת צדדי... שבריא להגיע איתו לחג השבועות.

יש נושא בעבודת ה' שאף אחד לא זוכר את קיומו בחג השבועות... קוראים לזה: **צדקה!!!!**

אה... מה הקשר עכשיו צדקה?? מה זה קשור לחג השבועות?? בר"ה אני מבין... תשובה ותפילה וצדקה מעבירים וכו'... בפסח אני בטח מבין... יש קמחא דפסחא... יש הרבה הוצאות לחג... אבל שבועות?? מה לחג שבועות ולמצוות צדקה??

אז זהו!! **שבזמן חז"ל חג השבועות היה ההחג של הצדקה!!!!** תפתח חומש ויקרא בפרשת המועדות (אמור) ושם התורה מפרטת את כל המועדות... סוכה... לולב... קרבן העומר, ושתי הלחם... כל המצוות שקשורות למועדי השנה... ואז!! כשמגיעים לחג השבועות... פתאום יש פסוק קשור בכלל לחגים!!!! **ובקוצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדה בקוצרך ולקט קצירך לא תלקט לפני ולגרי תעזוב אותם אני ה' אלוהיכם!!!!** מה פשרו של הפסוק הזה באמצע מועדי השנה?? אלא מאי?? פעם... כשלכל יהודי היה שדה תבואה... התקופה של חג השבועות הייתה עונת הקציר... ואז כל יהודי מחויב בלקט שכחה ופאה... והתורה ממקדת אותנו ומזכירה לנו: יהודי יקר: אתה כולך באאורות לקראת חג השבועות?? אתה רוצה לקבל התורה?? ההללו... אל תשכח שלחג הזה יש עוד שם... קוראים לו גם **חג הקציר!!!!** להזכיר לך שחלק מעצם מהות החג זה מתנות עניים!! ולכן זה כתוב **בתוך** פרשת המועדות כחלק ממצוות היום... בדיוק כמו לולב בסוכות ושופר בר"ה

אז נכון שהיום אין לנו שדות... וגם אם היה לנו שדה... לא מקובל היום לצאת ולאסוף לקט שכחה ופאה... זה לא מסתדר עם הדור המודרני של 2020... אבל!!!! עניים יש ויש... וזכויות כולנו צריכים... ואם התורה אומרת שחלק ממהות חג השבועות זה מתנות עניים... את המציאות הזו ואת הצורך בזכויות האלו אי אפשר להעלים...

ובפרט!! עכשיו שאנחנו כעת ארצות שיש בהן עניים... ובעת זה הזמן לקיים מצות "והחזקת בו"!! אדרבה!!! צדקה בחג השבועות זו ההזדמנות הכי טובה... כי בערב פסח לכולנו יש הוצאות... כולם נכנסים לאיזשהו דריכות כלכלית בתקופה הזו... אז בדיוק עכשיו להזרים כספים לצדקה... לא תמיד זה קל... אבל עכשיו?? זו תקופה יציבה!! בשבועות אין כמעט הוצאות!!!! (גם למי שקטן אמנה בהוצאות יו"ט שחודרים...)

אז אדרבה!!! כעת... זה הזמן לחשוב על העניים של השכונה שהקורונה היתה הכר ששבר אצלם את גב הגמל ועכשיו!!! עכשיו לתמוך בהם!!! לתמוך בהם ממקום של קבלת התורה! לתמוך בהם מהמקום של הפסוק "ובקוצרכם את קציר ארצכם" שחז"ל דורשים על זה: "אמר ר' אבדימי ב"ר יוסף: מה ראה הכתוב לכתוב פסוק זה באמצע הרגלים?? פסח ועצרת מכאן ור"ה ויוה"כ" וחג הסוכות מכאן? ללמדך שכל הנותן לקט שכחה ופאה לעני כראוי מעלין עליו כאילו בנה בית המקדש והקריב עליו קרבנותיו בתוכו"!!!!

אתה שומע?? בחג השבועות צריך להקריב ראייה וחגיגה ושתי הלחם ושני כבשי עצרת וכל העשרים וחמש קרבנות שצריך להקריב באותו יום... דא עקא!!! שמפני חטאינו גלינו מארצנו... ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו... ככה? אתה לא יכול?? **אז הנה!!!** כל הנותן מתנות עניים כאילו בנה בית המקדש. בא ניתן צדקה לעניים בערב החג ממקום של "נשלמה פרים שפתינו!" ממקום של למות את ראייה וחגיגה שאנו לא זוכים להקריב בביהמ"ק.

ואני רוצה לסיים בחידה!!! במוסף של ראש השנה יש תשע ברכות... מלכויות זכרונות ושופרות וכו'... והברכות האלו נלמדות באסמכתא מפסוקים **מפורשים** בתורה!!!!

יש לי חידה: מאיפה למדים בתורה שצריך להגיד ברכת מלכויות במוסף של ראש השנה???

אני פונה אליכם קופות הצדקה ברחבי הארץ... תצאו עם החידה הזו... (נראה את הציבור מתמודד עם התשובה ועם המשמעות שלה...) נו... אתה יודע מאיפה חז"ל לומדים שהש"ץ צריך להגיד בראש השנה: "מלך על כל העולם כולו בכבודך"??

לא תאמינו!!! אבל בתורה... מיד לאחר הפרשה שמדברת על חג השבועות... מיד מתחילה הפרשה שמדברת על ראש השנה... והרי איך מסתיימת הפרשה שמדברת על חג השבועות?? ובקוצרכם את קציר ארצכם... לעני ולגרי תעזוב אותם **אני ה' אלוהיכם**---וידר ה' אל משה לאמר... בחדש השביעי באחד לחודש... שבתון זכרון תרועה מקרא קודש- ראש השנה, דורש רבי הקדוש: מהמילים **אני ה' אלוהיכם** שכתוב בסוף חג השבועות לגבי מתנות עניים!!! מכאן לומדים חז"ל את המלכויות שצריך להגיד בתפילה של מוסף של ראש השנה... **אתה שומע?? פחד פחדים!!!** בעוד פחות מארבעה חודשים אתה תעמוד בתפילת מוסף של יום הדין ותמליך את הקב"ה בסילודין בברכת מלכויות!!! האם אתה בכלל תזכור שפעם היה חג השבועות?? מה הקשר חג השבועות עכשיו?? **אבל חז"ל זוכרים ועוד איך זוכרים!!!** כל המלכויות של ר"ה נלקח רק מהפסוק של מתנות עניים בחג השבועות... אם ככה... **אז אם עכשיו!!! אם עכשיו** אתה נותן צדקה בערב חג השבועות אתה **כבר עכשיו** שולח ד"ש למלכויות של מוסף ראש השנה... אתה כבר עכשיו תופס מקום טוב לימים הנוראים.

כן... צריך לדעת שהימים הנוראים מתחילים להתקרב!!! (מה שבטוח זה החג הבא בתור שלאחר חג השבועות) ואם תשובה ותפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה... לא כתוב בשום מקום שצריך לתת את הצדקה הזו דווקא בעש"ת... (אדרבה... אז בדרך כלל אנשים פחות פנויים לצדקה...) **עכשיו!!! עכשיו תתן מתנות עניים!!!** עכשיו תצא לברך את גבאי הצדקה של העיר מה אפשר לעזור... כן... צריך לדעת שבכל עיר ישנם עניים חדשים!! אנשים שעד היום היה להם יציבות כלכלית ובעקבות הקורונה הם נכנסו למערבולת חובות... צריך לזכור את העובדים העצמאיים שספגו קריסה כלכלית בעקבות הקורונה... לא היה להם חל"ת... וצריך לזכור אותם!! צריך לשלם מתנים ולא לחכות עד ראש השנה שכבר נצטרך לכבות שריפות... עכשיו!!! תבא מיוזמתך לגבאי הצדקה ותתחיל לרחרח במה אפשר לעזור עכשיו זה הזמן!! אין לך כעת לא סוכה לבנות ולא בית לנקות לפסח... יש לך כעת תורה שתחילה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים!! יש לנו כעת את מגילת רות שהזוהר חדש אומר שם במקום: "העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה והמחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה, כביכול עם הקב"ה עושה שלום, לפי שחוזר העני ומבקש מחילה מלפניו ית', על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו, מי גרם לו לעשות שלום?? זה הנותן צדקה לעני, והחזיק בידו, שא": "או יחזק במעושי עושה שלום לי, שלום יעשה לי" יהודים: צריך צדקה!!!! אשריכם ישראל... נתבעים ונותנים...

מה הקשר בין דוד המלך לחג השבועות???

כידוע: היארצייט של דוד המלך חל בדיוק בחג השבועות!!!!

על פניו במושכל ראשון זה נראה כמו שני דברים לא קשורים... מה שנקרא צוויי דינים... יש בשבועות מתן תורה... וחוץ מזה יש עוד משהו... יש גם יומא דהילולא של דוד המלך... **אבל לא!!! וברור שלא!!!** ברור שיש קשר בין יום מתן תורה ליארצייט של דוד המלך...

השאלה: מה הקשר??? אז שוב... במושכל ראשון אף אחד מאיתנו לא רואה קשר מיוחד בין דוד המלך דווקא לחג השבועות... בשלמא אם זה היה יעקב אבינו או משה רבינו והיארצייט שלהם היה בחג השבועות... הבנתי מה הקשר... אבל דוד המלך וחג השבועות?? דוד המלך הרבה יותר מתקשר לי לחג הסוכות ושמחת בית השואבה... אבל יום מתן תורה

במה יום מתן תורה מסמל את דוד המלך יותר משאר החגים???

אז זהו!!! שמי שלא קולט את הקשר ההדוק בין דוד המלך דווקא למתן תורה... זו הוכחה שהוא אף פעם לא הבין באמת מה היתה ההנקודה של דוד המלך... **כן... זה באמת קצת מסובך...** כל אחד מהשבעה רועים... אנחנו מצליחים איכשהו להצביע באופן שטחי מה הנקודה שלו... אברהם זה חסד ואהרן זה כהונה ויעקב זה תורה ויוסף זה קדושה... אבל כשמגיעים לדוד המלך... אתה יכול להגדיר לי מה זה דוד המלך?? אז מקובל שדוד זה מלכות... נו... אבל מה זה מלכות?? מה זה אומר לי??

כן... להגדיר את דוד המלך בצורה שטחית זה מאוד מסובך... כי... כי אצל דוד המלך כל התחומים נמצאים ביחד בצורה מעורבת... כך שכל אחד לוקח את דוד המלך לבייבי שלו... החסיד לוקח את דוד המלך לתהילים זוגער... הליטאי לוקח את דוד המלך לפרק ק"ט שכל כולו תורה... מי שכולו באאורות לוקח את דוד המלך לגיטרה ולזיץ אל תוך הלילה... ויש אחד שבכלל לוקח את דוד המלך לאיזה משהו לאומני כזה... שקשור איכשהו ליום ירושלים... או לממלכתיות של ישראל... בקיצור: להבין מהי הההנקודה של דוד המלך... זה... זה לא משהו שאפשר להבין אותו בשטחיות... זה אפילו לא מתחיל... אז מה כן??

העניין הוא כן: דוד המלך חידש חידוש מאוד מאוד גדול! שהמעלה הגדולה ביותר בעולם זה **ל ש מ ו ע בקול ה'!!!** העניין הכי גדול מכל האלע אלע עניינים זה **להקשיב לה'!!!**

הבנת??? אם לא הבנת אני אסביר עוד פעם: כידוע... בעבודת ה' יש המון עניינים והמון תחומים... יש המון סוגים של עבודת ה' ושיטות שונות בעבודת ה'... ולך תדע מה יותר חשוב ממה... אז זהו!!! שדוד המלך בא וחדש שהעניין הכי נשגב בעבודת ה' זה **פשוט לשמוע בקול ה'!!!** **מה אתה אומר על המשפט הכ"כ תמים ונדוש הזה?**

שמעת פעם כזה משפט... **להקשיב לה'???** לשמוע

בקול ה'???

בינינו... נכון שזה נשמע מייבש לחלוטין?? זה מילים כאלו של ילדים בגן... לשמוע בקול הגנת... אבל לשמוע בקול ה'?? זה מילה ישנה כזו...

אז תתפלא לשמוע שלשמוע בקול ה' זו ההההמדרגה

בה"א הידיעה!!

שזו הההההנקודה של דוד המלך!!! וזו הההנקודה של חג השבועות!! וכמה שזה נשמע לך מובן מאליו... אין לך מושג עד כמה שזה לא פשוט בכלל... ופה העבודה שלנו ביום מתן תורה לישא עיניים מעריצות לבעל ההילולא דוד המלך ולהשתוקק להיות כמוהו... לא פחות ולא יותר: לקבל את התורה ש... שמה זה

אומר? **ל ש מ ו ע בקול ה'!!!!!!!**

כן... אני יודע שייבשתי אותך לחלוטין... אז קצת רקע...

בתקופה של דוד המלך היה מצב מאוד חריג ויוצא דופן בעם ישראל!!! לא משנה מאיזה סיבה ולא נכנס לנושא הזה... אבל באותם חמישים שנה היה מין פיצול... שארון ברית ה' היה במקום אחד!! ובית המקדש היה במקום אחר!! אתה רוצה להקריב קרבנות?? תלך לנוב וגבעון... ואם אתה רוצה את ארון ברית ה'?? זה נמצא בקרית יערים... או בבית אבינדב... או בעיר דוד... (כל תקופה במקום אחר...)

נו... עכשיו אגד מצידו רוצה לתת את השירות למגד החרדי... ואגד מצידו מוציא קוי אוטובוסים לשני היעדים כאחד!! קו מיוחד לנסיעה לבית המקדש!! וקו אחר לעליה לארון ברית ה'!!

עכשיו: תן ניחוש לאיפה היו יותר אוטובוסים? לאיפה הגיעו יותר עוויילס??

הצחקת אותי!!!! מה השאלה בכלל... לבית המקדש הגיעו אלפי אוטובוסים... ואילו לארון ברית ה' לא הגיע אפילו אוטובוס אחד... כי... כי למה שישעו לשם... תסביר לי מה אני אמור לעשות שם מול ארון ברית ה'... בשלמא בית המקדש... שם מקריבים קרבנות... שם מתכפרים... שם יש מנורה ושלחן וכפורת וחטאת ועולה ומנחה ותמיד ומוסף ועומר שתי הלחם וקרבן פסח וניסוך היין והמים ומה לא... ההכלל שם... ואילו במקום הארון מה יש?? כככלום!!!! יש שם ארון ברית ה'!!! נו... ומה אתה רוצה שאני אעשה איתו?? **אין!!! אין לי מה לעשות איתו!!!**

תסלח לי אבל זה כמו ש-תאר לעצמך שהיה ב"ג בעומר שני יעדים... או לנסוע למירון... להדלקה לכבוד התנא האלוקי רשב"י... או לבא בשקט בשקט למערה בפקיעין ולזכות ללמוד עם רשב"י ככה כמה ימים בתוך הקפסולה... בתוך החול... אבל בשקט... לבד... עם קצת חרובים... בלי תמונות ובלי אירועים מתוקשרים... תגיד לי: כמה אנשים ירצו לנסוע למירון... וכמה ירצו לנסוע לרשב"י עצמו שנמצא כעת במערה??

אה... חיוך מבוש ונובך... בינינו... מאות אלפים מוכנים להגיע למירון... אבל למערה של רשב"י?? להסתגר איתו ככה בשטיגן בלי שום תמונה? אני לא מאמין שיהיה מניין של אנשים שירצו להגיע... **נכון או לא נכון???** **אז זהו!!!** **שאותו סיפור בדיוק כאן!!!**

לבית המקדש כולם רוצים להגיע... יש שם אאורות... יש קרבנות... יש כפרה... לינת הצדק...

קודש הקדשים... רצוף אהבה... שכינת כבודך... מי לא רוצה לזכות להתבטא ולהקריב קרבנות לה'... אבל עם הארון???

מה אני אעשה איתו!!! אין!!! אין לי מה לעשות איתו!!!

אז זהו!!! שדוד המלך היה בדיוק בתקופה הזו!!! ודוד המלך עשה הפגנה... אני לא דורך במקדש של נוב וגבעון... בית המקדש שאין בו ארון ברית ה' **אין לי מה לחפש בו...** אדרבה... עם הארון יש לי המון מה לעשות... הארון מזכיר לי שיש תורה... ויש רצון ה'... ובכל דרכיך דעה... בכל פרט בחיים ובכל שאלה הכי קטנה בחיים יש את הנידון מה ה' רוצה... ארון ברית ה' פוגש אותי על כל צעד ושעל!!! לעומת זאת לבית המקדש?? אומר דוד: אני מוכן להגיע רק לבית המקדש כזה שהוא **בחצרות בית ה'!!!** שהמזבח ממוקם בחצר של בית כזה... שבבית הזה יש ארון ברית ה'!!! (בית המקדש נקרא בית של ה' רק בגלל שבבית הזה נמצא הארון שבו נמצאת התורה...) דוד המלך מבטיח לה'... לך אזבח זבח תודה ובשם ה' אקרא... נדרי לה' אשלם נגדה לכל עמו... אבל איפה???

רק בחצרות בית ה'!!! רק במזבח כזה שהוא ממוקם בחצר של בית!! שבבית הזה ה' נמצא!!! ומה זה ה'?? ארון שבו נמצאת התורה!!

דוד המלך לא דורך בבית המקדש... בשעה שכולם צועדים לנוב וגבעון כדי להקריב קרבנות... דוד המלך באותה שעה עסוק עם הארון... הוא עסוק בלבנות בית לארון ברית ה'!!! הוא עסוק ב"טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה"... דוד עסוק בלהכין את התשתית לבית המקדש האמיתי שהוא יהיה בית לארון!! ובחצר של הבית הזה... שם יקריבו קרבנות... **רק לשם דוד המלך מוכן להגיע!!!**

מה הפשט בזה? מה פשר הקנאות הזו של דוד המלך???

דוד זה מלכות!! מה זה **מלכות??** מלכות זה **לשמוע בקול ה'!!!**

אצל דוד המלך יש ערך אחד ויחיד: **מה ה' רוצה!!!**

נקודה!!! אם בבית המקדש יש הכל חוץ מארון ברית ה' ששם התורה... זאת אומרת: יש שם הכל... **חוץ ממה שה' רוצה!!!** אם ככה... מבחינתו של דוד אין פה כלום... אין לי מה לחפש שם... אני אקח את הארון אלי... לעיר דוד... אני צמוד לארון!!! מצדי שכולם ילכו למקדש ויקריבו מאות אלפי קרבנות מידי יום... כל זמן שהארון ברית ה' לא שם אני גם אהיה שם!!! אני משב"ק של הארון!! אצלי יש ערך אחד שהוא יותר מכל שאר הערכים ביהדות: **מה ה' רוצה!!!** זה הערך היחיד שהכי נאצל בשבילי!!!

ביום מתן תורה כל אחד מאיתנו צריך לעשות חשבון נפש נוקב: כמה פעמים יוצא לי לשאול את עצמי...

רגע: מה ה' רוצה!!! כן... בתורה כתוב מה ה' רוצה... אבל האם אותי מעניין **מה ה' רוצה???**

ואני שואל אותך בכנות: מתי פעם אחרונה יצא לך להתלבט באיזהו נושא... לעשות כך או כן ולשאול את עצמך בסוף: **נו... מה ה' רוצה???**

עבודת ה'... שאם פעם אחת היינו שואלים את עצמנו בצורה רצינית: **נראה לך שזה מה שה' רוצה???** היינו מיד מבינים שלא!!! רק מה?? אנחנו ננעלים בתוך אחד מהערכים של היהדות... ומשם יורים לכל הכיוונים... אני מעדיף לא לתת דוגמאות... כי הדוגמא שנתתי מזוית אישית היא מספיק כואבת... אי לאו האי יומא אתה היית סובל ממני כיום... אני הייתי מחליט מה רצון ה' לפי הצילינדר של המשקפיים שלי... ואם אתה לא היית הולך בדיוק בקו שלי... היית חוטף!!! חוטף ממני כהוגן... נס!!! נס יש לי שה' נתן לנו את התורה!!! ושם כתוב **מה ה' רוצה!!!** ומאז גם אם נורא מתחשק לי שגם אתה תהיה כפוף לרב שלי. ותלך לפי הערכים הרוחניים שהכי מתאימים לויטרינה שלי... אבל היות וה' רוצה אחרת!!! אז אני נאלץ לכבוש את רצוני... ולעשות מה שה' רוצה!!!

עכשיו תבין מה הקשר בין דוד המלך ליום מתן תורה!!!

שניהם!! גם דוד המלך וגם יום מתן תורה מתעסקים עם הערך הכי נדוש ביהדות: **מה ה' רוצה!!!** ביום מתן תורה ה' נתן לנו ספר וכלים לדעת **מה ה' רוצה!!!** וביום הזה יש יארצייט של דוד המלך שהדבר היחיד שהעסיק אותו כל ימיו חייו זה **מה ה' רוצה!!!** ולכן אם תשים לב מאוד מאוד קשה להגדיר בצורה שטחית את העבודת ה' של דוד המלך... ולמה?? כי דוד המלך עושה **מה שה' רוצה!!!** וה' רוצה כל פעם משהו אחר... לפעמים ה' רוצה את פרק קי"ט... תורה ותורה ותורה ורק תורה... ולפעמים ה' רוצה תפילה... עיין ספר תהילים שכל כולו תפילה ותפילה... ולפעמים ה' רוצה ביהמ"ק... ולפעמים ה' רוצה צמאה לך נפשי כמה לך בשיר... שירות ותשבחות... ולפעמים ה' רוצה להריק חנית ולרוץ אחרי האויבים עד השמים...

איך כל הדברים האלו נמצאים ביחד אצל אדם אחד? בטח!!! מי שעושה מה שה' רוצה... אז יש מקום לכל ערך ביהדות!!! כאן המקום להבהיר: שכמוכן שיש גם את המושג של תפקיד מסוים בעבודת ה'... סו"ס שאר הששה רועים... לכל אחד מהם יש כן תפקיד יותר ממוקד... אברהם זה חסד ויצחק זה עבודה ויעקב זה תורה... אבל עדיין הרגל הרביעי שבמרכבה זה דוד!!! שמה זה דוד המלך?? **לעשות מה שה' רוצה!!!**

בסופו של דבר דוד המלך הוא מלכא משיחא!! ובו תלוי התיקון השלם... שנחזור שוב ושוב ונשנן... מהו?? **לעשות מה שה' רוצה!!!**

אם נתמקד בנקודה הזו בחג השבועות!!! תפסנו את ההנהגה!! שים לב: תמיד ידעת שצריך לעשות מה שה' רוצה... השאלה איפה הערך הזה ממוקם?? אז זהו! שהגיע הזמן לשים את בראש סולם העדיפויות! כן... יש לי כל מיני תחומים בעבודת ה' שתופסים אותי מאוד... יש לי את המגזר שאלינו נולדתי וממילא באופן טבעי ברור לי שזה הדרך היותר מובחרת בעבודת ה'... אבל עם כל הכבוד לכל הערכים האלו... בסופו של דבר יש בורא עולם!!! ואני עובד אצלו!!! ולא אצל שום ערך אחר ביהדות!!! ואני אמור לקבל כל החלטה מולו!!! **מה הוא יתברך רוצה!!!**

וראיה וחגיגה ושלמים ומעשר שני ובכורות ומעשר בהמה ופסח ועבודת יוה"כ וכו' וכו'... מרוב שיש פה כ"כ הרבה ערכים יהודים קדושים... לפעמים מרוב עצים מאבדים את היער... מרוב מצוות אתה שוכח שאני בסה"כ עובד אצל הרבש"ע... ואני בסופו של דבר עושה לפי מה שהוא רוצה...

זו הסיבה שדוד המלך מדיר את רגליו בקנאות מהמקדש של נוב וגבעון... אם במשכן הזה יש הכל חוץ מארון ברית ה'... אז מי יזכיר לי שבסופו של דבר אני עובד אצל הרבש"ע ואני אמור לשאול **מה ה' רוצה???**

כשדוד המלך בורח משאול ועל הדרך הוא נאלץ לעבור במקדש נוב ושם הוא פוגש את דואג האדומי שנעצר לפני ה' בדבקות נוראה... ולאחר הדבקות הנוראה הזו אותו דואג הולך ומספר לשון הרע והורג את נוב עיר הכהנים... **שואל דוד המלך את דואג:** איך זה הולך ביחד?? אתה עומד במשכן נוב... כל כולך דבקות גמורה בה'... ותוך כדיו!!! אתה עובר על כל העבירות שבתורה?? **איך???** נו... איך זה הולך ביחד???

בטח!!! אנחנו לא צריכים שדואג האדומי יענה... אני יודע את התשובה לבד... מי כמוני זוכר... כשהייתי בחור צעיר והייתי תלמיד מובהק של אדם גדול שליט"א ונצמדתי אליו והייתי חסיד שלו על כל הראש... והיה שם מישהו אחד "סורר" שלא לגמרי הלך בתלם ולא בחר את הבחירה הנכונה... ואני!!! אני התרתי את דמו!!! ביזיתי אותו ברבים... דחפתי אותו בגסות... דברתי עליו לשה"ר... וגרמתי לו לנזקים כספיים... בטח!!! אם הוא לא הולך כמו הרב שלי... אז כל התורה נמחקת באותה שניה... התיאור הזה מוכר לך?? לדאבוננו זה יותר מידי מוכר...

מאיפה זה נובע??? זה מה שקורה כשיש לך בית המקדש **בלי ארון!!!**

כן... בבית המקדש נמצאים כל הערכים הכי קדושים של העם היהודי... אבל בסופו של דבר... אחרי כל הקדושה והטהרה והדבקות... יש ערך אחד שהוא חשוב יותר מכולם ביחד... **תכל'ס מה ה' רוצה!!!** ואם בבית המקדש יש לך את הכל חוץ מארון ברית ה'... אז במילים אחרות: יש לך את כל היידישקייט חוץ מהתורה בעצמה ששם כתוב **מה ה' רוצה...**

ותורה מונחת **בקרן זוית!!!** ואם אנחנו לא ניקח אותה מהקרן זוית ונשים אותה במרכז ונמקד את תשומת הלב סביבה... יש לנו את כל הסיבות שבעולם שהתורה תמשוך להישאר בקרן זוית ואנחנו נשכח ממנה לגמרי מחוסר עניין... **מזה דוד המלך מפחד!!!** ארון ברית ה' והתורה מקומם בקודש הקדשים!!! במיקום הכי מרכזי!!! אם התורה לא נמצאת בשיא המרכז... תברח!!! אם יש לך את כל היידישקייט חוץ מהבירור המינימלי מה ה' רוצה... אז... אז התוצאה הישירה היא שיש פה הכל חוץ ממה שה' רוצה!!! הוי כמה שזה מוכר...

דוד המלך מוותר... אין לי מה לעשות בכזה בית המקדש... אני מוותר על הקדושה הגדולה... אני מוותר על הזכות הגדולה... מוותר על אלע אלע השפעות... כי ההשפעה הגדולה ביותר בעולם זה להיות צמוד לארון ברית ה'!!! **להיות צמוד ל---מה ה' רוצה!!!**

יש המון דפוסי התנהגויות שאנחנו נוהגים בתוך

אני מתלבט לאיפה לנסוע לשבת... לכאן או לכאן... **נו... ומה ה' רוצה???**

אני מתלבט איזה סגולה לעשות... **נו... ומה ה' רוצה???**

אני מתלבט לאיזה ישיבה ללכת... איפה יותר טוב... **נו... ומה ה' רוצה???**

השאלה: **מה ה' רוצה!!!!** כמה פעמים השאלה הזו עולה אצלנו על השלחן?? אתה יודע מה?? אני אהיה טיפה אכזרי: לך לבית שלך ותספור כמה ספרי קודש יש לך בארון הספרים... (אתה תהיה מופתע מהמספר...) אז זהו!!! שהשאלה מה ה' רוצה ממני... צריכה להישאל בשנה... לפחות כפול פעמים מכמות ספרי הקודש שיש אצלך בבית!!!

כי ספר קודש שנמצא אצלך זה ספר **שכתוב בו מה ה' רוצה!!!** אבל אם זה נשאר בתוך הספר וכמעט ולא יוצא לך **לשאול מה ה' רוצה...** אז אין לך מה לעשות עם הארון הספרים... תחזיר אותו בחזרה להר סיני...

זה!!! זה בדיוק מה שקרה במעמד הר סיני!!!

ה' אמר לנו **מה הוא רוצה!!!** ומהיום אנחנו אמורים לשאול את עצמנו על כל צעד ושעל **מה ה' רוצה!!!** כן... זה א' ב' של בן תורה!!! להתרגל להכניס את השאלה הזו לשאלון הקבוע בכל התלבטות... בכל ספק...

מצד אחד "בא לי" לעשות ככה... ומצד שני מתחשק לי לעשות אחרת... **נו... ומה ה' רוצה???** בא נחשוב ביחד **מה ה' יותר רוצה???** מצד אחד יש לי אאורות עכשיו ללכת לציון שלי... ומצד שני... **מה רצון ה'??**

זהו!!! זו ההנהגה של חג השבועות!!!

זו ההנהגה של דוד המלך!!

בינינו... זה הרי דבר כ"כ פשוט... אז... אז למה תכל'ס זה לא פשוט?

אם זה כ"כ פשוט שא' ב' של יהודי זה לשאול את עצמו על כל צעד ושעל מה רצון ה'... אז למה תכל'ס... כמעט ולא יוצא לנו לשאול את השאלה הזו?? למה כשהתלבטתי איפה להתפלל בימים הנוראים... רצון ה' לא עלה בשיקולים... כל השיקול היה איפה יותר מתחשק לי... **למה???** למה כשהתלבטתי האם ללכת להתפלל בבית הכנסת בקורונה או לא... למה לרגע אחד לא חשבתי בעצם רגע מה רצון ה'... חשבתי על הכל... חשבתי על הציונים החוצפנים שלא מרשים לנו... חשבתי על המעלה הנשגבה של בית הכנסת ותפילה במנין וקריאת התורה... על דבר אחד לא חשבתי אפילו לרגע: **מה ה' רוצה???** איך אתה מסביר את זה? איך השאלה הכ"כ כ"כ פשוטה הזו בורחת לי כל פעם בין האצבעות

מה התשובה?? כשיש לך בית המקדש כזה גדול... עם כ"כ הרבה ערכים קדושים ונוראים... עם תמיד ומוסף וקטורת ודוכן וחטאת ואשם

פרק המוציא יין בדף היומי... פחות מתיש ממה שחשבת...

ברוכים הבאים ללשכת בית פתחיה... לשכה זו היא מאוד רחבה ומסוגלת לאגפים שונים... כל מי שנכנס... דבר ראשון הוא מתקבל במיניון!!! צוות הלוויים יושבים שם ומתחקרים כל אחד לפרטורטו...

כן... כל שבוע מגיעים לכאן קרוב לארבע מאות איש בממוצע רק למחלקה של שבת... כן... יש הלכות שבת!!! ויש חיובי שבת!!! הלכות שבת זה משהו שמוכר לנו מארון הספרים... אבל כשביית המקדש היה קיים... יש נושא שלם בפ"ע... על מה חיובי חטאת ועל מה לא!!! כשאנחנו לומדים ספר ארחות שבת... הוא בעיקר אומר לנו מה אסור ומה מותר... ואם אסור אז כבר לא כ"כ משנה לנו אם זה אסור מדאורייתא או מדרבנן... האם יש פה ספק דאורייתא או תרי דרבנן... כל השאלה היא: האם מותר או אסור... אבל בזמן שבית המקדש היה קיים יש פה שאלה של חיוב חטאת!!! בכל חילול שבת שחלילה נכשלנו... מתעוררת השאלה האם זה דאורייתא או דרבנן? האם זה כשיעור או לא כשיעור... ויש המון המון פרטים בנושא הזה... ובשביל זה יש צבא של אלפי לויים ת"ח שיושבים בלשכת בית פתחיה לשירות הציבור!!!

יהודים הם אחראי על אגף השיעורים!!! לא... זה לא חדר שיעורים שמוסרים בו שיעורים לתלמידים... לא!!! זה שיעורים מסוג אחר לגמרי... בחדר הזה מרוכזים כל המידות והשיעורים המדויקים של כל דבר...

כשאתה נכנס לחדר הזה... זה נראה כמו בית מרקחת... מלא מלא מגירות... ובכל מגירה יש אביזרים שונים ומגוונים עם המידות המדויקות שלהם על פי חז"ל... זה מאוד מרתק... הרבה תלמידי חכמים מגיעים לכאן לשימוש... מידי פעם יש חידושים ועדכוניים... וכל יום מגיעים לכאן אנשים... כל אחד והסיפור המיוחד שלו...

הבוקר נכנס לכאן יהודי שפוף וסיפר: שבשבת קודש שלפני שבועיים הסתכלתי מהחלון ובדיוק ראיתי את העז של פייביש מתקרבת שוב פעם לחצר שלי... ו... ועוד רגע היא שוב מתחילה לקפץ פה על הכדי חרס של געציל שהפקיד אותם ברשותי והתחייבתי בשמירתם... ואין לי כח לא להיות חייב... וגם לא לחייב את פייביש בנזקים של געציל... (לא כ"כ משנה כעת המשפחולוגיה... זה לא הנושא...) עכ"פ ברגע שראיתי את העז מתחיל להתקרב... נכנסתי לכזו דריכות ששכחתי לרגע ששבת היום... רצתי לחצר... ולקחתי אבן זרקתי על העז להבריח אותה... בשניה!!!! בשניה שהאבן נחתה על העז... באותו רגע נפל לי האסימון!!! ההללו... שבת היום... רח"ל... זרקתי מרשות היחיד לרשות הרבים... עברתי על מלאכת הוצאה מרשות לרשות!!!

המשיך אותו יהודי וסיפר בקול בוכים: אני כבר נמצא פה למעלה משעתיים... סיימתי כבר את כל הברור ההלכתי המקיף... בחדר מסול ישב ר' ישבאב הלוי ותיחקר אותי במשך חצי שעה איפה בדיוק עמדתי בשעה שזרקתי!!! הוא רצה שאני אתאר לו בדיוק את המידות של החצר... את המחיצות... מה הגובה של המחיצות... והאם יש פרוצות במחיצה... ומאיפה נכנס העז... ואיך נראה הפתח... בקיצור: רבע שעה הוא ישב איתי רק בשביל לוודא שאיפה שהייתי זה רשות היחיד! אח"כ הוא עבר לעז... הוא התחיל לשאול אותי כל מיני פרטים... איפה העז עמד ברשות הרבים... האם ממש ממש ברה"ר או באיזה קרן זווית הסמוכה לרה"ר... ואולי יש שם איזה בין העמודים... או איזה היזמי והיגיי... וזו הוא שאל אותי מתי בדיוק נזכרתי ששבת היום... האם אחרי שהאבן פגעה בעז או רגע אחד לפני כן... (שהרי צריך שיהיה תחילתו וסופו שגגה ואם הוא נזכר לפני שזה נח, הרי אין סוף שגגה)... בקיצור: היה פה שאלון ארוך וממושך... וכעת אני כבר אחרי הכל... וכעת מסתמן שכנראה באמת עבדתי על הוצאה גמורה מרשות היחיד לרשות הרבים ואני חייב חטאת!!! אבל ביקשו ממני להגיע גם לכאן... כדי לסיים לגמרי את הברור...

והדבר האחרון שנותן לי לברר זה התחום של השיעורים!!! ובכן... זרקתי אבן!!! השאלה מה השיעור של אבן להוצאת שבת?? מאיזה גודל של אבן זה נקרא הוצאה חשובה שחייבים עליה???

אוהו... זה בדיוק המשבצת של יהודים!!! ובכן... סיכם יהודים: השאלה שלך זה על צור- אבן יהודים קם והלך למגירה מס' 25... והוציא משם סדרה של עשרים אבנים בגדלים שונים... והניח על השלחן... ובכן: תסתכל על כל האבנים שיש פה... ותנסה להצביע לי איזה אבן הכי מזכירה לך פחות או יותר את הגודל של האבן שזרקת על העז?? אותו יהודי הסתכל... זה... זה או זה...

יהודים הגביה את קולו: זה?? אתה בטוח שזה?? בטוח בטוח?? אם זה... אז בכלל לא בטוח שאתה חייב... סליחה על השאלה: העז ברח?? אותו יהודי חיך... האמת היא שלא כ"כ... העז דווקא לא כ"כ נבהל מהאבן הזו... אבל ברגע שנזכרתי ששבת היום שכחתי לגמרי מהעז... כבר לא היה אכפת לי ממנו...

יהודים חיך ואמר בהומור: שתיהם בריא!!! מהיום תדע להבא: כזו אבן קטנה לא זורקים על עז... אולי על ציפור... עז שמקבל כזו אבן זה... זה בקושי מדגדג אותו... ולכן אתה פטור!!! אמנם הייתה פה עקירה הנחה... והיו פה את כל שאר הנתונים שחייבים עליהם משום הוצאה... אבל שיעור לא היה כאן! שיעור של הוצאת אבן זה גודל כזו של אבן שיכולה להבריח בהמה... כי חז"ל טענו בסברא שבשביל להבריח עוף לא צריך אבן... מספיק להתקרב אליו והוא כבר בורח... לכן השיעור של הוצאת אבן צריך להיות מותאם בשביל לזרוק על **בהמה!!!** ו... והאבן הזו שהצבעת עליה... היא לא מספיק בשביל להבריח בהמה... רק ציפור... אותו יהודי פרץ בבכי משחרר... הוא היה מופתע מההוצאה הפתאומית...

הוא יצא משם לא לפני שהוא קיבל על עצמו חיזוק כללי בהלכות שבת... הוא הקריב קרבן עולה (סו"ס הוא היה בטוח שהוא הולך להקריב חטאת... שאחרי מביאים עולה דורון... אז גם אם נפטרת מחטאת ב"ה... לפחות עולה)... והלך בשלום לביתו... זה סיפור אחד מיני רבים... כל יום מגיעים לכאן עשרות אנשים... כל אחד והסיפור שלו...

אתמול הגיעו לכאן כל מיני שאלות מגוונות... אחד סיפר שהוא קיבל כמה טיפות מכוס של ברכה של הרבה שליט"א ומרוב התרגשות הוא יצא עם זה החוצה לרה"ר... כאן התעורר ויכוח בין ר"ש לרבנן... לרבנן הוא ודאי חייב אפילו בכל שהוא... כי אחשביה!!! חסיד מחשיב אפילו טיפה אחת של יין שהוא מקבל מהרבה... אבל דווקא ר"ש חלק ואמר: ש"לא נאמר כל השיעורים האלו אלא למצנעניה!!! ולכן הוא חייב רק בכדי מזיגה... ויש פה יהודי שמצא חתיכת חרס על הריצפה ובדיוק ירד גשם... והוא רצה לחשוף מים מגבא... והתעורר ויכוח מה השיעור של חרס להוצאת שבת... פרטים נוספים בדף היומי...

כן... את הסוגיה הזו אנחנו לומדים כעת בהרחבה גדולה בדף היומי... פרק המוציא יין... אמנם בשבילנו יתכן שהפרק הזה הוא קצת מתיש... כ"כ הרבה פרטים ושיעורים... אבל בזמן חז"ל זה היה שטייגן גדול מאוד!!! כל פריט כזה עלה על שלחן מלכים... ישבו מול לשכת הגזית על ע"א חכמיהם!!!! וישבו ודנו ועמדו למינין להגדיר מה השיעור של כל גומי וכל קמפוז של סיד או טיפת דיו... הרבה דיו נשפך על כל חתיכת עור... האם השיעור שלו הוא כדי לעשות קמיע... או כדי לזרוק עליו משקולת קטנה... ואולי כדי לכתוב עליו קשר מוסכין... כל שאלה כזו יש לה השלכה משמעותית מאוד האם מיועדינו חייב חטאת או לא!!! מידי פעם התעוררו הכרעות חדשות... ויהודים שלפני שלושים שנה הוציאו משהו לרה"ר וזו הוכרע שהם פטורים כי אין בזה שיעור... פתאום הוכרע והתעדכן בלשכת הגזית שזה כשיעור ואז מתחייבים... (עיין יומא פ.)

"למען לא נבוש..." - מושגים בסיסיים בהלכה.

בשנה זו שבועות חל בערב שבת!!! כתוצאה מזה ישנה אבחנה קצת פסיכולוגית שצריך לתת עליה את הדעת...

תמיד כשקורה כזה דבר!!!! ששבת מגיע אחרי החג... אני לפעמים פתאום תופס את עצמי שכמעט... כמעט חיללתי שבת!!! ולא הבנתי מה קרה... הרי בשבת רגילה זה לא קורה לי... בשבת רגילה ברגע שמגיעי שבת... באופן אוטומטי מתחלף לי דיסק בראש... ואני מיד קולט שגם אם לפני חמש דקות הדלקתי את האור ועשיתי את כל המלאכות אבל עכשיו זהו!!! הגיעה שבת!!! ומכאן ואילך לא עושים מלאכות... אבל כששבת מגיעה אחרי יום טוב... אני מרגיש כאילו הדיסק לא לגמרי התחלף... ולמה???

יש כאן הסבר פסיכולוגי פשוט מאוד:

כשעוברים ממצב של יום חול למצב שבת... זה אומר שעד עכשיו הכל היה חפשי... ומעכשיו זה שבת!!! לשינוי מצב הזה אני רגיל!!! אבל כשמדובר בשבת שמגיעה מיד אחרי יום טוב... הרי כבר ביום טוב אני זהיר שלא!!! לא לעשות מלאכות... אני כבר יום שלם נוהר שלא לעשות מלאכות... ו... ובכל זאת אני מרשה לעצמי להעביר אש ולעשות כל מיני מלאכות שמותרות ביום טוב...

כאן!!! להחליף דיסק מזהירות של חלק מהמלאכות!!! לזהירות מכל המלאכות!!! לזה אין לנו מספיק ניסיון... אין לנו מספיק מיומנות... ולכן כששבת מגיעה אחרי יום טוב... מומלץ בשעות הראשונות לתת תשומת לב טיפה יותר גדולה!!! כי... כי עד לפני כמה דקות היה אסור מלאכה ובכל זאת העברת פה לקחת שם... ועכשיו גם את זה לא!!! שים לב לזה... אני באופן אישי מצאתי את עצמי בשבת שאחרי שני ימי ר"ה כפסע ביני לבין חילול שבת... נקודה למהחשבה...

לפניך עוד שתי הערות חשובות לקראת חג השבועות:

ישנם בני עליה שגם אחרי לילה שלם, הם לא מרשים לעצמם ללכת לישון, כי חבל על הזמן... ושבועות זה רק יום אחד וכו', **תדע לך שזו טעות!!!** כי עד כמה שאנחנו מסתובבים בין אנשים קרוצי חומר, הרי אדם שאחרי לילה שלם שהוא היה ער, הוא עדיין לא הולך לישון, זה עינוי!!! זה סבל!!! ואדם כזה הוא בחזקת עצבני שכל דבר הכי קטן מרגיז אותו, ולהיות ככה ביום חג השבועות, זה ביטול שמחת יום טוב בידיים!!! וזה אסור!!! אבל בסופו של דבר כל אחד יעשה את השיקול שלו, ואם אתה מרגיש אחרי ליל שבועות כזה יזוך וטהרה, ואתה מרגיש שפסקה זוהמתך ואתה לא רוצה כלום חוץ מלשבת וללמוד, בבקשה, מי יתן ויהיו כל עם ישראל נביאים, אבל! ברגע שהעניינים שלך מתחילים לרדד יותר מידי ואתה מתחיל להיות עצבני, על זה נאמר: "שוב לכם לאהליכם", לך לישון!

נקודה נוספת: אם כבר יש עניין גדול לשבת וללמוד, זה דווקא **במוצאי חג השבועות**, שעל זה נאמר: "ויסעו מהר ה'". שברחו מהר סיני כתינוק הבורח מבית הספר, וזה נחשב בתורה לאחת מהפורענויות, ולכן דווקא במוצאי חג השבועות, לאחר מעריב והבדלה, או בהחלט יש עניין גדול להתחיל את הקיץ בעסק התורה וללוות את משה רבינו ל-40 יום בשמים מתוך הבטחה שאנחנו מקבלים על עצמנו ב-40 יום הבעל"ט להיות כיהושע בן נון בשעתו "נער לא מיישמחך האהול" (ממילים פשוטות: לשבת בשבועות ולקבל כמה החלטות מעשיות ביחס לחיזוק בחדש וחצי הקרובים, להתחזק בלימוד התורה ולא להרפות גם אם חלילה בושש משה לרדת מהר. **וכי תאמר** מה יהיה עם הנסיעה המקודשת לכותל? אדרבה, אם כבר כותל עדיף ללכת במשך השבוע, ודווקא בשעות היום, ותקח איתך "תורת הקרבנות" ותקרא את קרבן ראיה והגיגה ויחשב לך כאילו וכי)

גיליון מס' 385 חג השבועות
תש"פ שנה שמינית

גליון זה יו"ל לזכות ולהצלחת
ידידינו החשוב
שיראה ברכה והצלחה
בכל הענינים

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים וענינים לחג השבועות

ניעורים בליל שבועות

כתב המג"א (אר"ח סי' תצ"ד) שמה שניעורים בליל שבועות הוא תיקון על מה שבזמן מתן תורה ישנו והיה הקב"ה צריך להקיצם. ולכאורה התיקון היה צריך "לקום בזמן", ולמה להיות ערים כל הלילה?

תשובה: בגמרא מבואר שיותר קל לא ללכת לישון מאשר לקום בבוקר מוקדם, כך אמרו במסכת יומא (כ"ב א') "שאני מיגנא ממיקם", ופירש רש"י: "נוח לו לאדם לנדד שינה מעיניו מליילך לישן עד סוף הלילה מלהיות עומד ממסתו בהשכמה שהיא תרומת הדשן", ולכן נהגו להיות נעורים (דרך שיחה).

ותערב לפניך עתירנו

אומרים תפילה זו רק בימים טובים, ולא בשבתות ראשי חודשים, כי זה נתקן בחו"ל שאין ברכת כהנים רק ברגל, ולפי שבזמן הבית היה ברכת כהנים בשעת הקרבן כדתנן (בתמיד ל', ב'), אנו מבקשין שתערב עתירנו כעולה וכקרבן.

ואף שאין מוזכר ענין נש"כ במטבע הנוסח של "ותערב", ברכה כעבודה כמו שכתב הרמב"ם (פרק ט"ו מתפילה הלכה ג'), מדכתיב לשרתו ולברך בשמו.

ותתן לי ולכל נפשות ביתי מזונותינו ופרנסתינו בריוח ולא בצמצום וכו' מתחת ידך הרחבה,

והנה אף שגם ביו"ט, כמו בשבת, לא הותר לבקש צרכיו, כאן מבקשים על הפרנסה, כי בשעת ברכת כהנים הוא זמנו.

ל"ג מידות

הנה ביום טוב אומרים קודם קריאת התורה ל"ג מידות של רחמים, והטעם כי בשלש רגלים נידונין כדתנן בראש השנה ט"ז, א' וצריכין רחמים. ומשום כך בשמחת תורה אין אומרים הל"ג מידות, שאינו יום דין כמו כל הרגלים. ונוהגים לומר ג' פעמים ל"ג מידת הרחמים, שיהא חזקה. (מחזור שי"ח שפתותינו)

ערב שבועות (תשס"ט)

רבינו נח ואמר שצריך כח כדי להיות ערים כל הלילה. באמצע קם רבינו והלך לארון הספרים לבדוק היכן אוהז [רמב"ם הלכות יו"ט פרק ו', שו"ע יו"ד ב' דף ל"א הלכות י"ן נסך, משנה ברורה חלק ד' דף קל"א], כדי שיזכור בלילה בבית הכנסת היכן להמשיך לימוד חובותיו [כי בדרך כלל לומד בביתו את כל ספרי לימודיו עם סימניה היכן אוהז, ורק בליל שבועות לומד בבית הכנסת]. והוסיף רבינו שנוהג קודם לסיים לימוד החובות היומיים, ורק אח"כ אומר 'תיקון' לאחר חצות הלילה, משום שיש ספק אם אפשר לומר קודם חצות תורה שבכתב.

(החובות)

ערוב תבשילין

שמעתי מרבינו שרצה להוציא ולסדר את ההלכות של עירוב תבשילין, אבל כיון שראה שתלמיד חכם אחר כבר סידר ספר על כך משך ידו מזה.

"טעמא דקרא" על מגילת רות

כל שנה בשבועות בסעודה אחה"צ מחדש רבינו חידוש על מגילת רות, ובשנה אחת דרש את כל מזמור "אשר חיל" על רות, ואמר שיש מדרש כזה (עי' מדרש זוטא רות ד' י"א). שנה אחרת פירש מה שנאמר על רות "אשת חיל", שלא מצינו שזה נאמר על אחרות, ופירש ע"פ הא דאיתא בכתובות ס"ב ב' נח נפשה דרבייתא אמר רבי ח"ו פסולא איכא, והכא נמי היה אפשר לומר דכיון דבועז מת מיד למחרת שמא יאמרו דאיכא בה פסול, ועל כן העיד עליה דאשת חיל היא (ועי' ב"טעמא דקרא" רות ד"ה כל אשר).

(הספרים)

מעניני המגילה

יעש ה' עמכם חסד וגו'

במד"ר פ"ב סי"ג א"ר זעירא מגלה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה ולא איסור ולא היתר ולמה נכתבה ללמדך כמה שכר טוב לגומלי חסדים. וצ"ע דהלא כמה וכמה הלכות ילפינן ממגילת רות כמו קנין חליפין וגירות ויבום וברכת חתנים וגאולת שדה אחוזה וכו' (שו"ר בפירוש מהר"ד שהקשה כן ונשאר בצ"ע). אמנם הביאור הוא, דלא בשביל זה נתחברה המגילה אלא כדי ללמדך כמה שכר טוב לגומלי חסדים אולם לאחר שכבר נכתבה בודאי ילפינן ולמידין ממנה הרבה הלכות ודינים כמו שילפינן מכל התנ"ך.

בכל המגילה נזכר רות המואביה מואביה מלא ו' חוץ מהאחרון וגם את רות המאביה הוא חסר, ל"ל דכ"ז שבועז לא פסק מואבי ולא מואבית ה' מואביה מלא כמו כל בני מואב אבל אחר פסק דמואביות כשרות נעשה חסר שאין זה מואב גמור.

(טעמא דקרא)

וספרתם לכם

במ"ח קנינים התורה נקנית

והאומר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ

שאלתי רבינו שליט"א בענין זה דהאומר דבר בשם אומר האם אדם שהראה לחבירו מראה מקום, כגון שציין לו ירושלמי וכדו' צריך ג"כ לומר בשם אומר שפלוגי הראה לו את דברי הירו'. ואמר לי רבינו שליט"א שחכם אחד הראה למרן החזו"א וצ"ל איזה מראה מקום אודות מש"כ בספרו, ונטל החזו"א את קולמוסו וכתב שו"ר וכו' ולא הביא שם המציין. והסברא בדבר משום שכעת הוא ראה המראה מקום בעצמו. ועי' בזה בספר אילת השחר עה"ת במדבר פרק ל"א פסוק כ"א.

ובאחד הפעמים שנכנסתי אצל מרן רה"י הגרב"ד פוברסקי שליט"א אמר לי שעובדא זו היתה עמו שציין למרן החזו"א אודות מש"כ בספרו במנחות שכן הוא בתוספתא, ומיד כתב החזו"א שו"ר בתוספתא. ועי' בזה בספר אעלה בתמר בדינים והלכות אות נ"ה.

עוד שאלתי למרן שליט"א דיש להסתפק אם גם בשומע סתירה מחברו וכגון ששאלו סתירה בש"ס והראהו ב' המקומות וכיבוצ' ז"ל ליכא דין לומר בשם אומר דהרי עתה ראה הוא ג"כ שני המקומות הסותרים. והשיב מרן שליט"א דבזה צריך לומר בשם אומר.

עוד שאלתי האם באופן שהשני לא פתח המ"מ שציין לו וסומק ע"ז שאמר לו זאת, גם באופן זה א"צ לומר בש"א או דוקא היכא שגם ה"ע ראה הדברים במקורם א"צ לומר בשם אומר. והשיב רבינו שליט"א דכיון שיכול לראות יתכן דכראה דמי.

וסיפר לי ידידי הגרמ"ש גרליץ שליט"א דהנה רבינו שליט"א בספר טעמא דקרא פר' בראשית עה"פ ואחות תובל קין נעמה דן בענין צואת ריה"ח ששם החתן וחמיו וכן כלה וחמותה לא יהיו שווין, והביא שם רשימת ראיות מבבלי וירושלמי שלא חשו להאי עניינא. וחלק מן המקורות הם מהגאון ר' ראובן מרגליות ז"ל בהערותיו מקור חסד שעל ספר חסידים. ושאל הגרמ"ש את רבינו שליט"א אם צריך להזכיר את שמו של הגר"ר מרגליות בספר, והאדימו פני רבינו בתמייה ואמר לו "ודאי להזכיר, וכי מה אתה רוצה שאתעטף בטלית שאינה שלי". (קניני חיים מהדורה חדשה מאת ידידינו הרח"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

מגילת רות

ג, י) [חסדך וגו' הראשון. דאתגיירת. (תרגום וע' רש"י)]
ג, י"ב) יש גואל קרוב ממני. טוב שמו וי"א פלוני אלמוני שמו (ר"ר פ"ו) והוא בן נחשון בן עמינדב (ב"ב צ"א א') וי"א שהוא אחיו של בועז הגדול ממנו (תנחומא בהר סי' ג' ע"ש ועי' ר"ר פ"ו).
ג, יד) ויאמר אל יודע. לבן ביתו אמר (רות רבה פ"ז) וי"א להקב"ה אמר (שם).
ד, ח) וישלוף נעלו. י"א של בעז וי"א של גואל (ב"מ מ"ז א'). וי"א נעלו ממש. וי"א בית ידו (תרגום וע' טעוד"ק)]
ד, יג) ויקח בעז את רות. בעז בן פ' הי' ורות בת מ' (ר"ר פ"ו ב') וי"א בן ת' שנה הי' (ילקוט ריש ויחי שביום שנשאה מת כמ"ש בילקוט סוף רות ובמדרש הגדול ויחי א' בועז ועובד וישי חיה כל אחד מהן קרוב לחמש מאות שנה). וי"א בן ש'. (רש"י דה"א א', ב' י"א)]
(למכסה עתיק)

שפרנסוהו (תרגום) וי"א שויתרו לה כתובתיהן (ר"ר הנ"ל)]
א, כא) אני מלאה הלכתי. שהלכה מעוברת (ר"ר סוף פ"ב).
א, כב) בתחלת קציר שעורים. הוא ערב פסח (תרגום) וי"א ט"ז בניסן (ר"ר פ"ד).
ב, א) [ושמו בועז. אחי אביה של נעמי (ר"ר ה' י') וי"א אחי אלימלך (שם ו' ג') וי"א בן אחי אביה (ב"ב צ"א הובא ברש"י רות ב' א').]
ב, ה) הנצב על הקוצרים. על מ"ב קוצרים (ר"ר פ"ד).
ב, כג) עד כלות קציר השעורים וקציר החטים. ג' חדשים (ר"ר פ"ה והוא עד ט"ז תמוז לפי הנ"ל).
ג, ג) ושמת שמלותיך עליך. אלו בגדי שבת (שבת ק"ג ב').
ג, ח) ויהי בחצי הלילה. ליל פסח הי' (רוקח על רות ותוס' השלם בא פ' ויהי בחצי הלילה וצ"ע).

א, א) ויהי בימי שפוט השופטים. זה דבורה וברק ויעל וי"א זה שמגר ואהוד (ר"ר פ"א).
א, ב) אלימלך ושם אשתו נעמי. בני נחשון בן עמינדב (ב"ב צ"א א') וי"א אלימלך בן שלמון הי' (ר"ר פ"ו).
א, ד) וימת אלימלך וגו' וימותו גם שניהם. שלשתן ברעב מתו (תוספתא ע"ז פ"ה ה"ב).
א, ד) ערפה ורות. בנות עגלון מלך מואב (תרגום ור"ר פ"ב) וי"א בת בנו (הוריות י' ב'). [ועי' בניזיר כ"ג ע"ב ובתוס' שם דהכוונה להרבה דורות].
א, ו) כי שמעה בשדה מואב. מהרוכלין (רות רבה) וי"א ממלאך (תרגום).
א, ז) ותלכנה בדרך. מ' פסיעות וי"א ד' מילין (ר"ר פ"ב) והלכו ביו"ט (שם).
א, ח) [כאשר עשיתם אם המתים. שלא התחתנו אחר מיתתן. (תרגום) וי"א שעשו להן תכריכין (ר"ר ב', י"ג) ועמדי.

ענין הלימוד בליל שבועות

ג' סיון תשנ"ה. אברך שואל, כבר כמה שנים כאשר לומד בליל שבועות העיניים נעצמות ואיכות הלימוד גרועה מאד, ולעומת זאת אם יש בלילה ילמד ביום לימוד חזק באיכות מרובה מה יעשה? עער זאל זאך אויס שלאפן לפני הלילה = שינוח כראוי וישן קודם הלילה, וילמד בלילה.

הייתי חושב שזה מעשה שטן. ומה יהיה אם יגיע ליל שבועות ורואה שקשה לו הלימוד?
הדבר הזה הוא מנהג ישראל שמוזכר בזהר. לכן, שילמד בלילה ואחר כך יחזור על לימודו מה שלמד בלילה.

החז"ר למד רוב הלילה בשבועות אך לא כולו. כי לא יכול היה אחרת.

היו עובדה שנכנסתי לחז"ר ושאלתי האם לומר תיקון בליל שבועות, הוא אמר לי אתה יכול לומר תיקון. ואח"כ נכנס רבי מאיר גרינמן [בנערותו] ושאלו אם ללמוד או לומר תיקון ואמר לו - אתה יכול ללמוד. ולא הבנתי מדוע לי ענה אחרת. ושוב חשבתי שזה פשוט, הוא הכיר את שנינו וידע שאני רגיל לומר תיקון [וידע כי אבי נוהג לומר] ואם אני שואל האם לומר תיקון פירושו שאני חושש שאפשר שאני עושה שלא בסדר וצריך ללמוד, ועל זה תשובתו שאני יכול לומר תיקון, כי אבא היה אומר תיקון. ולגבי ר' מאיר ידע שהוא לומד, וכאשר הוא שואל האם ללמוד פירושו האם מתנהג נכון ושלא טוב עושה וצריך לומר תיקון, ועל כך תשובתו הייתה שאם אתה לומד זה טוב ותמשיך ללמוד.

בהזדמנות אחרת אמר רבנו בנוסח דלהלן: אני שאלתי את לומד או לומר תיקון.
ואמר לי: תקון. ר' מאיר שאלו כה"ל, ואמר: ללמוד. ופשוט, כי כל אחד יעשה מה שאביו עושה.

ענייני שמחת יום טוב

קנה לאשתו כלי מטה צבעונין, האם יוצא על ידי זה מצות שמחת יו"ט, דאפשר שקיום המצוה רק בבגדי צבעונין כלשון הגמרא. אם נהנית מכך - גם זה סגי.

מה עדיף, הידור במצוה שבזמן הזה הוא מדרבנן (כמו אתרוג בשאר הימים) או הידור בבגדי צבעוניים לאשתו שהיא מצוה מהתורה? בגדי צבעוניים היינו רק כשהיא רוצה.

כשלאשה יש את הכסף וכל השנה יכולה לקנות מה שתצצה, בכך שהיא יכולה לקנות מתקיים בזה המצוה. ומסתמא סגי בדבר מועט. הג"ר אריה לוי זצ"ל סיפר, כי בחג סוכות אחד הרב מטעפליק זצ"ל, ראה יהודי ת"ח גדול שהיה עני מרוד, שהגיע לבית הכנסת עם אתרוג יפה ומהודר ביותר. הרב מטעפליק ניגש אל אותו ת"ח ושאלו: ובגד לאשתך הרבנית קנית לכבוד החג? הרי זו מ"ע מן התורה, והיא לא יכולה לצאת בזה על ידי בגד של חברתה, ואילו אתה יכול לקנות אתרוג פשוט ולצאת בדין "הדר" עם אתרוג של חברך. האשה יכולה למחול על הבגד, מה גם שלבגדי צבעוניים אין שיעור, ובקונה לה דבר מה יוצא יד"ח אם האשה שמחה בו, משא"כ אתרוג שכל דרגת הידור נוספת - הוא טפי יותר קיום מצוה בהידור.

בפרק כ"א בספר האמונה והבטחון לרמב"ן כתב, מדוע במוצאי יו"ט אין מריחים בשמים על שהולכת הנשמה (ויש אומרים שבי"ט אין נשמה יתרה) והרמב"ן כתב כי יש נשמה יתרה אלא שהיא לא מסתלקת מיום טוב לחול המועד, ולא מיום טוב לחול.

וצ"ב וכי יו"ט יותר משבת? היא הנותנת, כיון ששבת הנשמה יתרה היא אלימא וחזקה זה סתירה לחול ומיד בחול מסתלקת, משא"כ דיו"ט לא אלימא ואין היא סתירה כ"כ לחול.

שמעתי מרבנו, חציו לכם פירוש לגוף וחציו לכם לנשמה, ואם כן גם מי שלימוד התורה נעים אצלו כמו ענייני העולם הזה אין לימוד התורה נכלל בחציו לכם.

הערות ששמעתי מרבנו בחג השבועות תשס"ח

א. מה שכתב הרמ"א אבהע"ז סי' כ"ח ס"ז שאורח יכול לקדש אשה עם האוכל שהביאו לו שזה שלו, מהו אם סיים לאכול והותר, יש ראייה שזה גם שלו, ממגילת רות פ"ב י"ח "ותתן לה את אשר הותרה משבעה" ולא כתוב שביקשה רשות.

ב. רות א' - י"ז כי המות יפריד ביני ובינך, עפ"י מש"כ בשל"ה מס' שבועות דף מ: בהגה"ה שבתפילת קל מלא רחמים יש לומר מעל כנפי השכינה והאומר תחת כנפי השכינה טוב שתיקוּתם מדיברם, כי הגרים נשמתם תחת כנפי השכינה, אבל בני"י על כנפי השכינה ע"כ. וזהו "כי המות יפריד" כי אז נפרדו דרכינו.

(כל משאלותיך)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדדים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדדים פלוס 03-7630585 - שלוחה - 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה - 4310